

Av. Yavuz Selim GÜNAY

ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİLİ

Av. YAVUZ SELİM GÜNAY

ErgOn Avukatlık BOROEU
Av Çalida• Evrim ErgOn
 Kuvîrlirmak Ş.h., bumlupınıravruir 1 3,
 Nait Leviil, A Blok, Kit: 8, Or re:
 015520 Çirkiya - ANKARA
 rii:103121 220 30 EÖ
 Militeri., V.O. 5S14f5547fS92

ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİLİ

onikilevha

Hayatıma bahar getiren
Nihal'e
Yiğit Enver'e
Yağız Arala

İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

Kitabın ilk baskısının ilgi görmesinden ve olumlu dönüşler almış olmaktan büyük mutluluk ve gurur duyduğumu belirtmek isterim.

Kitabın ikinci baskısında kitap metni baştan sona kontrol edilerek düzeltmeler ve geliştirmeler yapıldı. İlk baskının yayımlanmasından sonra uygulamada meydana gelen gelişmelere ve yeniliklere de kitapta yer verildi.

Ayrıca, kitap konusunun güncel problemleri de beraber getirmesi dolayısıyla kitaptan sonra çıkmış olan yargı kararları da taranarak ilgili olanlar kitaba eklendi.

Kitabın faydalı olması dileğiyle ...

ÖNSÖZ

Anonim şirketlerin temsili isimli bu çalışma, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ticaret hukuku yüksek lisans programı kapsamında hazırlanmış olan 'Anonim Şirketlerin Temsil Esasları ve Temsil Yetkisinin Devri' isimli yüksek lisans tez çalışması esas alınarak hazırlanmıştır. Tez 14 Eylül 2015 tarihinde Prof. Dr. Mustafa İsmail Kaya, Prof. Dr. Mehmet Özdamar ve Prof. Dr. Rauf Karasu'dan oluşan jüri önünde savunulmuş ve başarılı bulunarak oybirliği ile kabul edilmiştir.

Çalışmamın her aşamasında yakın ilgi ve desteğini gördüğüm; çalışmalarımın yönlendirilmesi ve sonuçlandırılmasında büyük emeği geçen danışmanım Sayın Prof. Dr. Mustafa İsmail Kaya'ya, bu çalışmanın her aşamasında değerli görüşlerini benimle paylaşan ve yol gösterici olan Sayın Av. Safiye Aslı Budak'a, hayatımın her döneminde hayatından çıktığım zamanlar pahasına en büyük destekçim olan ve beni hiçbir zaman yalnız bırakmayan eşim Nihal Zemheri Günay'a, varlıklarından cesaret duyduğum ve hayatım boyunca yanımda olan canım anneme ve babama, kitabın basımı konusunda desteklerini esirgemeyen On İki Levha Yayıncılık ve Erol Öz'e sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	VII
ÖNSÖZ	IX
İÇİNDEKİLER	XI
KISALTMALAR	XVII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

TEMSİL KAVRAMI VE TÜZEL KİŞİLERİN TEMSİLİ

1.1. Türk Hukukunda Temsil Kavramı	5
1.1.1. Temsil Kavramı	5
1.1.2. Temsile İlişkin Düzenlemeler	6
1.1.3. Temsil ve Yönetim Arasındaki Farklar	7
1.2. Temsil Çeşitleri	9
1.2.1. Doğrudan Temsil-Dolaylı Temsil Ayırımı	9
1.2.2. Aktif Temsil-Pasif Temsil Ayırımı	10
1.2.3. Kanuni Temsil-Sözleşmesel (İradi) Temsil	11
1.3. Temsilin Diğer Kurumlardan Farkları.	12
1.3.1. Temsil ile Vekalet Arasındaki Farklar	12
1.3.2. Temsil ile Talimat Arasındaki Farklar	13

1.4. Tüzel Kişilerin Temsili	14
1.4.1. Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinin Temsili	14
1.4.2. Kamu Hukuku Tüzel Kişilerinin Temsili	16
1.4.3. Ticaret Hukuku Tüzel Kişilerinin Temsili	16
1.4.3.1. Adi Şirketin Temsili	17
1.4.3.2. Kollektif Şirketin Temsili.	18
1.4.3.3. Komandit Şirketin Temsili	19
1.4.3.4. Limitet Şirketin Temsili	20

İKİNCİ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERİN YÖNETİM KURULU TARAFINDAN TEMSİLİ

2.1. Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu	24
2.1.1. Yönetim Kurulu ile Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği	24
2.1.2. Yönetim Kurulu ile Genel Kurul Arasındaki İlişki.	27
2.1.3. Yönetim Kurulunun Kompozisyonu	29
2.1.4. Yönetim Kurulunun Organizasyonu	32
2.1.4.1. Monist Sistem (Tekli Organizasyon Modeli)	32
2.1.4.2. Dualist Sistem (İkili Organizasyon Modeli)	33
2.1.4.3. Türk Hukukunda Yönetim Kurulunun Organizasyonu	34
2.1.5. Yönetim Kurulunun İşleyişi.	36
2.1.5.1. Yönetim Kurulu Üyeleri Arasında Görev Dağılımı	36
2.1.5.2. Yönetim Kuruluna Yardımcı Komite ve Komisyonlar	38
2.1.5.3. Yönetim Kurulunun Karar Alma Usulleri	39
2.2. Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisi	41
2.2.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Kanuni Temsil Yetkisi	41
2.2.2. Anonim Şirket Temsilcilerin Temsil Yetkisini Kullanım	

Şekli	43
2.2.3. Temsil Yetkisinin Tescil ve İlanı.....	46
2.2.4. Temsil Yetkisinin Kapsamı.....	47
2.2.5. Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması.....	52
2.2.5.1. Kanuni Sınırlandırmalar	52
2.2.5.2. İradî Sınırlandırmalar	55
2.2.6. Temsile Yetkili Kişinin Yaptığı İşlemlerin Esas Sözleşmeye ve Genel Kurul Kararlarına Aykırı Olması.....	59
2.2.7. Temsil Yetkisinin Kötüye Kullanılması	60
2.3. Tek Pay Sahipli Anonim Şirketler Bakımından Temsil Düzeni.	63
2 4. Yönetim Kurulu Dışında Temsile Yetkili Olan Organlar ve Kişiler	64
2.4.1. Kayyımın Temsile Yetkili Olması.....	65
2.4.2. Tasfiye Memurunun Temsile Yetkili Olması	66

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERDE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ

3.1. Yönetim Kurulunun Devredilemeyecek Görev Ve Yetkileri.....	69
3.2. Temsil Yetkisinin Devrine İlişkin Esaslar.....	75
3.2.1. Temsil Yetkisinin Esas Sözleşmeye Konulacak Hükümle Devredilmesi	75
3.2.2. Temsil Yetkisinin Genel Kurul Kararıyla Devredilmesi	76
3.2.3. Temsil Yetkisi Tevdi Edilmiş Kişilerin Temsil Yetkisini Devretmesi	79
3.2.4. Temsil Yetkisinin Devrine İzin Veren Esas Sözleşme Hükmüne İhtiyaç Olup Olmadığı Sorunu	81
3.3. Temsil Yetkisinin Devri.....	83
3.3.1. Temsil Yetkisinin Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlere Devri	83

3.3.1.1.	Kavram
.....	83

3.3.1.2. Murahhas Üye ve Murahhas Müdür Tayini.	85
3.3.1.3. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlerin Tescil ve İlanı	87
3.3.1.4. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürler ile Anonim Şirket Arasındaki Hukuki İlişki	89
3.3.1.5. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlerin Görevden Alınması	90
3.3.2. Temsil Yetkisinin Ticari Temsilci ve Ticari Vekillere Devri.	91
3.3.2.1. Kavram.....	91
3.3.2.2. Ticari Temsilci ve Ticari Vekili Atanması	93
3.3.2.3. Ticari Temsilci ve Ticari Vekillerin Tescil ve İlanı	95
3.3.2.4. Ticari Temsilci ve Ticari Vekil İle Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği	96
3.3.2.5. Ticari Temsilci ve Ticari Vekillerin Görevden Alınmaları.....	96
3.4. TBK'nın 40. Maddesi Çerçevesinde Temsilci Atanması.....	96

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERDE SINIRLI YETKİLİ TEMSİLCİ TAYİNİ

4.1. Düzenlemenin Amacı	100
4.2. Yönetim Yetkisinin Devri Temsil Yetkisinin Devrini İçerir mi?	104
4.3. TTKm. 371/7 Kapsamında Sınırlı Yetkili Temsilci Olarak Atanabilecek Kişiler.....	104
4.3.1. Temsile Yetkili Olmayan Yönetim Kurulu Üyeleri.	106
4.3.2. Şirkete Hizmet Akdi ile Bağlı Olanlar	107
4.4. Sınırlı Yetkiye Sahip Temsil Yetkilisinin Özellikleri.....	109
4.4.1. Ticari Vekil.....	110
4.4.2. Diğer Tacir Yardımcıları.....	111

4.5. Sınırlı Yetkili Temsilcinin Atanması	112
---	-----

4.5.1. İç Yönerge Hazırlanması.....	113
4.5.1.1. İç Yönerge Hazırlama Yetkisi.....	113
4.5.1.2. İç Yönergenin Şekli.....	113
4.5.1.3. İç Yönergenin İçeriği.....	115
4.5.1.4. İç Yönergenin Tescil ve İlanı.....	119

BEŞİNCİ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİLİNDEN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUK

5.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluk Rejimi.....	125
5.1.1. Kusur Sorumluluğu ilkesi	125
5.1.2. Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi.	126
5.1.3. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğuna İlişkin Koşular	131
5.1.4. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu Davasında Usule İlişkin Sorunlar.....	134
5.2. Temsil Yetkisinin Devrinin Sorumluluğa Etkisi.....	136
5.2.1. Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devrinden Doğan Sorumluluğu	136
5.2.1.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Murahhas Üye ve Murahhas Müdür Tayininden Doğan Sorumluluğu	137
5.2.1.2. Temsil Yetkilerinin Devredilmesi Durumunda İcrada Yetkili Olmayan Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu.....	138
5.2.1.3. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlerin Sorumluluğu.....	141
5.2.2. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sınırlı Yetkili Temsilci Tayininden Doğan Sorumluluğu	142
5.2.3. Temsile Yetkili Olanların Görevlerini Yaptıkları Esnada İşledikleri Haksız Fiiller Dolayısıyla Sorumluluğu	145

ALTINCI BÖLÜM
KARŞILAŞIRMALI HUKUKTA ANONİM
ŞİRKETLERİN TEMSİLİ

6.1. Amerika Birleşik Devletlerinde (ABD) Anonim Şirketlerin Temsili	147
6.2. Avrupa Birliği Hukukunda Anonim Şirketlerin Temsili.....	151
6.3. Alman Hukukunda Anonim Şirketlerin Temsili.....	154
SONUÇ.....	157
KAYNAKLAR	167

KISALTMALAR

a.g.e	adı geçen eser
a.g.m.	adı geçen makale
AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AÜHFĐ	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Dergisi
BATİDER	Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
Bkz.	bakınız
C .	cilt
DEÜHFĐ	Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Dergisi
dn.	Dipnot
E.	Esas numarası
ETİK	6762 Sayılı Mülga Türk Ticaret Kanunu
HD	Hukuk Dairesi
HGK	Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
HMK	Hukuk Muhakemeleri Kanunu
İÜHFĐ	İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Mecmuası
K.	Karar numarası
m.	madde
S .	Sayı

s.	sayfa
TBK	Türk Borçlar Kanunu
TMK	Türk Medeni Kanunu
TIK	Türk Ticaret Kanunu
vd.	ve devamı

GİRİŞ

Temsil çoğu zaman ihtiyaçtan kaynaklanan ve özellikle ticari hayat içerisinde neredeyse kural haline gelen bir hukuk kavramıdır¹. Temsil zamanın ve mekanın kişiler arasında hukuki işlem kurulmasına imkan vermediği durumlarda, işlem kurulmasını sağlayan ve böylelikle günlük ve ticari hayatı kolaylaştıran bir işleve sahiptir.

Tüzel kişiler ve özellikle ticari hayatın en önemli aktörlerinden biri olan anonim şirketler bakımından ise, temsil bir zorunluluk halini ifade etmektedir. Gerçekten hak sahibi olma ve borç yüklenme ehliyeti bulunan anonim şirketler bu hakve ehliyetlerini ancak temsilcileri aracılığıyla kullanabileceklerdir. Anonim şirketlerin kanuni temsil yetkilisi olan yönetim kurulu bu anlamda anonim şirket bakımından, temsil yetkisine sahip olması dolayısıyla, en önemli organ niteliğine bürünmektedir. Bununla birlikte, anonim şirketleri temsili TBK kapsamındaki temsilden farklı bir nitelik arz etmektedir. Yönetim kurulu tarafından temsil edilen anonim şirketler bakımından organsal temsil söz konusudur.

Sermayesi ve mal varlığı milyar liralara bulan bankaların, sigorta şirketlerinin, basın yayın kuruluşlarının ve sanayi ve hizmet kuruluşlarının anonim şirket şeklinde kurulmuş olması, anonim şirketleri hem hukuk sistemimiz hem de ekonomik yapımız bakımından merkezi bir konuma taşımaktadır. Anonim şirketlerin ekonomik sistem bakımından taşıdıkları önem, üçüncü kişilerle yapacakları işlemlerin ve dolayısıyla şirketlerin temsilinin önemini de artırmaktadır. Anonim şirketler tarafından akde-

¹ Şener, O.H. (2015). *Ticari Temsilci ve Ticari Temsil Yetkisi*. (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi, 3.

dilen sözleşmeler veya yapılan diğler işlemler nazara alındığında, anonim şirketlerin temsili konusunun önemi de ortaya çıkmaktadır.

Toplam altı bölümden oluşan bu kitapta 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu esas alınmış ve ihtiyaç duyulan yerlerde 6762 sayılı Mülga Türk Ticaret Kanunu'na atıf yapmakla yetinilmiştir.

Kitabın birinci bölümünde genel hatlarıyla temsil kurumu incelenmiştir. Her ne kadar anonim şirketlerin temsili kavramı, TBK'da geçen temsil kavramıyla özdeş değilse de bir kurum olarak temsilin, temsil türlerinin ve temsile hakim olan esasların incelenmesi anonim şirketlerin temsiline anlaşılmaması bakımından önemlidir. Çalışmamızın birinci bölümünde ayrıca Türk hukuk sisteminde mevcut olan -anonim şirket dışındaki tüzel kişilerin temsili -genel sistemin anlaşılmaması bakımından kısaca incelenmiştir.

Kitabın ikinci bölümünde ise anonim şirketlerin temsile yetkili organı olan yönetim kurulunun kompozisyonu, organizasyonu, karar alına usulleri gibi konular genel hatlarıyla incelenmiştir. Çalışmanın bu bölümünde ayrıca yönetim kurulunun sahip olduğu temsil yetkisinin kullanımı, sınırlandırılması ve bu konularda ortaya çıkan bir kısım sorunlar, Yargıtay kararları ışığında incelenmiştir.

Kitabın üçüncü bölümünde yönetim kurulunun kanuni olarak sahip olduğu temsil yetkisinin, yönetim kurulu üyesi olan murahhas üyelere, yönetim kurulu üyesi olmayan murahhas müdürlere, ticari mümessillere, ticari vekillere ve TBK'da düzenlenmiş olan diğler temsilci türlerine devredilmesi incelenmiştir. Kitabımızın bu bölümünde, temsil yetkisinin devrine ilişkin olan ve uygulamada önemli sorunlar çıkaran bir kısım hususlara da temsil yetkisinin devrine ilişkin esaslar başlığı altında ayrıca değinilmiştir.

Kitabın dördüncü bölümü, konunun uygulama açısından taşıdığı pratik önem dolayısıyla da son derece kritiktir. 6552 sayılı Kanun ile 2014 yılının eylül ayında TTK'nın 371. maddesine eklenen 7. fıkranın incelendiği bu bölümde, anonim şirketler bakımından sınırlı yetkili temsilci atanması ve bu temsilcinin ticaret siciline tescil ve ilanı incelenmiştir.

Kitabın beşinci bölümünde ise, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin ve diğer temsilcilerin sahip oldukları temsil yetkisi dolayısıyla tabi oldukları sorumluluk rejimi ana hatlarıyla incelenmiştir. Dördüncü bölümde detaylı olarak incelenmiş olan sınırlı yetkili temsilci atanması dolayısıyla yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu hususu bu bölüm hakurundan ayrıca önem arz etmektedir. TTK'nın sorumluluk rejiminden ayrı olarak, sınırlı yetkili temsilcilerin şirkete ve üçüncü kişilere verdikleri zararlar dolayısıyla yönetim kurulu üyeleri müteselsil sorumlu kabul edilmişlerdir.

Kitabın son bölümünde ise anonim şirketlerin temsili hususu karşılaştırmalı hukuk bakımından incelenmiştir. Bu bölümde, tamamen farklı bir hukuk sistemine sahip olması ve milyarlarca dolar sermayeli devşirketleri yönetmesi dolayısıyla ABD hukuk sistemine, Türk hukuk uygulaması bakımından son derece önemli olan Avrupa Birliği hukuk sistemine ve Alman hukuk sistemine detaylarına girmeden kısaca değinilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

TEMSİL KAVRAMI VE TÜZEL KİŞİLERİN TEMSİLİ

1.1. Türk Hukukunda Temsil Kavramı

1.1.1. Temsil Kavramı

TBK'nın 40 ile 48. maddeleri arasında yer alan düzenlemelere göre temsil, bir kimsenin hüküm ve sonuçları başka bir kimsenin hukuk alanında doğmak üzere o kişinin nam ve hesabına hukuki işlem yapma yetkisi² olarak tanımlanmaktadır.

Temsil, özellikle günümüzün karmaşık hukuki ilişkileri ve ticari hayatın hızlı akışı karşısında son derece yaygın olarak kullanılan hukuki kurumlardan biridir. Öyle ki temsil, modern iş bölümüne dayalı ticari ilişkiler bakımından temel kural niteliğine bürünmüştür³. Temsilin gerçek kişiler bakımından taşıdığı önem, kişilerin fiili, maddi veya hukuki sebeplerle gerçekleştirmeleri mümkün olmayan ya da herhangi bir nedenle bizzat yerine getirmek istemedikleri işlemlerin kendilerinin katılımı olmaksızın gerçekleştirilebilmesidir.

Bununla birlikte temsil, tüzel kişiler bakımından bir zorunluluğu ifade etmektedir. Temsil, tüzel kişilerin ve özellikle ticaret şirketlerinin

² Eren, F. (2015). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (17. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınevi. 424.

³ Şener, O.H. (2015). *a.g.e.* 3.

piyasaya katılımı bakımından vazgeçilemez nitelikte bir kurumdur. Üçüncü kişilerle işlem yapabilmeleri ancak organları vasıtasıyla gerçekleşebilen tüzel kişiler bakımından temsil, dış dünyada var olmalarının yegane yoludur.

Bunun dışında, temsilin çeşitli kanun hükümleri veya mahkeme kararları neticesinde yasal bir zorunluluk olarak ortaya çıkması da söz konusu olabilmektedir. Hakkında kısıtlama kararı verilmiş olanlara vasi atanması bu duruma örnek olarak gösterilebilir⁵. Bu durumda vasi, hakkında kısıtlama kararı verilmiş olan kişi bakımından mahkeme kararı ile atanmış olan yetkili temsilci konumundadır.

Temsil, kişinin gerçekleştireceği bütün fiil ve işlemler bakımından değil sadece hukuki işlemler bakımından caizdir⁶. Bu sebeple, maddi fiiller bakımından örneğin ikametgah kurmak üzere temsil yetkisi verilmesi mümkün değildir⁷. Ancak sadece sözleşmeler değil tek taraflı hukuki işlemler, hukuki işlem benzeri fiiller ve yenilik doğuran haklar bakımından da temsil yetkisi verilmesi mümkündür⁸.

1.1.2. Temsile İlişkin Düzenlemeler

Türk hukukunda temsile ilişkin temel düzenlemeler TBK'nın 40-48 maddeleri arasında yer almaktadır. TBK'nın 40 ile 45. maddeleri arasında yer alan hükümler yetkili temsili, 45 ile 48. maddeleri arasında yer alan hükümler ise yetkisiz temsili düzenlemektedir. Temsile ilişkin olarak TBK'da mevcut olan temel nitelikteki bu hükümler haricinde çeşitli kanunlarda temsile ilişkin özel nitelikte hükümler bulunmaktadır.

TBK'nın 547 vd. maddelerinde ticari temsilci, 551. maddesinde ise ticari vekil düzenlenmiştir. Derneklerin ve vakıfların temsiline ilişkin hükümler TMK'da, ticaret şirketlerinin temsiline ilişkin özel hükümler

◀ Şener, O.H.(2015). a.g.e.3.

5 Bkz.TMK m. 432 vd.

6 Bkz. TBK m. 40vd.

7 Eren, F. (2015). a.g.e. 425.

8 Eren, F.(2015). a.g.e. 425.

TTK'da düzenlenmiştir. Kamu tüzel kişileri bakımından ise her bir kamu tüzel kişinin ilgili mevzuatında temsile ilişkin hükümler yer almaktadır.

Temsile ilişkin kanuni düzenlemelerin dışında, tüzel kişiler bakımından temsile ilişkin ve uygulanması zorunlu olan bir kısım düzenlemeler söz konusu olabilmektedir. Bu bakımdan doğru ve eksiksiz bir hukuki sonuca varabilmek için söz konusu belgeler ve getirmiş olduğu düzenlemeler dikkate alınmalıdır. Örneğin anonim şirketlere ilişkin temsil hususu irdelenirken, anonim şirketin esas sözleşmesi ve temsil ilzama ilişkin yönetim kurulu/ genel kurul kararları da dikkate alınmalıdır. Aksi durum, yanlış ve eksik sonuçlara ulaşılmasına sebebiyet verecektir.

1.1.3. Temsil ve Yönetim Arasındaki Farklar

Temsil ile yönetim arasındaki farklar bakımından değerlendirme tüzel kişiler ve özellikle çalışmanın konusunu oluşturan anonim şirketler dikkate alınarak yapılmıştır. Temsil ve yönetim kavramları günlük dilde birbirlerinin yerine kullanılmalarına rağmen, özellikle anonim şirketler bakımından birbirinden son derece farklı iki hukuki kurumu ifade etmektedir.

Tüzel kişilerin haklara ve borçlara sahip olabilmeleri ancak yetkili organları/ temsilcileri tarafından gerçekleştirilecek işlemlerle mümkün olacaktır. Dolayısıyla temsil, şirketin dış ilişkileri ile ilgili bir kurum olarak karşımıza çıkmaktadır. Yönetim ise tüzel kişinin idare edilmesi, yani tüzel kişinin iç ilişkisine ilişkin bir kurum niteliğindedir. Tekinalp, yönetim ve temsilin farklı hukuki nitelikte ve farklı ilişkilere ait kavramlar olduğunu, yönetimin bir işlev, temsilin ise bir yetki olduğunu ifade etmektedir⁹. Akdağ-Güney ise temsil ve yönetim kavramlarının, doğuşları, sona ermeleri ve kapsamaları itibarıyla birbirlerinden farklı kavramlar olduğunu belirtmiştir¹⁰.

⁹ Tekinalp, O. (2011). *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları*. (2. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 123.

¹⁰ Akdağ-Güney, N. (2012). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu*. (1. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 56.

Anonim şirket ile gerçek bir kişi arasında kurulacak analogide, gerçek kişinin bir konu hakkında düşünüp karar alması yönetimi ¹¹, bu karar doğrultusunda üçüncü kişilerle işlem yapması temsili ifade edecektir. Bu çerçevede, anonim şirketler yöneticileri vasıtasıyla karar alır ve bu kararları temsilcileri vasıtasıyla uygular.

Tüzel kişiler bakımından yönetim ve temsilyetkisinin aynı organa ve hatta aynı kişilere ait olması mümkündür. Nitekim TTK'daki düzenlemeler uyarınca yönetim kurulu kural olarak anonim şirketin hem yönetim hem de temsil organıdır. Bununla birlikte, belirli maddi şartların sağlanması kaydıyla, yönetim kurulu temsil ve/veya yönetim yetkisini üçüncü kişilere devredebilecektir. Böylece, temsil ve yönetim yetkilerinin farklı kişiler tarafından kullanılması da mümkün olacaktır.

TTK ile anonim şirketler hukukuna getirilen yeniliklerden bir tanesi yönetim ve temsil kavramlarının işlevleri de nazara alınmak suretiyle birbirinden ayrılması olmuştur. 6762 sayılı ETTK döneminde aynı maddede ve bir arada düzenlenmiş olan bu iki kurum, TTK ile birlikte net bir şekilde birbirinden ayrılmıştır. Bu çerçevede, anonim şirketler bakımından temsil ve yönetim yetkilerinin birbirinden farklı kişilere devredilmesi mümkün olduğu gibi bu yetkilerden birinin devredilerek diğerinin devredilmemesi de mümkün olabilecektir.

Sonuç olarak, günlük kullanımda iç içe geçmiş olan temsil ve yönetim, birbirinden oldukça farklı nitelikte olan kavramlardır. Bu kapsamda, tüzel kişilerin özellikle anonim şirketlerin yönetimi ile temsili farklı kişiler tarafından yürütülebilmekte ve farklı kurallara tabi olmaktadır. Bunun yanı sıra, anonim şirketler bakımından yönetim yetkileri ile temsil yetkilerinin kullanılması dolayısıyla da farklı nitelikte kararlar ortaya çıkmakta ve bu iki yetki kapsamındaki sorumluluk rejimleri farklılaşabilmektedir.

Anonim şirketlerin temsili ve yönetim arasındaki önemli teorik ve pratik farklar bu kitabın ilerleyen kısımlarında daha detaylı inceleneceği

u Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çarnoğlu, E. (2014). *Ortaklıklar Hukuku!*. (13. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 159.

için burada sadece kavramsal olarak ele alınmıştır. Bununla birlikte, çalışma kapsamında temsile yapılan atıflar, sadece temsili kapsamaktadır.

1.2. Temsil Çeşitleri

Her ne kadar doğrudan kitabın konusunu oluşturmasa da anonim şirketlerin temsiline ve temsilcilerin bu kapsamda yürütmüş oldukları faaliyetlerden doğan sorumluluklarına ilişkin esasların tam anlamıyla anlaşılabilmesi için temsil türlerinden kısaca bahsetmek faydalı olacaktır.

1.2.1. Doğrudan Temsil-Dolaylı Temsil Ayrımı

Temsil kurumunun en olağan görünümünü doğrudan temsil teşkil etmektedir. Doğrudan temsil, bir kişinin sahip olduğu temsil yetkisine dayanarak başka bir kişinin ad ve hesabına işlem yapmasıdır¹². Doğrudan temsil, ayrıca 'vasıtasız temsil' veya 'doğrudan doğruya temsil' olarak da isimlendirilmektedir. Doğrudan temsilin hukuki önemi, temsilcinin yapmış olduğu hukuki işlemin etki ve sonuçlarının herhangi bir ekişleme gerek kalmaksızın 'doğrudan' temsil olunan üzerinde doğmasıdır.

Dolaylı temsil ise doğrudan temsile göre istisnai bir hali ifade etmektedir. Dolaylı temsil ilişkisinde temsilci hukuki işlemi kendi adına fakat temsil olunan hesabına yapar. Dolaylı temsilde temsilci, üçüncü kişiyle temsil olunandan bahsetmeksizin işlem yapmakta ve akabinde bu işlemde doğan hak ve borçları temsil olunana devretmektedir. Bu açıdan dolaylı temsil, temsilin istisnai halini teşkil etmekte ve vasıtalı temsil¹³ olarak da adlandırılmaktadır.

Doğrudan temsil- dolaylı temsil ayrımının tüzel kişilerin temsili bakımından herhangi bir önemi olmadığını ifade etmek gerekmektedir. Gerçekten de tüzel kişilerin iradelerini organları aracılığıyla açıklayacağını ifade eden TMK m. 50 karşısında tüzel kişi organlarının genel hükümlerde düzenlenmiş olan temsilci niteliğinde olduğunu söylemek

¹² Eren, a.g.e. (2015). 427.

¹³ Oğuzman, K., Öz, T. (2006). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (5. Baskı). İstanbul: Filiz Kitabevi, 165.

mümkün olmayacaktır. Buradan hareketle, TMK'nın tüzel kişi organının fiilini bir temsilcinin fiili olarak kabul etmediğini söylemek mümkündür. Dolayısıyla, üçüncü kişilere özellikle temsil yetkisi verilmedikçe, tüzel kişilerin organları aracılığıyla hukuki işlemlerde bulunması borçlar hukuku anlamında bir temsil olarak nitelendirilemeyecektir. TMK'da yer alan düzenlemeye paralel olarak, anonim şirket yönetim kurulunun yerine getirmiş olduğu temsil faaliyetleri, şirketin bizzat kendisi tarafından doğrudan faaliyette bulunması anlamına gelmektedir.

1.2.2. Aktif Temsil-Pasif Temsil Ayrımı

Temsil türleri bakımından söz konusu olan bir diğer ayrım aktif temsil ve pasif temsil ayrımıdır. Bu iki temsil türü arasındaki fark, temsil hususunun temsilci tarafından veya temsilciye karşı kullanılmasında ortaya çıkmaktadır. Yani aktif temsil ile pasif temsil arasındaki temel fark, temsilcinin hareket noktasından kaynaklanmaktadır.

Temsil olunan adına irade beyanında bulunma ve işlem yapma yetkisi aktif temsil yetkisini teşkil eder¹⁴. Bununla birlikte temsil yetkisinin, temsil olunan adına irade beyanında bulunma/hukuki işlem yapma yetkisini kapsamaması da mümkündür. Bu kapsamda, temsil yetkisinin kapsamında temsil olunana yapılacak irade beyanlarına muhatap olma yetkisi varsa pasif temsil yetkisinin varlığından söz edilecektir. Öğretide genel kabul gören görüş, aksi düzenlenmedikçe aktif temsil yetkisinin pasif temsil yetkisini kapsadığı şeklindedir¹⁵.

TBK, sadece aktif temsili düzenlemiş, pasif temsile ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer vermemiştir. Bununla birlikte, tüzel kişilerin temsil yetkililerinin haiz olduğu pasif temsil yetkisi Tebligat Kanunu'nda düzenlenmiştir. Tebligat Kanunu'nun 12. maddesine göre, tüzel kişilerin temsilcilerinin birden fazla olması durumunda temsilcilerden birine yapılmış olan tebligat hepsine yapılmış gibi geçerli olacaktır.

¹⁴ Oğuzman, K., Öz, T. (2006). a.g.e. 180.

¹⁵ Eren, F., (2015). a.g.e. 430.

1.2.3. Kanuni Temsil-Sözleşmesel (İradi) Temsil

Temsil türleri bakımından değineceğimiz son ayırım ise kanuni temsil ve sözleşmese} temsil ayırımıdır. Bu iki temsil çeşidi arasındaki temel fark, temsil yetkisinin dayanağı olan hukuk kaynağındadır. İradi temsil, doğrudan temsil yetkisini tevdi edenin kendi iradesinden kaynaklanmaktadır. İradi temsilin kaynağı, bir sözleşme olabileceği gibi tek taraflı bir irade beyanı veya herhangi bir hukuki işlem de olabilir¹⁶. TBK m. 40-48 arasında düzenlenmiş olan temsil, iradi temsildir. Bu anlamda, kanuni temsilin iradi temsil karşısında istisna teşkil ettiğinden bahsetmek yanlış olmayacaktır.

Kanuni temsil ise, temsil olunanın iradesinden değil bir kanun hükmünden kaynaklanmaktadır. Kanuni temsil ilişkisi bazı hallerde kanuni düzenlemenin bir sonucu olarak kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bu anlamdaki temsil ilişkisi için verilebilecek en doğru örnek TMK m. 342'de düzenlenmiş olan velayet ilişkisidir. Velayet, çocuğun doğması ile TMK m. 342 gereği kendiliğinden ortaya çıkar.

Bazı durumlarda ise, kanuni temsil ilişkisi bir makamın karar veya işlemi ile söz konusu olabilmektedir. Bu durumda da kanuni temsil ilişkisinin kaynağı doğrudan bir kanun hükmü olmakla beraber, temsil ilişkisi kendiliğinden değil bir makamın kararı neticesinde ortaya çıkmaktadır. TMK m. 403 vd. düzenlenmiş olan vesayet bu duruma örnek olarak gösterilebilecektir. Gerçekten de vesayet ilişkisinin kanuni dayanağı TMK'nın 403. maddesi olmasına rağmen, bu yönde tesis edilmiş bir mahkeme kararı olmaksızın bu ilişkinin ortaya çıkabilmesi mümkün olmayacaktır. Bazı durumlarda ise kanuni temsil ilişkisinin dayanağı yine bir kanun hükmü olmakla birlikte, temsil ilişkisinin kurulabilmesi için temsilcinin bir kişi tarafından tayin edilmesi zorunludur. TMK m. 550 kanuni temsilin bu türünün en önemli örneğidir. TMK m. 550'de düzenlenmiş olan miras bırakan ile vasiyeti yerine getirme görevlisi arasındaki temsil ilişkisinin kurulabilmesi, vasiyeti yerine getirme görevlisinin miras bırakan tarafından tayin edilmiş olması halinde mümkün olabilecektir.

¹⁶ Tekinay, S., Akman, S., Burcuoğlu, H., Altop, A. (1993). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (7. Baskı). İstanbul: Filiz IGtapevi, 168.

Kanuni ve sözleşmesel (iradi) temsil ayrımı anonim şirketler bakımından ele alınacak olursa, anonim şirketlerin temsilinin bu ayrımbağlamında kanuni veya iradi temsil olarak nitelendirilemeyeceği görülecektir. Anonim şirketlerin temsilinin bir organ temsili olması dolayısıyla bu ayrıma tabi tutulması mümkün değildir.

1.3. Temsilin Diğer Kurumlardan Farkları

Temsil, Türk uygulamasında çoğu zaman bir kısım hukuki kavramlarla karıştırılmakta hatta bu kavramlar yerine kullanılmaktadır. Bu kavramların başlıcaları vekaletname ve talimattır.

1.3.1. Temsil ile Vekalet Arasındaki Farklar

Temsil, özellikle uygulamada, çoğu zaman vekalet ile karıştırılmakta ve bu kavramlar birbirinin ikamesi olarak kullanılmaktadır. Uygulamada genellikle temsil ilişkisi ile vekalet ilişkisinin bir arada bulunduğu görülür. Bununla beraber, temsil yetkisi ile vekalet sözleşmesinin bir arada bulunması bir zorunluluk değildir. Vekalet sözleşmesi kurulmadan temsil yetkisinin verilmesi veya temsil yetkisi verilmeden vekalet ilişkisi kurulması her zaman mümkündür.

TBK m. 502 vekalet sözleşmesini, vekilin vekalet verenin bir işini görmeyi veya işlemini yapmayı üstlendiği sözleşme olarak tanımlanmaktadır. Doktrinde genel kabul gören tanıma göre ise vekalet, vekilin vekalet verenin yararına ve iradesi uygun olarak bir iş görme borcu üstlenmesidir¹⁷.

Vekalet sözleşmesi ile temsil ilişkisi arasında oldukça önemli farklar bulunmaktadır. Öncelikle, temsil dış ilişkiye yani üçüncü şahıslarla girilecek ilişkiye yönelik iken, vekalet iç ilişkiye yöneliktir¹⁸. Temsil yetkisinin bir vekalet sözleşmesi ile verilmesi de mümkündür ancak bu durumda

¹⁷ Aral, F. (2012). *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. (9. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları, 387.; Yavuz, C. (2012). *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. (10. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları. 521.

¹⁸ Aral, F. (2012). a.g.e. 394.

dahi temsil yetkisi etkisini sadece dış ilişkide gösterecektir. Vekalet bir hukuki yükümlülük doğurmakta iken temsil bir hak bahşetmektedir¹⁹, vekalet illi/ sebebe bağlı bir işlem iken temsil yetkisi hukuki sebepten bağımsızdır²⁰.

Temsil ile vekalet arasındaki bir diğer önemli fark ise bu kavramların hukuki niteliklerinden kaynaklanmaktadır. Temsil, tek taraflı bir hukuki işlem iken vekalet eksik iki tarafa borç yükleyen bir sözleşmedir¹.

Bütün bu hususlar temsil ile vekaletin hukuki nitelikleri, işlevleri ve amaçları bakımından birbirinden oldukça farklı olan hukuki kurumlar olduğunu göstermektedir.

1.3.2. Temsil ile Talimat Arasındaki Farklar

Uygulamada temsil ile oldukça sık karıştırılan diğer kavram ise talimattır. Talimat, temsil yetkisinin kullanma şeklini ve nasıl kullanılacağını göstermek üzere, temsil olunan tarafından temsilciye verilen direktifleri ifade etmektedir²². Bu anlamda, temsil yetkisi ile talimat birbirleri ile yakından ilgili kavramlar olmasına rağmen birbirlerine ikame olarak kullanılacak kavramlar değildir. Talimat, temsil yetkisinin kullanım şeklini belirlediği için temsil yetkisi olmadan talimatın mevcut olması mümkün değildir. Bu doğrultuda talimat, temsil olunan ile temsilci arasındaki iç ilişkiyi ilgilendirmektedirken, temsil yetkisi üçüncü kişilerle kurulacak ilişkiler bakımından yani dış ilişki bakımından önem arz etmektedir.

Ayrıca, temsilcinin üçüncü kişiler ile yaptığı işlemlerde temsil yetkisinin sınırlarına uyulması koşuluyla talimata uygun hareket etmemesi üçüncü kişilerle yapılan işlemler bakımından herhangi bir önem arz etmez. Verilen talimata uymayan temsilci, sadece temsil olunana karşı tazminat sorumluluğu altına girecektir.

¹⁹ Aral, F. (2012). a.g.e. 394.

²⁰ Aral, F. (2012). a.g.e. 394.

²¹ Aral, F. (2012). a.g.e. 394.

²² Eren, a.g.e. (2015). 445.

Talimatın herhangi bir hukuki işlemde doğması mümkündür. Talimat, kendisine temsil yetkisi tevdi edilen kişiye tek tarafı bir bildirim olarak verilebileceği gibi bir sözleşme ile de verilebilecektir. Hatta anonim şirketler bakımından, anonim şirketin esas sözleşmesinde talimat niteliğinde olan hükümlerin yer alması da söz konusu olabilecektir. Örneğin, esas sözleşmede yer alan işletme konusu, anonim şirket temsilcilerinin temsil yetkisini sınırlamamakla beraber, onlara verilmiş olan bir talimat niteliğini taşımaktadır.

1.4. Tüzel Kişilerin Temsili

Türk hukukunda geçerli olan tüzel kişi türlerinin temsiline ilişkin genel kuralların bilinmesi, konunun anlaşılması bakımından önem taşımaktadır. Konunun sınırlandırılması bakımından tüzel kişileri, medeni hukuk tüzel kişileri, kamu hukuku tüzel kişileri ve ticaret hukuku tüzel kişileri olmak üzere üçe ayırmanın daha uygun olacağı kanaatindeyiz.

1.4.1. Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinin Temsili

Medeni hukuk tüzel kişileri başlığı altında dernekler ve vakıflar bulunmaktadır. Medeni hukuk tüzel kişilerine ilişkin genel hükümler, TMK'nın 47 ila 117. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Derneklere ilişkin hükümler Dernekler Kanunu'nda, vakıflara ilişkin hükümler ise Vakıflar Kanunu'nda yer almaktadır.

Dernekler, gerçek veya tüzel en az yedi kişinin kazanç paylaşma dışında belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere, bilgi ve çalışmalarını sürekli olarak birleştirmek suretiyle oluşturdukları, tüzel kişiliğe sahip kişi toplulukları olarak tanımlanmaktadır²³. Derneklerin temsili ve yönetimi, dernek yönetim kurulu tarafından yerine getirilir²⁴. Bu anlamda, dernekler bakımından sürekli nitelikte olan bir organ olan yönetim kurulunun temsil yetkisini haiz olduğu görülmektedir.

²³ Bkz.TMK m. 56.

²⁴ Bkz.TMK m. 85.

Derneklerin, yönetim kurulu aracılığıyla hak sahibi olmaları, borç ve yükümlülük altına girmeleri mümkündür. Dernek yönetim kurulu, dernek tüzüğünde düzenlenen kurallara aykırı olmaması koşuluyla, haiz olduğu temsil yetkisini üyelerinden herhangi birine veya dernek üyesi olmayan üçüncü bir kişiye devredebilecektir²⁵.

Vakıf ise, bir gerçek veya tüzel kişinin, belirli ve sürekli bir amaca hizmet etmek üzere bağımsız bir kişilik yaratma ve yaratılan bu kişiliğe mal kazandırma isteğini yasada belirtilen kalıplarla özel bir sicile tescille oluşan bir tüzel kişidir²⁶. Kanuni olarak vakıf, yeterli mal ve hakların belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sanıp mal toplulukları olarak tanımlanmaktadır²⁷.

Yönetim organı, diğer tüzel kişilerden farklı olarak vakıfların zorunlu olan tek organıdır, bununla birlikte vakfedenin başka organlar öngörmesi de mümkündür²⁸. Vakıf yönetim organı tek kişiden oluşabileceği gibi, birden fazla kişiden de oluşabilir. ²⁹. Vakıf yönetim organının tek kişiden oluşması durumunda bu kişiye yönetici veya müteveli, birden fazla kişiden oluşması durumunda ise bu kurula yönetim kurulu veya müteveli heyeti ismi verilmektedir³⁰. Vakıf yönetim kurulunun, kaç kişiden oluşacağı tamamen vakfedenin tasarrufundadır. Vakıf yönetim organının başlıca görevi, vakfın içeride yönetilmesi ve dışarıda temsilidir³¹. Ayrıca, vakıf senedine uygun olması koşuluyla, vakıf yönetim organının sahip olduğu temsil yetkisini üçüncü kişilere devretmesi mümkündür.

¹⁵ Bkz. TMK m. 85.

¹⁶ Seroian, R. (2011). *Medeni Hukuk-Genel Bölüm/Kişiler Hukuku*. (Birinci Bası). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 453.

²⁷ Bkz. TMKm. 101.

^{2a} Bkz. TMK m. 109.

²⁹ Öisunay, E. (1978). *Medeni Hukulcumuzda Tüzel Kişiler*. (4. Baskı). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 432.

³⁰ Öisunay, E. (1978). a.g.e. 433.

³¹ Akipek, J., Akıntürk, T. (2007). *Türk Medeni Hukuklu Başlangıç Hükümleri-Kişiler Hukuku*, (Altına Baskı). İstanbul: Beta Yayınları, 683.

1.4.2. Kamu Hukuku Tüzel Kişilerinin Temsili

Kamu hukuku tüzel kişinin anayasada ya da kanunlarda yapılmış bir tanımı bulunmamaktadır. İdare hukuku öğretisinde, kamu hukuku tüzel kişileri, *idareye özgü bir kuruluş (teşkilat) yapısına sahip olan ve bundan ötürü kuruluşları idare hukukunca düzenlenen tüzel kişiler* olarak tanımlanmaktadır³². Kamu hukuku tüzel kişileri, kamu hukukuna ilişkin düzenlemelere tabi olacaktır³³. En büyük örneğini devletin teşkil ettiği kamu hukuku tüzel kişileri idare hukukunda; iktisadi kamu kuruluşları, kamu idareleri, bağımsız idari otoriteler gibi birçok ayrıma tabi tutulmaktadır.

Kamu tüzel kişileri, kanunla kurulan ve faaliyetlerini kanun ve idari mevzuat çerçevesinde yerine getiren tüzel kişi türüdür. Bu bakımdan, kamu tüzel kişilerinin üçüncü kişilere karşı temsiline ilişkin düzenlemeler, ilgili kanunlarda/idari düzenlemelerde yer almaktadır. Kamu tüzel kişilerinin temsili bakımından, bütün kamu tüzel kişilerine uygulanacak bir sistematüğün varlığından bahsetmek imkansızdır. Her bir kamu tüzel kişisi, kendi kuruluş kanununda yer alan hükümler çerçevesinde temsil edilecektir. Örneğin, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu'nda temsil yetkisi kurum ya da kurul başkanındadır. İlgili idari şartların sağlanması şartıyla bu temsil yetkisinin üçüncü kişilere/kurum çalışanlarına devri de mümkündür.

1.4.3. Ticaret Hukuku Tüzel Kişilerinin Temsili

Ticaret hukuku tüzel kişileri başlığı altında incelenecek olan tüzel kişi türleri, adi şirket, kolektif şirket, komandit şirket ve limitet şirkettir. Anonim şirketin temsiline ilişkin hususlar sonraki başlıklar altında detaylı olarak inceleneceği için anonim şirketin temsili bu başlık altında incelenmeyecektir.

³² Balta, T. B. (1970). *İdare Hukuku I, Genel Konular*. (1. Baskı). Ankara: AÜSBF Yayınları, 201.

³³ Özsunay, E. (1976). *a.g.e.* 33; aynı konuda Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 19 Mart 1964 tarih, 1964/23 E. ve 1968/28 K. sayılı karar. Web: www.kazang.com adresinden 12 Şubat 2015 tarihinde alınmıştır.

1.4.3.1. AdiŞirketin Temsili

Adi şirket, bir ticaret hukuku tüzel kişisi olmamasına rağmen, ticari hayatta oldukça yaygın olması ve temel şirket olarak nitelendirilmesi³⁴ dolayısıyla son derece önemlidir.

Adi şirket, tüzel kişiliği haiz olmaması dolayısıyla üçüncü kişilere karşı ortaklar tarafından temsil edilir³⁵. Tüzel kişiliğe sahip olmayan adi şirketin temsile yetkili bir organı da bulunmamaktadır. Bu sebeple, organsal temsil adi şirketler bakımından geçerli değildir.

Adi şirketlerin temsilcileri, ortaklık sözleşmesinde veya ortakların alacağı bir ortaklar kurulu kararıyla tayin edilebilir³⁶. Şayet, adi şirketin temsili bakımından bir atama yapılmamışsa, bütün ortakların üçüncü kişilere karşı temsil yetkisine sahip olduğu kabul edilir³⁷. Üçüncü kişilerle işlem yapan ortak, bu işlemi kendi adına yaparsa doğrudan kendisi borçlu veya alacaklı olur. Bu sebeple, üçüncü kişilerle işlem yapan ortağın bu işlemi adi şirket adına yaptığının belli olması gerekmektedir. Bu durumda, adi şirket bakımından doğrudan temsil hükümleri geçerli olacaktır. TBK m. 637/3 ile getirilmiş olan karineye göre, kendisine yönetim hakkı tanınmış olan ortağın adi şirketi yani tüm ortakları temsil yetkisinin mevcut olduğu kabul edilir³⁸. Ayrıca, adi şirketin yani adi şirket ortaklarının ortak olmayan üçüncü kişilere de temsil yetkisini devredebileceğini belirtmek gerekmektedir.

Adi şirketlerin, tüzel kişiliği haiz olmamaları sebebiyle, davaya taraf olma ehliyetleri bulunmamaktadır³⁹. Adi şirket tarafından açılacak dava veya başlatılacak takip, ortakların tamamı tarafından birlikte açılmalı

◆ Karahan, S.(Editör). (2015).*Şirketler Hukuku*.(2. Baskı).Konya: Mimoza Yayınları, 31.

³⁵ Bkz. TBK m.625.

³⁶ Karahan, S. (Editör). (2015).*a.g.e.*66-67.; Domaniç, H. (1988).*Şirketler Hukuku I, Adi-Kollektif ve Komandit Şirketler*. 92.; Ansay, T. (1967). *Adi Şirket, Dernek ve Ticaret Şirketleri*.Ankara, 113.

³⁷ Bkz. TBK m.625/ 1 ve 637/2.

³⁸ Poroy, R., Tekinalp, O., Çamoğlu, E.(2014).*a.g.e.*69.

³⁹ Kırı, B., Arslan, R., Yılmaz, E. (2012).*Medeni Usul Hukuku*. (23.Baskı).Ankara: Yetkin Yayınları, 217.

veya başlatılmalıdır, aynı şekilde adi şirkete karşı açılacak dava da ortakların tamamına karşı açılmalıdır⁴⁰.

1.4.3.2. Kollektif Şirketin Temsili

Kollektif şirket, ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla gerçek kişiler arasında kurulan ve ortaklarından hiçbirisinin sorumluluğunun şirket alacaklarına karşı sınırlandırılmamış olan şirket olarak tanımlanmaktadır⁴¹.

Kollektif şirketler tüzel kişiliği haiz olmaları dolayısıyla hak ve fiil ehliyetine sahiptir. Kollektif şirketler, fiil ehliyetlerini organ niteliğini haiz temsilcileri vasıtasıyla kullanır⁴². Kollektif şirketin temsilinde sözleşme serbestisi geçerlidir⁴³, yani şirket ortakları temsil yetkisini kime bırakacaklarını sözleşme ile belirleyebilirler⁴⁴. Bu anlamda temsil yetkisi ortaklardan birine veya birkaçına veya tümüne bırakabileceği gibi, ticari mümessil veya ticari vekil sıfatıyla üçüncü kişilere de bırakılabilecektir⁴⁵.

Bunun dışında, temsil yetkisinin sınırlandırılması da kollektif şirketler bakımından önem arz eder. Kollektif şirkete ilişkin temsil yetkisinin ortaklık sözleşmesi ile veya ortaklar kararıyla sınırlandırılması mümkün değildir⁴⁶. Kollektif şirketler bakımından temsil yetkisi, anonim şirketlere paralel olarak sadece şube ve birlikte temsil hususları bakımından sınırlandırılabilecektir. Bunun dışındaki sınırlandırmalar, tescil ve ilan edilmiş olsa dahi üçüncü kişiler bakımından sonuç doğurmayacaktır⁴⁷.

⁴⁰ Kuru, B., Arslan, R., Yılmaz, E. (2012). a.g.e. 217-218.

⁴¹ Bkz. TTKm. 211.

⁴² Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 277.; Pulaşlı, H. (2012). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar*. (Birinci Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi, 267.; Poroy, R., Tekinalp, O., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 215.

⁴³ Bkz. TTKm. 217.

⁴⁴ Poroy, R., Tekinalp, O., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 215.

⁴⁵ Bkz. TTK m. 304.

⁴⁶ Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 217.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 279.

⁴⁷ Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 217.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 279.

1.4.3.3. Komandit şirketin Temsili

Komandit şirket, ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla kurulan, şirket alacaklılarına karşı ortaklardan bir veya bir kaşının sorumluluğu sınırlandırılmamış ve diğer ortak veya ortakların sorumluluğu belirli bir sermaye ile sınırlandırılmış olan şirket olarak tanımlanmaktadır⁴⁸.

Komandit şirketler haiz oldukları hukuki nitelikler itibariyle adi komandit şirket ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket olarak ikiye ayrılmaktadır. Adi komandit şirket şahıs şirketi özelliği göstermekte iken sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket sermaye şirketi nitelięindedir⁴⁹. Komandit şirketlerde, komandite ortak ve komanditer ortak olmak üzere iki farklı ortak türü bulunmaktadır. Komandite ortak, şirket borçlarından dolayı üçüncü kişilere karşı tüm mal varlığı ile sorumlu olan ortaktır, komanditer ortak ise sadece şirkete koymayı taahhüt ettiği sermaye ile sorumlu olan ortağı ifade etmektedir⁵⁰.

Komandit şirketlerde, şirketi temsile yetkili olan ortak kural olarak komandite ortaktır⁵¹. Komanditer ortaklar, şirket ortağı sıfatıyla şirketi temsile yetkili olamaz. Bu hüküm, emredici nitelikte olup aksinin kararlaştırılması mümkün deęildir⁵².

şirket sözleşmesinde aksi yönde hüküm bulunmaması halinde komandite ortak şirketi tek başına temsile yetkilidir. şirket sözleşmesinde aksi yönde hüküm bulunmaması kaydıyla, komanditer ortağın üçüncü kişi olarak yani ticari mümessil veya ticari vekil olarak atanması mümkündür⁵³.

⁴⁸ Bkz. TTK m. 304.

⁴⁹ Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 255.; Pulaşlı, H. (2012). a.g.e. 283.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 314.

⁵⁰ Bkz. TTK m. 304/II.

⁵¹ Bkz. TTK m. 318.

⁵² Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 325.; Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 266.

⁵³ Pulaşlı, H. (2012). a.g.e. 289.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 325.; Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 266.

1.4.3.4. Limitet Şirketin Temsili

Limitet şirketler sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan bir sermaye şirketi türüdür⁵⁴. Limitet şirket, sınırlı sorumluluk ve sermayenin paylara bölünmüş olması dolayısıyla anonim şirket ile çok yakın özellikler göstermekte iken, yönetim ve işleyiş bakımından da kollektif şirkete benzemektedir⁵⁵, bu bakımdan limitet şirketler melez karakterli şirketler olarak nitelendirilmektedir⁵⁶.

Limitet şirketlerin yönetim ve temsil organı müdürler veya müdürler kuruludur⁵⁷. Şirketin yönetim ve temsili şirket sözleşmesi ile düzenlenir⁵⁸. Şirket sözleşmesi ile şirketi temsil görevi ortaklardan birine veya birkaçına veya ortak olmayan üçüncü kişilere bırakılabilecektir⁵⁹. TTK m. 370/2'ye paralel olarak, şirket yönetim ve temsilinin üçüncü kişilere devredilmesi durumunda en az bir ortağın yönetim ve temsil yetkisine sahip olması gerekir.

Şirket sözleşmesi ile yapılacak atamalar dışında ortaklar genel kurulu ile de şirket temsilcilerinin atanması mümkündür. Ortaklar genel kurulu, müdür ve/veya müdürleri görevden alabilir ve temsil yetkisini sınırlandırabilir⁶⁰. Müdürlerin temsil yetkilerinin kapsamına, yetkinin sınırlandırılmasına, imzaya yetkili olanların belirlenmesine, imza şekli ile bunların tescil ve ilanına TTK'nın anonim şirketlere ilişkin ilgili hükümleri kıyas yolu ile uygulanır⁶¹. Bu kapsamda, TTK'nın 371/1 maddesinin kıyasen uygulanması sonucu, şirketi temsile yetkili olan müdür veya müdürlerin şirketin amacına ve işletme konusuna giren her türlü işlemi şirket adına yapabileceği sonucu çıkmaktadır⁶².

⁵⁴ Bkz. TTK m. 573.

⁵⁵ Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 820.

⁵⁶ Tekinalp, Ü. (2011). a.g.e. 333.

⁵⁷ Tekinalp, Ü. (2011). a.g.e. 411.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 820.

⁵⁸ Bkz. TTK m. 623.

⁵⁹ Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 841.

⁶⁰ Pulaşlı, H. (2012). a.g.e. 1093-1094.; Tekinalp, Ü. (2011). a.g.e. 406.

⁶¹ Bkz. TTK m. 629/I

⁶² Pulaşlı. (2012). a.g.e. 1110.

Anonim şirketlerde olduğu gibi, limitet şirketler bakımından da müdürlerin yetkilerinin belirli istisnalar dışında sınırlandırılması mümkün değildir. Limitet şirket müdürleri bakımından kanunen cevaz verilen sınırlandırma ancak şirketin merkez ve şube işleriyle veya birlikte temsil hususlarıyla sınırlıdır⁶³.

Bu noktada, 11 Eylül 2014 tarihli 6552 sayılı Kanun'la⁶⁴ limitet şirketlerin temsili bakımından getirilen değişikliklere de değinmek gerekmektedir. Söz konusu kanun ile TTK'nın 629. maddesine, "*Müdürler tarafından şirkete hizmet akdi ile bağlı olanların sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atanması hususunda 367. madde ile 371. maddenin yedinci fıkrası kıyasen limitet şirketlere de uygulanır*" şeklinde bir hüküm eklenmiştir. Bu hüküm ile limitet şirketler bakımından temsile yetkili olmayan müdürlerin veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olan üçüncü kişilerin sınırlı yetkiyi haiz şirket temsilcisi olarak atanması mümkün kılınmıştır.

Limitet şirketin temsiline ve yönetimine ilişkin bu hususlar, limitet şirketlerin temsil bakımından da anonim şirketlere yaklaştırıldıklarını ve temsil bakımından anonim şirket ile limitet şirket arasında önemli bir farkın kalmadığını ortaya koymaktadır.

⁶³ Pulaşlı, (2012). a.g.e. 1110.;Karahana, S. (Editör). (2015). a.g.e.844.

⁶⁴ İş Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükümünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması İle Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun.

İKİNCİ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERİN YÖNETİM KURULU TARAFINDAN TEMSİLİ

Anonim şirketler hukuku bakımından organ, anonim şirketlerin -maddi kişilikleri bulunmamasına rağmen- insanlar gibi yaşayan bir organizma olarak kabul edilmesinin neticesinde, sahip oldukları fiilehliyetini, hukuki işlem ehliyetini kullanmak için kullandıkları araçları/ aracıları ifade etmektedir⁶⁵. Bu manada organ, yapmış olduğu iş ve işlemleri kendisi adına değil, anonim şirket adına gerçekleştirmektedir. Organın iradesi doğrudan doğruya tüzel kişinin iradesi olduğu için organlar tüzel kişi adına ve hesabına işlem yapan temsilcilerden farklılık arz ederler⁶⁶.

Anonim şirketin zorunlu organları, genel kurul ve yönetim kurulu olmak üzere iki tanedir. ETTK döneminde organ olarak düzenlenmiş olan denetim kurulu/ denetçi, TTK döneminde organ olarak düzenlenmemiştir⁶⁷.

Yönetim kurulu, anonim şirketin iş ve işlemlerinin yürütülmesi ve üçüncü kişilere karşı temsil edilmesi için oluşturulan daimi nitelikte bir

⁶⁵ Kırca İ., Şehirali Çelik, F. H., Manavgat, Ç. (2013). *Anonim Şirketler Hukuku C.I, Temel Kavram ve nkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu*. (1. Baskı). Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 387.

⁶⁶ Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. (3. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 181.

⁶⁷ Köksal, A. (2010). Türk Ticaret Kanunu Tasarısının 397 ila 406. Maddeleri Arasında Düzenlenen Denetçinin Anonim Ortaklığın Bir Organı Olup Olmadığı Sorunu. *Prof.Dr. Fırat Öztana Armağan, C I*.Ankara. 1387.; Poroy, R., Tekinalp, O., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 327.; Özkorkut, K. (2013). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Açısından Anonim Şirketlerde Bağımsız Denetim*. (1. Baskı). Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü. 36.

organıdır⁶⁸. Anonim şirketin diğer organı olan genel kurul, çalışmalarını gerekli olan zamanlarda olağan ve olağanüstü toplantılar vasıtasıyla yürüten geçici nitelikte bir organdır.

Anonim şirketlerde temel iş bölümü yönetim ve temsil yetkilerine sahip bir yönetim kurulu ve yönetim anlamında çok sınırlı yetkilere sahip bir genel kurul şeklinde gerçekleşmektedir⁶⁹. Bu sebeple, daimi niteliği dolayısıyla da yönetim kurulu anonim şirketin faaliyette bulunması bakımından hayati önemi haizdir. Bunun dışında, anonim şirketin yönetimi hakkında herhangi bir tecrübe, profesyonellik ve uzmanlaşma sahibi olmayan genel kurul yanında, yönetim kurulu şirketin yönetimi konusunda tecrübe ve uzmanlık sahibi olan organı ifade etmektedir. Bu bakımdan, anonim şirketlerin yönetilmesi ve temsili, doğrudan kanun tarafından yönetim kuruluna tevdi edilmiş olan ve yönetim kurulunun uzmanlık sahibi olınası beklenen bir görevdir.

21. Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu

2.1.1. Yönetim Kurulu ile Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği

Anonim şirket ile yönetim kurulu arasındaki hukuki ilişkinin niteliğinin doğru tespit edilmesi hem anonim şirketlerin yönetimi ve temsili kapsamında, kanunda, esas sözleşmede ve şirket belgelerinde (iç yönerge vb.) boşluk olduğu zaman uygulanacak olan hükümlerin tespiti bakımından hem de yönetim kurulu üyelerinin hak ve sorumluluklarının tespiti bakımından önem taşımaktadır.

Yönetim kurulu üyeleri ile şirket arasındaki hukuki ilişkinin başlangıcı, yönetim kurulu üyesinin genel kurul tarafından seçilmesi veya esas sözleşmede atanması ve üyenin görevi kabul etmesidir.

⁶⁸ İmregün, O. (1989). *Anonim Ortaklıklar*. (4. Baskı). İstanbul: Yasa Yayınları, 191; Oçı-şık, G., Çelik, A. (2013). *Anonim Ortaklıklar Hukuku I. Cilt*. (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi, 375.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e.389.

⁶⁹ Brenda Hannigan, 'Company Law' (4th edn OUP 2016) 418.

Üzerinde durulması gereken konulardan biri yönetim kurulu üyesinin yönetim kurulundan bağımsız olarak organ niteliğini haiz olup olmadığıdır. Türk hukuk öğretisinde baskın olarak kabul edilen görüş, yönetim kurulu üyelerinin organ niteliğini haiz olmadıkları yönündedir⁷⁰, Kanaatimizce, organ niteliği üyelerden bağımsız olarak doğrudan yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulu üyesinin sahip olduğu üye sıfatının kalıcı olmadığı nazara alındığında da anonim şirket ile yönetim kurulu üyesi arasındaki hukuki ilişkinin sözleşme temelli olduğunu kabul etmek gerekecektir⁷¹. Ayrıca, yönetim kurulu üyesinin göreve başlamasının genel kurulun icap niteliğindeki atamanın veya aynı şekilde esas sözleşme ile yapılan icap niteliğindeki atamanın söz konusu üye tarafından kabul edilmesi neticesinde de taraflar arasında bir sözleşme ilişkisi kurulmuş olduğu da göz önünde bulundurulmalıdır⁷².

Tekinalp'e göre, anonim şirket ile yönetim kurulu üyesi arasındaki hukuki ilişki bir hizmet/iş sözleşmesidir⁷³. Buna rağmen, Türk hukuk öğretisinde hakim olan görüş, şirket ile yönetim kurulu üyesi arasındaki sözleşmenin vekalet sözleşmesi olduğu yönündedir⁷⁴. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 24 Kasım 1982 tarih, 1981/4751 E. ve 1981/5019 K. sayılı kararında da şirket ile yönetim kurulu üyeleri arasındaki hukuki ilişki vekalet sözleşmesi olarak nitelendirilmiştir.

"Yönetim kurulu anonim şirket organlarından biridir. Anonim şirket yönetim kurulu tarafından idarevetemsiledilir (TTK. m317). Ana

⁷⁰ Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2005). *Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku*. (10. Bası). İstanbul: Arıkan Yayıncılık, 311.; İmregün, O. (1989). a.g.e. 228.; Çamoğlu, E. (2010). *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. (3. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 37.

⁷¹ Bkz. aynı şekilde: Kayırgan, H. (2013). Yönetim Kurulu ile Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği. *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.VIII/1 Sa.1*, 247-258.

⁷² Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 174.; İmregün, O. (1989). a.g.e. 202.

⁷³ Tekinalp, Ü. a.g.e. Nr. 12-122.

⁷⁴ Ansay, T. (1982). a.g.e. (6. Bası). Ankara, 104.; İmregün, O. (1989). a.g.e. (4. Baskı). İstanbul: Yasa Yayınları, 202.; Karaege, Ö. (2014). Anonim Şirketlerde Genel Kurulun Yönetim Kurulu Üyelerini Görevden Alınma (Azil) Yetkisi TTK m. 364. *Ankara Barosu Dergisi, 2014/ 1*. 71-110. (98); Arslanlı, H. (1959). *Anonim Şirketler il, Anonim Şirketlerin Organizasyonu*. (1. Baskı). İstanbul: Fakülteler Matbaası, 99.

sözleşmede yönetim kurulunun şirketi idare ve temsili için hükümler bulunabilir (TTK. m. 319/1). Ancak ana sözleşmede bir hüküm bulunmadığı hallerde yönetim kurulu üyelerinden ikisinin imzası şirketi temsil ve ilzam etmeye yeterlidir (TTK. m. 321/3).Şirket ile yönetim kurulu üyeleri arasındaki ilişki bir sözleşme ilişkisi olup genellikle bu ilişki vekalet sözleşmesi olarak nitelendirilmektedir.(Prof Domaniç, Age, Sh.385j Poroy, Tekinalp, Çamoğlu, Age, Sh.241, Dr. Turhan Atan, Anonim şirketlerde idare meclisi aralarının hukuki mesuliyeti, Sh.9-12, Fritz de Steiger Le Droit Des Societes Anonymes Suisses,1973, Sh.239).Federal Mahkemede yönetim kurulu üyesi ile şirket arasındaki ilişkiyi vekalet olarak nitelendirmektedir (Journal Des, Tribunaux, 1979, I,627). O halde, TTK.nun 1.maddesindeki, TTK.nunda hüküm bulunmayan hallerde genel hükümlere göre hüküm verileceği kuralı gereğince olaya, icabı halinde, BK.nun vekalet hükümlerinin de uygulanması gerekmektedir."

Ayrıca, Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin artık yerleşik hale gelmiş olan içtihadına göre yönetim kurulu ile şirket arasındaki ilişkinin iş/hizmet sözleşmesi olarak nitelendirilmesi de mümkün değildir.

*"[...] Limited şirket, hisseli komandit ve kolektif şirketlerde yönetim yetkisi şirket ortaklarından birine bırakıldığında bu kişi müdür sıfatıyla kişi-organ sayılır. Türk Ticaret Kanunu'nun 319 uncu maddesine göre anonim şirketler yönünden yönetim ve temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerine bırakılması halinde bu kişi veya kişiler kişi-organ sıfatını kazanır. Tüzel kişi şirketi temsil ve yönetime yetkili kişi-organ sıfatını taşıyan kişile" doğrudan somut işveren olduğundan işçi sayılmazlar."*⁷⁵

Bunun dışında, söz konusu sözleşmenin nevi şahsına özgü bir sözleşme olduğu ve şirketler ile borçlar hukukuna ilişkin unsurları birlikte barındıran bir sözleşme niteliği taşıdığı yönündeki görüş de anonim şirket ile yönetim kurulu üyesi arasındaki ilişkiyi açıklamaya çalışan diğer görüştür⁷⁶.

⁷⁵ Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 7 Temmuz 2011 Tarih, 2011/2810 E.ve 2011/23208 K. Sayılı Kararı. Web: www.kazanci.com adresinden 03 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.

⁷⁶ Akdağ-Güney, N. (2012).a.g.e.178.

Yönetim kurulu ile şirket arasındaki ilişki pratik açıdan ele alınacak olursa, bu ilişkinin iki boyutlu olduğu görülecektir. Buna göre, yönetim kurulunun sahip olduğu organ sıfatı sebebiyle bu ilişki bakımından öncelikli olarak TTK'da düzenlenen hükümler uygulanacaktır. TTK'da hüküm bulunmayan hallerde ise vekalet sözleşmesine ilişkin hükümlerin uygulanması, yönetim kurulu bakımından en isabetli görüş olacaktır.

2.1.2. Yönetim Kurulu ile Genel Kurul Arasındaki İlişki

Yönetim kurulu bağlamında üzerinde durulması gereken bir diğer husus ise anonim şirketin organları olan yönetim kurulu ile genel kurul arasındaki hukuki ilişkidir. Yönetim kurulu ile genel kurul arasındaki ilişkinin belirlenmesi, şirket işlerinin hangi organ tarafından yürütüleceğinin ve dolayısıyla sorumlu ve görevli şirket organının tespit edilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır.

Öğretide, bu ilişkinin niteliğine ilişkin olarak öne sürülmüş olan teorilerden ilki, genel kurulu şirketin en üst düzey organı ve tüm yetkilerin sahibi olarak kabul eden tek güç teorisidir⁷⁷. İkinci teori ise, yönetim kurulunun anonim şirkete yön veren, temel kararları alan organı olarak kabul edildiği şeflik teorisidir⁷⁸. Sonuncu teori ise, yönetim kurulu ve genel kurulun birbirinden yetki ve işlev bakımından ayrılmış olan ve kendi alanları içerisinde faaliyet gösteren eşit organlar olduğu yönündeki eşitlik teorisidir. Eşitlik teorisine göre, anonim şirket organları arasındaki hiyerarşik bir ilişki bulunmamakta, her iki organ da kanunen kendilerine tevdi edilmiş olan görevler bakımından eşit olarak faaliyet göstermektedir⁷⁹.

Türk hukukunda ise, genel kurulun veya yönetim kurulunun diğeri üzerinde üstünlüğünün bulunduğu ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamakla beraber, bu konuda yönetim kurulu ve genel kurulun münhasır

ⁿ Doğan, B.P. (2011). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri*. (2. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 15.; İmregün, O. (1989). **a.g.e.** 99-100.

⁷⁸ Doğan, B.F. (2011). **a.g.e.** 18.; Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). **a.g.e.** 395.

⁷⁹ Doğan, B.F. (2011). **a.g.e.** 16.; Tekinalp, Ü. (2013). **a.g.e.** 183.

yetkilerinin sayılmasıyla yetinilmiştir⁸⁰. Kırca'ya göre, TTK **işlevler ayrı** lığına dayalı eşitlikçi modeli benimsemiştir⁸¹. İşlevler ayrılığı, *"her organın kendisine bırakılan alanda, kendisine tanınan işleve bağlı olarak tanınmış bulunan devredilemez ve devredilebilir nitelikteki yetkileri kullanması; bir organın diğerinin alanına müdahale edememesi, işlevlerini ve yetkilerini doğrudan veya dolayısıyla açık ya da örtülü olarak başkasına devredememesi; diğer organın alanında yer alan yetkileri veya bunlardan bazılarını ondan alamaması; diğer organa bağlayıcı talimat verememesi"* şeklinde tanımlanmaktadır⁸². Buna göre, yönetim kurulu ve genel kurul kanun veya esas sözleşme ile kendilerine bırakılan alanlarda münhasır yetkili olarak birbirlerinin yetki alanlarına müdahalede bulunmayacaktır⁸³. Bu durum TTK m. 408'in gerekçesinde,

"genel kurul, karar verme yetkisini kanundan ve kanun hükümleri çerçevesinde esas sözleşmeden alır. Esas sözleşme, anonim şirketin organsal yetki sistemini kuran yapısına ve organlar arasındaki kanuni işlev dağılımına aykırı bir şekilde genel kurulu yetkilendiremez; yönetim kurulu kendisine kanunla bırakılan, devredilemez yetkileri genel kurula nakledemez, onun onayına bağlayamaz. Genel kurul da diğer organlara ait devredilemez yetkileri kendisine çekemez. Yönetim kurulu da genel kurulun yetkilerini yüklenemez."

şeklinde ifade edilmiştir.

TTK m. 408'in gerekçesinde yer alan bu açıklamalar, genel kurul ile yönetim kurulu arasından işlevler ayrılığına dayalı bir ilişki olduğunu, bu iki organ arasında herhangi bir astlık üstlük ilişkisi bulunmadığını göstermektedir.

⁸⁰ Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e..327.

⁸¹ Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 395.

⁸² Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e.183.

⁸³ Kırca,1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 395.

2.1.3. Yönetim Kurulunun Kompozisyonu

Anonim şirket yönetim kurulu, kuruluş aşamasında esas sözleşme ile veya kuruluştan sonra genel kurul kararıyla atanır⁸⁴. Şirketin kuruluş esas sözleşmesinde yönetim kurulu üyelerinin isimlerinin bildirilmesi gerekmektedir, aksi takdirde ilgili ticaret sicil müdürlüğü şirketi tescil etmeyecektir. Kuruluştan sonraki dönemlerde ise yönetim kurulu genel kurul tarafından seçilir. Bunlar dışında, istisnai olarak, yönetim kurulunun kooptasyon ile üye seçmesi de mümkündür. Buna göre, herhangi bir sebeple bir üyelik boşalırsa, yönetim kurulu, kanuni şartları haiz birini, geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçip ilk genel kurulun onayına sunar. Bu yolla seçilen üye, onaya sunulduğu genel kurul toplantısına kadar görev yapar ve onaylanması halinde selefinin süresini tamamlar⁸⁵.

Yönetim kurulu bir veya daha fazla üyeden oluşabilir⁸⁶. TTK, ETTK'dan farklı olarak tek kişilik yönetim kurulunu da düzenlemiştir. Buna göre yönetim kurulunun tek kişiden oluşması da mümkündür.

Bu noktada, yönetim kurulu üye sayısının esas sözleşmede gösterilmesi gerekliliğine de dikkat çekmek gerekmektedir. TTK m. 339/2 (g)'ye göre, yönetim kurulunun kaç üyeden oluştuğu kuruluş aşamasında esas sözleşmede gösterilmek zorundadır. Bu anlamda, ETTK'dan farklı olarak yönetim kurulu üye sayısı için bir sayı aralığının veya üst sınırın gösterilmesi de mümkün olmayacaktır⁸⁷. Ancak öğretide, yönetim kurulu üye sayısının sabit bir rakam olarak belirlenmeyip, yönetim kurulu üye sayısı için taban ve tavan rakamlar belirleyerek üye sayısının genel kurulun takdirine bırakılmasının mümkün olduğu kanaatinde olanyazarlar da mevcuttur⁸⁸.

Bu konudaki kanaatimiz, TTK m. 339/2 (g) hükmünün, esas sözleşmede yönetim kurulu üye sayısının belirtilmesi konusunda herhangi

⁸⁴ Bkz. TTKm. 359.

¹⁵ Bkz. TTK m. 363/1.

⁸⁶ Bkz. TTKm. 359.

¹⁷ Ak. dağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 13.

¹⁸ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, P.H., Manavgat, Ç. (2013). *a.g.e.* 395.; Bahtiyar, M. (2012). *Ortaklıklar Hukuku*. (10. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları, 135.

bir esneklik sağlamadığı yönündedir. Bu sebeple, yönetim kurulu üye sayısı bakımından esas sözleşmede alt sınır-üst sınır gösterilmesi müm. kün olmamalıdır. Esas sözleşmede bir kez belirtildikten sonra, yönetim kurulu üye sayısının değiştirilebilmesi için esas sözleşmede değişiklik yapılması gerekecektir⁸⁹. Bu durum, TTK m. 340'ta düzenlenmiş olan emredici hükümler ilkesinden kaynaklanmaktadır⁹⁰. Yönetim kurulu üye sayısının esas sözleşmede yer alması, TTK'nın emredici nitelikteki hükümlerinden biridir.

Yönetim kurulu üyeliği sıfatının kazanılması, genel kurul tarafından yönetim kurulu üyesi olarak seçilen kişinin bu teklifi kabul etmesiyle söz konusu olur. Yönetim kurulu üyelerinin ticaret siciline tescil edilmesi ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde (TTSG) ilan edilmesi zorunludur.

Yönetim kurulu üyelerinin ticaret sicilinde tescil edilmesinin hangi nitelikte olduğu da tartışmalıdır. Yönetim kurulu üyelerinin ticaret siciline tescilinin kurucu niteliği haiz olduğunu savunan görüşlerin yanı sıra⁹¹, tescilin açıklayıcı nitelikte olduğunu savunan görüşler de mevcuttur⁹². Kanaatimizce, yönetim kurulu üyelerinin tescili ve ilanı açıklayıcı nitelik taşımaktadır. Anonim şirket ile aralarında sözleşmese! bir ilişki bulunan yönetim kurulu üyesi, söz konusu icabı kabul ettiği andan itibaren yönetim kurulu üyesi sıfatını haiz olacaktır⁹³. Bununla birlikte, yönetim kurulu üyelerinin atanmasının üçüncü kişilere karşı etkisi ancak tescil ve ilanla birlikte ortaya çıkacaktır.

⁸⁹ Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 13.

⁹⁰ Bu hükme göre, esas sözleşme, bu Kanunun anonim şirketlere ilişkin hükümlerinden ancak Kanunda buna açıkça izin verilmişse sapabilir. Diğer kanunların, öngörülmesine izin verdiği tamamlayıcı esas sözleşme hükümleri o kanuna özgülenmiş olarak hüküm doğururlar.

⁹¹ Pulaşlı, H. (2012). *Şirketler Hukuku Şerhi*. (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi, Nr. 6; Kırca, İ. (2012). Anonim Şirketlerde Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği. *BATLDER*. 2012/2, 51-53.

⁹² Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 15.; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). *a.g.e.* 452.; Karahan, S. (Editör). (2015). *a.g.e.* 420.

⁹³ Aynı yönde; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). *a.g.e.* 452; İrnregün, O. (1989). *a.g.e.* 204.; Arslanlı, H. (1959). *a.g.e.* 111.

Yönetim kurulu üyeleri en fazla üçyıl görev yapmak üzere seçilebileceklerdir. Yönetim kurulu üyelerinin üç yılı aşan bir süre için seçilmeleri mümkün olmamasına rağmen, esas sözleşmede aksi yönde bir düzenleme olmadığı takdirde birden fazla kere seçilmelerinin önünde herhangi bir kanuni engel bulunmamaktadır⁹⁴.

Yönetim kurulunun organ niteliğini kazanması, kanun ve esas sözleşmede öngörülen niteliklere sahip üyelerin seçilmesi ile mümkün olacaktır⁹⁵. Yönetim kurulu üyesi olarak atanacak kişilerin tam ehliyetli olmak dışında taşıması gereken başkaca bir özellik bulunmamaktadır. ETTK'da yönetim kurulu üyeleri bakımından söz konusu olan pay sahibi olma şartı veya TTK ile başlangıçta getirilen yönetim kurulu üyelerinin bir kısmının ikametgahının Türkiye'de bulunması ve üniversite mezunu olması gibi şartlar TTK'nın yürürlükte bulunan mevcut halinde bulunmamaktadır.

TTK ile getirilen bir diğer önemli yenilik ise tüzel kişilerin yönetim kurulu üyesi olabilmesidir. Bir tüzel kişinin yönetim kurulu üyesi olarak atanması durumunda, yönetim kurulu toplanlarına, tüzel kişi adına bir gerçek kişi katılır ve yönetim kurulu üyesi olan tüzel kişiyi temsilen oy kullanır. Yönetim kurulu üyesi olarak seçilmiş olan tüzel kişi, kendi adına yönetim kurulu toplantılarına katılacak olan kişiyi seçer. Bu kişi ticaret sicili nezdinde tescil ve ilan edilir⁹⁶.

TTK m. 360 kapsamında, esas sözleşmede öngörülmüş olması şartıyla, belirli pay gruplarına, özellik ve nitelikleri ile belirli bir grup oluşturan pay sahiplerine ve azlığa yönetim kurulunda temsil edilme hakkı tanınabilecektir⁹⁷.

⁹⁴ Bkz. TTK m.362/I.

⁹⁵ Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 19; İzmirli, Y. (2001). *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Organ Niteliğini Kaybetmesi ve Bunun Sonuçları*. (1. Baskı). İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık, 43.

⁹⁶ Bkz. TTK m. 359/İl.

⁹⁷ Yüce, M. (2014). *Anonim ve Limitet Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeleri, Kanuni Temsilciler, Müdürler ile Ortakların Hak ve Sorumlulukları*. (Birinci Baskı). Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım. 19.

Yönetim kurulu üyeliği, yönetim kurulu üyesinin şirket tarafından azledilmesi, yönetim kurulu üyesinin üyelikten istifa etmesi, yönetim kurulu üyesinin ölümü, iflas etmesi, ehliyetinin kısıtlanması dwumlannda sona erer. Yönetim kurulu üyeliğinin sona ermesine veya yeni yönetim kurulu üyelerinin atanmasına ilişkin hususların da tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir.

2.1.4. Yönetim Kurulunun Organizasyonu

Yönetim kurulunun organizasyonu bahsinde, öncelikle anonim şirketin yönetim ve temsiliinde karşılaştırmalı hukukta mevcut olan sistemler incelenecektir. Anonim şirketlerin yönetim modellerinin belirlenmesi, yönetimin etkin ve verimli çalışması açısından son derece önemlidir⁹⁸. Karşılaştırmalı hukukta, anonim şirketin organizasyonunda monist ve düalist sistem olmak üzere başlıca iki sistemin varlığından bahsetmek mümkündür.

2.1.4.1. Monist Sistem (Tekli Organizasyon Modeli)

Monist sistemde, yönetim kurulu yönetim ve gözetim yetkisinden sorumlu tek organdır⁹⁹. Bu sistem çerçevesinde yönetim kurulu, şirkete ilişkin stratejinin belirlenmesi de dahil olmak üzere, şirketin yönetimi ve temsiline ilişkin bütün kararların alınması ve bu kararların uygulanmasından sorumludur.

Tekli organizasyon modeline sahip yönetim kurulları bakımından iki farklı tür üye söz konusu olacaktır. Bunlar, icrai yetkilerle donatılmış olarak şirketin yönetimi ile temsiliini yerine getiren üyeler ve icrai yetkileri olmaksızın şirketin denetimi ile gözetimini yerine getiren üyelerdir¹⁰⁰.

⁹⁸ Ünal, A.C. (2014). CEO'nun Konumunun Mukayeseli Hukuk Açısından Değerlendirilmesi. *Legal Hukuk Dergisi*. Cilt:12, Sayı:133, s.20 vd.

⁹⁹ Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.*45.

¹⁰⁰ Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 45.; Franko, N. (2000). Anonim Şirketlerde Murahhas Azanın Hukuki Durumu. *BAT!DER*, Cilt XVII,31- 49.

Bu organizasyon modelinde yönetim kurulunun yetkileri yatay olarak paylaşılmaktadır¹⁰¹. Yani yönetim kurulunun sahip olduğu yetkiler yine yönetim kurulu içerisindeki iki farklı gruba dağıtılmaktadır. Karşılaştırmalı hukukta, Amerikan ve İngiliz, Kanada, Avustralya ve Yeni Zelanda gibi Anglo-Sakson hukuk geleneğinin etkili olduğu hukuk sistemlerinde tekli organizasyon modelinin uygulanmakta olduğu¹⁰² ve özellikle bu ülkelerde hem yönetim hem de gözetim yetkilerine sahip olan bir yönetim kurulunun mevcut olduğu görülmektedir.

2.1.4.2. Dualist Sistem (İkili Organizasyon Modeli)

Dualist sistemde, şirketin yönetim/ temsil işleri ile denetim/ gözetleme işleri organizasyonel olarak birbirinden ayrılmış olan iki farklı organ tarafından yürütülmektedir. Şirket işlerinin yürütülmesi ve şirketin temsili görevi münhasıran yönetici kurula aitken, şirketin gözetim ve denetim görevi gözetim kurulu tarafından yerine getirilmektedir¹⁰³.

İkili organizasyon modelinde şirketin üst düzey çalışanları genellikle yönetim kurulunun yönetim seviyesini (ikinci seviye) oluşturur ve bunlar kural olarak gözetim seviyesinden (birinci seviye) bağımsızdırlar¹⁰⁴.

Gözetim kurulunun, gözetim yetkileri dışında, yönetici kurul üyelerinin ücretlerini belirleme, yönetici kurul üyeleri ile düzenli toplantılar yapma gibi görev ve yetkileri de bulunmaktadır¹⁰⁵. Almanya, Avusturya, Fransa gibi kıta Avrupası hukukunun etkili olduğu hukuksistemlerinde¹⁰⁶ uygulanmakta olan bu sistemin temel dayanak noktası güçler ayrılığı ilkesidir¹⁰⁷. Düalist organizasyon modeli çerçevesinde, yönetim ve denetim

¹⁰¹ Doğan, B.F. (2011). a.g.e.25.

¹⁰² Nikolic, J. i Eric, J. (2011). Boards of Directors Models and Role in Corporate Governance. *Management*. 16(60), 69-75. (UDK 005.742:005.25). 69-74. (70).

¹⁰³ Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 28.

¹⁰⁴ Armour, J., Hansmann, H. Kraakman, R. 'What is Corporate Law?' R Kraakman and others (eds), *The Anatomy of Corporate Law: A Comparative and Functional Approach* Oxford University Press: 2009.

¹⁰⁵ Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 28.

¹⁰⁶ Nikolic, J. i Eric, J. (2011). a.g.m. 72.

¹⁰⁷ Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e.46.

işlevlerini yerine getiren kurullar birbirlerinden hem organik hem de işlevsel olarak ayrılmış olmaktadır.

2.1.4.3. Türk Hukukunda Yönetim Kurulunun Organizasyonu

TTK, yukarıda açıklanmış olan organizasyon modellerinden monist organizasyon modelini benimsemiştir¹⁰⁸. TTK m. 367'nin gerekçesine göre, TTK ile yönetim kurulunun hemen hemen tüm üyelerinin yürütme yetkisini haiz olmayan (non-executive) üye konumuna geçebildiği esnek bir rejim benimsenmiştir. Gerekçeye göre, bu esneklik sayesinde, monist sistem, düalist sistem veya bu sistemler dışındaki herhangi bir sistemin kabul edilmesi mümkün olabilecektir.

TTK açısından kural, anonim şirketin yönetim kurulu tarafından yönetilmesi ve temsil edilmesi olmakla birlikte, TTK'nın 367 ve 371. maddeleri, maddi birtakım koşullara tabi olmak kaydıyla, yönetim kuruluna ait olan yönetim ve temsil yetkisinin bir veya bir kısım yönetim kurulu üyelerine veya üçüncü kişilere devredilmesini mümkün kılmaktadır. Böylece, yönetim kurulu kendi uhdesinde bulunan yönetim ve temsil yetkilerini (temsil yetkisinin devri için en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisine sahip olması gerekmektedir) esas sözleşmede hüküm bulunması, iç yönerge hazırlanması gibi belli bir takım maddi şartlara tabi olarak üçüncü kişilere devredebilecektir. Yönetim kurulu yönetim ve temsil yetkisini üçüncü kişilere devredecek ve böylece kendisi fiillolarak gözetim kurulu niteliğine bürünecektir¹⁰⁹. Ancak her halükarda, yönetim kurulunun yönetim ve temsil yetkileri devretmek suretiyle oluşturmuş olduğu sistemin, TTK m. 37S'de düzenlenmiş olan devredilemez yetkilerin mevcudiyeti sebebiyle, tam anlamıyla bir düalist sistem olduğundan bahsetmek mümkün olmayacaktır¹¹⁰. Yönetim kurulunun yetki devri

¹⁰⁸ Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 28.

¹⁰⁹ Kaya, M.İ. (2015). Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Denetim ve Gözetim Görevi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 16, Özel Sayı 2014, 3261-3286. s. 3270. Franko, N. (2000). a.g.m, 34.

¹¹⁰ Akdağ- Güney, N. (2012). a.g.e. 51.; Kaya, M.1.(2015). a.g.m. 3273.

yapması halinde dahi şirketi yönetme yetkisi bırakılmış olan kişiler aynı bir organ olarak görev yapmayacaklardır¹¹¹.

Sonuç olarak TTK bakımından tercih edilen model, monist(tekli) organizasyon modeli olmakla beraber, bu model dışındaki modellerin benimsenmesi de söz konusu olabilecektir. Örneğin, monist organizasyon modeli içerisinde, şirket yönetim ve temsiline ilişkin yetkilerin, şirketin CEO (*chief executive officer*) olarak isimlendirilen en üst düzey yöneticisinde toplandığı bir organizasyon modelini benimsenmesi mümkündür¹¹². Bununla birlikte, Alınan hukukunda yer alan düalist modelin benimsenmesinin mevcut düzenleme karşısında olası olmadığını belirtmek gerekmektedir¹¹³.

Bu noktada, özellikle Amerika Birleşik Devletleri şirketler hukukunda, yönetim kurulu başkanı ve genel müdür yetkilerini haiz, şirketin en üst tepe yöneticisi olarak tanımlanan CEO kavramının¹¹⁴ Türk hukukundaki durumuna da değinmek gerekir. Özellikle son yıllarda, anonim şirket yöneticileri kendilerini CEO olarak nitelendirmekte ve bu konuda yanlış bir algının oluşmasına sebebiyet verilmektedir. Kanaatimizce bu durumun başlıca nedeni, şirket yöneticilerinin CEO isminin gücünden ve prestijinden yararlanmak istemesidir.

Yönetim kurulunun sahip olduğu temsil ve yönetim yetkisini, belirli bazı maddi şartların sağlanması koşuluyla bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devredebileceği üçüncü başlık altında detaylı olarak incelenecektir. Yönetim kurulu, yönetim yetkisini, tamamen, bir yönetim kurulu üyesine devredebileceği gibi, bir üçüncü kişiye de devredebilir. Ancak, temsil yetkisinin yönetim kurulu üyesi olmayan bir üçüncü kişiye devredilmesi halinde, bu üçüncü kişi haricinde yönetim kurulu üyelerinden birinin de temsil yetkisine sahip olması gerekmektedir. Yönetim yetkisinin aksine, temsil yetkisinin bir üçüncü kişiye

¹¹¹ Kaya, M. T.(2015). a.g.m. 3274.

¹¹² Pulaşlı, Hasan. (2007). Anonim Şirketler Hukukunda CEO'nun Hukuki Durumu. *BA-TİDER*, 2007. C.24, s. 19-62.

m Kaya, M.1.(2015). a.g.m. 3273.

¹¹⁴ Pulaşlı, H. (2007). a.g.m. 17

tamamen devredilmesi mümkün değildir¹¹⁵. Bu sebeple, yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü kişi konumundaki CEO'nun, şirketin temsili bakımından tek başına yetkili olması, TTK m. 370/2 düzenlemesi karşısında imkansızdır¹¹⁶.

Böylece, yönetim kurulu üyesi olmayan CEO'nun, yönetim yetkisi bakımından tek başına yetkili olması mümkünken, bu durum temsil yetkisi bakımından mümkün değildir. Bununla birlikte, yönetim kurulu üyesi olan CEO'nun hem yönetim yetkisi hem de temsil yetkisi bakımından, tek başına yetkili olması mümkündür.

2.1.5. Yönetim Kurulunun İşleyişi

Yönetim kurulunun işleyişi konusunda yönetim kurulunun çalışma yöntemleri ve çalışma usulleri incelenecektir.

2.1.5.1. Yönetim Kurulu Üyeleri Arasında Görev Dağılımı

Yönetim kurulu, her yıl üyeleri arasından bir başkan ve bulunmadığı zamanlarda ona vekalet etmek üzere en az bir başkan vekili seçer¹¹⁷. TTK m. 366 metninde açıkça düzenlenmiş olduğu üzere, başkan ve başkan vekilinin seçilmesi yönetim kurulu açısından bir zorunluluk teşkil etmektedir.

Esas sözleşmeye konulacak bir hükümle başkanın ve başkan vekilin veya bunlardan birinin genel kurul tarafından seçilmesinin öngörülmesi de mümkündür. Bu husus, yerleşmiş bulunan yanlış bir uygulama dolayısıyla önemlidir. Uygulamada esas sözleşmede hüküm bulunmamasına rağmen yönetim kurulu başkanı ve başkan vekilinin genel kurul tarafından atanmasına sıklıkla rastlanmaktadır. Böyle bir durumda, söz konusu genel kurul kararı, kanuna aykırı olması dolayısıyla, iptal edilebilir bir karardır.

¹¹⁵ Bkz. TTKm.370/II.

¹¹⁶ Pulaşlı, H. (2007).a.g.m. 57-61.

¹¹⁷ Bkz. TTK m. 366.

Yönetim kurulu başkan ve başkan vekilinin genel kurul tarafından atanmasıyla amaçlanan seçilen kimsenin pozisyonunun güçlendirilmesidir¹¹⁸. Bu durum TTK m. 366'nın gerekçesinde "*başkanın ve vekilinin veya bunlardan birinin seçiminin genel kurulca da yapılacağı öngörülmüştür. Bu hükümle başkana ve vekiline güç kazandırmak amaçlanmıştır*" şeklinde ifade edilmiştir.

Yönetim kurulu başkan ve başkan vekili seçilmesine ilişkin zorunluluk ancak birden fazla üyeden oluşan yönetim kurulları bakımından geçerlidir¹¹⁹. Tek kişiden oluşan yönetim kurulunda, başkan ve başkan vekili seçilmesi mümkün olmayacaktır.

TTK ile anonim şirket yönetim kuruluna kendisini organize etme yetkisi verilmiştir¹²⁰. TTK m. 366 çerçevesinde bir başkan ve en az bir başkan vekili seçmesi zorunluluğu dışında, yönetim kurulunun organizasyonunu kısıtlayan herhangi bir kanuni düzenleme bulunmamaktadır. Bu çerçevede, şirket esas sözleşmesinde yönetim kurulunun organizasyonuna ilişkin hükümler yer alabilecektir. Örneğin, birden fazla başkan vekilinin seçilebilecek olması karşısında, bu başkan vekilleri arasındaki görev dağılımı, şirketin alacağı yönetim kurulu kararı ile veya bir iç yönerge ile serbestçe yapılabilecektir, hatta bu görev dağılımının yapılması karışıklığa yer verilmemesi bakımından isabetli olacaktır¹²¹.

Yönetim kurulu üyeleri arasındaki görev dağılımı her yıl yapılmak zorundadır¹²². Görev dağılımını yapan organın (genel kurul yahut yönetim kurulu) bu süreyi uzatma veya kısaltma yönünde karar alması veya esas sözleşmeyle bu sürenin değiştirilmesi mümkün olmayacaktır¹²³.

¹¹⁸ Akdağ- Güney, N. (2012). a.g.e. 53.

¹¹⁹ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 474.

¹²⁰ Akdağ- Güney, N. (2012). a.g.e. 53.

¹²¹ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 475.

¹²² Bkz. TTK m. 366.

¹²³ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 475.; Eriş, G. (2007). *Açıklamalı-İçtihatlı En Son Değişikliklerle Birlikte Türk Ticaret Kanunu, Ticari İşletme Şirketler, C.2*, Ankara:Seçkin Yayıncılık, 1731.

Yönetim kurulunun işleyişi bakımından açıklığa kavuşturulması gereken bir diğer husus ise yönetim kurulu başkan ve başkan vekilinin tüzel kişi olup olamayacağıdır. TTK'da tüzel kişilerin yönetim kurulu başkanı veya başkan vekili olamayacağı yönünde herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Yönetim kurulu üyeliği için gerçek kişi olma şartının kalkmış olması ve yönetim kurulunun tamamının tüzel kişilerden oluşmasının mümkün olması karşısında, yönetim kurulu başkan veya başkan vekilinin tüzel kişi olmasının mümkün olduğu kabul edilmelidir¹²⁴.4.

2.1.5.2.Yönetim Kuruluna Yardımcı Komite ve Komisyonlar

Yönetim kurulu, işlerin gidişatını izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulatmak veya iç denetim amacıyla işlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir¹²⁵.Bu komite ve komisyonların düzenlenmesi, yönetim kurulunun daha profesyonel ve kurumsal yönetim ilkelerine uygun hareket etmesini sağlama amacını gütmektedir¹²⁶. Komite ve komisyonlar yönetim kurulunun yardımcı birimleri niteliğindedir ve bu komite ve komisyonlara yönetim kurulu tarafından yönetim ya da temsil yetkisi devri yapılmamaktadır¹²⁷. Komite ve komisyonları oluşturma ve düzenleme yetkisi yönetim kuruluna aittir¹²⁸, ancak bir kısım komite ve komisyonların esas sözleşme ile zorunlu tutulması da söz konusu olabilecektir.

Komite ve komisyonların hangi konularda oluşturulabileceği TTK'da düzenlenmemiştir. Bu noktada şirket, işlerini, büyüklüğünü ve işlemlerinin hacmini de dikkate alarak komite ve komisyon oluşturmakta

¹²⁴ Aynı görüşte; Akdağ- Güney, N. (2012). *a.g.e.* 54.

¹²⁵ Bkz. TTK m. 366/II.

¹²⁶ Doğan, B.F. (2011). *a.g.e.* 77.; Kırca,1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). *a.g.e.* 478.; Kaya, M.1. (2015). *a.g.m.* 3264.

¹²⁷ Doğan, B.F.(2011). *a.g.e.* 78.

¹²⁸ Akdağ- Güney, N. (2012). *a.g.e.* 54 vd.; Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). *a.g.e.* 478.

ve bu komite ve komisyonların işleyiş usullerine karar vermekte serbesttir.

Ana kural komite ve komisyon konusunda serbestlik olmakla birlikte , mevzuatta bir kısım komite ve komisyonlar bakımından zorunluluk getirilmiştir. Örneğin, payları borsada işlem gören şirketler bakımından riskin erken saptanması ve yönetimi komitesinin kurulması zorunludur¹²⁹. Bunun dışında sermaye piyasası mevzuatına göre, paylan borsada işlem gören şirketlerin denetimden sorumlu komite, kurumsal yönetim komitesi, aday gösterme komitesi, riskin erken saptanması ve yönetimi komitesi ve ücret komitesi oluşturma zorunlulukları söz konusudur¹³⁰.

2.1.5.3. Yönetim Kurulunun Karar Alına Usulleri

TTK'ya göre yönetim kurulunun, toplantı ile karar alması ve bir önerinin bütün yönetim kurulu üyelerine dolaştırılması suretiyle toplanbsız karar alması olarak iki tür karar alma yöntemi mevcuttur.

Yönetim kurulu toplantısı, yönetim kurulunun kurul olma vasfına daha uygun olan bir karar alma usulüdür¹³¹. Yönetim kurulu toplantılarına katılmak, toplantılarda görüş açıklamak ve oy kullanmak yönetim kurulu üyeleri bakımından bir hak olduğu gibi bir görevdir¹³².

Yönetim kurulu toplantılarının fiziki ortamda veya elektronik ortamda yapılması mümkündür. Bununla birlikte, fiziki ortamda yapılan toplantıya bazı üyelerin elektronik ortamda katılması da söz konusu olabilecektir¹³³.

Yönetim kurulu toplantı çağrısı, yönetim kurulu başkanı veya başkanın olmadığı zamanlarda başkan vekili tarafından yapılır. Bununla birlikte, her yönetim kurulu üyesinin başkandan yönetim kurulunu toplantıya

¹²⁹ Bkz. TTK m. 378.

¹³⁰ Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 479.; Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. 205-206.

¹³¹ Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 481.

¹³² Karahan, S.(Editör). (2015). a.g.e. 391.

m Bkz. TTKm.1527/L

çağırmasını yazılı olarak istemesi de mümkündür⁴. TTK'da yönetim kurulunun toplantıya çağırılması konusunda herhangi bir usul ya da kural öngörülmemiştir. Yönetim kurulunun kolaylıkla toplanmasını sağlamak amacıyla, yönetim kurulu toplantıları için herhangi bir şekil şartı bulunmamaktadır¹³. Toplantılara katılmanın yönetim kurulu üyesi bakımında bir hak olmasının sonucu olarak, çağrının usulsüz yapılması dolayısıyla bazı üyelerin katılamadığı toplantılarda alınan kararların yok hükmünde sayılması gerekir¹³⁶.

Yönetim kurulu, üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır¹³⁷. Yönetim kurulu toplantı ve yeter sayılarının esas sözleşmeye konulacak hükümlerle artırılması mümkündür. Benzer şekilde, esas sözleşmede aksine bir hüküm öngörülmemişse, yönetim kurulu kararlarını toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alır. Ancak elden dolaştırma yoluyla alınacak kararlarda oy birliği aranır¹³⁸.

Yönetim kurulu toplantıları bakımından üzerinde durulması gereken bir diğer husus, yönetim kurulu üyesinin yönetim kurulu toplantılarına bizzat katılma ve bizzat oy kullanma mecburiyetidir. Yönetim kurulu üyeleri birbirlerinin temsilen oy veremeyecekleri gibi, toplantılara vekil aracılığıyla da katılamazlar¹³⁹.

Yönetim kurulu toplantısının gündemi, kurulu toplantıya çağıran başkan veya başkan vekili tarafından hazırlanır. Ayrıca, bir üyenin başkanından yönetim kurulunu toplantıya çağırmasını talep etmesi halinde, bu üyenin toplantı gündemini de belirlemesi gerekmektedir. Bununla birlikte, genel kurul toplantılarından farklı olarak yönetim kurulu toplantılarında gündeme bağlılık ilkesi geçerli değildir, yönetim kurulu toplantı

• Bkz. TTK m.392/7.

¹³⁵ Poroy R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 339.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 432.; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 482.

¹³⁶ Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 487.; İmregün, O. (1989). a.g.e. 21.

m Bkz. TTK m.390/1.

ns Bkz. TTK m.390/N.

n⁹ Bkz. TTK m.390/11.

sırasında gündemde olmayan konuları da müzakere ederek karara bağlayabilir¹⁴⁰.

Son olarak, yönetim kurulu kararlarının geçerliliği kararın yazılıp imza edilmiş olmasına bağlıdır¹⁴¹. Yazılı olarak alınmamış olan veya yönetim kurulu üyelerinin imzası olmadan alınmış olan yönetim kurulu kararları geçersiz olacaktır.

2.2. Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisi

Yönetim kurulu, anonim şirketlerin kanuni temsil organıdır. TTK m. 370 anonim şirketlerin temsil yetkisinin yönetim kuruluna ait olduğunu açıkça belirtmektedir. Temsil, yönetim kurulu üyeleri bakımından yetki niteliğinde olsa da aynı zamanda bir görev teşkil etmektedir¹⁴².

2.2.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Kanuni Temsil Yetkisi

Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin kanuni temsil yetkisine ilişkin temel düzenleme TTK m. 370'de yer almaktadır. Buna göre, *"esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisi çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir."* Bu çerçevede, yönetim kurulunun birden fazla kişiden oluşması ve esas sözleşmede aksinin öngörülmemiş olması durumunda, şirket yönetim kurulu üyelerinden herhangi ikisinin müşterek imzalarıyla temsil ve ilzam edilecektir.

Yargıtay'ın yerleşik içtihadı, esas sözleşmede aksine bir hüküm bulunmaması durumunda, şirketi temsile yetkili kişilerden sadece birinin atacağı imza ile şirketin bağlı olmayacağını belirtmektedir. Örneğin, Yargıtay 19. Hukuk Dairesi'nin 21 Eylül 1998 tarih, 1998/4211 E. ve

¹⁴⁰ Poroy, R., Tekinalp, O., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 341.; Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç.(2013).a.g.e. 484.

¹⁴¹ Bkz.TTKm.390/V.

¹⁴² Arslan, 1 (1994). *Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Sınırlanması*. (1. Baskı). Konya: Mimoza Yayıncılık, 63.

1998/ 5344 K. sayılı kararında, tek bir yönetim kurulu üyesinin imzaladığı bononun şirketi bağlamayacağı açıkça ifade edilmiştir.

"Takip konusu bononun düzenlendiği 1.3.1996 tarihinde davacı şirketi H.L. ve M.E.'nin şirket kaşesi altında birlikte atacakları imza ile temsil edebilecekleri ve bononun yalnızca H.L. tarafından imzalandığı çekişmesizdir. Bu durumda mahkemece, davacı şirketi temsile yetkili imzaları taşımayan dava konusu bononun davacı şirketi ilzam etmeyeceği..."

Esas sözleşmeye konulacak bir hükümle çift imza kuralının yerine her yönetim kurulu üyesinin münferiden imza yetkilisi alınması veya ikiden daha fazla yönetim kurulu üyesinin birlikte hareket etmek suretiyle şirketi temsil etmesi de öngörülebilir¹⁴³. Bununla birlikte, çift imza kuralından sapılması ancak esas sözleşmede hüküm bulunması halinde mümkündür. Bu hüküm, şirketin kuruluş aşamasında konulabileceğigibi esas sözleşmenin sonradan değiştirilmesi yoluyla da konulabilecektir¹⁴⁴. TTK m. 370 ile yönetim kurulu üyeleri bakımından getirilmiş olan çift/müşterek imza kuralı, şirketi temsil ve ilzam etmeye yetkili murahhas üye veya murahhas müdür atanması durumunda da geçerlidir¹⁴⁵.

Yazılı belgeler (sözleşmeler) bakımından söz konusu olan çift imza kuralının, şirket yönetim kurulu üyelerinin sözlü olarak kuracağı sözleşmeler veya sözlü olarak bulunacağı taahhütler bakımından da geçerli olduğunu belirtmek gerekmektedir¹⁴⁶.

Anonim şirketin aktif temsilde çift imza kuralı mevcutken, pasif temsil bakımından birlikte imza kuralı uygulanmayacaktır. Anonim şirkete yapılacak, tebligat, ihbar, ihtar ve bildirimler bakımından her bir yönetim kurulu üyesi münferiden pasif temsil yetkisini haizdir¹⁴⁷.

¹⁴³ Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 625.; Oçıışık, G., Çelik, A. (2013).a.g.e.455 Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e.222-223.

¹⁴⁴ Kırca,1.,Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç.(2013). a.g.e.625-626.

¹⁴⁵ Kırca,1.,Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e.626.

¹⁴⁶ Domaniç, H. (1988). a.g.e. 518.

¹⁴⁷ Poroy, R., Tekinalp, O., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 348.; Oçıışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 454.; Moroğlu, E. (2010). *Makaleler. Şirketlerde Adli Tebligat Kimlere Yapılır?*. İstanbul: On iki Levha Yayıncılık.

Nitekim 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 12. maddesi, tüzel kişilere yapılacak tebligatın bu tüzel kişinin yetkili temsilcine yapılacağını, yetkili temsilcinin birden fazla olması durumunda tebligatın bunlardan birine yapılacağını belirtmektedir. Bu durumda, yönetim kurulu üyelerinden herhangi biriyle birlikte, kendisine yetki devri yapılmış olan murahhas müdürler, ticari mümessiller veya ticari vekiller de anonim şirketi pasif temsil yetkisine sahip olacaktır.

Son olarak, anonim şirketin mahkemeler nezdinde temsiline değinmek gerekmektedir. TMK m. 49'a göre, tüzel kişiler dava ehliyetlerini yetkili organları aracılığıyla kullanırlar. Anonim şirket bakımından yetkili temsil organı niteliğinde olan yönetim kurulu dava ehliyetini kullanma yetkisini de haizdir.

Anonim şirkete yöneltilecek yemin veya anonim şirketin yemin yöneltmesi bakımından da kural olarak yönetim kurulu yetkilidir. Bu durum, tüzel kişilerin iradelerini organları aracılığıyla açıklamalarının sonucudur. Hukuk muhakemeleri usulünde kesin delil olarak kabul edilen yemin¹⁴⁸ ancak şirketi temsile yetkili yönetim kurulu üyeleri veya murahhas üyeler veya kanuni temsilciler tarafından yerine getirilebilecektir.

Yargıtay'ın yerleşik uygulaması, anonim şirketlerin eda edeceği yeminin temsile yetkili yönetim kurulu üyesi veya murahhas müdür gibi temsil yetkisini haiz bir kişiye eda ettirilmesi gerektiği yönündedir¹⁴⁹.

2.2.2. Anonim Şirket Temsilcilerin Temsil Yetkisini Kullanım Şekli

TTK m. 372/1 hemyönetim kurulu üyeleri hem de şirketi temsile yetkili olan üçüncü kişiler bakımından ortak bir kural getirmiştir. Buna göre, şirket adına imza yetkisini haiz kişiler şirketin unvanı altında imza

¹⁴⁸ Pekcarutez, H., Atalay, O., Özkes, M. (2011). *Medeni Usul Hukuku*. (10. Bası). Ankara: Yetkin Yayıncılık. 466.

¹⁴⁹ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 17 Ekim 1998 tarih, 1998/1655 E. ve 1998/5918 sayılı Kararı. Web: www.ka1.anç1.com adresinden 1 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.

atarlar. Unvan için damga, kaşe, mühür kullanılabileceği gibi unvanın el yazısı ile de yazılması mümkündür¹⁵⁰.

Yönetim kurulu, görev döneminin başlangıcında şirketi temsil yetkisine sahip olanların imza yetkilerinin kapsamını ve derecesini gösteren bir imza sirküleri düzenleyerek bu imza sirkülerini notere tasdik ettirir¹⁵¹. İmza sirkülerinde ayrıca, yönetim kurulu üyeleri dışında kendilerine imza yetkisi tevdi edilmiş olan üçüncü kişilerin de imza yetkilerinin kapsamı ve derecesi gösterilir. Noter tarafından onaylanmış olan imza sirküleri, imza yetkililerinin yapacağı işlemler sırasında yetkilerinin ispatlanması işlevini görür¹⁵². Bununla birlikte, imza sirküleri şirketin iş ilişkisinde bulunduğu kişi ve kurumlara da gönderilerek, bu kişi ve kurumların yapılan bu düzenlemeler hakkında bilgi sahibi olması sağlanır¹⁵³.

Şirketin unvanı altında imza atılamaması durumunda, ne gibi sonuçların ortaya çıkacağı her bir somut olayın koşullarına göre belirlenecektir. Yargıtay'ın bu konuda birbirinden farklı kararları söz konusudur. Yargıtay bir kısım kararlarında, şirket unvanı yazılmadan atılmış olan imzaların şirketi bağlamayacağını belirtmiştir. Örneğin, Yargıtay 12. Hukuk Dairesi'nin 12 Mayıs 1997 tarih, 1997/5316 E. ve 1997/5444 K.Sayılı Kararı'nda¹⁵⁴ şirketin tam unvanı gösterilmeden imzalanmış olan çekin şirketi bağlamayacağı belirtilmiştir.

"Çekte keşideci olarak ... Hipermarket ünvanı gösterilmiştir... Hipermarketin bu ad altında bir tüzel kişiliği yoktur. Şirket ana sözleşmesinde, şirketin ünvanı ... İnşaat San. ve Tic. AŞ Hipermarket olarak gösterilmiştir. Şirketin niteliği belirtilmeden ve ünvanı tam yazılmadan Hipermarket adı altında şirket adına çek düzenlenmesi şirketi ilzam etmez. Zira TTK. 322. maddesine göre

¹⁵⁰ Kırca,1.,Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 636.

¹⁵¹ Poroy, R., Tekinalp, O., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 348.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 454-455.

¹⁵² Kayar,1. (2005).Anonim ve Limited Şirketlerin Temsili ve İmza Sirküleri. *Türkiye Noterler Birliği Dergisi*, Sayı 127, 110 vd.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 455.

¹⁵³ Poroy, R., Tekinalp, O., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 348.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 455.

¹⁵⁴Web: www.kazanci.com adresinden 03 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.

şirket namına imza yetkili olanlar şirketin unvanını ilaveetmeye mecburdurlar. Bu nedenleşikayetin kabulü ile takibin iptaline karar vermek gerekirken kısmen şikayetin kabulü ve kısmen reddine karar verilmesi isabetsizdir."

Ayrıca, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 1987 tarihli bir kararında^{ss}, şirket kaşesi dışında, açığa atılan imzaların şirket açısından değil, imzalayan temsilci açısından şahsi sorumluluk doğuracağını ifade etmiştir.

İncelenmesi gereken bir diğer husus, şirket esas sözleşmesinde yer verilecek bir maddeyle veya herhangi bir genel kurul yahut yönetim kurulu kararıyla, temsil yetkisinin kullanım şeklinin değiştirilip değiştirilemeyeceğidir. Şirket esas sözleşmesine eklenen bir madde ile veya şirket tarafından alınan bir kararla, şirket adına imza atmaya yetkili olan kişilerin, bu imzayı şirket unvanı yerine şirket kaşesi altında atmalarının zorunlu tutulması veya başka bir şekilde kanundan sapan bir düzenleme yapılması durumunda, bu zorunluluğun hangi sonuçları doğuracağının incelenmesi son derece önemlidir. Uygulamada, bir kısım şirketlerin imza sirkülerlerinde 'şirketin ancak şirket kaşesi altında atılan imzalarla bağlanacağı' yönündeki ifadelerin yer aldığı görülmektedir. Yargıtay'ın bu konudaki müstakar içtihadı, TTK m. 372'nin amir hüküm niteliğinde olduğu ve bu hükmün esas sözleşme veya başka herhangi bir şekilde değiştirilemeyeceği yönündedir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 28 Şubat 1996 tarih, 1995/12.993 E ve 1996/96 K. sayılı kararında¹⁵⁶, bu konuyu çok açık bir şekilde ifade etmiştir.

"Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, bozma kararında açıklanan gerektirici nedenlere ve özellikle TTK nun 322 nci maddesinin açık bulunan amir hükmü, ana sözleşme ile kaşe koyma zorunluluğu getirilmek suretiyle değiştirilemeyeceği gibi, ana sözleşmedeki kaşetabirinde "ticari ünvan" olarak anlaşılması gerekeceğine..."¹¹

m Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 20 Mart 1987 Tarih, 1987/1337 E. ve 1987/1617 K. Sayılı Kararı. Web: www.kazanci.com adresinden 03 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.

¹⁵⁶ Web: www.kazanci.com adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.

Bu noktada, anonim şirket adına yapılan işlemlerde TTK m. 372'de yer alan kurallara uyulmadığı zaman, işlemin şirket adına yapıldığının anlaşılması durumunda, söz konusu işlemin şirket bakımından geçerli olduğu yönündeki görüşün bizim de katıldığımız görüş olduğunu belirtmek gerekir¹⁵⁷. Kırca, TTK m. 372/ I'nin birinci cümlesinin bir düzen hükmü olduğunu, temsilcinin şirketin unvanını kullanmaksızın imza atması durumunda karşı tarafın temsil ilişkisinin varlığını durumdan çıkarıyor veya çıkarması gerekiyorsa hukuki işlemin sonuçlarının doğrudan doğruya şirkete ait olacağını ifade etmektedir¹⁵⁸. Gerçekten de hem güven ilkesi hem de TMK m. 2'de düzenlenmiş olan dürüstlük kuralı gereği, işlemin şirket adına yapılmış olduğunun anlaşılması durumunda, şirketin bu işlemle bağlı olması gerekmektedir.

Son olarak, şirket tarafından düzenlenecek belgelerde şirketin merkezi, sicile kayıtlı olduğu yer ve sicil numarası da gösterilmelidir¹⁵⁹. TTK ile getirilmiş olan bu hükme bağlanmış olan herhangi bir cezai yaptırım bulunmamaktadır¹⁶⁰. Bu hüküm de işlem rahatlığı açısından getirilmiş olan bir düzen hükmü niteliğindedir.

2.2.3. Temsil Yetkisinin Tescil ve İlanı

TTK m. 373/ 1, yönetim kurulunun, temsile yetkili kişileri ve bunların temsil şekillerini gösterir kararının noterce onaylanmış suretini, tescil ve ilan edilmek üzere ticaret siciline vereceğini düzenlemektedir. Anonim şirketi temsile yetkili olan yönetim kurulu üyeleri, murahhas üye ve müdürler ve ticari temsilciler sicile tescil ve ilan edilir. Bu maddeye göre yönetim kurulu, temsile yetkili olan yönetim kurulu üyeleri ile temsile yetkili olan kişilerin isimlerini, ikametgah adreslerini, tabüyetlerini de

¹⁵¹ Çevik, O. N. (2002). *Anonim Şirketler*. (4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık, .448.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 454.; İmregün, O. (1989). a.g.e. 341. Arslanlı, H. (1959). a.g.e.135. Ayrıca Yargıtay Ticaret Dairesi'nin 13 Nisan 1961 Tarih, 1961/4417 E. ve 1962/1674 Sayılı kararı da aynı yöndedir.

¹⁵⁸ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 636.

¹⁵⁹ Bkz. TTKm. 372/II.

¹⁶⁰ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 637.

tescil eder. Tescil edilen bu kararda, temsil usulünün de gösterilmesi gerekir (münferit imza, müşterek imza vb.)¹⁶¹.

Tescil edilmiş hususlarda meydana gelen her türlü değişikliğin de ayrıca tescil edilmesi zorunludur¹⁶². Örneğin, imza yetkilisi olarak atanmış yönetim kurulu üyesinin görevinden istifa etmesi durumunda, görevinden istifa ettiğinin ve dolayısıyla temsil yetkisinin sona erdiğinin de tescil edilmesi gerekir.

Son olarak, temsil yetkisinin ticaret sicilinde tescilinden sonra, ilgili kişilerin seçimine veya atanmalarına ilişkin herhangi bir hukuki sakatlık, şirket tarafından üçüncü kişilere, ancak sakatlığın bunlar tarafından bildirildiğinin ispat edilmesi şartıyla ileri sürülebilir¹⁶³. Bu hüküm, tescil ve ilan ile yaratılmış olan hukuki görünüşe duyulan güveni korumayı amaçlamaktadır¹⁶⁴. Hükmün gerekçesine göre, hukuki sakatlık ne kadar ağır olursa olsun bunun üçüncü kişiye karşı ileri sürülememesi, üçüncü kişiye izleyemeyeceği, belirleyemeyeceği ve yargılayamayacağı bir yükümlülük yüklenmesini engellemek ve işlem güvenliği ile adaleti sağlamak amaçlarına yöneliktir.

2.2.4. Temsil Yetkisinin Kapsamı

Temsil yetkisinin kapsam ve sınırlarını düzenleyen TTK m.371/ 1'e göre, temsile yetkili olan kişiler şirketin amacına ve işletme konusuna giren her tür işleri ve hukuki işlemi, şirket adına yapabilir ve bunun için şirket unvanını kullanabilirler. TTK m. 371/2'de ise *temsile yetkili olan kişilerin, üçüncü kişilerle, işletme konusu dışında yaptığı işlemlerin de şirketi bağlayacağı ancak hukuki işlemin tarafı olan üçüncü kişinin, işlemin işletme konusu dışında bulunduğunu bildiği veya durumun gereğinden bilebilecek durumda olduğunun ispat edilmesi halinde, söz konusu hukuki işlemin şirketi bağlamayacağı* ifade edilmiştir.

¹⁶¹ Oçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 455.

¹⁶² Bkz. TTK m. 31.

¹⁶³ Bkz. TTKm. 373/II.

¹⁶⁴ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 446.

Anonim şirketlerde yönetim kurulu üyelerinin ve Murahhasların temsil yetkileri belirlenirken TTK m. 371/ 1 ve TTKm. 372/2 hükümleri birlikte değerlendirilmelidir. Buna göre, temsile yetkili kişilerin şirketin amacına ve işletme konusuna giren her türlü işi ve hukuki işlemi yapabileceğini ifade eden TTK m. 371/1 hükmü, anonim şirketin iç ilişkisi bakımından geçerli olan bir hükümdür¹⁶⁵. Bu hüküm kapsamında, temsile yetkili olan kişiler, şirketin amacı ve işletme konusu kapsamındaki işlemleri yapmaları konusunda yetkilendirilmişlerdir¹⁶⁶. Kanun ve esas sözleşmeye aykırı işlemler dolayısıyla şirketin rücu hakkının saklı olduğunu belirten TTK m. 371/1'in ikinci cümlesi de söz konusu kuralın iç ilişki bakımından geçerli bir kural olduğunu ortaya koymaktadır.

TTK m. 371/2 ise temsile yetkili kişilerin kural olarak şirketin işletme konusuna giren işlemleri de yapma yetkisini haiz olduklarını göstermektedir. Kırca, TTKm. 371/2 hükmünü TMK'nın 48. maddesinde yer alan, tüzel kişiler bütün haklardan yararlanabilir ve borçları üstlenebilirler şeklindeki düzenlemenin anonim şirketler bakımından bir yansıması olarak değerlendirmektedir¹⁶⁷.

TTKm. 371/2 hükmü, anonim şirketler bakımından yeni olarak nitelendirilebilecek bir düzenlemedir. Bu düzenleme kapsamında, anonim şirketler bakımından şirketin ancak işletme konusu ve şirket amacı kapsamındaki işlemleri yapabileceği yönündeki *ultra vires* ilkesi terk edilmiştir¹⁶⁸. ETTK'dan farklı olarak, TTK'da *ultra vires* ilkesine yer verilmemiş ve anonim şirketlerin temsil yetkileri TMK m. 48'e uygun olarak her türlü hak ve borç bakımından temsil edilebilecek kapsamda düzenlemiştir¹⁶⁹.

¹⁶⁵ Oçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 461.

¹⁶⁶ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 638.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 461.

¹⁶⁷ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 638.

¹⁶⁸ Çağlar, H., Çalışkan, E. (2010). Anonim Şirketlere Ait Taşınmazların Satımında Ehliyet ve Temsil Sorunları. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. C.XIV.S.1* s.61-85. (64).

¹⁶⁹ Aydın, A. (2014). Anonim Ortaklık Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Sınırları ve Temsil Yetkisinin/Gücünün Kötüye Kullanılması Sorunu. *BATİDER. C. XXX, Sa.1*, 123-187. (153).; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 462.

Üçüncü kişilere, işlem yapacakları şirketin esas sözleşmesinde yazılı olan işletme konusunu inceleme zorunluluğu getirmesi; ticari işlem güvenliliğine ve belirliliğe zarar vermesi sebebiyle oldukça eleştirilen¹⁷⁰ ultra vires ilkesi TTK ile birlikte kaldırılmıştır.

Bu durumda, TTK m. 329/2 kapsamında esas sözleşmede sayılmış olan şirketin işletme konusunun işlevi, şirketi temsile yetkili kişilerin iç ilişkide temsil yetkilerinin sınırlarının gösterilmesidir. Daha önce de belirtildiği gibi, temsile yetkili olan kişiler bu sınırlamaya tabi olmaksızın üçüncü kişilerle hukuki işlem yapabilecektir. Ancak TTK m. 372/2'nin ikinci cümlesi gereği, şirketin işletme konusu kapsamında olmayan bir hukuki işlemle bağlı olmamasının tek yolu, hukuki işlemin tarafı olan üçüncü kişinin, işlemin işletme konusu dışında bulunduğunu bildiğinin veya durumun gereğinden, bilebilecek durumda olduğunun ispat edilmesidir. Ayrıca, şirket esas sözleşmesinde yer alan işletme konusu ve faaliyet alanı, şirket tarafından temsil yetkisine sahip olanlara verilmiş olan bir talimat niteliğindedir.

Üzerinde durulması gereken hususlardan biri de TTK m. 372/2 hükmünün uygulanması sırasında işletme konusunun kapsamının belirlenmesidir. İşletme konusunun kapsamı, bu bağlamda şirketin temsil yetkililerinin sorumluluğu bakımından önem taşıdığı gibi hukuki işlemin tarafı olan üçüncü kişiler bakımından işlemle bağlı kalmanın sınırlarının belirlenmesi açısından da önemlidir. Yargıtay¹⁷¹ kararlarında kabul edilen görüşe göre, işletme konusu ibaresi geniş bir şekilde yorumlanmalıdır.

"Bir şirketin işletme konusu (iştiğal konusu) demek o şirketin devamlı olarak yapacağı işleri demektir. Bunlar da o şirketin ana sözleşmesinde belirtilen (şirket maksat ve mevzuu) ile ilgili işlemlerdir. Bununla birlikte bir ticari işletmenin kendi ana sözleşmesinde belirtilen işletme mevzuuna girmemekle beraber o işletmenin ticari

¹⁷⁰ Yıldız, B. (2006). TTK Tasarısında Şirketlerin Ehliyeti ve Bu Bağlamda TTK m.137 Hükmündeki "Ultra Vires" Sınırlamasının Yerindeliğinin Değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 55, Sa.1, 321-353. (329); Kırca, 1. (2007). Bankacılık İşlemleri- Ticaret Şirketlerinde Temsil Yetkisinin Kapsamı ve Sınırlandırılması. *Banka Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu*, 08.06.2007, 265-301.(277).

¹⁷¹ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, T:23.3.1982, 1982/231E. ve 1982/ 1223 K. sayılı karar

faaliyetlerini kolaylaştıran ticari iş ve ticari sözleşmelerin de o işletmenin mevzuu içinde bulunduğu kabulü zorunludur... Aks; düşüncenin kabulü ticari hayatın normal seyrine ve süratli akışına engel teşkil edecektir.¹⁷²

Bu çerçevede, sadece işletme konusu ile ilgili olan işlemler değil, dolaylı da olsa işletme konusu ile herhangi bir şekilde bağlantılı olan işlemler de bu kapsamda sayılmalıdır⁷⁴. Ayrıca, şirketlerin esas sözleşmelerinde yer alıp almadığına bakılmaksızın, işletme konusu ile ilgili olan ve herhangi bir şekilde kendilerine menfaat sağlayan bütün işlemlerin işletme konusu kapsamında olduğu kabul edilmelidir⁷⁴.

Şirketin işletme konusu geniş yorumlanmasına rağmen, temsil yetkilileri tarafından yapılan işlemin işletme konusu kapsamına girmediği, dolayısıyla şirketi bağlamayabileceği aşamasına geçildiği zaman da *'üçüncü kişinin bildiği veya durumun gereğinden bilebilecek durumda bulunduğu'* ibaresi değerlendirilmelidir. TTKm. 371/2'nin ifadesinden, sadece üçüncü kişinin bilmesi durumu yani müspet vukufu değil durumun gereklerinden bilebilecek durumda olması da bu kapsama alınmış olduğu anlaşılmaktadır. Kırca'ya göre ikinci durum, TMKm. 3/2 anlamında durumun gereklerinden kendisinden beklenen özeni göstermeyen kimseyi kapsamaktadır¹⁷⁵. Yani, TMK m. 3 kapsamında durumun gereklerinden kendisinden beklenen özeni göstermeyen kimse, şirketin işletme konusu bakımından kötü niyetli olarak kabul edilmelidir. Aydın ise, TTK m. 371/II hükmünün TMKm. 3 kadar kapsamlı olmadığını, bu kapsamdaki özen ölçütünün üçüncü kişinin ağır ihmeline dayanması gerektiğini, hafif ihmali dışladığını belirtmektedir¹⁷⁶.

¹⁷² Yargıtay 11. Hukuk Dairesi₁ T:23.3.1982, 1982/231E. ve 1982/1223 K. sayılı kararı

¹⁷³ Kırcaı İ.1 Şehriali-Çelik₁ F.H.₁ Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 638.; Aydın, A. (2014). a.g.m. 154.

¹⁷⁴ Yıldız, B. (2006). Şirketlerin Ehliyetine İlişkin Olarak Özellik Arz Eden Bazı Hukuki İşlem ve Sözleşmeler. Ankara Barosu Dergisi, 2006-2, 58 vd. (60).

¹⁷⁵ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat₁ Ç. (2013). a.g.e. 640. Aynı doğrultuda, Poroy, R.1 Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 351.

¹⁷⁶ Aydın, A. (2014). a.g.m. 155-156.

TTK m. 371/2'nin ikinci cümlesi uyarınca, şirket esas sözleşmesinin ilan edilmiş olması, üçüncü kişinin kötü niyetli olduğunun ispab bakımından yeterli kabul edilmemektedir. Şirket işletme konusunun esas sözleşmede yer alması TTK m. 339'un getirmiş olduğu bir zorunluluk olmasına rağmen, kanun koyucu esas sözleşmenin üçüncü kişinin kötü niyetini ispab açısından yeterli saymamıştır. Dolayısıyla, üçüncü kişi ile yapılmış olan işlemin geçersiz olduğunun iddia edilmesi durumunda, bu iddianın esas sözleşme dışındaki delillerle ispat edilmesi gerekir.

Bu noktada açıklanması gereken bir diğer husus da üçüncü kişinin şirketin işletme konusunu bildiğinin veya bilebilecek durumda olduğunun ispatı durumunda, söz konusu işlemin akıbeti olacaktır. Kırca'ya göre bu durumda, söz konusu işlem için yetkisiz temsil hükümleri uygulanmalıdır¹⁷⁷. Böylece, şirket genel kurulunun icazet vermesi durumunda söz konusu işlem geçerlilik kazanacaktır. Yıldız, ise söz konusu işlemi askıda geçerli olarak nitelendirmiştir, buna göre, şirketin üçüncü kişinin kötü niyetini ispatlaması durumunda, işlem geçersiz hale gelecektir¹⁷⁸. İşletme konusu dışında kalan işlemin geçerliliğine ilişkin olarak öne sürülen bir diğer görüş ise, üçüncü kişinin kötü niyeti ispat edilinceye kadar işlemin geçerli olacağı, üçüncü kişinin kötü niyetinin ispat edilmesi halinde söz konusu işlemin askıda hükümsüz hale geleceği ve şirket tarafından bu işleme muvafakat edilmemesi durumunda işlemin en baştan beri geçersiz olacağı yönündedir¹⁷⁹.

Kanaatimizce, üçüncü kişinin kötü niyetinin ispat edilmesi durumunda yetkisiz temsil hükümlerinin uygulanması, taraf iradeleri ve ticari hayat dikkate alındığında daha uygundur. Bu sayede, işlemin tarafı olan üçüncü kişi kötü niyetli dahi olsa, söz konusu işlemin akıbeti hakkındaki karar şirket genel kuruluna bırakılmış olacaktır. Bu durum hem şirket hem de işlemin tarafı olan üçüncü kişi bakımından daha avantajlıdır.

¹⁷⁷ Kırca,1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 643.

¹⁷¹ Yıldız, B. (2011). Ultra Vires İlkesinin Kaldırılmasının Ardından İşletme Konusu Unsuru ve Ticaret Şirketlerinin İşletme Konusu Dışındaki İşlemlerinin Hukuki Niteliği. *BATIDER 2011. C. XXVII, S.3, s.111-134. (128-129).*

¹¹⁹ Hatemi, H. (2013). Ultra Vires Kuramı ve Türk Hukuku. *Ersin Çamoğlu'na Armağan. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 333.*

2.2.5. Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması

Temsil yetkisinin sınırlandırılması kısmında temsil yetkisine iradi/ sözleşmese! ve kanuni olarak getirilebilecek sınırlandırmalar incelenecektir.

2.2.5.1. Kanuni Sınırlandırmalar

Kanuni sınırlamalar ile temsil yetkisine sahip olanların, söz konusu temsil yetkilerini kullanmaları esnasında uymaları gereken ve yürürlükteki mevzuat uyarınca getirilmiş olan sınırlamalar ifade edilmektedir.

Kanuni sınırlandırmalarla ilgili olarak öncelikle, hukukumuzda hakim olan temel işlem sınırlarına değinmek gerekir. Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkansız olan sözleşmelerin kesin olarak hükümsüz olduğunu ifade eden TBK m. 27 temel kanuni sınırlamalardan bir tanesidir¹⁸⁰. Buna göre, anonim şirket temsilcileri tarafından yerine getirilmiş olan fakat TBK m. 27'ye aykırı olan işlemler kesin olarak hükümsüzdür.

Bir diğer kanuni sınırlama ise, temsile yetkili olan kişilerin/ organın yapmış olduğu işlemin anonim şirketin diğer organları veya unsurlarının yetkisine bırakılmış olan konular arasında olmaması gerekliliğidir¹⁸¹. Anonim şirketler bakımından, genel kurulun devredilemez görev ve yetkileri arasında sayılmış olan bir husus, yönetim kurulunun temsil yetkisi bakımından kanuni bir sınırlandırma teşkil edecektir.

Genel kurulun iznine/ onayına ihtiyaç duyulan işlemlerin bir kanuni sınırlama teşkil edip etmediği konusunda öğretilerde çeşitli görüşler mevcuttur. Aydın'a göre, genel kurul izninin/ onayının aranması bir kanuni sınırlama teşkil etmektedir¹⁸². Kırca ise hukuki işlemin yapılmasında genel kurul izin/onayının arandığı durumların hüküm ve sonuçları itibarıyla kanuni sınırlamadan farklı olduğunu yönündedir¹⁸³.

¹⁸⁰ Kırca,1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 644.

¹⁸¹ Kırca,1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 644.

¹⁸² Aydın, A. (2014). a.g.m. 161.

¹⁸³ Kırca,1.,Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e.. 644.

Bu noktada, geçerliliği bakımından genel kurul kararının arandığı işlemlerin incelenmesi gerekir. Bu işlemlerden ilki, TTK m. 356'da düzenlenmiştir. Buna göre, şirketin tescilinden itibaren iki yıl içinde bir işletme veya aynın, sermayenin onda birini aşan bir bedel karşılığında devralınmasına veya kiralanmasına ilişkin sözleşmeler, genel kurulca onaylanıp ticaret siciline tescil edilmedikçe geçerli olmayacaktır. Söz konusu düzenleme, kanuna karşı hile ile kuruluşa ilişkin hükümlerin dolandırılmasını engelleme amacı gütmektedir. Bu hüküm çerçevesinde yapılacak sözleşmeler, yönetim kurulu bakımından bir kanuni sınır teşkil etmektedir¹⁸⁴.

Aynı şekilde, TTK m. 408/2(f)'de düzenlenmiş olan önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı da bu yöndedir. Önemli miktarda şirket mal varlığının toptan satışı genel kurulun devredilemez görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. Burada dikkat edilmesi gereken husus, bu konuda genel kurul kararı olmadan işlem yapılmış olmasının söz konusu işlemin geçerliliğini ne şekilde etkileyeceğidir. Katılmakta olduğumuz görüş, önemli miktarda şirket mal varlığının toptan satışına ilişkin olarak şirket ile üçüncü kişi arasındaki sözleşmenin genel kurul onayından önce askıda hükümsüz olduğu, genel kurul onayı ile birlikte en baştan itibaren hüküm ve sonuç doğuracağı yönündedir¹⁸⁵. Bu görüşe göre, söz konusu kural sadece iç ilişki bakımından değil, dış ilişki bakımından da geçerli olacak şekilde düzenlenmiştir.

Bu konudaki diğer görüş ise TTK m. 408/2(f) hükmünün sadece iç temsil yetkisi bakımından bir sınırlama oluşturduğu, dış temsil yönünden iyi niyetli üçüncü kişilere karşı herhangi bir kısıtlama getirmediği yönündedir¹⁸⁶. İkinci görüşün ticari hayatın aradığı hızlilik ve güven ihtiyacına cevap verdiği savunulsa da TTK m. 408/2(f) hükmünün şirketin önemli miktarda malvarlığının toptan satışını genel kurulun devredilemez görev ve yetkileri arasında sayması karşısında bu görüşe katılmak mümkün olmayacaktır. Kaldı ki; TTK m. 408/2(f) hükmünün gerekçesinde, bu hükümün Yargıtay içtihatlarına uygun olarak önemli miktarda şirket var-

¹⁸⁴ Oçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 456.

¹⁸⁵ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 644-645.

¹⁸⁶ Aydın, A. (2014). a.g.m. 164.

lığının toptan satışının yönetim kurulu tarafından yapılmayacağı, bunun genel kurulun devredilemez ve münhasır yetkilerinden olduğu açıkça ifade edilmiştir.

Gerçekten de, ETTK döneminde hem öğretilerde hem de Yargıtay kararlarında, şirkete ait önemli miktarda mal varlığının ancak genel kurul kararıyla satılabileceği belirtilmiştir. Özdamar bu konu hakkında, ortaklık mal varlığına dahil olan önemli unsurların, menkul ve gayrimenkul malların, marka ve patent gibi sınai mülkiyet haklarının tamamen devredilmesi şeklindeki oldukça önemli kararların tek başına yönetim kurulu tarafından alınmasının genel kurula ait olan bir yetki olduğunu, aksi yöndeki kabulün anonim şirket organları arasındaki dengeye de aykırılık oluşturacağını belirtmiştir¹⁸⁷.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 13 Şubat 2006 tarih, 2005/ 1362 E. ve 2006/ 1253 K. sayılı limitet şirketler bakımından verilmiş olan kararı¹⁸⁸ da kanunun yapbğı yollama sebebiyle anonim şirketler bakımından da uygulanacakbr. Bu karara göre;

"Limited şirket müdürlerinin temsil yetkisinin kapsamı, TTK'nın 542. maddesi yollaması ile aynı Yasanın 321. maddesi ile belirlenmiştir. Bu maddede, temsile yetkili olanların şirketin maksat ve konusuna dahil olan her nevi işleri ve hukuki muameleleri şirket adına yapmak ve şirket unvanını kullanmak hakkını haiz oldukları belirtilmiştir. Davalı şirketin ana sözleşmesinin 'İmaç ve Konu' başlığını taşıyan 3. maddesinin 1-e bendinde, şirketin amacı ile ilgili olarak marka, ihtira beratı, patent, know how lisans, royalite, ustalık ve diğer sınai mülkiyet haklarını elde etmek, bunlar üzerinde müktesep haklar sağlamak amaçları yer almakla birlikte, maddede belirtilen hakların başlarına devri işleriyle uğraşmak, şirketin amaçları arasında sayılmamıştır.

Ana sözleşme ve açıklanan yasa hükümlerine göre, kural olarak şirketi temsile yetkili müdürün şirkete ait bir malvarlığı üzerinde ta-

¹⁸⁷ Özdamar, M. (2006). Anonim Ortaklığın Sahip Olduğu Malvarlığının Yönetim Kurulu Tarafından Topluca Devredilmesi. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C.14. S.2. s.99-118.

¹⁸⁸ Web: www.kazanci.com adresinden 25 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.

sarrufta bulunabileceğinin kabulü gerekir. Ancak bu malvarlığının, şirketin sahip olduğu tek malvarlığı olduğunun veya şirketin varlığını sürdürebilmesi için hayati önemi haiz bulunduğunun belirlenmesi halinde bu kez, anılan devir yönündeki taahhüdün geçerli olabilmesi için limited şirketlerde de uygulama alanı bulunan TTK'nın 443/2. maddesi uyarınca ortaklar kurulunun bu konuda anılan maddede açıklanan çoğunlukla karar alması gerekmektedir."

Bu çerçevede, TTK m. 408/2(f) hükmü kapsamında yapılacak tarihsel yorum çerçevesinde önemli miktarda şirket mal varlığının toptan satışı kararının genel kurul tarafından alınması gereken bir karar olduğunu, aksi durumda genel kurulun onayına kadarsöz konusu işlemin askıda hükümsüz olacağını, genel kurul onayının gerçekleşmemesi durumunda ise işlemin en baştan itibaren hüküm ve sonuç doğurmayacağını belirtmek gerekmektedir.

2.2.5.2. İradi Sınırlandırmalar

TTK m. 371/ 3'te iyi niyetli olsun olmasın, bütün üçüncü kişiler bakımından sonuç doğuracak olan iki farklı iradi sınırlama düzenlenmiştir. Buna göre, *temsil yetkisinin sınırlandırılması, iyi niyet sahibi üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmezi ancak, temsil yetkisinin sadece merkezin veya bir şubenin işlerine özgü olduğuna veya birlikte kullanılmasınailişkin tescil ve ilan edilen sınırlamalar geçerlidir.*

Hükümden anlaşıldığı üzere, TTK m. 371/3 hükmü, temsil yetkisinin sınırlandırılmasının iyiniyetli üçüncü kişiler bakımından sonuç doğurmayacağını ancak yetkinin birlikte temsil ve merkez-şube işleriyle sınırlandırılmasının, tescil ve ilan edilmiş olması şartıyla, herkese karşı ileri sürülebileceğini düzenlemektedir. Böylece budüzenleme kapsamında temsil yetkisine getirilen sınırlandırmalar, sicilin müspet etkisinden (TTKm. 36/1 ve TTKm. 36/3) yararlanmış olacaktır.

Temsil yetkisinin iradi sınırlandırılması konusu kapsamında incelenmesi gereken konulardan birisi, genel kurul tarafından yönetim kurulu üyelerinin veya Murahhas Aza ve Müdürlerin temsil yetkisinin sınırlandırılmasına ilişkin verilmiş olan kararın tescil ve ilan edilmemesi

durumunda, bu sınırlandırmanın sonuçlarının ne olacağıdır. TTK m. 36/ 4'e göre, tescilli zorunlu olduğu halde tescil edilmemiş veya tescil edilip de ilanı zorunlu iken ilan edilmemiş bir husus, ancak bunu bildikleri veya bilmeleri gerektiği ispat edildiği takdirde üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilecektir. Temsil yetkisine getirilen sınırlandırmaların tescil ve ilanının zorunlu olması karşısında, tescil ve ilan edilmemiş olan sınırlandırmalar ancak bu sınırlandırmayı bilen veya bilmesi gereken kişilere karşı ileri sürülebilecektir. Bu kapsamda, temsil yetkisine getirilen sınırlandırmayı bilmesi gerekenler TTK m. 371/2'ye paralel olarak, söz konusu sınırlandırmayı ağır ihmali neticesinde öğrenmemiş olanlar olarak yorumlanmalı ve hafif ihmal dolayısıyla öğrenememiş olanlar bu kapsamda değerlendirilmemelidirler¹⁸⁹.

Tescilli caiz olmamasına rağmen tescil edilmiş olan temsil yetkisi sınırlandırmalarının şirket ve üçüncü kişiler bakımından sonuçları da son derece önemlidir. Temsil yetkisinin devredilmesi konusunda detaylı olarak açıklanacağı üzere uygulamada, imza sirküleri vasıtasıyla caiz olmayan yetki sınırlandırmalarının tescil ve ilan edildikleri görülmektedir. Örneğin, yetkinin miktar, konu veya grup bazında sınırlandırılmaları caiz olmayan sınırlandırmalardır, buna rağmen uygulamada caiz olmayan sınırlandırmaların oldukça yaygın olduğu görülmektedir.

Herhangi bir konunun tescil ve ilan edilmesi için mevzuatta bu yönde bir düzenleme olması gerektiği sicil hukukunun temel ilkesidir. Gerçekten de Ticaret Sicili Yönetmeliği'nin 34/ 1 (a) maddesine göre, kanunda belirtilmeyen sınırlandırmalar ticaret siciline tescil ve ilan edilmez. Bu durumda, kanunda veya yönetmelikte ticaret siciline tescil ve ilan edileceği gösterilmiş olanlar dışındaki hususların her nasılsa tescil edilmiş olması, herhangi bir hukuki sonuç doğurmayacaktır¹⁹⁰.

Yargıtay'ın yerleşik içtihadı da, caiz olmayan yetki sınırlandırmalarının hukuki sonuç doğurmayacağı yönündedir. Yargıtay 11. Hukuk

¹⁸⁹ Aydın, A.(2014). a.g.m. 168-169.

¹⁹⁰ Kırca,1. (2007). a.g.m. 277.; Bilge, M.E. (1999). *Ticaret Sicili*. (1.Baskı). İstanbul: Beta Yayınları, s.170.; Oçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 459.; Pulaşlı, H. (2011). a.g.e. 443.; Arslan, I. (1994). a.g.e.67.

Dairesi'nin 29 Haziran 1982 tarih, 1982/3015 E., 1982/3184 K. sayılı kararı bu konudaki önemli emsal kararlarından biridir.

"Buaçıklamaların ışığı altında dava konusu olaya dönülecek olunca, davacı anonim şirketin 30.3.1979 tarihli genel kurul toplantısında şirket yönetim kuruluna seçilen üyelerce aynı tarihte yapılan yönetim kurulu toplantısında 1 numara karar ile şirketin ne şekilde ve kimler tarafından temsil edileceği karara bağlanmış ve buna ait yetki ve imza sirküleri düzenlenmiş bulunmaktadır. Yönetim kurulunun bildirimi üzerine Ticaret Siciline tescil edilen ve 5.6.1979 tarihli, Türkiye ticaret sicili Gazetesinde ilan edilen bu karar ve sirkülere göre, şirket yönetim kurulu üyeleri A gurubu imza yetkilileri, B ve C grubu ise şirket müdürleri ve diğer şirket idari yetkilileri arasından seçilmişlerdir. Ancak bu karara göre, A gurubu imza yetkililerini bir limit getirilmeksizin imza yetkisi tanınmış ise de B ve C gurubu imza yetkililerine ancak diğer yetkileri yanında 250.000 lirayı aşmayan çekleri imza ve ciro yetkisi tanınmış; diğer bir deyişle temsil yetkisini miktar bakımından yapılan sınırlandırmalar TTK. 321 ve B.K. 451'de öngörülmediğinden geçersiz olup, bu şekildeki sınırlandırma tescil ve ilan edilse dahi hüsnüniyetli 3. kişilere karşı ileri sürülemez. Dava konusu olayda da B ve C gurubu imza yetkilileri şirketi temsil ile görevlendirildiklerine göre, kendilerine yasal dayanaktan yoksun olarak konulan miktar bakımından limit sınırının üzerine çıkacak şekilde çek imzalamış bulunmaları hususu hüsnüniyetli 3. kişilere karşı ileri sürülemez. Ancak iş ilişkisi bakımından bu husus imza yetkililerinin sorumluluğunu icab ettirir."

Yargıtay'ın yeni tarihli içtihatları da kanunda izin verilenler dışında temsil yetkisine getirilmiş olan sınırlandırılmaların tescilinin caiz olmadığını ancak bir şekilde tescil edilmiş olsalar dahi bu tescilin hukuki sonuç doğurmayacağını belirtmektedir¹⁹¹.

'Alacaklı şirket ortaklar kurulunun 29.01.2004 tarihli kararı ile takip dayanağı alacakları ile ilgili feragat yetkisi M. Halis Türkyılmaz'a verilmek suretiyle şirketi münferiden temsil ve ilzama yetkili Güray Karaduman'ın temsil yetkisi sınırlandırılmıştır. Birlikte temsil şartı

¹⁹¹ Yargıtay 12. Hukuk Dairesi'nin 8 Şubat 2005 Tarih, 2005/400 E. ve 2005/2118 Sayılı Kararı: Web: www.k.azanci.com adresinden 27 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.

ile temsil yetkisinin bir şube veya merkeze özel tutulması dışında kalan temsil yetkisi sınırlamaları, tescil ve ilan edilmiş olsa bile, şirketle temsilciler arasındaki ilişkilerde değerlendirilir ve iyiniyetli 3.kişilere karşı geçerli değildir. (Ord.ProfDr. Halil ARSLANLI-ProfDr. Hayri Domaniç, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, III.cilt, s.666, Temel Yayınları, İstanbul-1989) Somut olayda, TTK.nun 321. maddesine uygun bir yetki sınırlaması bulunmadığına ve borçluların kötü niyetli oldukları da iddia edilmediğine göre temsil yetkisinin sınırlanması 3.kişi durumunda olan takip borçlularına karşı ileri sürülemez.¹¹⁹²

Dolayısıyla, Yargıtay'ın müstakar bu içtihamı, temsil yetkisinin sınırlandırılmasına ilişkin ilkenin doğru uygulanmakta olduğunu göstermektedir.

TTK m. 371/3'ün ilk cümlesi *temsil yetkisinin sınırlandırılması*nın, *iyi niyet sahibi üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmeyeceğini* ifade etmektedir. Bu durumda, temsil yetkisinin sınırlandırılması, kanunda düzenlenmemiş olsa dahi, iyi niyetli olmayan üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilecektir. Söz konusu iyi niyet ibaresinin kapsamı tartışmalıdır. Bir kısım yazarlar, üçüncü kişilerin sınırlamaları bilebilecek durumda olmasını yeterli görmemekte, bunun için üçüncü kişinin sınırlandırmayı bilmesi yani müspet vukufunun gerekli olduğunu ifade etmektedir¹⁹³. Bir başka görüşe göre ise, üçüncü kişinin iyi niyetli olup olmadığının değerlendirilmesinde sadece müspet vukuf değil, sınırlandırmayı bilmemenin ağır ihmale dayanması hususu da iyi niyeti ortadan kaldıran bir unsur olarak değerlendirilmelidir¹⁹⁴.

Bu konudaki kanaatimiz, üçüncü kişinin iyi niyeti değerlendirilirken, sadece müspet vukufun değil, sınırlandırmayı bilebilecek durumda olmasının da iyi niyeti ortadan kaldırdığı yönündedir. Ancak, bilebilecek

¹⁹² Yargıtay 12. Hukuk Dairesi'nin 8 Şubat 2005 Tarih, 2005/400 E. ve 2005/2118 Sayılı Kararı

¹⁹³ Tekinalp, O.(2013). *a.g.e.* 223-224.

¹⁹⁴ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). *a.g.e.* 645-646.; Aydın, A. (2014). *a.g.m.* 155-158.; Kırca. 1. (1994). Ticaret Şirketlerinde Temsil Yetkisine Getirilen ve Tescili Caiz Olmayan Sınırlandırmaların Üçüncü Kişilere Etkisi. *BATIDER*. C.XVII. S. 3, s.149-158. (154).

olma, hafif ihmali kapsamayacak şekilde sadece ağır ihmal bakımından yorumlanmalıdır.

2.2.6. Temsile Yetkili Kişinin Yaptığı İşlemlerin Esas Sözleşmeye ve Genel Kurul Kararlarına Aykırı Olması

Anonim şirket esas sözleşmesi ve genel kurul kararları ticaret siciline tescil edilerek ilan edilmekte ve şirket/ şirket temsilcileri bakımından bağlayıcı bir nitelik arz etmektedir. Bu durumda, temsil yetkisinin kapsamı ve sınırlandırılması ile ilgili olarak üzerinde durulması gereken konulardan bir diğeri imza yetkilisi olan kişinin, şirket adına yaptığı işlemlerin şirket esas sözleşmesine ve genel kurul kararlarına aykırı olmasının sonuçlandır.

Şirket temsilcileri tarafından yapılan işlemlerin esas sözleşmeye ve genel kurul kararlarına aykırı olması, TTK m. 371/4'te düzenlenmiştir. Buna göre, *"temsile yetkili kişiler tarafından yapılan işlemin esas sözleşmeye veya genel kurul kararına aykırı olması, iyi niyet sahibi üçüncü kişilerin o işlemde dolaylı şirkete başvurularına engel değildir."* Bu kapsamda, temsil yetkisine getirilmesi caiz olan sınırlandırmalar dışında kalan sınırlandırmalar, esas sözleşmeyle veya genel kurul kararıyla veya yönetim kurulu kararıyla getirilmiş olmalarına bakılmaksızın iyi niyetli üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmeyecektir.

Öğretide kimi yazarlar, TTK m. 371/4 hükmüne gerek olmadığını ifade etmektedir. Buna göre, emredici hükümler ilkesi ve yönetim kurulu ile genel kurul arasındaki organlar ayrılığı ilkesi çerçevesinde, kanunun izin vermediği bir kaydın esas sözleşmeye konması veya genel kurul kararı olarak alınması geçerli olmayacaktır¹⁹⁵.

TTK m. 371 / 4 kapsamında ifade edilen iyi niyet hususuna ilişkin olarak, aynı hukuki temellere dayanmaları dolayısıyla daha önceki açıklamalarımıza atıf yapmakla yetiniyoruz. Bu çerçevede, iyi niyetin ortadan kalkması ancak işlemin tarafı olan üçüncü kişinin müspet vukufu ve

^{1,8} Kırca,1, Şehriali-Çel.ik, F.H., Manavgat, Ç.(2013).a.g.e. 648.

işlemin esas sözleşme veya genel kurul kararlarına aykırı olduğunu ağır kusuru dolayısıyla bilememesi durumunda söz konusu olacaktır.

2.2.7. Temsil Yetkisinin Kötüye Kullanılması

Temsile yetkili olan kişilerin haiz oldukları temsil yetkisini kötüye kullanmalarının sonuçları, özellikle uygulama bakımından, büyük önem taşımaktadır. Temsil yetkisine sahip olanların, kendilerine tanınmış olan temsil yetkisini, şekli olarak temsil yetkisi sınırlandırmalarına (esas sözleşme, genel kurul kararı, imza sirküleri, iç yönerge vb.) uygun davranmak suretiyle de kötüye kullanmaları mümkündür. Bu durumda temsil yetkilisi, şekli kurallara bağlı kalmasına rağmen, şirketi zarara uğratmış olacaktır.

Temsil yetkisinin kötüye kullanılması, temsilci ile üçüncü kişi arasında mevcut olan bir anlaşma/uzlaş (kollusion) neticesinde, bilinçli olarak şirketin zararına işlem gerçekleştirmesidir. Kollusion durumunda şirket, temsil yetkilisi ile işlemin tarafı olan üçüncü kişinin iradeleri ile zarara uğratılmaktadır. Bu durumun özellikle aile şirketleri bakımından uygulamada son derece yaygın olduğunu belirtmek gerekir.

Şirketin yetkili temsilcileri ile üçüncü kişi arasında, şirketi zarara uğratma konusunda bir uzlaşma bulunması halinde, söz konusu işlemin hukuki geçerliliğine ilişkin olarak birden fazla görüş mevcuttur. Bir kısım yazarlar söz konusu işlemin TBK'nın 27(1) maddesine¹⁹⁶ aykırı olduğunu ve dolayısıyla en baştan batıl olduğunu ifade etmektedir¹⁹⁷. Bir kısım yazarlar ise, temsil yetkisine sahip olan kişilerin temsil yetkisinin kötüye kullanılması suretiyle yapmış oldukları işlemlerin askıda geçersiz olduğunu ve ancak genel kurulun icazet vermesi ile geçerli hale geleceğini belirtmektedir¹⁹⁸.

¹⁹⁶ Bu hükme göre, *kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkansız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür.*

¹⁹⁷ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 648.; Kocayusufpaşaoğlu, N., Hatemi, H., Serozan, R., Arpacı, A. *Borçlar Hukuku- Genel Bölüm- I. Cilt.* (6. Baskı). İstanbul: Filiz Yayınevi, 754.

¹⁹⁸ İnceoğlu, M.M. (2009). *Borçlar Hukukunda Doğrudan Temsil.* (1. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık. 337.

Temsil yetkisinin, temsilci ile üçüncü kişi arasındaki bir uzlaş (kollusion) ile kötüye kullanılması durumunda, Yargıtay'ın yerleşik görüşü¹⁹⁹ bu işlemlerin geçersiz olacağı yönündedir. Aşağıda alıntılanan Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 3 Kasım 1993 tarih, 1993/ 1-460 E. ve 1993/ 699 K. sayılı Kararı, bu konuda önemli bir emsal teşkil etmektedir.

*Vekil ile sözleşme yapan kişinin durumuna gelince; bu kişi Medeni Kanunun 3. maddesi anlamında iyiniyetli ise, daha açık anlatımla vekilin vekalet görevini kötüye kullandığını bilmiyor veya kendisinden beklenen özeni göstermesine rağmen bilmesine olanak yoksa, vekil ile yaptığı sözleşme geçerlidir ve vekil edeni bağlar. Vekil vekalet görevini kötüye kullansa dahi bu husus vekil ile vekalet eden arasında bir iç sorun olarak kalır. Vekil ile sözleşme yapan kişinin kazandığı haklara etkili olmaz. Yapılan sözleşmenin iptali istenemez. **Ne var ki üçüncü kişi kötü niyetli ise yani vekilin vekalet görevini kötüye kullandığını biliyor veya bilmesi gerekiyorsa, vekil edenini sözleşme ile bağlı sayılmaması, Medeni Kanunun 2. maddesinde yazılı dürüstlük kuralının doğal bir sonucu olarak kabul edilmelidir. Söz konusu yasa maddesi buyurucu nitelik taşıdığından hükmünün hakim tarafından kendiliğinden (re'sen) göz önünde tutulması zorunludur** (Egger; İsviçre Medeni Kanunun şerhi giriş kişinin hukuk çeviren Çerniş sh.86, Ord. Prof Dr. H.V.V Umumi Esaslar 1968 sh.345, Prof Dr.B.K.Medeni Hukuk yıl 1971 sh.102 Prof Dr. J. G. A. Türk Medeni Hukuk-Medeni Kanunun başlangıç Hükümleri yıl 1973 sh.189-190 H.G.K. 6.10.1973 gün 1972/2-1677 esas 768 kararj 4.11.1964 gün 1963/D-2 esas 649 kararj 13.2.1974 gün 1973/T.524 esas 1974/103 karar.) Vekalet görevini kötüye kullandığını bilen veya bilmesi gereken kişinin sözleşmenin geçerli olduğunu ileri sürmesi Medeni Kanunun 2. maddesi hükmü engel teşkil eder. Ak.sine düşünmek kötü niyeti teşvik etmek, en azından, ona göz yummak olur. Oysa bütün hukuk sisteminde kötü*

¹⁹⁹ Yargıtay'ın benzer nitelikteki kararları için; Yargıtay Hukuk Genel Kurul Kararı'nın 5 Mayıs 1993 tarih, 1993/1-79 E. ve 1993/195 K. Sayılı Kararı, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 25 Nisan 2001 tarih, 2001/1-306 E. ve 2001/404 K. sayılı Kararı, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 13 Şubat 1974 tarih, 1974/521 E. ve 1974/103 K. Sayılı Kararı ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 17 Haziran 1992 tarih, 1992/1-27 E. ve 1992/391 K. Sayılı Kararı. Web: www.k.azanci.com adresinden 1 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.

niyet korunmamış, daima malik Ctm edilmiştir (Eggen missbrach der Verteretungsmanont, Festgabe fūn Wieland 1934 sh.63, Becker 1941 sh.169, Oser Schonenberger 1929, Türkçe tercümesi Seçkin Ankara 1947, Esenertemsil 1961 sh.85 ve devamı, Tekinay sh.147,148, H.G.K.13.2.1974 gün 1973/T.524E.1974/103 K.18.9.1991 Tarih 1991/2-308 E.1991/418 K. Federal Mahkemenin çeşitli kararları)"

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 2016 tarihli bir kararında da birli-mitet şirket müdürlerinden biri tarafından menfaat çatışması dolayısıyla açılan bir davadan şirketin diğer müdürünün feragat etmesi kabul edil-memiştir²⁰⁰. Söz konusu karara göre,

"Bir şirket müdürü iradesiyle şirket adına söz konusu taşınmaz satışının muvazalı olduğu iddiasıyla tapu iptali ve tescili için dava açılırken diğer bir şirket müdürü tarafından bu davadan feragat edilmiştir. Böylece davacı şirketi tek başına temsile yetkili müdürler arasında davanın sürdürülüp sürdürülmemesi konusunda görüş ayrılığı oluşmuş bulunmaktadır. Bu durumda öncelikle somut olayın özellikleri ve menfaat çatışması sonucu doğurabilecek hallerde dava-cı şirketin temsili konusundaki ilkeler de dikkate alınıp gözetilerek şirket adına açılan davadan bu şekilde feragat edilemeyeceği kabul edilerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması doğru olmayıp kararın bu nedenle bozulması ge-rektiğinden, davacı vekilinin karar düzeltme itirazlarının kabulü ile Dairemizin 11.05.2015 tarih, 2015/1761 Esas, 2015/6661 Karar sayılı onama ilamının kaldırılarak mahkemece verilen kararın bu nedenle bozulmasına karar vermek gerekmiştir."

Temsil yetkisinin kötüye kullanılmasının ikinci türü ise temsilci ile üçüncü kişi arasında hileli bir anlaşma bulunmamasına rağmen, temsilci•nin -bilinçli veya bilinciz olarak• temsil yetkisini şirketin çıkarlarına aykırı kullanması halidir. Bir kısım yazarlara göre, temsil yetkisine sahip olanla•rın bu yetkilerini kasıtlı olarak kötüye kullanmaları durumunda, yetkisiz temsil hükümleri uygulanacaktır²⁰¹. Böylece işlem askıda hükümsüz hale

²⁰⁰Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 2 Haziran 2016 Tarih, 2015/12054 Eve 2016/6142 K. Sayılı Kararı

²⁰¹ Kocayusufpaşaglu, N., Hatemi, H., Serozan, R., Arpacı, A. a.g.e. 754-755.; Aydın, A. (2014). a.g.m.177-178.

gelecek ve ancak genel kurul tarafından onay verilmesi durumunda geçerli olacaktır²⁰². Kanaatimizce, işlemin tarafları arasında anlaşma olmaksızın, temsilcinin yapmış olduğu bir işlem neticesinde şirketin zarara uğratılması halinde, işlemin askıda hükümsüz olduğundan bahsetmek ticari hayatın işleyişi bakımından uygun bir yorum olmayacaktır. Bu durumda, söz konusu işlemin, işlemin tarafı olan iyiniyetli üçüncü kişi bakımından geçerli olması ancak temsilcinin ve yönetim kurulunun şirketin uğramış olduğu zararlar dolayısıyla sorumluluğunun kabul edilmesi daha uygun bir yorum olacaktır.

2.3. Tek Pay Sahipli Anonim Şirketler Bakımından Temsil Düzeni

TTK'nın kabulü ile birlikte, anonim şirketlerin tek pay sahibinden ve tek yönetim kurulu üyesinden oluşması mümkün hale gelmiştir. Anonim şirketin tüm özelliklerine sahip olan tek pay sahipli anonim şirketlerin temsili bakımından da TTK'nın anonim şirketlere ilişkin hükümleri uygulanacaktır. Bu kitap kapsamında değinilmiş olan bütün hususlar, tek pay sahipli anonim şirketler bakımından da geçerlidir.

Bununla birlikte, TTK m. 371/6 hükmü tek pay sahibinden oluşan anonim şirketlerde, pay sahibi ile anonim şirket arasında akdedilecek sözleşmeler bakımından özel bir düzenleme öngörmektedir. Buna göre, şirketin tek pay sahibi tarafından temsil edilip edilmediğine bakılmaksızın, tek pay sahibi ile şirket arasındaki sözleşmelerin geçerli olması sözleşmenin yazılı şekilde yapılmasına bağlıdır. Bu durumda, şirket tek pay sahibi ile şirket arasında yapılacak sözleşmelerin yazılı olması, bu sözleşmeler bakımından geçerlilik şartı niteliğindedir²⁰³.

TTKm. 371/6'nın gerekçesine göre hükmün amacı, şirketin menfaatlerinin ihlaline ve yolsuzluklara engel olmaktır. Tekinalp'e göre, hüküm kapsamındaki sözleşme kavramı geniş yorumlanmalıdır; bu kapsamda

²⁰² Kocayusufoşağılu, N., Hatemi, H., Serozan, R., Arpacı, A. a.g.e. 754-755.; Aydın, A. (2014).a.g.m.177-178.

²⁰³ Kırca, t,Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç.(2013).a.g.e. 652.

yönetim kurulu üyesi olan pay sahibi ile şirket arasındaki hizmet ve Murahhaslık sözleşmeleri, yönetim kurulu üyesine ödenecek yolluklar, emeklilik ödemeleri vb. şirket içi menfaatler de bu kapsamda kabul edilmelidir²⁰⁴.

Pay sahibi ile anonim şirket arasında akdedilecek sözleşmelerin yazılı olması şartına ilişkin tek istisna, TTK m. 371/6 hükmünün ikinci cümlesinde düzenlenmiştir. Buna göre, bu şart piyasa şartlarına göre günlük, önemsiz ve sıradan işlemlere ilişkin sözleşmelerde uygulanmayacaktır. Yine Tekinalp, bu istisnanın dar yorumlanması gerektiğini ifade ederek, bu işlerin şirketin faaliyetleri için gerekli olan ekmek, su, yoğurt, kağıt alımı vb. işlemler olduğunu belirtmiştir²⁰⁵.

Son olarak, tek pay sahipli şirket ile pay sahibi arasında yapılan sözleşmenin yazılı olması koşulu, sözleşmenin geçerli olması için gerekli olan diğer koşulları bertaraf etmeyecektir²⁰⁶. Yani, tek pay sahipli anonim şirketlerde, pay sahibi ile şirket arasında akdedilecek sözleşmeler bakımından her bir sözleşme tipine özgü olan geçerli koşullar varlığını sürdürmeye devam edecektir.

2.4. Yönetim Kurulu Dışında Temsile Yetkili Olan Organlar ve Kişiler

Yönetim kurulu dışında temsile yetkili olan diğer organ ve kişiler ile anlatılmak istenen, yönetim kurulunun temsil yetkisini devrettiği üçüncü kişiler (murahhas müdürler, ticari temsilciler, ticari vekiller vb.) değildir. Bu başlık kapsamında, istisnai hallerde anonim şirketin temsil yetkisini haiz olan anonim şirket organları veya mahkeme tarafından atanacak veya genel kurul tarafından atanacak kişiler açıklanacaktır.

Yukarıda açıklanmış olduğu üzere, TTK'da anonim şirketin zorunlu organları, yönetim kurulu ve genel kurul olarak düzenlenmiştir. Bu se-

²⁰⁴ Tekinalp, O. (2011). *a.g.e.*145.

²⁰⁵ Tekinalp, O.(2011). *a.g.e.*145-146.

²⁰⁶ Kırca,1,Şehriali-Çelik, F.H.,Manavgat, Ç.(2013).*a.g.e.*652.; Tekinalp, O.(2011).*a.g.t.* 146.

bepile, ETTK yürürlükte iken organ niteliğini haiz olan denetim kuruluna verilmiş olan istisnai temsil yetkisi²⁰⁷ TTK ile kaldırılmıştır. Bununla birlikte, istisnai hallerde kayyımlar ve şirketin tasfiyesi halinde tasfiye memurları şirketi temsil yetkisine sahip olacaklardır.

2.4.1. Kayyımın Temsile Yetkili Olması

Anonim şirketlerin yönetiminde olağanüstü ve istisnai durumlarda, şirketin bir kayyım tarafından yönetilmesi ve dolayısıyla şirketin temsil yetkisinin kayyım tarafından kullanılması söz konusu olabilecektir. TTK'da kayyım atanmasına ilişkin özel bir hüküm bulunmamaktadır. Bu sebeple, TMK'nın 426 ve 427. maddeleri, anonim şirketlere atanacak olan kayyımlar bakımından da uygulama imkanı bulacaktır.

Anonim şirketlere kayyım atanması öncelikle, anonim şirketin organsız kalması durumunda söz konusu olur. TTK m. 530'da²⁰⁸, bir fesih sebebi olarak da düzenlenmiş olan organsız kalma ile genel kurulun toplanamaması ve yönetim kurulunun oluşturulamamış olması ifade edilir. Ayrıca, TTK m. 530/2'ye göre, açılacak olan fesih davası kapsamında mahkeme tarafından gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir. Mahkeme tarafından kayyım atanması, madde metninde ifade edilmemiş olmasına rağmen, bu önlemler arasındadır.

Ayrıca, TTK m. 531²⁰⁹ kapsamında, şirketin haklı sebeple feshinin talep edildiği durumlarda da mahkeme tarafından alınacak olan tedbir-

²⁰⁷ ETTK'nın 341. maddesine göre, genel kurul yönetim kurulu üyeleri aleyhine dava açılmasına karar verirse yahut dava açılmamasına karar verilip de sermayenin onda birini temsil eden pay sahipleri dava açılması yönünde oy kullanırsa, şirket adına dava açma yetkisi denetçilere aittir denmek suretiyle, yönetim kurulu üyelerine karşı açılacak davalar bakımından denetçilere temsil yetkisi verilmiştir.

¹⁰⁸ Bu hükme göre, *uzun süreden beri şirketin kanunen gerekli olan organlarından biri mevcut değilse veya genel kurul toplanamıyorsa, pay sahipleri, şirkde alacaklıları veya Gümrük ve Ticaret Bakanlığının istemi üzerine, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi, yönetim kurulunu da dinleyerek şirketin durumunu kanuna uygun hâlde getirmesi için birsüre belirler. Bu süre içinde durum düzeltilmese, mahkeme şirketin feshine karar verir.*

²⁰⁹ Bu hükme göre, *haklı sebeplerin varlığında, sermayenin tı az onda biri'li ve halka açık şirketlerdeyirmide birini temsil eden payların sahipleri, şirketin merkezinin bulunduğu yercuki asliye ticaret mahkemesinden şirketin feshine karar verilmesini istiyebilirler. Mahkeme, fesih*

lerinden birisi belirli bir süre için şirketi yönetmek üzere kayyım atanmasıdır. Bunlar haricinde, anonim şirket hakkında iflas erteleme karar verilmesi durumunda, ÜK'nın 179. maddesine göre kayyım atanması zardır. İflasın ertelenmesine karar veren mahkeme, bu karar ile birlikte bir koruma tedbiri olarak kayyım atanmasına karar vermek zorundadır.

Yukarıda kısaca örnekleri verilmiş olan hallerden de anlaşılabileceği gibi, kayyım belirli bir görevi ifa etmek üzere mahkeme tarafından atanmaktadır. İlgili mahkemenin kayyım atanmasına ilişkin karar, kayyımın şirketin temsili açısından sahip olduğu temsil yetkisinin sınırlanır da göstermektedir. Bu bakımdan, kayyımlar mahkeme tarafından atanan ve temsil yetkilerinin sınırları mahkeme tarafından veya kanun hükmünden kaynaklanan, istisnai olarak temsil yetkisine sahip olan kişilerdir.

2.4.2. Tasfiye Memurunun Temsile Yetkili Olması

Anonim şirketler, esas sözleşmede öngörülen sürenin sona ermesi, işletme konusunun gerçekleşmesi veya gerçekleşmesinin imkansız hale gelmesi, esas sözleşmede öngörülmüş olan herhangi bir sona erme sebebinin gerçekleşmiş olması, şirket genel kurulunun şirketin feshine karar vermesi, şirket hakkında iflas kararı verilmesi, organ eksikliği, şirketin haklı sebeple feshedilmesi ve kanunlarda sayılan diğer hallerde sona ermektedir¹⁰. Anonim şirketin sona ermesinin en önemli sonucu ise şirketin tasfiye sürecine girmesi ve mal varlığının tasfiye edilmesidir¹¹.

Anonim şirketin feshinin tabi bir sonucu olarak tasfiye ile şirketin mal varlığının paraya çevrilmesi, şirketin alacaklarının tahsil edilmesi, borçlarının ödenmesi ve kalan payın tasfiye payı olarak pay sahiplerine ödenmesi söz konusu olur¹². Tasfiye durumunda şirket unvanına tasfiye halinde ibaresi eklenir ve şirketin amacı tasfiyeye özgülendir.

yerine, davacı pay sahiplerine, paylarının karar tarihine en yakın tarihteki gerçek değerlerinin ödenip davacı pay sahiplerinin şirketten çıkartılmalarına veya duruma uygun düşen ve kabul edilebilir diğer bir çözüme karar verebilir.

²¹⁰ Kayıhan, Ş. (2015). *Şirketler Hukuku*. (1.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık, 219-220.

²¹¹ Bkz. TTK m. 533.

²¹² Pulaşlı, H. (2012). *a.g.e.* 839.

Anonim şirketlerin tasfiyesi tasfiye memurları tarafından yerine getirilir¹¹³. Şirketin iflas sebebiyle sona ermesi durumunda, şirketin tasfiyesi iflas idaresi tarafından yerine getirilecektir²¹. Şirket esas sözleşmesinde veya genel kurul kararıyla tasfiye memurunun atanmamış olması durumunda tasfiye yönetim kurulu tarafından yapılacaktır¹⁵. Tasfiye memurlarının piasahipleri arasından veya üçüncü kişiler arasından atanması mümkündür¹⁶. Ayrıca, şirketin feshine mahkeme tarafından karar verilmiş olması halinde tasfiye memuru mahkeme tarafından atanır¹⁷.

Şirket tasfiye haline girince, organların görev ve yetkileri, tasfiyenin yapılabilmesi için zorunlu olan, ancak nitelikleri gereği tasfiye memurlarınca yapılamayan işlemlere özgülenir¹⁸. Bu çerçevede tasfiye memurları, tasfiye görevinin yerine getirilmesi maksadıyla, sınırlı yetki ile atanmış olan kişileri ifade eder.

Tasfiye memurlarına, kanunla verilmiş olan yetkilerin devredilmesi mümkün değildir, ancak belirli uygulama işlemlerinin yapılabilmesi için yetkili memurlardan birinin diğerine veya üçüncü kişiye temsil yetkisi vermesi mümkündür¹⁹.

Her ne kadar tasfiye memurları, salt tasfiye amacıyla işlem yapmak üzere yetkilendirilmişlerse de tasfiye memurlarının üçüncü kişilerle tasfiye amacı dışında yaptığı işlemler de şirketi bağlayacaktır. Ancak söz konusu işlemin tarafı olan üçüncü kişinin işlemin tasfiye amacının dışında olduğunu bildiği veya halin gereğinden bilmemesinin mümkün olmayacağının ispat edilmesi durumunda, şirket tasfiye konusu dışında yapılan söz konusu işlemle bağlı olmayacaktır²⁰. Tasfiye memurlarının yetkisi bakımından getirilmiş olan bu hükümle birlikte, tasfiye memurları ile yönetim kurulu üyeleri arasında önemli paralellikler kurulmuş olmak-

¹¹³ Bkz. TTK m. 536.

²¹ Bkz. TTK m. 534.

¹⁵ Bkz. TTK m. 536/1.

¹⁶ Bkz. TTK m. 536/1.

¹⁷ Bkz. TTK m. 536/III.

¹¹¹ Bkz. TTK m. 535/1.

²¹⁹ Bkz. TTK m. 539/L

uo Bkz. TTK m. 539/II.

tadır. Kanun koyucu, yönetim kurulu üyeleri ve murahhaslar bakımından geçerli olan ilkeleri tasfiye memurları bakımından da uygulamıştır.

Tasfiye memurlarının birden fazla olması durumunda, aksi genel kurul kararında veya esas sözleşmede öngörülmemişse, şirketin bağlanabilinesi için imzaya yetkili iki tasfiye memurunun şirket unvanı altında imza atması gerekmektedir. TTKm. 539/3 ile getirilmiş olan bu hüküm tasfiye memurlarının anonim şirket yönetim kurulu üyelerine yakınlaştırılması amacıyla ortaya çıkmıştır. Gerçekten de TTK m. 370/I'e göre aksi esas sözleşme ile düzenlenmedikçe, yönetim kurulu üyeleri şirketi müşterek imzalan ile temsil edeceklerdir.

Son olarak, tasfiye halindeki şirket mahkemelerde veya dış ilişkilerde tasfiye memurları tarafından temsil edilecektir. Tasfiye memurlarının temsil yetkisinin tasfiye işlerine özgülenmiş olduğu nazara alındığında, tasfiye ile ilgili olmayan hususlarda şirket yönetim kurulunun yetkileri devam edecektir²¹.

²¹ Bilge, E. (2012). Anonim Şirketin Tasfiyesi ve Sona Ermesi. *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.xvI, S.3-4, s.261-294.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERDE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ

Anonim şirketlerde temsil yetkisinin -kural olarak-yönetim kuruluna ait olduğu ve bu yetkinin çift imza kuralı ile kullanılması gerektiği ikinci bölüm kapsamında detaylı olarak açıklanmıştır. Bu bölümde, anonim şirketlerde temsil konusunun detaylarına girmeden yönetim kuruluna ait olan temsil yetkisinin devri hususu incelenecektir. Anonim şirketlerde temsil yetkisinin devri, uygulama bakımından taşımakta olduğu önem dolayısıyla hem öğreti hem de uygulama açısından öncelik arz eden konulardan biri haline gelmiştir.

Anonim şirketlerde yönetim kurulunun sahip olduğu temsil yetkisi, murahhas üye veya müdürlere, ticari mümessil ve ticari vekillere ve TBK'nın 40. maddesi kapsamında diğer kişilere devredilebilmektedir. Bu açıdan, çalışmanın bu bölümünde temsil yetkisinin yukarıda sayılmış olan kişilere devri incelenecektir. 6552 sayılı Kanun ile eklenmiş olan TTK'nın 371/(7) maddesi ise dördüncü bölüm altında ayrıca incelenecektir.

3.1. Yönetim Kurulunun Devredilemeyecek Görev Ve Yetkileri

Yukarıda açıklandığı üzere, TTK ile öngörülen anonim şirket organları yönetim kurulu ve genel kuruldur. TTK ile yönetim kurulu, yapısal

ve işlevsel yönden, kurumsal yönetim ilkeleri de nazara alınarak yeniden düzenlenmiştir²².

Anonim şirketler özellikle de büyük anonim şirketler bakımından, yönetim kurulunun şirketin işleyişine ilişkin her konuda karar alması ve şirketi her yönüyle yönetmesi mümkün değildir. Örneğin, yüzlerce şubesi olan bir anonim şirketin sınırlı sayıda kişiden oluşan yönetim kurulunun, yüzlerce, hatta binlerce şubenin işlemlerinden haberdar olması ve bu işlemleri yönetmesi imkansızdır. Bu sebeple, anonim şirket yönetim kurulunun bir kısım görev ve yetkilerini üçüncü kişilere devretmesi zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte, kanun koyucu, yönetim kurulunun anonim şirketler bakımından taşıdığı önemi de nazara alarak yönetim kurulu tarafından devredilmesi ve vazgeçilmesi mümkün olmayan bir kısım görev ve yetkileri düzenlemiştir.

Öncelikle, devredilemezlik kavramının incelenmesi gerekmektedir. Devredilemezlik, yönetim kuruluna ait olan görev ve yetkilerin, yönetim kurulu tarafından genel kurula, şirket çalışanı olan üçüncü kişilere veya şirket çalışanı olmayan üçüncü kişilere herhangi bir sıfat veya isim altında devredilemeyeceğini ifade etmektedir²²³. Bununla birlikte, yönetim kurulunun vazgeçilemez görev ve yetkilerinin düzenlendiği TTK m. 375'de, bu görev ve yetkilerin devredilemezliğinin yanı sıra vazgeçilemezliğine de vurgu yapılmıştır. Madde metninde yer alan vazgeçilemez ifadesi ile söz konusu yetkilerin esas sözleşme hükmü veya genel kurul kararı ile yönetim kurulundan alınamayacağı ifade edilmiştir²²⁴.

Yönetim kurulunun devredilemez yetki ve görevleri TTK m. 375'de aşağıdaki şekilde sayılmıştır;

²²¹ Yavuz, M. (2013). Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Devredilemez ve Vazgeçilemez Görevlerinin ve Yetkilerinin Değerlendirilmesi. *Terazi Hukuk Dergisi*. Cilt 8, Sayı: 87. 34-37.

²²³ Doğan, B. F. (2012). Yönetim Kurulunun Devredilemez Yetkileri ve Yönetim Yetkisinin Devri. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*. Cilt: 18, Sayı: 2, 609 vd.

²²⁴ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 539.; Oçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 475.

"a) Şirketin üst düzeyde yönetimi ve bunlarla ilgili talimatların verilmesi.

b) Şirket yönetim teşkilatının belirlenmesi.

c) Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulması.

d) Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları.

e) Yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergeler ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi.

J) Pay, yönetim kurulu karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defterlerinin tutulması, yıllık faaliyet raporunun ve kurumsal yönetim açıklamasının düzenlenmesi ve genel kurula sunulması, genel kurul toplantılarının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi.

g) Borca batıklık durumunun varlığında mahkemeye bildirimde bulunulması."

Yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri bağlamında öncelikle, TTK m. 375'de sayılan görev ve yetkilerin sınırlayıcı (*numerus clausus*) olup olmadığının belirlenmesi gerekir. Yukarıda sayılan görev ve yetkilerin sınırlayıcı olduğunun kabulü durumunda, bunlar dışında yönetim kuruluna ait olan bütün görev ve yetkilerin devrinin mümkün olduğunun kabul edilmesi gerekecektir.

Söz konusu yetkilerin sınırlayıcı olup olmadığına ilişkin olarak öğretilde genel kabul gören görüş, TTK m. 375'de sayılan görev ve yetkilerin sınırlayıcı olmadığıdır²⁵. Örneğin, Çamoğlu, TTK m. 375'de yönetim kurulunun devredilemez yetkileri arasında sayılmamış olmasına rağmen birleşme sözleşmesinin kabul edilmesinin yönetim kurulunun devredile-

us Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 476.; Poroy, R., Tekinalp, O., Çarnoğlu, E. (2014). a.g.e. 125.; Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 540.; Doğan, B. F. (2012). 609 vd.

mez görev ve yetkileri arasında olduğu kanaatindedir²²⁶. Kırca ise TTK (m. 375 dışında kalan bazı görev ve yetkilerin de açık bir düzenlemenin veya işin niteliğinin gereği olarak yönetim kurulun devredilemez görev ve yetkilerinden olduğunu belirtmekte ve TTK m. 147 (birleşme raporunun hazırlanması), TTK m. 169 (bölünme raporunun hazırlanması), TTK m.186 (tür değiştirme planının hazırlanması), TTK m. 199 (bağlı ve hakim şirketlerin raporlarının hazırlanması), TTK m.353 (anonim şirket fesih davasının açılması)²²⁷, TTKm.376/1 (sermayenin kaybı veya borca batık olması durumunda yönetim kurulunun genel kurulu toplantıya çağırması), TTKm.378 (riskin erken saptanması ve yönetimi), TTK m.379 (şirketin kendi paylarını iktisap etmesi veya rehin olarak kabul etmesi) gibi bir kısım görev ve yetkileri yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri arasında saymaktadır²²⁸. Doğan da TTK m.375'de sayılan görev ve yetkilerin sınırlayıcı olmadığını, münhasıran yönetim kuruluna ait bütün görev ve yetkilerin kanunda liste halinde sayılmasının mümkün olmadığını ifade etmektedir²²⁹.

Yer kısıtlaması nedeniyle yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri teker teker açıklanmayacaktır. Ancak, kitap konusu ile yakından alakalı olması ve uygulamada önemli kafa karışıklıklarına yol açması sebebiyle müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları hususuna kısaca değinilecek ve bu konu çalışmanın ileri aşamalarında yeri geldikçe açıklanacaktır.

²²⁶ Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 125.

²²⁷ TTK'nın 353/1 maddesinde "*şirketin kurulmasında kanun hükümlerine aykırı hareket edilmek suretiyle, alacaklıların, pay sahiplerinin veya kamunun menfaatleri önemli bir şekilde tehlikeye düşürülmüş veya ihlal edilmiş olursa, yönetim kurulunun, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının, ilgili alacaklının veya pay sahibinin istemi üzerine şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesince şirketin feshine karar verilir.*" denilmek suretiyle yönetim kurulu dışında Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın, ilgili alacaklının ve paysahibinin de fesih davası açabileceği belirtilmiştir. Yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri kapsamında dikkat edilmesi gereken husus, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın, ilgili alacaklının ve paysahibinin kanun tarafından kendilerine verilen dava açma hakkını kullandıklarıdır. Yönetim kurulu, kendisine verilen dava açma hakkını genel kurula veya herhangi bir üçüncü kişiye veya herhangi bir pay sahibine devredemeyecektir.

²²⁸ Kırca, İ. Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 540.

²²⁹ Doğan, B. F. (2012). 609 vd.

TTK'nın 375/1 (d) madde metninde geçen müdürlerin ve aynı işleve sahip kişilerin kimlerden oluştuğunun tespit edilmesi önemlidir. TTK'nın anonim şirketlerin düzenlendiği İkinci Kitabının Dördüncü Kısımında müdür kavramına sadece iki yerde atıf yapılmaktadır. Bunların ilki TTK 370/(2) de geçen murahhas müdür kavramı, ikincisi de 375/ 1(d) 'de geçen müdür kavramıdır. Bu iki maddede geçen müdür kavramı da birbirleriyle özdeş değildir. Bu durumda aslında TTK 'da kullanılan müdür kavramının özenli olarak kullanılmadığını da göstermektedir.

TTK'nın 375. maddesinin bütün fıkralarının TTK'nın 375/1(a) maddesinde yer alan ve "şirketin üst düzeyde yönetimi ve bunlarla ilgili talimatların verilmesi" maddesi ile birlikte değerlendirilmesi maddenin yorumlanması ve anlaşılması açısından uygun olacaktır. TTK'nın 375/1(a) maddesinin yönetim kurulunun temel görevlerinin "üst düzeyde yönetim" üst başlığı ile ifade edilebileceği, 375. maddede sayılan diğer görev ve yetkilerin üst düzeyde yönetim kavramının somutlaştırılması olduğu kabul edilmektedir³⁰.

TTK 375/1(d)'nin gerekçesinde, "*Bu hükümdeki 'müdürler ile aynı işleve sahip kişiler' ibaresi kendilerine yönetme görev ve yetkileri tanınmış olan kimseleri ifade eder. Görev ve yetki verilmesi ile kastedilen yönetim hakkının veya genel olarak yönetimin geçirilmesi, diğer bir ifadeyle 'delegasyon' değildir. Kastedilen, işlemlerin yürütülmesi aşamasına ilişkin yetkililerdir.*"

Kanun metni ve gerekçesi amaçsal olarak değerlendirildiğinde TTK m.375/1(d) kapsamında yer alan *müdürler ile aynı işleve sahip kişiler*'in şirketin üst düzey yöneticileri olduğu, şirket üst düzey yöneticileri altında yer alan müdürlerin veya benzer işleve sahip kişilerin bu kapsama girmediği yönündedir³¹.

TTK 375/1(d) ile ilgili yargı kararları da müdür ve benzer işleve sahip kişiler ifadesinin sadece üst düzey yöneticileri kapsadığı şeklinde gelişmektedir. Örneğin İstanbul 13.Asliye Ticaret Mahkemesi tarafından

³⁰ Kırca,1.,Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e.s.541.

³¹ Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. Nr. 12-45.

bu yönde verilmiş olan karar İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi tarafından da hukuka uygun olduğu gerekçesiyle onanmıştır²³².

Söz konusu kararda hem İstanbul 13. Asliye Ticaret Mahkemesi hem de İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi;

"TTK' nın 375. maddesinde, yönetim kurulunun devir ve terk edemeyeceği görev ve yetkilerine yer verilmiştir. Bu görev ve yetkileri yönetim kurulu doğrudan kendisi kullanmak ve karar almak zorundadır. Yönetim kurulu bu yetkileri ne esas sözleşmeyle ne de bir kararla genel kurula veya genel müdüre ya da kurulacak kurullara ve komitelere devredemez. Yönetim kurulu bu yetkilerden feragat da edemez. TTK' nın 375. maddesine göre, belirtilen görev yetkiler, anonim şirket yönetim kuruluna ait olup, başka bir organa yahut üçüncü kişilere devredilemez ve vazgeçilemez.

Somut olayda; davalı banka genel müdürlüğünce, yukarıda bahsedilen mevzuat kapsamında, şube müdürü olan davacının iş akdinin fesih edildiği anlaşılmaktadır. Yönetim kurulunun yetki ve devrini düzenleyen yönetmeliğin uygulanmasından etkilendiğini ileri süren davacının, iş akdinin fesihinden sonra, her ne kadar İş Mahkemesinin yargılama aşaması ve karar sureti dosya kapsamında bulunmasa da, akdin feshine uyumsuzluğun İş Mahkemesi nezdinde karara bağlandığı, bilirkişi raporunda belirtildiği üzere şube müdürlerinin TTK 375/1-d maddesinde ifade edilen müdür, yöneticiler arasında olmadığı gözetildiğinde mahkemenin ret kararı isabetli ise de, aksi görüşte dahi, İş Mahkemesinde iş akdinin fesih sonuçları karara bağlandığından davacının şahsında hukuki sonuç doğurmayacağı tüm dosya kapsamından anlaşılmıştır.

şeklinde karar vermiştir.

Bu çerçevede, TTK m. 375/1 (d) bendinde düzenlenmiş olan müdürlerle şirketin üst düzey yöneticilerinin ifade edildiği sonucuna varılmaktadır.

²³² İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi, 13. Hukuk Dairesi, 15.11.2018 tarih, 2018/226 Esas, 2018/ 1106 K. Sayılı Kararı

3.2. Temsil Yetkisinin Devrine İlişkin Esaslar

3.2.1. Temsil Yetkisinin Esas Sözleşmeye Konulacak Hükümle Devredilmesi

Anonim şirketlerde temsil yetkisinin devri konusuna geçmeden önce, temsil yetkisinin kimler tarafından devredilebileceği hususunun netleştirilmesigerekir. Daha önce de belirtildiği üzere TTK'nın 370. maddesi esas sözleşmede aksi düzenlenmedikçe temsil yetkisinin çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna ait olduğu kuralını benimsemiştir. Bu kapsamda öncelikle incelenmesi gereken husus TTK m. 370'de yer alan esas sözleşmede aksinin öngörülmemiş olması kuralının sadece çift imza kuralı bakımından mı geçerli olduğu yoksa temsil yetkisinin yönetim kuruluna ait olması karinesi bakımından da geçerli olup olmadığıdır. Esas sözleşmede temsil yetkisinin yönetim kuruluna ait olması kuralını bertaraf edebilecek bir düzenleme yapıp yapılamayacağı temsil yetkisinin devri bakımından özel önem arz etmektedir.

Kanaatimizce TTK m 370/ 1'de yer alan 'esas sözleşmede aksi öngörülmemişse' ibaresi sadece çift imza kuralı bakımından geçerlidir²³³. TTK m.370'in birinci fıkrasında öngörülen ibarenin temsil yetkisinin yönetim kuruluna ait olması kuralı ile ilgisi bulunmamaktadır. Aksi durumun kabulü hem yönetim kurulunun TTK ile düzenlenmiş işlevlerine hem de Türk şirketler hukukunun tarihi gelişimine aykırı olacaktır.

Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmalarını yönetim kurulunun vazgeçilemez ve devredilemez yetkileri arasında sayan TTKm. 375/1(d) kapsamında da temsil ve ilzam yetkisini haiz üçüncü kişilerin esas sözleşmeye konulacak bir hükümle atanması veya esas sözleşmede temsil yetkisinin devrinin düzenlenmesi mümkün olmayacaktır. Bu konuda aynı düşünce-

²³³ Aynı yönde; Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç.(2013). a.g.e. 626.; Kendigelen, A. (2011). *Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler Yenilikler ve nk Tespitler*. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 223.

de olan Yanlı, temsil yetkisinin devrine ilişkin yetkinin esas sözleşme ile dahi olsa yönetim kurulunun elinden alınamayacağını belirtmektedirTM.

3.2.2. Temsil Yetkisinin Genel Kurul Kararıyla Devredilmesi

Konumuz bakımından özellik arz eden temel sorun ise temsil yetkisini devir yetkisinin genel kurul veya kendisine temsil yetkisi verilmiş olan üçüncü kişiler tarafından devredilip edilemeyeceğidir. TTK m. 375/ 1 (d) bendi, temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerine veya üçüncü kişilere devri konusunda karar vermeye yetkili olan organın münhasıran yönetim kurulu olduğunu belirtmektedir.

Gerçekten de TTK m. 375/ 1 (d) bendinde *"müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları"* konusunu yönetim kurulunun devredilemez yetki ve görevleri arasında saymıştır. Öğretide kabul gören görüş de temsil yetkisini devir yetkisinin genel kurula bırakılmasının mümkün olmadığını ve ayrıca yönetim kurulunun bu yetkisini kullanmasının genel kurulun onayına tabi tutulamayacağını belirtmektedir.²³⁵ Kırca, temsil yetkisinin devrini konu alan bir genel kurul kararının açıkça batıl olduğunu ifade etmektedir²³⁶. Kendigelen ise TTK'nın 370 ve 375. maddeleri ile getirilen düzenleme ile temsil yetkisinin bölünmesi ve devri hakkının -ETTK 319/ 2'den farklı olarak- sadece yönetim kuruluna tanınmış olduğunu, bu konuda genel kurulu yetkilendirmeye yönelik cümleye yeni maddede yer verilmemiş olduğunu ifade etmiştir²³⁷.

Aksi yönde görüş sahibi olan Pulaşlı'ya göre ise, esas sözleşme veya organizasyon yönetmeliği ile temsil yetkisinin bölünme ve devir işinin

²³⁴ Yanlı, V. (2013). Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu Tarafından mı Atanabilir? *İÜHFM*, C.LXXI, S.2, 439-448.

²³⁵ Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 627.; Kendigelen, A. (2011). a.g.e. 223.

²³⁶ Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 627.

²³⁷ Kendigelen, A. (2011). a.g.e. 223.

genel kurula veya yönetim kuruluna bırakılması mümkündür³⁸. Hatta bir kısım yazarlara göre²³⁹, temsil yetkisinin yönetim kurulu tarafından murahhas üye veya müdüre verilmiş olması durumunda murahhas üye veya murahhas müdür artık yönetim kurulu tarafından azledilemez, azil yetkisi genel kurula geçer. Bu görüşe göre, murahhaslar seçilmekle yönetim kurulu ile aynı seviyede olmaktadırlar, yönetim kurulu ile aynı seviyede olan bir kişinin azil yetkisinin de genel kurul da olması gerekir²⁴⁰.

Bu konudaki kanaatimiz, TTK m. 375/I'in (d) bendi karşısında temsil yetkisini devir yetkisinin sadece ve münhasıran yönetim kuruluna ait olduğu yönündedir. Aksi görüşün kabulü hem TTK'nın yönetim kuruluna yüklemiş olduğu görev ve sorumluluk bakımından kanunun ruhuna hem de TTK m. 375'in lafzına aykırı olacaktır. Ayrıca, temsil yetkisinin devrinden dolayı yönetim kurulunun sorumlu olduğu nazara alındığında temsil yetkisinin devrine ilişkin yetkinin sadece yönetim kuruluna ait olması anlam kazanacaktır.

Murahhasların seçilmesiyle birlikte yönetim kurulu ile aynı seviyeye çıktıkları, bu durumda ancak genel kurul tarafından görevden alınabileceklerine ilişkin görüşe de katılmak mümkün değildir. TTK ile getirilmiş olan işlevler ayrılığı prensibine göre, genel kurul yönetim kurulunun üst organı değildir. Genel kurulu şirketin en üst organı kabul eden tek güç teorisi etkisindeki bu görüş, TTK'nın yönetim kurulu ve genel kurul arasındaki ilişkiler bakımından getirmiş olduğu eşitlik prensibi ile uyumsuzmamaktadır.

Bu noktada, TTK m. 339/3 (g)'de yer alan düzenlemeye de değinilmesi gerekmektedir. Söz konusu madde metnine göre, şirketin kuruluşu sırasında hazırlanan ilk esas sözleşmesinde "*yönetim kurulu üyelerinin sayıları, bunlardan şirket adına imza koymaya yetkili olanlar*" da belirtilmek zorundadır. Bu madde ile ilkyönetim kurulu toplanıncaya kadar yönetim kurulunun tamamına ait olan temsil yetkisi, esas sözleşmeye konulacak

²³¹ Pulaşlı, H. (2012). *a.g.e.* 623.

²³⁹ Pulaşlı, H. (2012). *a.g.e.* 623.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). *a.g.e.* 465.; Arslanlı, H. (1959). *a.g.e.* 124.

¹⁴⁰ Oçışık, G., Çelik, A. (2013). *a.g.e.* 465.

hüküm ile yönetim kurulu üyelerinin bir kısmına devredilmektedir. Bu düzenleme kapsamında esas sözleşme ile murahhas üye ve hatta murahhas müdür tayinine izin verilmiş olmaktadır. Hatta Türkiye'nin birçok yerinde faaliyete geçmiş olan ve faaliyette olduğu sicil bölgeleri bakımından uygulanması zorunlu olan Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) kapsamında yapılacak şirket kuruluşlarında, şirketin kuruluş aşamasında yönetim kurulu üyelerinin temsil şekline ilişkin hükümlerin yer almaması durumunda şirket kuruluş işlemi tamamlanmamaktadır. Ayrıca, öğretilerde şirketi temsil etmeye yetkili olanların ve yetki şekillerinin esas sözleşmede bildirilmemiş olması kuruluş eksikliği olarak değerlendirilmekte ve şirketin tescil talebinin reddedilmesi gerektiği belirtilmektedir²⁴¹.

TTK m. 339/III'ün (g) bendi ile temsil yetkisinin şirket kurucuları tarafından devredilmesinin TTKm. 375/I'in (d) bendi ile açık bir çelişki içerisinde olduğunu ifade etmek gerekmektedir²⁴². Kırca, söz konusu çelişkiyi ETTK'nın 279. maddesinde yer alan düzenlemenin, organlar arası işlev ayrılığına dayalı yeni sistem ve TTKm. 375/I'in (d) bendi hesaba katılmaksızın TTK'ya aktarılacak istenmesinin sonucu olarak açıklamaktadır²⁴³. Akdağ Güney ise söz konusu çelişkinin kaynağını, ticaret siciline tescil edilecek hususlar ile esas sözleşmede yer alması zorunlu hususlar arasındaki ayrımın maddeleri kaleme alanlar tarafından tam olarak anlaşılammış olması olarak yorumlamaktadır²⁴⁴.

Kanaatimizce, sadece kuruluş aşamasında ve sadece kurucular bakımından getirilmiş olan istisna niteliğindeki bu hüküm karşısında, genel kuralın ihlal edildiği sonucu çıkarılmamalı, bu hüküm sadece kurucular bakımından getirilmiş bir istisna olarak değerlendirilmelidir. Kaldı ki ilk esas sözleşmede yer alan bu düzenlemenin, ilk yönetim kurulu toplantısında alınacak bir kararla değiştirilebilecek olması ve bu hükmün kuruluş ile ilk yönetim kurulu toplantısı arasında şirket tarafından yerine getiril-

²⁴¹ Akdağ Güney, N. (2014). *Anonim Şirketlerde Kuruluş (Kuruluş)*. (Birinci Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık. 318.

²⁴² Akdağ Güney, N. (2014). *a.g.e.* 319.

²⁴³ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). *a.g.e.* 627-628.

²⁴⁴ Akdağ Güney, N. (2014). *a.g.e.* 319.

mesi zorunlu olan iş ve işlemler bakımından şirkete büyük bir kolaylık sağlayacağı da dikkate alınmalıdır.

Gerçekten, şirketin kuruluşun sonra sosyal güvenlik veya vergi bildirimleri gibi yerine getirmek zorunda olduğu birçok iş ve işlemin mevcut olması karşısında, yönetim kurulu üyelerinin tamamının aynı şehirde olmayacağı da nazara alınarak, bu hükmün şirketler bakımından kolaylık ve pratiklik sağlayacağı açıktır. Dolayısıyla, TTK m. 339/3(g) hükmünün uygulamaya getirmiş olduğu kolaylık karşısında, bu hükmü temsil ve ilzam yetkilisi olan kişilerin sadece yönetim kurulu tarafından atanabileceği kuralının sadece kuruluş aşamasında geçerli olan, yararlı bir istisnası olarak kabul etmek gerekecektir.

3.2.3. Temsil Yetkisi Tevdi Edilmiş Kişilerin Temsil Yetkisini Devretmesi

Temsil yetkisinin devri bakımından özellik arz eden ve uygulamada sorun yaratmaya gebe olan bir diğer konu da TTKm. 375/l'in (d) bendi ile düzenlenmiş olan temsil yetkisinin devredilmesine ilişkin yetkinin yönetim kurulunun devredilemez yetki ve görevleri arasında olmasının sadece murahhas üye veya murahhas müdür mü yoksa bütün imza yetkilileri bakımından mı geçerli olduğudur. Yani yönetim kurulunun alt düzeydeki imza yetkililerinin atanması bakımından sahip olduğu yetkinin yönetim kurulu dışındaki üçüncü kişilere devredip devredemeyeceği uygulama açısından büyük bir sorun teşkil etmektedir. Özellikle büyük çaplı şirketler ve hizmet ağı oldukça geniş olan bankalar, enerji ve telekomünikasyon şirketleri bakımından bu husus son derece önemlidir. Kimi zaman binlerle ifade edilen imza yetkilisi atamak zorunda olan şirketlerin bütün imza yetkilerinin yönetim kurulu tarafından atanması hem oldukça masraflı hem de son derece güç olacaktır.

Kırca, yönetim kurulunun imzaya yetkili kişileri tayin hususundaki devredilemez ve vazgeçilemez yetkisinin, murahhas üyeve müdür tayiniylesinirli tutulması gerektiğini daha alt seviyedeki imza yetkililerini atama yetkisinin devredilebilmesi gerektiğini ifade etmektedir-4⁵. Kırca'ya göre,

¹ Kırca, I., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e.630.

bu görüşün kabulü halinde ticari temsilci ve ticari vekillerin murahhas üye veya murahhas müdür tarafından atanması mümkün olacaktır²⁴⁶. Tekinalp ise imza yetkisini haiz kişi ifadesinin dar yorumlanması gerektiğini, iç ilişkide kalan imzalar ile elektrik, doğalgaz, su aboneliğine ilişkin belgeleri imzalamaya yetkili kişilerin kapsam dışında tutulması gerektiğini belirtmektedir²⁴⁷.

Bu konuda aksi görüşte olan yazarların sayısının da oldukça fazla olduğunu ifade etmek gerekmektedir. Yanlı, TTK m. 375/I'in (d) bendinin lafzından hareketle, müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atamaları ve görevden alınmalarının, bizzat yönetim kurulu tarafından yapılması gereken işlemlerden olduğu, bu konudaki görev ve yetkinin başka bir organa veya kişiye devredilemeyeceği kanaatindedir²⁴⁸. Doğan'ın bu konudaki görüşleri son derece keskin bir şekilde bütün imza yetkilisi ve temsilcilerin atanmasının ancak yönetim kurulu tarafından yerine getirilebileceği yönündedir²⁴⁹.

TTK m. 375/I'in gerekçesinden²⁵⁰ kanun koyucunun bu konudaki iradesinin son derece net olduğu anlaşılmaktadır. Madde gerekçesinde, imza yetkilerinin belirlenmesinin murahhaslar dahil kimseye devredilemeyeceği son derece açık bir şekilde ifade edilmiştir. Aynı şekilde, yönetim kurulunun ticari vekil ve ticari mümessil atayabileceğini düzenleyen TTK m. 368'in gerekçesinde²⁵¹ de bu yetkinin devredilemez nitelikte olduğu açık bir şekilde ifade edilmiştir.

TM Kırca,1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 630.

²⁴⁷ Tekinalp, Ü. (2011). a.g.e. 130.

²⁴⁸ Yanlı, V. (2013). a.g.m. 439-440.

²⁴⁹ Doğan, B. F. (2011). a.g.e. 192.

²⁵⁰ Müdürler ile aynı işleve sahip kişilerin atanmaları ve imza yetkisini haiz kişilerin seçimi yönetim kurulunun devredilemeyen yetkilerindendir. İmza yetkililerini belirlemek murahhaslar dahil kimseye devredilemez. Bu hükümdeki 'müdürler ile aynı işleve sahip kişiler' ibaresi kendilerine yönetme görev ve yetkileri tanınmış olan kimseleri ifade eder. Görev ve yetki verilmesi ile kastedilen yönetim hakkının veya genel olarak yönetimin geçirilmesi, diğer bir ifadeyle 'delegasyon' değildir. Kastedilen, işlemlerin yürütülmesi aşamasına ilişkin yetkililerdir.

²⁵¹ Yönetim kurulunun ticari mümessil ve vekil tayin etme yetkisi devredilemez niteliktedir. Bu nitelik 368 inci ve 375 inci maddenin (d) bendi hükmünden anlaşılmaktadır. Yönetimin 367 nci. maddeye göre devredilmiş olması, yönetim kurulunun söz konusu yetkisini

Bu kapsamda, hem TTK m. 375/1(d)'nin lafzı hem de aynı maddenin gerekçesi nazara alındığında yönetim kurulunun imzaya yetkili kişileri tayin hususundaki devredilemez ve vazgeçilemez yetkisinin, murahhas üye ve müdür tayiniyle sınırlı tutulması gerektiği yönündeki görüşlere katılmak mümkün olmayacaktır. Ayrıca, TTK m. 368'in gerekçesinin açıklığı karşısında ticari temsilci ve ticari vekil atama yetkisinin yönetim kurulu tarafından devredilebileceği şeklindeki yorumun da kanuna ve kanun koyucunun iradesine aykırı olduğu kanaatindeyiz. Bununla birlikte ticari hayatın gereklilikleri nazara alındığında, vekaletname ile tevdi edilebilecek görevler bakımından kendisine temsil yetkisi tevdi edilmiş kişinin yetki devri yapabileceğini de kabul etmek gerekmektedir. Aksi durumun kabulü ticari hayatın olağan akışını engelleyici bir niteliğe sahip olacaktır.

3.2.4. Temsil Yetkisinin Devrine İzin Veren Esas Sözleşme Hükümüne İhtiyaç Olup Olmadığı Sorunu

Temsil yetkisinin devrine ilişkin olarak üzerinde durulması gereken son konu ise temsil yetkisinin devredilebilmesi için bir esas sözleşme hükmüne ihtiyaç olup olmadığıdır. Yani, esas sözleşmede temsil yetkisinin devredilmesi konusunda yönetim kuruluna yetki veren bir hükmün bulunmaması durumunda temsil yetkisinin devredilip devredilemeyeceğidir.

TTK'nın temsil yetkisini düzenleyen 370 vd. maddelerinde, temsil yetkisinin devri için buna izin veren bir esas sözleşme düzenlemesi bulunması gerektiği yönünde herhangi bir ifade yer almamaktadır. Bu konu, öğretinin üzerinde farklı görüşlere sahip olduğu konulardan birisidir. Kırca'ya göre, TTK m. 375/1 (d) bendi kapsamında temsil yetkisinin devri için buna izin veren bir esas sözleşme hükmüne ihtiyaç bulunmamaktadır²⁵². Kırca, temsil yetkisinin devrine ilişkin olarak esas sözleşmede hüküm bulunması gerektiği yönündeki düşüncenin, yönetim kurulunun sahip olduğu yetkinin devredilemez ve vazgeçilemez niteli-

ortadan kaldırmaz.

²⁵² Kırca,1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 627.

ğiyle bağdaşmayacağını ve bu yöndeki esas sözleşme hükümlerinin batıl olacağını belirtmektedir²⁵³.

Tekinalp ise temsil yetkisinin esas sözleşmede hüküm bulunması şartıyla Murahhas üyeler veya Murahhas müdürlere bırakılabileceğini belirtmektedir²⁵⁴. Pulaşlı da Tekinalp ile paralel bir şekilde, temsil yetkisinin TTK m. 370/2 hükmü uyarınca Murahhas üyeler veya Murahhas müdürlere bırakılması için esas sözleşmede özel bir hükmün ve bir iç yönergenin bulunması gerektiğini ifade etmektedir²⁵⁵.

Kendigelen ise, TTK'nın 370/2. maddesinin lafzı karşısında, esas sözleşmede hüküm bulunmadığı durumlarda yönetim yetkisinin devredilememesine karşılık temsil yetkisinin devredilebileceğine ilişkin sonucun garip olduğunu, yapılan düzenlemenin bilinçli bir tercihi yansıtmadığını, TTK m. 370/2 hükmünün başına esas sözleşmede hüküm bulunması kaydıyla şeklinde bir ekin konulmasının unutulduğunu belirtmektedir²⁵⁶.

Gerçekten de ETTK'nın 319. maddesi²⁵⁷, yönetim ve temsil yetkisini birlikte düzenleyerek yetki devri yapılabilmesi için esas sözleşmede bu yönde bir hükmün bulunmasını aramıştır. Bu durumda, söz konusu düzenlemenin TTK'da yer almamasının bilinçli bir tercih olup olmadığının tespit edilmesi gerekir. TTKm. 370'in gerekçesinden söz konusu tercihin bilinçli olup olmadığı anlaşılmamaktadır. Ancak madde gerekçesinde, TTK m. 370/2'nin ETTK'nın 319. maddesinin ikinci fıkrası hükmünü tekrarlayarak, TTK m. 370 dolayısıyla devredilebilen yönetim hakkını temsil yetkisi ile tamamlamak amacıyla düzenlenmiş olduğu ifade edilmiştir.

Ayrıca, tamamen iç ilişkiye yönelik olan yönetim yetkisinin devrinde esas sözleşmede özel hüküm bulunması aranırken, temsil yetkisinin

m Kırca,1.,Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 627.

²⁵⁴ Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çarnoğlu, E. (2014). a.g.e. 349.

²⁵⁵ Pulaşlı, H. (2012). *Yeni Şirketler Hukuku*. 624.; Aynı yönde; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 464.; Çarnoğlu, E. (2007). a.g.e. 161.

²⁵⁶ Kendigelen, A. a.g.e. 223

²⁵⁷ Esas mukavelede idare ve temsil işlerinin idare meclisi azaları arasında taksim edilip edilmeyeceği ve taksim edilecekse bunun nasıl yapılacağı tesbit olunur.

devri bakımından aranmamış olması da olağan değildir. Bu durumda, kanaatimiz temsil yetkisinin devri için esas sözleşmede hüküm bulunması gerektiği yönündeki ifadenin TTK'da yer alınama sebebinin bilinçli bir tercihi yansıtmadığı şeklindedir. Ancak esas sözleşmede temsil yetkisinin devrine ilişkin bir hükmün bulunması ve temsil yetkisi devrinin bir iç yönergeye bağlı olarak yapılması yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu²⁵⁸ açısından önem arz edecektir²⁵⁹.

3.3. Temsil Yetkisinin Devri

Yukarıda da izah edilmiş olduğu üzere bu bölümde murahhas üye ve murahhas müdür tayini, TTK m. 368'e göre ticari temsilci ve ticari vekil atanması ve TBK'nın 40 vd. maddelerine göre atanan temsilci incelenecektir. TTK m. 371/7'de düzenlenmiş olan temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının atanması ise bir sonraki bölümde incelenecektir.

3.3.1. Temsil Yetkisinin Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlere Devri

3.3.1.1. Kavram

TTK m. 370/2, '*yönetim kurulunun, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebileceğini*' açıkça düzenlemiştir. Öncelikle murahhas tanımının yapılmasında fayda vardır. Murahhas (*İng. managing director*;, *Fr. administrateur delegue*, *Alm. delegiertes Mitglied*), anonim şirketlerde yönetim kurulunun haiz olduğu yetki ve iktidarın tamamını veya bir kısmını yönetim kurulu kararıyla üzerine alan bir veya birkaç üye olarak tanımlanabilecektir²⁶⁰. Günlük

¹⁵¹ Bkz. TTK m. 553 vd.

²⁵⁹ Kırca,1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013).a.g.e. 627.

²⁶⁰ Türk Hukuk Lügati. (1991).Ankara: Başbakanlık Basımevi.

kullanım bakımından ise murahhas, yetkili olan, yetki ile donatılmış kimse anlamına gelmektedir²⁶¹.

Şirketler hukuku terminolojisi açısından ise, TTK m. 370/2 hükmü uyarınca, yetkinin devredildiği yönetim kurulu üyesi murahhas üye, yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü kişi ise murahhas müdür olarak nitelendirilmektedir²⁶².

Bu çerçevede, TTK kapsamında terminolojik olarak murahhas kavramının üzerinde durmak gerekmektedir. TTK'nın yönetim ve temsil yetkisinin devredilmesine ilişkin olan maddelerinde devrin yapılacağı kimseler bakımından farklı kavramların kullanılmış olduğu görülmektedir. Gerçekten TTK m 367'de yönetim yetkisinin devredileceği üye veya üçüncü kişilerden bahsedilirken, TTK m. 370'de temsil yetkisinin devredileceği murahhas üyelerden veya müdür olarak üçüncü kişilerden bahsedilmektedir.

TTK'nın ETTK'dan farklı olarak yönetim ve temsil yetkilerini ayrı ayrı düzenlemiş olması ve bu yetkilerin devrine ilişkin olarak birbirinden farklı hükümler getirmiş olması karşısında kanaatimiz yaratılan bu terminolojik farklılığın bilinçli olduğu yönündedir. Bir kişinin murahhas sıfatını kazanabilmesi için ona hem temsil hem de yönetim yetkisinin devredilmesi gerektiği şeklinde görüşlerin²⁶³ mevcudiyetine rağmen bu değerlendirmelerin kanuni dayanağının bulunmadığı kanaatindeyiz. TTK m. 370'in sadece temsil yetkisine ilişkin olduğu ve TTK sisteminde temsil yetkisi ile yönetim yetkisi arasında ayırım yapılmış olduğu nazara alındığında bir kimsenin murahhas sıfatını haiz olabilmesi için yönetim ve temsil yetkilerine aynı anda sahip olması sonucunun çıkarılması mümkün olmayacaktır²⁶⁴.

²⁶¹ İnternet:http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&kelime=murahhas%20%C3%BCye&guid=TDK.GTS.5540bf2_7a67c84.23519206 adresinden 20 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁶² Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 628.; İmregün, O. (1989). a.g.e.218.; Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 229-230.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 467.

²⁶³ Tekinalp, Ü. (2011).a.g.e. 139.; Oçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 466.

²⁶⁴ Aynı yönde; Akdağ- Güney, N. (2012). a.g.e. 55.

Anonim şirket yönetim yetkisinin iç ilişkiye ilişkin olması ve Murahhas kavramına özellikle temsil yetkisinin devri bahsinde yer verilmiş olması karşısında kanaatimiz bir kimsenin Murahhas üye veya Murahhas müdür sıfatını haiz olabilmesi için temsil yetkisi ile donatılmış olmasının yeterli olacağı yönündedir. Ancak, Murahhas üyenin veya Murahhas müdürün kendisinden beklenen amacı yerine getirebilmesi için kendisine kısmen de olsa yönetim yetkilerinin devredilmesi gerektiği de bir gerçektir²⁶⁵. Çalışma kapsamında da Murahhas üye veya Murahhas müdür kavramı kendisine temsil yetkisi devredilmiş olan kişiler için kullanılacaktır.

3.3.1.2. Murahhas Üye ve Murahhas Müdür Tayini

TTK m. 370/2 kapsamında, yönetim kurulu tamamen kendi inisiyatifinde olmak üzere temsil yetkisini bir veya daha fazla üyeye veya bir veya daha fazla üçüncü kişiye devredebilecektir. Burada, temsil yetkisinin devredileceği kişileri belirleme yetkisi dahil olmak üzere temsil yetkisinin devredilmesine ilişkin bütün yetkinin TTK'nın 375. maddesi kapsamında yönetim kuruluna ait olduğunu tekrar ifade etmek gerekir.

Yönetim kurulu, şirketin büyüklüğünü ve organizasyon ağını da dikkate alarak, temsil yetkisini sadece bir kişiye devredebileceği gibi birden fazla kişiye de devredebilir. Temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerine devredilmesi bakımından herhangi bir sınırlama olmamakla birlikte, temsil yetkisinin üçüncü kişilere devrinde üçüncü kişilerle birlikte en az bir yönetim kurulu üyesinin de temsil yetkisini haiz olması gerektiği gözden kaçırılmamalıdır²⁶⁶. TTK bu anlamda temsil yetkisinin yönetim kurulunun etkisinden ve gözetiminden tamamen çıkarılmasına müsaade etmemiştir. TTK'nın bu yaklaşımı öğretide²⁶⁷ tereddütle karşılanmaktadır.

Murahhas müdürlerle birlikte temsil yetkilisi olarak bırakılmış olan yönetim kurulu üyesinin yetkilerinin sınırlandırılması mümkün değil-

²⁶⁵ Tekinalp, O. (2011). a.g.e. 139.

²⁶⁶ Blcz. TTKm. 370/2.

u, Kırca,1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 628.

dir²⁶⁸. Bu hükme aykırı bir temsil yetkisi devri talebinin ticaret sicili müdürlüğü tarafından kabul edilmemesi gerekir²⁶⁹. Bu kapsamda, anonim şirketin temsiline ilişkin yetkilerin tamamının üçüncü kişilere devredilmeyeceği, en az bir yönetim kurulu üyesinin sınırsız yetkiye sahip olması gerektiği, TTK m. 370/2'nin emredici hükmüdür. Ayrıca, tek kişiden oluşan yönetim kurullarında, yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin kaldırılamayacağı ve sınırlandırılmayacağı da TTK m. 370/2'nin emredici niteliğinden kaynaklanmaktadır.

İlk bölümde detaylan ile açıklanmış olduğu üzere temsil yetkisinin devrine karar verme yetkisi TTK m. 37S kapsamında yönetim kurulunun vazgeçilemez ve devredilemez yetkileri arasındadır²⁷⁰. Yönetim kurulu, TTKm. 390 uyarınca toplanarak bir karar alacak ve bu kararlarla murahhas üye ve/veya müdürleri atayacaktır. Esas sözleşmede aksi öngörülmemişse, murahhas üye veya müdür atanması için herhangi bir nitelikli toplantı ve karar nisabı bulunmamaktadır. Yönetim kurulu, üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanarak kararlarını toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alabilecektir.

Çalışmanın ikinci bölümünde temsil yetkisi kapsamı altında detaylı olarak açıklanmış olduğu üzere, (merkez-şube ve müşterek imza istisnaları saklı olmak üzere) temsil yetkisinin bölünebilmesi ve kısmi devir yapılabilmesi yönetim kurulu üyeleri bakımından olduğu gibi murahhas müdürler bakımından da mümkün değildir. Kısmi temsil yetkisi devri iç ilişki bağlamında bir talimat niteliğinde olacak ancak üçüncü kişiler bakımından herhangi bir sonuç doğurmayacaktır²⁷¹.

Ayrıca, temsil yetkisinin devredilebileceği kişilerin sahip olması gereken özellikler de önem arz etmektedir. TTK'da temsil yetkisinin devredileceği kişilerin sahip olması gereken özellikler bakımından her-

²⁶⁸ Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 350.; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 628.; İmregün, O. (1989). a.g.e.222.

²⁶⁹ Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 628.

²⁷⁰ TTK m. 339/1'in (g) bendi kapsamında kuruluş aşamasında murahhas üye ve murahhas müdürlerin atanabileceği hususu saklıdır.

²⁷¹ Kırca, İ. (2007). a.g.m. 277-289.; İmregün, O. (1989). a.g.e. 221.; Pulaşlı, H. (2012). a.g.e. 624.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 459-460.

hangi bir sınırlama getirilmemiştir. Bu kapsamda, yönetim kurulu üyeleri için TTK m. 359/3 ile getirilen tam ehliyetli olma koşulunu murahhas üye ve müdürlerin de taşıması gerektiğinin kabulü - hukuki işlem ehliyeti kuralları kapsamında bir zorunluluk olarak- evleviyetle kabul edilmelidir. Bununla birlikte, temsil yetkisini devralacak kişinin bilgi, tecrübe, güvenilirlik ve profesyonellik açısından şirketi temsil etmeye uygun bir kişi olmalıdır²⁷².

3.3.1.3. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlerin Tescil ve İlanı

TTK m. 373, yönetim kurulunun, *temsile yetkili kişileri ve bunların temsil şekillerini gösterir kararının noterce onaylanmış suretini, tescil ve ilan edilmek üzere ticaret siciline vereceğini* açıkça düzenlemiştir. TTKm. 370/2 kapsamında atanmış olan murahhas üye ve murahhas müdürlerin ticaret siciline tescil edilmesi gerektiği tartışmasıdır²⁷³.

TTK m. 373'de ifade edilen temsil şekilleri, temsil yetkisinin nasıl kullanılacağına ilişkin ve sadece iç ilişki bakımından geçerli olan talimat vb. hususları değil temsil yetkisinin şube veya birlikte imza yönünden sınırlandırılıp sınırlandırılmadığını ifade etmektedir²⁷⁴. Temsil yetkisinin nasıl kullanılacağına ilişkin talimat vb. işlemlerin tescil edilmesi ve bu doğrultuda üçüncü kişiler bakımından sonuç doğurması mümkün değildir.

Murahhas üye ve müdürlerin tescil ve ilan edilmesi konusunda önem arı eden husus tescilin niteliğine ilişkindir. Yani, temsil yetkisi verildikten sonra ancak ilan edilmeden önce yapılan işlemler bakımından şirketin ve üçüncü kişilerin durumunun ne olacağı özelliklerle önemlidir. Bir kısım yazarlar, murahhaslara temsil yetkisi devredilmesi işleminin ancak tescil ve ilan edildikten sonra üçüncü kişiler bakımından geçerli olacağını, tescil ve ilandan önce ancak durumu müspet olarak bilen üçüncü kişilere

²⁷² Aynı yönde; Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 223.

²⁷³ Oçıksık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 466.; Arslan, İ. (1994). a.g.e. 102.

m Akdağ- Güney, N. (2012). a.g.e. 88.

karşı ileri sürülebileceğini belirtmektedir²⁷⁵. Bir kısım yazarlar ise, ticaret siciline tescilin, temsil yetkisinin verilmesi bakımından bildirici etkiyi haiz oluşunu, temsilcinin tescilden önce yaptığı işlemler münasebetiyle şirketin hak kazanacağını ve borç altına gireceğini belirtmektedir²⁷⁶.

Bu konudaki kanaatimiz, temsile yetkili olan kişilerin ticaret siciline tescili ve ilanının açıklayıcı nitelikte olduğudur. TBK m. 547'de ticari temsilci açısından açıkça belirtilmiş olduğu üzere, tacirin ticari temsilcinin fiil ve işlemlerinin sorumluluğu tescile bağlı değildir²⁷⁷. Bu açıdan, murahhas üyeler ve murahhas müdürlerin tescilden önceki işlemlerinin şirket bakımından bağlayıcı olacağı kanaatindeyiz.

Yargıtay'ın da temsile yetkili kişilerin ticaret siciline tescilinin açıklayıcı niteliği haiz olduğu görüşünde olduğu görülmektedir. Gerçekten de Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 30 Ocak 2013 tarih,2012/2134 E. 2013/152 K. sayılı kararında²⁷⁸ ticaret siciline tescilin bildirici niteliği haiz olduğunu belirtmiştir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun söz konusu kararına göre, ticaret siciline tescilin kurucu olduğu hususlar; ticaret unvanı ve işletme adının korunması, ticaret şirketlerinin tüzel kişilik kazanabilmesi, esnaf işletmelerinde ticari mümessil tayini, anonim şirketlerde ana sözleşmenin değişikliğinin hüküm ifade etmesi ve ticari işletme rehini ile sınırlıdır.

Bu çerçevede, murahhas üye ve murahhas müdürlerin ticaret siciline tescili TTK m. 373 kapsamında bir zorunluluk olmakla birlikte, tescilinin kurucu değil açıklayıcı niteliği haiz olduğunu ifade etmek gerekmektedir.

²⁷⁵ Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 349.; Çevik, O. (1976). a.g.e. 40.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 466.

²⁷⁶ Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 633.; Arslanlı, H. (1959). a.g.e.136.

ⁱⁿ Aynı yönde; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 633.

²⁷⁸ Yargıtay'ın söz konusu kararına göre, ticaret siciline tescil, kural olarak bildirici etkiye sahiptir. İstisnai olarak, ticaret unvanı ve işletme adının korunması; ticaret şirketlerinin tüzel kişilik kazanabilmesi; esnaf işletmelerinde ticari mümessil tayini; anonim şirketlerde ana sözleşmenin değişikliğinin hüküm ifade etmesi ve ticari işletme rehni halleri için ticaret siciline tescil, zorunlu ve kurucu niteliktedir. Web: www.kazanci.com adresinden 7 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.

3.3.1.4. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürler ile Anonim Şirket Arasındaki Hukuki İlişki

Kendisine temsil yetkisi devredilen murahhas üye, murahhas müdür veya diğer kişilerle anonim şirket arasındaki hukuki ilişkinin niteliği ve vasıflandırılması bu kişilerin hakları, menfaatleri ve sorumlulukları bakımından önem arz etmektedir.

Konu öncelikle murahhas üye ve murahhas müdürler bakımından değerlendirilmelidir. Bu konuda Türk hukuk öğretisinde veya yargı kararlarında bir görüş birliği olduğunu iddia etmek güçtür. Yargıtay, çeşitli kararlarında²⁷⁹ anonim şirket ile murahhasarasında hizmet sözleşmesinin mevcut olduğunu belirtmiş, ancak kimi kararlarında²⁸⁰ ise murahhaslar ile şirket arasındaki ilişkinin hizmet sözleşmesi olmadığını ifade etmiştir.

Murahhas üye müdürlerle anonim şirket arasındaki hukuki ilişkinin niteliği konusunda, öğretilde baskın olan ve bizim de katıldığımız görüş TTK m. 370 /2 kapsamında kendilerine temsil yetkisi devredilenlerin, organ-şahıs niteliğini kazanacakları yönündedir²⁸¹. Bu çerçevede, anonim

²⁷⁹ Bkz. Yargıtay 10. Hukuk Dairesi'nin 7.10.1986 Tarih, 1986/2290 E. ve 1986/5005 K. Sayılı Kararı

Davacı, şirketin bütün işlerini tedvire memur murahhas az.alık hizmetine karşılık, ayn bir ücret almaktadır. Bu ücret, iş görme ediminin karşılığıdır. İşin Anonim Şirket işyerinde görüldüğünü tanıklar haber vermişlerdir. 20.3.1963 - 1.9.1982 tarihleri arasındaki zamanda davacı sürekli olarak, Anonim Ortaklığa hizmet sunmuştur. Murahhas aza, Yönetim Kurulu Kararlarını icra etmektedir. Yönetim Kurulunun, murahhas az.alar üzerinde gözetim hakkı da mevcuttur. Murahhas azalık hizmeti, Anonim Şirket organlarından Yönetim Kurulunun, denetim ve gözetiminde ifa edilmektedir. Bu nedenlerle, Anonim Şirket tüzel kişiliği ile murahhas aza arasındaki ilişkide, ivazlı vekaletten çok, hizmet akdi unsurlarının ağır bastığı ve hizmet akdi ilişkisinin varlığı kabul edilmelidir. Şu halde, davacının 20.3.1963 - 1.9.1982 tarihleri arasındaki murahhas azalık hizmetinin dahi sigortalı hizmet niteliğinde sayılması gereklidir. Web: www.kazanci.com adresinden 12 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁸⁰ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 15.09.1983 Tarih, 1983/3083 E. ve 1983/3773 K. Sayılı Kararı. Web: www.kazanci.com adresinden 12 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁸¹ Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Mariavgat, Ç. (2013). a.g.e. 629.; Güney-Akdağ, N. (2008). Anonim Şirketlerde Azledilen Yöneticilerin Tazminat Hakları. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C. 57, Sa.1, 1-34. (6-7).; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 465.jA.rslanlı, H. (1959). a.g.e.124.; Arslan, 1. (1994). a.g.e.75.; Çamoğlu, E. (2007). a.g.e.123.

şirket ile Murahhas üye/müdür arasındaki hukuki ilişkiyi nitelendirmenin zorluğu karşısında, Murahhas üyeler ve müdürler bakımından evvela anonim şirkete ilişkin esas sözleşme hükümleri, genel kurul kararları uygulanmalı; boşluk kalan kısımlar bakımından ise borçlar hukuku hükümlerine başvurulmalıdır²⁸².

3.3.1.5. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlerin Görevden Alınması

Temsil yetkisinin devrini düzenleyen TTKm. 370'de, Murahhasların azli konusu düzenlenmemiştir. Ancak yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerinin düzenlenmiş olduğu TTK m. 375/l'in (d) bendinde *müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları* ifadesiyle imza yetkililerini görevden alınmasına ilişkin olarak da münhasır yetkili organın yönetim kurulu olduğu ifade edilmiştir.

Murahhas üye ve müdürlerin görevden alınmasına ilişkin olarak öğretide farklı görüşler mevcuttur. Bir kısım yazarlara göre, temsil yetkisi yönetim kurulu tarafından Murahhas üye veya müdüre verilmiş olsa dahi Murahhas üye ve Murahhas müdürü görevden alma yetkisi genel kurula aittir⁸³. Ancak bizim de katılmakta olduğumuz görüş, Murahhas üye ve Murahhas müdürlerin azline ilişkin yetkinin atanmalarında olduğu gibi münhasıran yönetim kuruluna ait olduğu yönündedir²⁸⁴. Aksi durumun kabulü, TTK'nın yönetim kurulunun kendi organizasyonunu dilediği gibi belirlemesine ilişkin getirmiş olduğu esaslara aykırılık teşkil edecek ve anonim şirketin yönetiminde karışıklık oluşmasına sebebiyet verecektir⁸⁵.

²⁸² Akdağ- Güney, N. (2012). *a.g.e.* 89.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). *a.g.e.* 465.

²⁸³ Pulaşlı, H. (2012). *a.g.e.* 623.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). *a.g.e.* 465.; Arslanlı, H. (1959). *a.g.e.* 123.

²⁸⁴ Akdağ- Güney, N. (2012). *a.g.e.* 91.; Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). *a.g.e.* 629.

²⁸⁵ Akdağ- Güney, N. (2012). *a.g.e.* 91.

Ayrıca daha önce de belirtmiş olduğumuz üzere, TTK ile yönetim kurulu ve genel kurul arasındaki ilişkinin işlevler ayrılığı prensibine göre düzenlenmiş olduğu nazara alındığında, Murahhasları azletme yetkisinin genel kurula geçmiş olmasından bahsedilemeyecektir. Bu çerçevede yönetim kurulu, kendisine temsil ve yönetim yetkisi tevdi edilmiş olan temsilciyi her zaman ve koşulsuz olarak azletme yetkisine sahiptir²⁸⁶.

Bu noktada Murahhas üyeler bakımından değerlendirilmesi gereken bir diğer husus da Murahhas üyenin genel kurul tarafından yönetim kurulu üyeliğinden azledilmesidir. TTK m. 364²⁸⁷ uyarınca yönetim kurulu üyesinin genel kurul tarafından görevden alınması her zaman mümkündür. Murahhas üyenin genel kurul tarafından yönetim kurulu üyeliğinden alınması durumunda, Murahhas üyenin üyelik sıfatı sona erecek ancak Murahhaslık sıfatı müdür olarak devam edecektir. Çünkü Murahhas üye-ye yönetim kurulu tarafından tevdi edilmiş olan temsil yetkisi ancak yine yönetim kurulu tarafından geri alınabilecektir. Aksi durumun kabulü, TTK m. 375'in dolanılması anlamına gelmektedir.

Kitabın konusu olmamakla birlikte, Murahhas üyelerin veya müdürlerin yönetim kurulu tarafından görevden alınmaları halinde, bu kişileri genel hükümler kapsamında tazminat talebinde bulunmalarının mümkün olduğunu da belirtmek gerekir²⁸⁸.

3.3.2. Temsil Yetkisinin Ticari Temsilci ve Ticari Vekillere Devri

3.3.2.1. Kavram

Ticari temsilci, işletenin ticari işletmeyi yönetmek ve işletmeye ilişkin ticari işlemlerde ticaret unvanı altında, ticari temsil yetkisi ile kendisini temsil etmek üzere açıkça ya da örtülü olarak yetki verdiği kişi

²³⁶ Aynı yönde; Akdağ- Güney, N. (2012). *a.g.e.* 93.

²⁸⁷ Bu maddeye göre, *yönetim kurulu üyeleri, esas sözleşmeyle atanmış olsalar dahi, gündemde ilgili bir maddenin bulunması veya gündemde madde bulunmasa bile haklı bir sebebin varlığı hdlinde, genel kurul kararıyla her zaman görevden alınabilirler.*

²⁸⁸ Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 92.

olarak tanımlanmaktadır²⁸⁹. Ticari temsilci, kendisine en geniş temsil yetkisi tanınmış olan tacir yardımcısıdır²⁹⁰. TBK m. 548 kapsamında ticari temsilci, *iyiniyetli üçüncü kişilere karşı, işletme sahibi adına kambiyo taahhüdünde bulunmaya ve onun adına işletmenin amacına giren her türlü işlemleri yapmaya yetkili* kılınmıştır. Bununla birlikte, ticari temsilcinin şirket adına gerçekleştiremeyeceği birtakım işlemler de mevcuttur. Örneğin, ticari temsilci açıkça yetkili kılınmadıkça taşınmazları devredemez veya sınırlandıramaz²⁹¹. Bu kapsamda ticari temsilci, temsil yetkilerinin kapsamı temsil edilenden bağımsız şekilde, kanun tarafından belirlenmiş olan bir tacir yardımcısıdır²⁹².

Anonim şirketler bağlamında ticari temsilci, kendisine şirketi veya şirkete ait bir işletmeyi yönetmek üzere sınırsız yetki devri yapılmış olan tacir yardımcısını ifade eder. Ticari temsilci, temsil yetkisi ile bağdaşan her türlü işlemi yapabilecektir. Bu çerçevede ticari temsilcinin yapabileceği işlemler arasında, kredi almak, şirkette çalışan işçilerle hizmet sözleşmesi akdetmek, bu sözleşmeleri feshetmek, şirket için her türlü gayrimenkulü kiralamak ve kiraya vermek gibi birçok işlem sayılabilir²⁹³. Ticari mümessilin şirkete karşı açılan davalarda şirketi temsil etme yetkisinin bulunduğu da çoğunlukla kabul edilmektedir²⁹⁴. Ticari temsilcinin temsil yetkisi, murahhas üyeler ve murahhas müdürlerde olduğu gibi sadece şube işleriyle veya birlikte temsil kaydıyla sınırlandırılabilir²⁹⁵.

Ticari vekil ise ticari temsilci sıfatını haiz olmaksızın bir tacir tarafından işletmenin bütün işleri veya belirli bazı işlemleri için kendisine temsil

²⁸⁹ Bkz. TTK m. 547/ 1.

²⁹⁰ Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). *Ticari İşletme Hukuku*. (4. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayınları, 677.; Ayhan, R./Özdamar, M./ Çağlar, H. (2014). *Ticari İşletme Hukuku*. (7. Bası). Ankara, 360. Arkan, S. (2013). *Ticari İşletme Hukuku*. (18. Baskı). Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 170.

²⁹¹ Bkz. TBK m. 548.

²⁹² Arkan, S. (2013). a.g.e. 168.

²⁹³ Arkan, S. (2013). a.g.e. 160.

²⁹⁴ Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 472.; Arkan, S. (2013). a.g.e. 170.

²⁹⁵ Bkz. TBK m. 549/1 ve 549/II.

yetkisi tevdi edilmiş olan kimsedir²⁹⁶. Ticari vekil, işletmenin tüm yönetimi ve işleri için yetkili kılınması durumunda genel ticari vekil, işletmenin sınırlı sayıda ve nitelikte bazı işlerini yürütmek üzere yetkili kılınması durumunda özel ticari vekil olarak isimlendirilir²⁹⁷. Bu kapsamda ticari vekilin işletmenin tüm işleriyle yetkili kılınması veya sadece belirli bir kısım işlerle yetkili kılınmasının mümkün olduğu açıktır.

3.3.2.2. Ticari Temsilci ve Ticari Vekili Atanması

TTK m. 368²⁹⁸, anonim şirket yönetim kurulunun ticari temsilci ve ticari vekil atayabileceğini açıkça ifade etmiştir. Bu madde, ETTK'da ticari temsilci ve ticari vekil atanmasına ilişkin olan maddeden oldukça farklı bir nitelik arz etmektedir. ETTK'da ticari temsilci ve ticari vekil atama yetkisi²⁹⁹ esas sözleşmede aksine bir hüküm olmadığı müddetçe genel kurul yetkisine bırakılmışken, TTK ile bu yetki yönetim kuruluna bırakılmıştır.

TTKm. 375/l'in (d) bendi TTKm. 368 ile birlikte ele alındığında ticari temsilci ve ticari vekil atama yetkisinin münhasıran yönetim kuruluna ait olduğu görülecektir³⁰⁰. Bu kapsamda, Murahhas üye ve müdürlerle paralel şekilde şirketi temsil ve ilzama yetkili olan ticari temsilci ve ticari vekilleri atama yetkisi sadece yönetim kuruluna ait olmaktadır. Bununla birlikte, ticari temsilciye göre sınırlı temsil yetkisine sahip olan ticari vekillerin ticari temsilci tarafından da atanabileceği ifade edilmektedir³⁰¹. Her ne kadar uygulama açısından son derece pratik ve makul bir çözüm

²⁹⁶ Bkz. TBK m. 552.

²⁹⁷ Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e.695.; Arkan, S. (2013). a.g.e. 182.; Domaniç, H., Ulusoy, E. (2007). Ticaret Hukukunun Genel Esasları. (5. Baskı). İstanbul: Arıkan Yayıncılık, 372.

²⁹⁸ Bu maddeye göre, yönetim kurulu, ticari mümessil ve ticari vekiller atayabilir.

²⁹⁹ Madde 545 - Mukavelede aksine hüküm olmadıkça ticari mümessiller ile bütün işletmeyi idare salihiyetini haiz olan ticari vekiller, ancak umumi heyet kararıyla tayin olunabilir. Bununla beraber her müdür, bunları azletmek salihiyetine sahiptir.

³⁰⁰ Aynı yönde; Şener, O. H. (2015). a.g.e. 30.; Yanlı, V. (2013). a.g.m. 447.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 471.

³⁰¹ Arkan. S. (2013). a.g.e. 182.

olsa da kanaatimiz imza yetkisine sahip olan ticari vekillerin de yönetim kurulu tarafından atanması gerektiği yönündedir³⁰².

Ticari temsilci olarak atanacak kişinin gerçek kişi olması gerektiği öğretide genellikle kabul edilmektedir³⁰³. Arkan bu durumun sebebini ticari mümessil ile tacir arasındaki güven ilişkisinin varlığı olarak göstermektedir³⁰⁴.

Ticari temsilci olarak atanacak kişinin tam ehliyetli olması gerekmemekte, ayırt etme gücünü haiz olması ticari temsilci olarak atanması için yeterli görülmektedir³⁰⁵. Ticari temsilcinin atanması bakımından herhangi bir şekil şartı öngörülmemiştir³⁰⁶. Bu atamanın açık veya zımni şekilde yapılması mümkündür³⁰⁷. Bununla birlikte, anonim şirketler bakımından yönetim kurulu kararlarının geçerli olabilmesi için yazılı olması gerekliliği karşısında, anonim şirketlere atanacak olan ticari mümessilin bir yönetim kurulu kararı ile -yazılı- olarak atanması gerekmektedir. Ticari temsilcinin bir yönetim kurulu kararıyla atanması akabinde kendisine noter tarafından düzenlenmiş bir vekaletname verilmesi uygulamada bakımından doğru olacaktır³⁰⁸.

Ticari temsilci bakımından aranan şartlar ticari vekil için de geçerlidir. Yani, ticari vekil olarak atanacak kişinin de gerçek kişi ve ayırt etme gücüne sahip alması gerekir.

³⁰² Bkz. II.III

³⁰³ Arkan, S. (2013). a.g.e. 172. Karayaşın, Y. (1968). *Ticaret Hukuku Dersleri C.I, Ticarileşletme*, Ankara. 412-413.; Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 679.; Şener, O. H. (2015). a.g.e. 59.

³⁰⁴ Arkan, S. (2013). 173.

³⁰⁵ Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 679.; Şener, O. H. (2015). a.g.e. 63. Ayhan, R., Özdamar, M., Çağlar, H. (2014). a.g.e. 335.

³⁰⁶ Şener, O. H. (2015). a.g.e. 93.

³⁰⁷ Arkan, S. (2013). 182. Şener, O. H. (2015). a.g.e. 88.

³⁰⁸ Aynı yönde; Şener, O. H. (2015). a.g.e. 94.

3.3.2.3. Ticari Temsilci ve Ticari Vekillerin Tescil ve İlanı

TBK m. 547/II'de açıkça düzenlenmiş olduğu üzere, ticari temsilcinin ticaret siciline tescili bir zorunluluktur. Bu zorunluluk, ticari temsil yetkisinin geçerli bir şekilde verilmesiyle ortaya çıkar³⁰⁹. Ticari temsil yetkisinin tescil ve ilanı ile ticari temsil basit temsil yetkisinden ayrılmakta ve ticari temsil yetkisinin TTSG'de ilan edilmesi ile aleniyete önem verilmektedir³¹⁰. Ancak yukarıda murahhaslar kısmında da bahsedilmiş olduğu çerçevede ticari temsilcinin ticaret siciline tescili kurucu değil bildirici/açıklayıcı niteliktedir³¹¹.

Ticari temsilcinin temsil yetkisi, yönetim kurulu üyeleri ve murahhas müdürlere paralel olarak sadece şube veya kişi yönünden sınırlandırılabilir. Temsil yetkisine ilişkin olarak şube ve kişi yönünden yapılacak sınırlandırmalar ticaret siciline tescil edilmedikçe iyi niyetli üçüncü kişilere karşı hüküm doğurmayacaktır³¹². Bununla birlikte, ticari temsilcinin temsil yetkisine ilişkin diğer sınırlandırmalar ise tescil edilmiş olsalar dahi iyi niyetli üçüncü kişilere karlı ileri sürülemeyecektir³¹³.

Ticarivekiller bakımından ise durum tamamen farklılık arz etmektedir. Ticari vekilin atanması ticaret siciline tescil ve ilan edilemeyecektir³¹⁴. Buna rağmen, ticari vekil ticaret siciline tescil ve ilan edilmişse bu tescil ve ilan hukuki sonuç doğurmayacaktır³¹⁵. Bu konuda, TTK m. 371/7 hükmü saklıdır.

³⁰⁹ Şener, O. H. (2015). a.g.e. 94.

³¹⁰ Şener, O. H. (2015). a.g.e. 96.

³¹¹ Arkan, S. (2013). a.g.e. 173.; Şener, O. H. (2015). a.g.e. 106.

³¹² Bkz. TBK m. 549/III.

³¹³ Bkz. TBK m. 549/N.

³¹⁴ Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 694.; Arkan, S. (2013). a.g.e. 182.

³¹⁵ Arkan, S. (2013). a.g.e. 182.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 475.

3.3.2.4. Ticari Temsilci ve Ticari Vekil İle Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği

Ticari temsilci ile anonim şirket arasındaki hukuki ilişkinin, hizmet, vekalet ve şirket sözleşmesi temelinde karma biçimde şekillenmiş olduğu belirtilmektedir³¹⁶. Bununla birlikte ticari temsilci, tacirin emir ve talimatı altında çalıştığı için tacir ile ticari temsilci arasındaki ilişkinin klasik anlamda bir hizmet/ iş ilişkisi olduğu kanaatindeyiz³¹⁷.

Ticari vekil ile şirket arasındaki ilişki de vekalet ve şirket sözleşmesi unsurlarını taşıyacak şekilde hizmet sözleşmesi esaslı karma nitelikte bir sözleşmedir³¹⁸. Bu kişiler, yönetim kurulu tarafından atanmakta, yönetim kurulu murahhaslar ve ticari temsilcinin emir ve talimatı altında çalışmaktadır.

3.3.2.5. Ticari Temsilci ve Ticari Vekillerin Görevden Alınmaları

Ticari temsilciler ve ticari vekiller, kendilerine imza yetkisi verilmiş olması dolayısıyla, TTK'nın 375. maddesinin birinci fıkrasının d bendi uyarınca, atanmalarına paralel olarak ancak yönetim kurulu tarafından görevden alınabileceklerdir. Kendilerine imza yetkisi tevdi edilmiş olan ticari temsilcilerin ve ticari vekillerin görevden alınmaları yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez yetkileri arasında sayılmıştır³¹⁹.

3.4. TBK'nın 40. Maddesi Çerçevesinde Temsilci Atanması

Anonim şirketlerin iş ve işlemlerinin yürütülmesi maksadıyla TBK m. 40 vd. maddeleri kapsamında genel hükümlere göre de temsilci atanması mümkündür. Bu kapsamda, şirket yukarıda yer alan temsilcilerle

³¹⁶ Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 680.

³¹⁷ Aynı yönde; Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 680.; İmregün, O. (1989). a.g.e.198.; Akdağ-Güney, N. (2008). a.g.m. 1-34.

³¹⁸ Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 695.

³¹⁹ Bu konudaki tartışma için Üçüncü Bölüm, LIV. kısma bakınız.

arasında mevcut olan temsil ilişkilerinin aksine içeriğini tamamen kendisi tarafından belirlenmiş olan bir temsilci atayabilecektir.

TBK'nın 40 vd. maddeleri kapsamında yetki, şirketin üçüncü kişiyi yetkili kılan tek taraflı beyanı ile verilmektedir. Temsil yetkisi, her türlü hukuki işlemi veya bir kategoriye giren işlemleri yapma yetkisini kapıyorsa genel temsil yetkisi, belirli bir hukuki işlemi yapmak üzere veriliyorsa özel temsil yetkisi söz konusu olmaktadır³²⁰. Genel temsil yetkisine örnek olarak, şirkete işçi alınması ve çıkarılması yetkisi, özel temsil yetkisine ise bir gayrimenkulün şirket adına alınması veya satılması örnek olarak verilebilir³²¹.

³²⁰ Oğuzman, K.; Öz, Turgut (2012). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt I*. İstanbul: Vedat Kitapçılık. 229.

³²¹ Kocayusufpaşaglu, N., Hatemi, H., Serozan, R., Arpaa, A. a.g.e. 36vd

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERDE SINIRLI YETKİLİ TEMSİLCİ TAYİNİ

10 Eylül 2014 tarihinde kabul edilen 6552 sayılı ' İş Kanunu ne Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun'un ("**6552 sayılı Kanım**") , 131. maddesi ile TTK'nın 371. maddesine 7. fıkra eklenmiş ve bu fıkra ile anonim şirketlerin temsili konusunda çok köklü değişiklikler yapılmıştır.

Söz konusu ekleme ile 6552 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesine kadar tescili ve ilanı mümkün olmayan anonim şirket temsil yetkililerinin sahip olduğu temsil yetkisinin miktar ve konu bakımından sınırlandırılması ve bu sınırlandırmanın tescil edilmesi mümkün hale gelmiştir.

Anonim şirketlerde temsil yetkisinin kapsamına ilişkin getirilmiş olan TTKm. 371/7 hükmü aşağıdaki şekildedir;

"Yönetim kurulu, yukarıda belirtilen temsilciler dışında, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atayabilir. Bu şekilde atanacak olanların görev ve yetkileri, 367 nci maddeye göre hazırlanacak iç yönergede açıkça belirlenir. Bu durumda iç yönergenin tescil ve ilanı zorunludur. İç yönerge ile ticari vekil ve diğer tacir yardımcıları atanamaz. Bu fıkra uyarınca yetkilendirilen ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları da ticaret siciline tescil ve ilan edilir. Bu kişilerin, şirkete ve üçüncü kişilere verecekleri her tür zarardan dolayı yönetim kurulu müteselsilen sorumludur."

Söz konusu düzenleme uygulama açısından nispeten bir rahatlama yaratmış olsa da düzenleme hakkında çok ciddi eleştiriler getirilmiştir. Kırca, düzenleme hakkında;

"Dil, üslup ve kanun koyma tekniği açısından ciddi aksaklıkları bünyesinde barındıran, ticaret sicili hukuku başta olmak üzere ticaret hukukunun kurum ve kurallarını hiçe sayan, hukuk politikası bakımından da isabetli olmayan, 2009/101 sayılı Yönerge'nin 10. maddesinin 3. fıkrasına aykırılık oluşturduğu için ülkemizin AB hukukuna uyum konusundaki taahhütleriyle de bağdaşmayan bu yeni düzenleme, Türk hukuku için bir talih-sizlik olmuştur."

şeklinde değerlendirmede bulunmuştur³²². Akdağ Güney yeni düzenlemeyi bir hukuk garabeti olarak nitelendirmiştir³²³. Özdamar ise, söz konusu düzenlemenin uygulama bakımından getireceği karışıklıklara dikkat çekerek, *"bankaların veya büyük perakende şirketlerinin şube ve satış mağazalarındaki ilgililerin sınırlı yetkiye sahip olduğunu bilmeyen ama bilmesi gereken yeni bir mağdurlar grubunun meydana geleceğini"* ifade etmiştir³²⁴. Çalışmanın bu kısmında söz konusu eleştirilerle birlikte yeni düzenlemenin uygulanması incelenecektir.

4.1. Düzenlemenin Amacı

Çalışmanın İkinci Bölümü'nde detaylı olarak açıklandığı üzere, anonim şirketlerde temsil yetkisinin birlikte temsil ve şube/merkez işleri dışında sınırlandırılması mümkün değildir. Yargıtay'ın yerleşiklik kazanmış içtihadı³²⁵ da anonim şirketlerde temsil yetkisinin yukarıda

³²² Kırca, İ. (2014). TTK m.317.7 Hakkında Bir İnceleme: AB'ye Üyelik Yolunda Geri Adım. *BAT/DER*. C. XXX.Sa.3, 23-37. (23).

³²³ Web: Akdağ-Güney, N. (2014). 6552 Sayılı Torba Kanun ile TTK md. 371'e Eklenen 7. Fıkra İlişkin Değerlendirmeler. *Arslanlı Bilim Arşivi*. www.arslanbilimarsivi.com adresinden 15 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.

³²⁴ Özdamar, M. (2014). 6552 Sayılı Kanun İle TTK'da Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Anonim Şirketin Temsili. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* C. XVIII Y.2014, Sa. 3-4,137-163.

³²⁵ İlgili Yargıtay kararlarına tezin İkinci Bölümü altında yer verilmiştir.

sayılanlar dışında sınırlandırılmasının mümkün olmadığı, sınırlamanın ticaret siciline yanlışlıkla tescili halinde bu tescilin sonuç doğurmayacağı veyukarıdakiler dışında yapılacak bir sınırlamanın tescil ve ilan edilmesinin üçüncü kişilerin iyi niyetini ortadan kaldırmayacağı yönündedir. Bu tür sınırlamalar ancak sınırlamayı bilen üçüncü kişiler bakımından sonuç doğuracaktır³²⁶.

TTK'nın açık düzenlemeleri ve Yargıtay'ın müstakar içtihadı, anonim şirketlerde temsil yetkisinin sınırlandırılmayacağını ortaya koymakta iken uygulama hem TTK hem Yargıtay içtihatlarına aykırı bir biçimde gelişmiştir. Uygulamada, temsil yetkisine tescili caiz olmayan sınırlandırmaların getirilmekte olduğu ve bu sınırlandırmaların tescil ve ilan edildiği görülmektedir³²⁷. Gerçekten de herhangi bir ticaret sicili bölgesinde herhangi bir şirkete ilişkin temsil yetkileri incelendiğinde, temsil yetkilerinin ekonomik değer ve konu bakımından sınırlandırılmış olduğu dikkat çekmektedir. Örneğin, imza sirkülerleri vasıtasıyla, temsil yetkisi konu itibarıyla (satım, ihracat, ithalat vb.), miktar³²⁸ itibarıyla (100.000 TL'ye kadar olan işlemler vb.) ve daha birçok yönden sınırlama getirildiği görülmektedir³²⁹.

Bununla birlikte bazı durumlarda imza sirkülerlerinde, temsil yetkisinin sınırlandırılmayacağı kuralıyla amaçlanan hukuki güven ilkesinin ihlal edilmiş olduğu ve temsil yetkisinin aşın karmaşık yapılar altında

³²⁶ Kırca, İ. (2007). a.g.m. 289.; İmregün, O. (1989). a.g.e. 221.; Pulaşlı, H. (2012). a.g.e. 624.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 459-460.

³²⁷ Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 646.

³²⁸ Bkz. Yargıtay 12. Hukuk Dairesi'nin 17 Haziran 2004 Tarih, 2004/10762 E. ve 2004/15950 K. Sayılı Kararı:

Bir şirkette dışa karşı imza yetkilisi olan temsilcinin imzaladığı çekin, şirketin iç meselesi olarak miktarla ilgili sınırlamalar gerekçe gösterilerek iyiniyetli üçüncü kişilere karşı geçersizliği ileri sürülemez. Olayda, yönetim kurulu başkanı ve iki yönetim kurulu üyesi tarafından birlikte imzalanmadığı halde, yüz bin USD dolanını aşan borçlarda birlikte temsil sınırlaması şirketteki iç ilişkiyi ilgilendiren bir konu olup ticaret sicilinde yayınlansa da miktarla ilgili sınırlama niteliğinde bulunduğundan iyiniyetli üçüncü kişileri bağlamaz. Şirketi tek başına temsil ve ilzama yetkili kişi olduğu ana sözleşmede kararlaştırılan yönetim kurulu başkanının şirket adına imzaladığı çekteki borçtan şirket sorumlu olacağından, mahkemece, itirazın red-dine karar verilmesi gerekir.

³²⁹ Kırca, İ. (2007). a.g.m. 279-284.

sınırlandınlnl1ş olduğu da görölmektedir. Örneğin, Kırca tarafından verilen bir örnekte³¹, işlemlere tür/konu ve/veya miktar itibariyle de sınırlandırmalar getirilmek suretiyle, şirket adına imza abnaya yetkili olanlar (A), (B) ve (C) gibi gruplara ayrılmış ve her farklı işlemde farklı grupların imzasının aranması gösterilmiştir³¹.

Sonuç olarak, ticaret sicili uygulamasında tescili caiz olmayan yetki sınırlandırınalannın bir uygulama geleneği olarak tescil edilmekte olduğu ve tüm hukuka aykırılıklanna rağmen ticari hayat içerisinde bu geleneğe pratik fonksiyon ve amaçlar yüklendiği ortaya çıkmaktadır.

Ticaret sicili uygulamasında gelişmiş olan hukuka aykırı bu gelenek, TTK'nın yürürlüğe girmesinden sonra bu yöndeki tescil taleplerinin bir kısım ticaret sicil müdürlükleri tarafından reddedilmesine kadar devam etmiş³², şimdiye kadar mevcut olan uygulamanın aksi yönünde gelişen yeni uygulama karşısında sona ermiştir.

³¹ Bkz. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 29 Haziran 1982Tarih, 1982/2638 E.ve 1982/3181 K. Sayılı Kararı

Bu aç,klamaların ışığı altında dava konusu olaya dönülecek olursa, davacı anonim şırlcdin 30.3.1979 tarihli genel kurul toplantısında şirket yönetim kuruluna seçilen üyelerce aynı tarihte yapılan yönetim kurul toplantısında (1) numara kadar ile şirketin ne şekilde ve kimler tarafından temsil edileceği karar bağlanmış ve buna ait yetki ve imza şırlcülerı düunlenmiş bıdunmaktadır. Yönetim kurulunun bildirimi üzerine Ticaret Siciline tescil edilen ve 5.06.1979 tarihi Türkiye Ticaret Sicili Gaz.etes'i'nde ilan edilen bu karar ve sirkülere göre, şırlcet yönetim kurulu üyeleri (A) grubu imza yetkilileri, (B) ve (C) grubu ise şirket müdürleri ve diğer şirket idari yetkilileri arasından seçilmişlerdir. Ancak bu karara göre, (A) grubu imza yetkililerine bir limit getirilmeksizin imza yetkisi tanınmış ise de (B) ve (C) grubuimza yetkililerine ancak diğer yetkileri yanında 250.000 lirayı aşmayan çekleri imza ve dro yetkisi tanımışđ diğer bir deyişle temsil yetkileri bu miktarla sınırlandırılmışlardır. Oysa, yukanda da değinildiği gibi birlikte temsil ve yetkilerin şubelere hasndışında kalan temsil yetkisinin miktar bakımından yapılan sınırlandırmalar TTK.321 ve BK.451'de öngörölmediğinden geçersiz olup, bu şekildeki sınırlandırma tescil ve ilan edilse dahi hüsnüniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez. Dava konusu olayda da (B) ve (C) grubu imza yetkilileri şirketi temsil ile görevlendirildiklerine göre, kendilerine yasal dayanaktan yoksun olarak konulan miktar bakımından limit sınırının üzerine çıkacak şekilde çek imzalamış bulunmaları hususu hüsnüniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez. Ancak içilişki bakımından bu husus imza yetkililerinin sorumluluğunu icab ettirir. Web: www.kazanci.com adresinden 16 Mayıs 2015 tarihinde alınmışbr.

³³¹ Kırca, L.(2007). a.g.m. 280.

³³² Akdağ-Güney, N. (2014). a.g.m. 1-2.

Ticaret sicili müdürlükleri arasındaki görüş farkı dolayısıyla ortaya çıkan bu karmaşayı gidermek ve uygulamaya rahatlık sağlamak maksadıyla Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (GTB) bünyesinde çalışmalar yapılmış ve söz konusu sorunun çözümü için kanun değişikliği seçeneği gündeme getirilmiştir³³³. Yapılan kanun değişikliğinin amacı, sınırlı temsil yetkisine ilişkin tescil talebini yeniden ve kanuna uygun şekilde mümkün kılmak olmuştur³³⁴. Bu şekilde, yapılan kanun değişikliği ile *temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiyehahip ticari vekil veya diğery tacir yardımcılarının* temsil yetkisi tescil ve ilan edilebilecektir.

TTK m. 371/7'nin gerekçesinde de (Alt Komisyon Raporu), hükmün maksadı aşğıdaki şekilde açıklanmıştır;

"Şirketler tarafından ticari vekillik görevi verilen kişiler tarafından yapılan hangi işlemlerin yetki kapsamında olduğunun üçüncü kişilerce bilinmesi ve yetkisiz temsil nedeniyle yaşanan mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri ile şirkete istihdam ilişkisiile bağlı olanlarınveyetki sınırlarının, bu kişilerin görev yaptıkları pozisyonlara ilişkin görev tanımı, yetki ve sorumlulukların Türk Ticaret Kanunu'nun 367'inci maddesi uyarınca hazırlanacak iç yönergede açıkça belirtilmek şartıyla, ticaret siciline tescil ve ilan edilebilmesine imkan sağlayan hüküm ¹¹

Madde gerekçesi de gözetildiğinde, TTK m. 371/7 hükmünün, sınırlı temsil yetkisine sahip anonim şirket temsilcilerinin ticaret siciline tescili ve bu anlamda tescile bağlanan sonuçlardan yararlanılması amacını güttüğü görölmektedir.

³³³ Özdamar, M. (2014). a.g.m.139.

³³⁴ Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). Anonim ve Limited ŞirketlerdeSınırlı Yetkili Temsilci Tayfrit. BATIDER. 2014. C. XXX.Sa.4., 5-42.sf.7.; Akdağ-Güney, N.(2014). a.g.m. 1-2.

4.2. Yönetim Yetkisinin Devri Temsil Yetkisinin Devrini İçerir mi?

Birinci bölüm kapsamında detaylı olarak açıklandığı üzere, temsil yetkisi ile yönetim yetkisi birbirinden farklı kavramlardır. TTK, bu iki yetkinin birbirinden ayrı olmasına dikkat ederek, bu iki yetkinin devri hususunu da birbirinden ayırmıştır. Bu kapsamda, temsil yetkisinin devri veya yönetim yetkisinin devri, dar kapsamlı olarak algılanmalıdır³³⁵. Yani, TTK m. 367 kapsamında yönetim yetkisinin devredilmesi, temsil yetkisinin de devredilmesi sonucunu doğurmayacaktır. Bu durumda, temsil yetkisi veya yönetim yetkisi ayrıca devredilmemişse, birinin devri ile diğeri de devredilmiş olmayacaktır³³⁶.

Bununla birlikte, yönetim yetkisi ile birlikte temsil yetkisinin de devredilmesi mümkündür. Hatta temsil yetkisi ile birlikte yönetim yetkisinin de devredilmesi, uygulama bakımından amaca uygun ve doğal olacaktır³³⁷.

Son olarak, yukarıda gerekçeleri ile açıklanmış olduğu üzere, yönetim yetkisinin devredilmesi için buna cevaz veren bir esas sözleşme hükmünün bulunması zorunlu iken temsil yetkisinin devredilmesi için böyle bir zorunluluk bulunmamaktadır.

4.3. TTKm. 371/7 Kapsamında Sınırlı Yetkili Temsilci Olarak Atanabilecek Kişiler

TTKm. 371/7 incelendiğinde, sınırlı yetkili temsilci olarak atanabilecek olan kişilerin *temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlar* ile sınırlı tutulmuş olduğu görülmektedir. Bu noktada, fıkranın ilk cümlesinde yer alan '*yukarıda belirtilen temsilciler dışında*' ibaresine de dikkat çekmek gerekir.

³³⁵ Kırca,1.,Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 594.

³³⁶ Aynı yönde: Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. Nr.12-69.

³³⁷ Kırca,1.,Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 594.

Düzenleme lafzı ile değerlendirildiğinde, yukarıda belirtilen temsilciler ibaresiyle kanuni temsil yetkisini haiz yönetim kurulu üyeleri ile TTK m. 370(2) hükmü ile atanmış olan Murahhas üyelerin ve Murahhas müdürlerin kastedildiği açıkça anlaşılmaktadır. Ancak TTK m. 368'de düzenlenmiş olan ticari temsilci ve ticari vekillerin yukarıda belirtilen temsilciler kapsamında olup olmadığı tartışmalıdır. Konu hakkında Kırca³³⁸, '*yukarıda belirtilen temsilciler*' ibaresinin yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisini içlerinden birine veya birkaçına devretmesi ile yönetim kurulunun Murahhas müdür ataması şeklinde anlaşılması gerektiğini, aynı şekilde Yanlı-Okutan Nilsson³³⁹ da bu kapsam içerisine kanun gereği temsil yetkisine sahip olan yönetim kurulu üyeleri ile Murahhas üye ve Murahhas müdürlerin gireceğini belirtmektedir. Akdağ Güney-3⁴⁰ ise TTK m. 368'e göre atanacak olan ticari temsilcinin ve ticari vekillerin de bu '*yukarıda belirtilen temsilciler*' ifadesinin kapsamı içerisinde olduğu kanaatindedir.

Bu konudaki kanaatimiz '*yukarıda belirtilen temsilciler*' ibaresinin kapsamına TTK m. 368'de düzenlenmiş olan ticari temsilcinin ve ticari vekillerin de gireceği yönündedir. Aksi durum, anonim şirketlerin TTK m. 371/7 kapsamı dışında ticari temsilci veya ticari vekil atanmasının mümkün olmayacağı anlamına gelecektir.

Bu çerçevede, TTK m. 371/7'nin ilk cümlesinde yer alan '*yukarıda belirtilen temsilciler*' ifadesi ile Türk hukukunda anonim şirketlerin temsiline ilişkin olarak şimdiye kadarki uygulama ortadan kaldırılmamış ve temsil yetkisi bölünemeyen Murahhas üye ve Murahhas müdürlerin, ayrıca TTK m. 368 kapsamında tescil zorunluluğu olmaksızın ticari vekillerin atanması engellenmemiştir⁴¹. Bu doğrultuda, TTK m. 371/7 ile anonim şirketlerin temsiline ilişkin olarak 6552 sayılı Kanunun yürürlüğüne kadar geçerli olan sistem saklı kalmakta, TTK m. 371/7 ile bu sisteme paralel ayrı bir sistem yaratılmış olmaktadır.

³³⁸ Kırca,1. (2014). a.g.m. 25.

³³⁹ Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 10.

³⁴⁰ Akdağ-Güney, N. (2014). a.g.m. 13.

¹⁴¹ Aynı yönde: Akdağ-Güney, N. (2014). a.g.m. 13.

Sonuç olarak, TTK m. 371/7 kapsamında *temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri ve şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlar* olmak üzere iki farklı kişiye/ gruba temsil yetkisinin verilmesi mümkün olacaktır.

4.3.1. Temsile Yetkili Olmayan Yönetim Kurulu Üyeleri

TTK m. 365 düzenlemesine göre anonim şirket yönetim kurulu, anonim şirketin kanuni temsilcisidir. Bununla birlikte, yönetim kurulu-nun haiz olduğu temsil yetkisini kendi üyelerinden birine veya birkaçına veya en az bir üyenin temsil yetkisini haiz olması kaydıyla üçüncü kişilere devredebileceği de TTK m. 370/2 karşısında tartışmasızdır. Bu çerçevede, yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla kanuni olarak sahip olduğu temsil yetkisi/gücü kaldırılmış olan yönetim kurulu üyesi, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyesi olarak nitelendirilebilecektir. Yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisi, bir yönetim kurulu kararı ile kaldırılabilceği gibi TTK m. 339/2'nin (g) bendi kapsamında, kuruluş aşamasında esas sözleşmede yapılacak bir düzenleme ile de kaldırılabilir.

Netice itibarıyla, yönetim kurulu kararı veya TTK m. 339/2 (g) uyarınca esas sözleşme düzenlemesi ile temsil yetkileri kaldırılan yönetim kurulu üyeleri, TTK m. 371/7 kapsamında temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri olarak nitelendirilmektedir. Bir kısım yazarlar, yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin kaldırıldığını gösteren bir kararın olmaması durumunda sicil müdürünün, TTK m. 371/7 maddesine göre yapılan atamanın tescil talebini reddetmesi gerektiğini ifade etmektedir³⁴². Gerçekten de temsil yetkisi kaldırılmamış olan bir yönetim kurulu üyesinin, sınırlı yetkili temsilci olarak atanması mümkün olmamalıdır. Aksinin kabulü, yönetim kurulu üyelerinin sahip olduğu temsil yetkisinin sınırlandırılmayacağına ilişkin temel kuralın ihlali manasına gelecektir.

Bununla birlikte, yönetim kurulu üyelerinin önce temsil yetkilerinin kaldırılması sonrasında ise sınırlı yetkilerle donatılması eleştiriye açık bir düzenlemedir. Temsil yetkisi kaldırılmış olan yönetim kurulu üyelerinin sınırlı yetkili temsilci olarak atanması TTK m. 371/3 hükmünün dolaşılması olarak değerlendirilebilecektir. Yönetim kurulu üyelerinin temsil

³⁴²Kırca, 1. (2014). a.g.m. 33.; Özdamar, M. (2014). a.g.m. 158.

yetkisinin merkez-şube işleri ve birlikte imza dışında bölünemeyeceğini düzenleyen bu madde karşısında, yönetim kurulu üyelerinin önce temsil yetkisinin kaldırılması, daha sonra ise tekrar yetkilendirilmesi ciddi bir uyumsuzluk teşkil etmektedir.

Temsile yetkisi kaldırılmış olan yönetim kurulu üyesi, TTK m. 371/7 çerçevesinde sınırlı yetkili temsilci olarak atandıktan sonra, şirket adına gerçekleştireceği işlemleri yönetim kurulu üyesi sıfatıyla değil, ticari vekil sıfatıyla yerine getirecektir³⁴³. Bu çerçevede, TTK m. 371/7 kapsamında sınırlı yetkili temsilci olarak atanmış olan yönetim kurulu üyeleri yalnızca şirketin günlük işleri ile iştigal edebilecek, olağanüstü iş ve işlemleri yerine getirebilmek için ilave yetkiye ihtiyaç duyacaklardırTM.

4.3.2. Şirkete Hizmet Akdi ile Bağlı Olanlar

Temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri dışında, TTK m. 371/7 kapsamında atanabilecek diğer grup ise, şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlardır. Şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlar ibaresi ile kastedilmek istenenin ne olduğu madde metninden anlaşılmamaktadır. Hükmün düzenlemesi karşısında, şirkete hizmet akdi ile bağlı olmayan ancak şirket ile sürekli nitelikte ilişki içerisinde olanların TTK m. 371/7 kapsamında sınırlı yetkili temsilci olarak atanıp atanamayacakları sorunu gündeme gelmektedir.

Hizmet sözleşmesinin tanımı TBK m. 393'te, *işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle iş görmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği sözleşme* olarak yapılmaktadır. Öğretide ise hizmet sözleşmesi, bir tarafın bağımlı olarak iş görmeyi, diğer tarafın ise buna karşılık ücret ödemeyi üstlenmesinden oluşan sözleşme olarak tanımlanmaktadır³⁴⁵.

Hizmet sözleşmesinin mezkur tanımı karşısında, sözleşmenin en baskın özelliği işçi bakımından sözleşmenin arızî olmaması yani sürekli

³⁴³ Kırca, 1. (2014). a.g.m. 34.

³⁴⁴ Özdamar, M. (2014). a.g.m. 158.

³⁴⁵ Çelik, N. (2009). *JŞ Hukuku Dersleri*. (22. Baskı). İstanbul: Beta Yayıncılık. 75.

olmasıdır, işveren bakımından ise en baskın özellik edimin ücret olmasıdır. TTK m. 371/7 düzenlenirken, şirkete hizmet akdi ile bağlı olan ve şirket adına temsil yetkisini kullanmak zorunda olan temsilcilerin sınırlı yetkili temsilci olarak atanmasının mümkün kılınmak istendiği anlaşılmaktadır. Söz konusu kanun değişikliği ile şirketi temsil yetkisi ile donatılmış olan kişilerin, bu yetkilerini artık kanuni dayanağı haiz sınırlamalar kapsamında kullanmaları mümkün olacaktır.

Öğretide, TTK m. 371/7 çerçevesinde atanacak olan sınırlı yetkili temsilci ile şirket arasındaki ilişkinin niteliğinin önemsiz olduğu, bu kapsamda önemli olanın sınırlı yetkili temsilcinin, şirket işlerini kendisine verilen temsil yetkisi çerçevesinde sürekli olarak yapabilmesi, şirketin ve üçüncü kişilerin bu temsil yetkisinin varlığına ve sınırlarına güvenmesi olduğu ifade edilmiş ve teknik olarak bir hizmet sözleşmesi aranmasına gerek olmadığı belirtilmiştir.³⁴⁶

Akdağ Güney, ise kanunun lafzına sıkı sıkıya bağlı kalarak şirkete hizmet akdi ile bağlı olmayanların sınırlı yetkili temsilci olarak atanmalarının mümkün olmayacağını belirtmekte, hatta ticaret sicil müdürlüklerinin sorumluluk altına girmemek için sınırlı yetkili temsilci olarak tescil edilmek istenen kimselerin hizmet akdi ile çalışıp çalışmadıklarının kontrol edilmesi gerektiğini ifade etmektedir³⁴⁷.

Bu konuda, kanunun lafzını keskin bir şekilde uygulamanın ve şirkete hizmet akdi ile bağlı olmayanların sınırlı yetkili temsilci olarak atanmasının engellenmesinin uygulama açısından büyük sorunlara sebebiyet vereceği kanaatindeyiz. Gerçekten, iş sözleşmesinin yazılı yapılma zorunluluğu dahi bulunmazken³⁴⁸, ticaret sicillerinden sınırlı yetkili temsilci olarak atanan kişilerin hizmet sözleşmesi ile çalıştığını kontrol etmelerini beklemek neredeyse imkansızdır. Bu bakımdan, hizmet akdi ile şirkete bağlı olanlar ifadesini amaçsal olarak yorumlamak ve sınırlı

¹⁴⁶ Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 13.

¹⁴⁷ Akdağ-Güney, N.(2014).a.g.m.17-18.

¹⁴⁸ Hizmet sözleşmesinin belirli bir şekil şartına tabi olmadığı, 4857 Sayılı İş K.anunu'nun8. maddesinde açıkça ifade edilmiştir.

yetkilitemsilci olarak atanacak kişinin şirketle sürekli nitelikte ilişkide bulunmasını yeterli saymak gerekecektir³⁴⁹.

4.4. Sınırlı Yetkiye Sahip Temsil Yetkilisinin Özellikleri

TTK m. 371/7 düzenlemesi kapsamında incelenmesi gereken diğer husus ise sınırlı yetkili temsilci olarak atanacak kişilerin haiz olması gereken niteliklerdir. Madde metnine göre söz konusu kişiler ancak sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atanabilecektir.

Burada, ticari temsilcinin hükmün kapsamına girmeyeceğini de önemle vurgulamak gerekir. Ticari temsilci, temsil yetkisinin kapsamı kanun tarafından belirlenmiş olan ve merkez-şube ve müşterek temsil dışında yetkisi sınırlandırılmayacak olan bir tacir yardımcısıdır³⁵⁰. Bu kapsamda, ticari temsilcinin temsil yetkisinin kanunda belirtilmiş olan istisnalar dışında sınırlandırılması mümkün olmadığı gibi ticari temsilcinin TTK m. 371/7 hükmü kapsamında sınırlı yetkili temsilci olarak atanması da mümkün olmayacaktır. Kaldı ki, TTKm. 371/7 hükmünde, ticari vekil ve diğer tacir yardımcıları kavramları ile TBK'nın 551 ve 552. maddelerine ilişkin madde başlıklarının kullanılmış olması, ticari temsilcinin bu kapsam içerisine alınmamış olduğunu göstermektedir³⁵¹.

Ayrıca, kanaatimizce TTK m. 371/7 hükmü ticari temsil yetkisinin diğer hukuki yollarla devredilmesine engel olmamaktadır. TTK m. 371/7 göre sınırlı yetkili temsilci atanmış olması TBK hükümlerine göre ticari temsilci, ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının atanmasını engellemeyecektir. Buna göre, bir anonim şirketin hem TTK m. 371/7 kapsamında hem de genel hükümler kapsamında ticari temsilci ataması mümkündür³⁵².

³⁴⁹ Aynı yönde; Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 13.

³⁵⁰ Domaniç, H., Ulusoy, E. (2007). a.g.e. 367-368.; Arkan, S. (2013). a.g.e. 173-174.; Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 688-689.

³⁵¹ Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 17.

³⁵² Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 35.

Sonuç olarak, TTK m. 371/7 hükmü kapsamında atanabilecek olan temsilciler (i) TBK m. 55 l'de düzenlenmiş olan ticari vekiller ve (ii) TBK m. 552'de düzenlenmiş olan diğer tacir yardımcılarıdır.

4.4.1. Ticari Vekil

Yukarıda da detayları ile açıklanmış olduğu üzere ticari vekil TBK'nun 552. maddesinde düzenlenmiş ve aynı maddede '*bir ticari işletme sahibinin, kendisine ticari temsilcilik yetkisi vermeksizin, işletmesini yönetmek veya işletmesinin bazı işlerini yürütmek için yetkilendirdiği kişi*' olarak tanımlanmış olan bağımlı tacir yardımcısıdır. İşletmenin bütün yönetimi ve işlemleri için yetkilendirilmiş olan ticari vekile genel yetkili ticari vekil, bazı işlerini yönetmek için yetkilendirilmiş ticari vekile ise özel yetkili ticari vekil ismi verilmektedir⁵³.

Ticari vekilin yetkilerinin kapsamı bakımından herhangi bir tereddüt olmamakla birlikte, TTK m.371/7 hükmünde yer alan sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları lafzı açıklanmaya muhtaçtır. Akdağ Güney, hükümde yer alan sınırlı yetkiye sahip ifadesinin sadece ticari vekil için kullanmış olduğunu belirtmektedir⁵⁴. Yani, Akdağ-Güney'e göre, TTK m. 371/7 kapsamında '*sınırlı yetkiye sahip ticari vekil*' ve diğer tacir yardımcılarının atanması mümkündür. Aksi görüşte olan Kırca ise sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları lafzı ile kastedilenin kanunda belirtilen temsil yetkisine sınırlama getirilen ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olduğunu ifade etmektedir⁵⁵. Daha farklı bir değerlendirme yapmış olan Yanlı-Okutan Nilsson ise, ticari vekilin yetkisinin her halükarda ticari temsilci ve murahhas üye veya müdürlere göre sınırlı olacağından hareketle, TTK m. 371/7 hükmünün hem genel hem de özel yetkili ticari vekilleri kapsamına alacak şekilde değerlendirilmesi gerektiğini belirtmektedir⁵⁶.

¹⁵¹ üJ gen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 695.; Arkan, S. (2013). a.g.e. 182.; Domaniç, H., Ulusoy, E. (2007). a.g.e. 372.

³s. Akdağ-Güney, N. (2014). a.g.m. 3.

^{3ss} Kırca, 1. (2014). a.g.m. 26.

¹⁵⁶ Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 16.

Bu konudaki kanaatimiz, genel yetkili ticari vekilin TTK m. 371/7 hükmü çerçevesinde şirket temsilcisi olarak atanamayacağıdır. Bu manada, kanun koyucu sınırlı yetkiye sahip ticari vekil terimi ile doğrudan hukuki bir terim yaratmış, ticari vekillerin TTK m. 371/7 kapsamında atanabilmesi için yetkilerinin sınırlandırılmış olmasını aramıştır. Aksi durum, kanun metninde yer alan sınırlı yetkiye sahip kavramının hiçbir işlev görmeyeceği manasına gelecektir. Bununla birlikte, ticaret siciline tescil edilmeyen genel yetkili ticari vekilin TTK m. 371/7 kapsamında sınırlı yetkili temsilci olarak atanması durumunda, söz konusu ticari vekil bir ticari temsilci gibi işlev görmüş olacaktır. Bu sebeple, TTK m. 371 /7 kapsamında atanacak olan ticari vekilin sahip olduğu temsil yetkisi, yer, konu, miktar, kişi vb. bir sebeple sınırlandırılmış olmalıdır.

4.4.2. Diğer Tacir Yardımcıları

TBK'nın 552. maddesi³⁵⁷, 818 sayılı Mülga Borçlar Kanunu'ndan farklı olarak diğer tacir yardımcıları başlığı altında yeni bir hüküm getirmiştir. Ancak önemle belirtmek gerekir ki TBK'da yer alan 'diğer tacir yardımcıları' ile sınırlı sayıda ve nitelikte işleri yapmaya yetkili ticari vekil ifade edilmektedir³⁵⁸. Yani, diğer tacir yardımcıları, özel yetkili ticari vekillerdir. Madde metni incelendiğinde, diğer tacir yardımcıları kavramı

m Diğer Tacir Yardımcılarını düzenleyen bu hükme göre; Toptan, yarı toptan veya perakende satışlarla uğraşan ticari işletmelerin görevli veya hizmetlileri, o ticari işletme içinde, müşterilerin kolaylıkla görebilecekleri bir yerde ve kolayca okuyabilecekleri bir biçimde, yazıyla aksine duyuru yapılmış olmadıkça, aşağıdaki işlemler için yetkilidirler:

1. Ticari işletmenin alışılmış bütün satış işlemlerini yapmak.
2. Yetkili oldukları işlemler hakkında faturaları imzalamak.
3. Ticari işletmenin alışılmış işlemlerinden doğan borçların ifa edilmesine veya bunların hiç ya da gereği gibi ifa edilmemesine ilişkin ihtar veya diğer açıklamaları işletme sahibi adına yapmak; bu nitelikteki ihtar veya diğer açıklamaları, özellikle alışılmış işlem dolayısıyla teslim edilmiş mallara ilişkin ayıp bildirimlerini ticari işletme adına kabul etmek.

Toptan, yarı toptan veya perakende satışlarla uğraşan ticari işletmelerin görevli veya hizmetlileri, kendilerine yazıyla yetki verilmiş olmadıkça, işletme dışında ve kasa görevlileri atanmışsa, işletme içinde satış bedellerini isteyip alamazlar. Bu kişiler, satış bedellerini almayarak yetkili bulundukları hallerde faturaları kapatmaya veya makbuz vermeye de yetkilidirler.

1sa Aynı yönde; Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e.695.

ile toptan, yan toptan veya perakende satışlarla uğraşan ticari işletmeler için getirilmiş olan ve kanunda sayılan yetkilerle donatılmış olan bir özel yetkili ticari vekilliğin ihdas edilmiş olduğu görülmektedir. Bu bakımdan, diğer tacir yardımcıları ibaresinin de sınırlı yetkiyi haiz ticari vekil olduğunu ve her halükarda sınırlı yetkiye sahip ticari temsilci olarak atanacak kişilerin niteliğinin ticari vekil olacağını belirtmek gerekir.

Sonuç olarak, TTK m.371/7 hükmünde yer alan diğer tacir yardım. cıları ifadesi, TBK'nın 552. maddesinde yer alan ve özel yetkili bir ticari vekil niteliğinde olan diğer tacir yardımcılarıdır.

4.5. Sınırlı Yetkili Temsilcinin Atanması

TTK m. 371/7'ye göre, yukarıda açıklanmış esaslar çerçevesinde atanacak olan sınırlı yetkili temsilcilerin görev ve yetkileri, TTK m. 367'ye göre hazırlanacak iç yönergede açıkça belirlenir. İç yönergenin tescil ve ilanı zorunludur³⁵⁹.

Bu noktada üzerinde durulması gereken bir husus, TTK m. 367'ye göre hazırlanacak bir iç yönerge ile temsil yetkilerinin devredilebilmesi için esas sözleşmede devir yetkisine izin veren özel bir hükmün gerekli olup olmadığıdır. Temsil yetkisinin devri başlığı altında incelenmiş olduğu üzere, bizim de katılmakta olduğumuz görüş, yönetim kurulunun temsil yetkisi devri yapabilmesi için buna icazet veren bir esas sözleşme hükmünün gerekli olmadığı yönündedir. Bu durum, temsil yetkilerinin TTK m. 371/7 hükmü çerçevesinde devredilmesi için de geçerlidir. Her ne kadar TTK m. 371/7'nin iç yönerge hazırlanması bakımından atıf yapmış olduğu TTK m. 367 hükmü esas sözleşmede hüküm bulunması zorunluluğunu arıyorsa da bu zorunluluk iç yönergenin hazırlanması bakımından değil yönetim yetkisini devredilmesi bakımından söz konusu olmaktadır.

Sınırlı yetkili temsilci atanması başlıklı bu kısım altında, iç yönergenin hazırlanması, içermesi gereken unsurlar, tescili, tescilin doğurduğu sonuç ayrı ayrı incelenecektir.

³⁵⁹ Özdamar, M. (2014).a.g.m. 155.

4.5.1. İç Yönerge Hazırlanması

TTK m. 371/7 hükmü, sınırlı yetkili temsilcilerin atanması için TTK m. 367'ye göre bir iç yönergenin hazırlanmasını zorunlu tutmuştur.

4.5.1.1. İç Yönerge Hazırlama Yetkisi

TTK m. 375/l'in (d) bendi çerçevesinde, temsil yetkilerinin devri için hazırlanması gereken iç yönergeyi hazırlama yetkisi münhasıran yönetim kuruluna aittir. Bu kapsamda, genel kurulun veya başka kişilerin TTKm. 371/7 kapsamında iç yönerge hazırlaması mümkün değildir.

Yönetim kuruluna verilmiş olan bu münhasır yetki, hiçbir şekilde bir zorunluluk niteliğinde değildir. Gerekten de yönetim kurulunun herhangi bir yetki devrine ihtiyaç duymadığı, sadece TTK'nın 370/2 maddesi kapsamında murahhas üye veya müdür atadığı ve/veya genel hükümler çerçevesinde temsilci, ticari vekil veya ticari temsilci atadığı durumlarda içyönerge hazırlaması gerekmemektedir. Yönetim kurulunun iç yönerge hazırlama zorunluluğu sadece TTK m. 371/7 hükmü çerçevesinde yapacağı sınırlı yetkili temsilci ataması durumunda söz konusu olacaktır.

4.5.1.2. İç Yönergenin Şekli

TTK'da iç yönergenin hazırlanma şekline ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak iç yönergenin bir yönetim kurulu kararı ile alınacak olması ve TTK m. 390 kapsamında yönetim kurulu kararlarının yazılı olması zorunluluğu karşısında iç yönergenin de yazılı olması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede, iç yönergenin yazılı olması koşulu, TTK m. 390'nın emredici niteliğinden kaynaklanmaktadır³⁶⁰. Sınırlı yetkili temsilci atanmasına ilişkin iç yönergenin tescil ve ilan edilebilmesi için geçerli bir yönetim kurulu kararına ihtiyaç vardır. İç yönergenin kabulü için alınacak yönetim kurulu kararı bakımından TTK tarafından aranan herhangi bir ağırlaştırılmış veya nitelikli çoğunluk bulunmamaktadır.

¹⁶⁰ Doğan, B.F.(2011). a.g.e.133.

İç yönerge, yönetim kurulu kararının içinde olabileceği gibi yönetim kurulu kararı ekinde de yer alabilir. Ancak iç yönergenin yönetim kurulu kararının ekinde olması durumunda dahi noter tarafından, aynı yevmiye numarası ile ayrıca, onaylanması gerekmektedir. Noter onayı, iç yönergenin tescil edilebilmesi için bir ön koşul niteliğindedir. Uygulamada, iç yönergenin genellikle ilgili yönetim kurulu kararının ekinde olduğu görülmektedir. Bu durum, şirketin temsiline ilişkin ayrı bir statü kazandıracak olan iç yönergenin şirketin günlük işlerinde kullanılması bakımından kolaylık sağlayacaktır.

İç yönergenin kanunen aranan şartları sağlaması koşuluyla, bir başka iç yönerge ile birleştirilmesi mümkündür³⁶¹. Bu anlamda, içerik ve şekil şartlarını sağlamaları koşuluyla temsil yetkilerinin devrine ilişkin iç yönerge ile yönetim yetkilerinin devrine ilişkin iç yönerge birleştirilebilecektir.

Bununla beraber, yönetim yetkilerinin devrine ilişkin iç yönergenin tescil edilmesi zorunlu değilken, temsil yetkilerinin devrine ilişkin iç yönergenin tescil ve ilanı zorunludur. Bu kapsamda, her iki iç yönergenin tek bir yönerge olarak düzenlenmesi durumunda bu iç yönergenin tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir. Bu durumda, şirketin iç işleyişine ilişki olan yönetim yetkisinin devrine ilişkin iç yönergenin ilan edilmesi dolayısıyla kamuya açılmış olacağını da nazara almak gerekmektedir³⁶².

Bu noktada, geçtiğimiz süre içerisinde ticaret sicil müdürlükleri tarafından geliştirilen yanlış bir uygulamaya da değinmek gerekir. Ticaret sicil müdürlükleri, temsil iç yönergesi olarak hazırlanmış olan iç yöner-

³⁶¹ Tekinalp, O. (2011). a.g.e. 135. Tekinalp, 2015 yılında yeni baskısı yapılan kitabında temsil yetkisine ilişkin iç yönergenin, yönetimin devrine ilişkin iç yönergeden ayrı olarak düzenlenmesi gerektiği görüşündedir. Tekinalp, Ü. (2015). a.g.e. 261.

³⁶² Pulaşlı bu durumda, iç yönergenin sadece yönetim kurulu tarafından sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının atanmasını düzenleyen ilgili maddenin ticaret siciline tescil ve ilan edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Pulaşlı buna gerekçe olarak, iç yönergenin içerdiği bilgilerin şirketin iç işleri ve yönetim kurulunun çalışma biçimi ve iç organizasyonu ile ilgili olması sebebiyle, bunların herkes tarafından bilinmemesi gerektiğini göstermektedir. Pulaşlı, H. (2014). 6552 Sayılı (Torba) Kanunla Türk Ticaret Kanununa Eklenen Yeni Hükümlerin Değerlendirilmesi. *Legal Hukuk Dergisi*, C. 12, Sa124. 39-48.(46)

gelerde yönetime ilişkin de hükümlerin bulunması gerektiği yönünde işlemler yapmakta ve sadece temsil iç yönergesi olarak hazırlanmış olan iç yönergeleri reddetmektedir. Bu uygulamanın, TTK'da yer alan düzenlemelere uygun olmadığını ve sadece temsil için hazırlanmış olan, yönetime ilişkin herhangi bir düzenleme içermeyen iç yönergelerin de tescil edilmesi gerektiğini belirtmek gerekmektedir.

4.5.1.3. İç Yönergenin İçeriği

Öncelikle şirket bakımından ikincil bir düzenleme niteliğinde olan iç yönergenin esas/içeriği itibarıyla esas sözleşmeye ve kanuna aykırı olmaması gerekir. İç yönergenin kanuna ve esas sözleşmeye aykırı olan hükümleri geçersiz sayılacaktır³⁶³.

Anonim şirkete sınırlı yetkili temsilci atanmasına ilişkin iç yönerge içeriğinde sınırlı temsil yetkisi verilecek pozisyonlara verilecek temsil görev ve yetkilerin tanımlanmış olması gerekmektedir³⁶⁴. İç yönerge ile sadece belirli pozisyonlar ve bu pozisyonlara tanınmış olan yetkiler belirtilmelidir.

İç yönerge görev tanımlarına göre yetki sınıflandırılması yapılabileceği gibi, numaralandırma veya harflendirmeye göre de yetki tanımlaması yapılabilecektir. Bir anonim şirkette yetki tanımlamaları; pazarlama müdürü, ihracat müdürü, ithalat müdürü, insan kaynakları müdürü gibi çeşitli pozisyonların tanımlanması suretiyle yapılabilecektir. Ayrıca, söz konusu pozisyonlarla birlikte bu pozisyonlara tanınmış olan yetkilerin de belirtilmesi gerekmektedir. Örneğin, ithalat müdürüne sadece ithalat ile ilgili belgelerin imzalanması yetkisi verilebilecekken, işe alımlar veya işten çıkarmalarla ilgili yetki insan kaynakları müdürüne verilebilecektir.

Benzer şekilde, imza yetkileri görev tanımlarına göre değil, harflendirme veya numaralandırmaya göre de yapılabilecektir. Örneğin, 1. Grup veya A Grubu imza yetkililerine şirketin mal tedarikine ilişkin yetki

³⁶³ Doğan, B.F. (2011). a.g.e.135.

³⁶⁴ Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m.20.

verilirken, 2. Grup veya B Grubu imza yetkililerine de şirketin satışlarına ilişkin yetki verilebilecektir.

İç yönerge ile atanan sınırlı yetkili temsilcilerin temsil yetkileri, tamamen yönetim kurulunun tasarrufunda olmak kaydıyla, istenildiği gibi sınırlandırılabilir. Tescil ve ilan edilmesi dolayısıyla ve TTK m. 371/7 hükmü çerçevesinde söz konusu sınırlandırmanın dış ilişkide de etkili olacağı açıktır. Bu anlamda, TTK m. 370/7 hükmünün TTK'ya eklenmesinden sonra, anonim şirketlerle yapılacak işlemler bakımından temsil yetkisinin sınırlarının, işlemin tarafı olacak üçüncü kişiler bakımından özellikle incelenmesi gerekecektir. Sınırlı yetkili temsilcinin haiz olduğu temsil yetkisinin; miktar, konu, kişi, bölge gibi birçok kısıtasa göre sınırlandırılabilir. Bütün işlemler bakımından nazara alınmalıdır.

İç yönerge bakımından önem arz eden husus, iç yönerge ile şablon şeklinde bir statünün oluşturulacak olmasıdır. İç yönergede bu statülere atanmış olan isimlerin yer almaması gerekir. Bu durum, TTK m.371/7'de yer alan 'iç yönerge ile ticari vekil ve diğer tacir yardımcıları atanamaz' cümlesiyle açıkça ifade edilmiştir.

Bu kapsamda, önce sınırlı yetkili temsilcilerin görev ve yetkilerini belirleyen bir içyönergenin kabul edilmesi, daha sonra da bu iç yönergeye atıf yaparak sınırlı yetkili bir ticari vekil veya tacir yardımcısının atanması gerekmektedir³⁶⁵. Bu durum, iç yönerge ile belirlenmiş olan statülere atanacak olan şirket çalışanlarının değişebilmesi ve bu çerçevede sınırlı yetkili temsilcilerde değişiklik yapılabilmesi ihtiyacından kaynaklanmaktadır. Böylelikle, örneğin ithalat müdürü olarak tanımlanmış temsil statüsü sabit kalmakla birlikte, bu yetkiye sahip temsilcilerin her zaman- tescil ve ilan edilmesi şartıyla- değiştirilebilmesi mümkün olacaktır.

Bu konuda İstanbul Ticaret Odası'nın (İTO) yapmış olduğu duyuruda³⁶⁶ da öncelikle iç yönergenin onaylanması daha sonra bu iç yönergeye atıf yapılarak sınırlı yetkili temsilcilerin onaylanması gerektiği belirtilmiştir.

³⁶⁵ Aru yönde; Kırca, İ. (2014). a.g.m. 28.

³⁶⁶ <https://www.ito.org.tr/tr/hizmetler/ticaret-sicili-islemleri/tescil-islemleri/anonim-sirketler> 22 Kasım 2020 tarihinde erişilmiştir.

İTO tarafından yapılmış duyurunun tam metni aşağıdaki şekildedir:

Şirketlerde Sınırlı Yetkiye İlişkin İç Yönerge Uygulaması (TTK madde 367-371- 629)

Şirketleri, her hususta münferiden veya müştereken temsil edeceklerin yetkileri Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararı ya da T.ienel Ku rul ile Limited Şirketlerde ise Genel Kurul Kararı ile alınabilecektir.

Ancak temsile ilişkin konular veya para yönünden yapıla cak sınırlama ile atanacak yetkililer, Kanunun deyimiyle "temsileyetkili olmayan yönetim kurulu ifyel erini veya şirkete hizmet akdiile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticarivekil veya diğ e r tacir yardımcıları, mutlaka TTK 367'de bahsi geçen veyetkisinin belirlenmiş o lduğu bir iç yöne na lmesi sonu sında atanabilecektir.

İzlenecek yol aşağıda anlatıldığı gibidir:

- 1.Yönetim bilmes iŞupun'Ye mü ÜT er yp, unyetki evi: uieJ. f \Ç:Y, i, Esas sözleşmede bu konu Jconudf esas.sözleşmedeoit hom bul?ına bağhdırlarak tescil ettiril-melidir. Bir madde yoksa öncefulie esas sözleşme değı_şıklığı yap ve ilan edilebilir.
2. Anonim Şa?lukavele?di??yö?e ile eŞzamanlı o ta tescil e temsile yetkili müdürler 1?etl?4f Yone? —? ile Liqit •?an, sınırlı yetki çerçevesin (sınırsız yetkilt müdürler u Kararı ile ve sayısı-o edilerek tescil ve ilan i belirleyen bir iç,ffn'et ?oter onaylı karar elônde) kabul üyeleri edilecektir. (iç, ön- Jier da karara ka
3. İç yön / müd, ürlər kurulu za grupları ve yetki çerçevesi gibi hususlar yer alacak, Belirle-nen ye ergede, sadece im ilerin isimleri kesinlikle yer almayacaktır.
4. İç yö tilere atanmış en sınırlı yetkilere atanacak kişilerin Ad-Soyad ve T.C.Kimlik Numaraları, iç yönergenin tarih ve sayısına atıf yapılmak suretiyle alınacak Anonim Şirketler de Yönetim Kurulu Kararı Limited Şirketler de Ortaklar Kurulu Kararı ile belirlenecektir.

Burada dikkat edilmesi gereken iki önemli husus bulunmaktadır.

- Temsil ilzam kararında iç yönergeye atıfta bulunularak sınırlı yetkililerin atandığı kararda iç yönergede sayılan yetki kapsamı yer almamalıdır. Sadece iç yönerge tarih sayısına atıfta bulunulmalı iç yönerge içinde geçen yetkinin sınırlarını belirleyen cümleler temsil ilzam kararında yeniden yazılmamalıdır.
- İç yönergede bulunan sınırlı yetkileri kullanacak kişilerin atandığı temsil ilzam kararında şirketi her hususta herhangi bir sınırlama olmaksızın temsil ve ilzam edecek yönetim / müdürler kurulu üye / üyelerinin isimleri ve temsil ilzam yetkisi bulunması gerekmektedir.

NOT: Şirket kayıtlarında tescil ve ilan edilmiş iç yönergede herhangi bir değişiklik yapılması veya mevcut iç yönergeye ilavelerin yapılacak olması halinde, ayrı tarih ve sayı ile düzenlenmiş yeni bir iç yönergenin tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir.

Uygulama açısından taşıdığı önem³⁶⁷ dolayısıyla İTO'nun söz konusu iJanının değerlendirilmesi gerekmektedir.

İTO açıklamasında, yönetim kurulu kararının yanı sıra, genel kurul kararı ile de sınırlı yetkili temsilci atanabileceği belirtilmiştir. İTO'nun bu açıklaması birçok açıdan TTK düzenlemesine aykırıdır. TTK m. 375/l'nin (d) bendine göre, müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez yetkileri arasındadır. Bu yetkinin genel kurula veya başka bir organa/kişiye devri mümkün değildir³⁶⁸. Kaldı ki TTK m. 367'de iç yönergenin yönetim kurulu tarafından hazırlanacağı açıkça ifade edilmiştir. Bu çerçevede, İTO tarafından yapılmış olan açıklama ve bu açıklama çerçevesinde oluşturulmuş olan uygulama hukuki dayanaktan yoksundur ve TTK'ya aykırıdır.

Bununla birlikte, İTO tarafından yapılan ilana göre anonim şirketlerde yönetim kurulunun yetki devrine ilişkin bir iç yönerge düzenleyebilmesi için esas sözleşmede bu konuda bir hüküm bulunması gerektiği ifade edilmiştir. Yukarıda detaylı olarak açıklandığı üzere, İTO'nun bu talebinin de herhangi bir hukuki dayanağı bulunmamaktadır.

İTO, temsil yetkisinin devrine ilişkin iç yönergenin yönetim kurulu kararı ekinde olmasını da aramaktadır. Ancak, bu talebin de dayanaksız olduğunu belirtmek gerekir. İç Yönerge, yönetim kurulu kararı ekinde olabileceği gibi yönetim kurulu kararının içerisinde de olabilecektir. İç yönergenin tescil ve ilan edilebilmesi için aranması gereken tek şart geçerli bir yönetim kurulu kararı ile alınmış olmasıdır, bu bakımdan yönetim kurulu kararının içerisinde veya ekinde olmasının hukuken herhangi bir önemi bulunmamaktadır.

İTO tarafından sınırlı yetkili temsilci atanması için hazırlanması gereken bir kısım evraka ilişkin karar ve iç yönerge örneği de İTO sitesinde

³⁶⁷ Tekinalp, İstanbul'daki açıklamanın İTO yönergesine göre yapılacağını, bunun diğer şehirlerde de esas alınacağını hatta Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın konuya ilişkin genelgesinin de aynı yönde olacağını belirtmiştir. Tekinalp, O. (2015). *a.g.e.* 261.

³⁶⁸ Tekinalp, O. (2015). *a.g.e.* 262.; Kırca, 1., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). *a.g.e.* 627.; Kendigelen, A. (2011). *a.g.e.* 223.

yayınlanmıştır³⁶⁹. Bu örnekler kitabın sonunda aşağıdaki sıralama ile ek olarak dikkate sunulmuştur:

- Ek-1: İç Yönerge Örneği
- Ek-2: Temsil İlzam Kararı Örneği
- Ek-3: İç Yönerge Kabul Kararı Örneği

İç Yönergenin içeriği bakımından üzerinde durulması gereken son husus ise, iç yönergede kendisine temsil yetkisi devredilen murahhas üye ve murahhas müdürlerin görev ve yetkilerinin belirlenip belirlenemeyeceğidir. Kanaatimiz, murahhas üye ve murahhas müdürlerin yetkilerinin sınırlı yetkiye ilişkin iç yönerge içinde yer alabileceği yönündedir. Hatta bu durumun, şirket temsil yetkililerinin belirlenmesi bakımından büyük bir kolaylık sağlayacağı da açıktır. Böylece, şirketin bütün temsil yetkilileri tek bir metin kapsamında belirlenmiş olacaktır. Ancak, iç yönergede murahhas üye veya murahhas müdürlerin temsil yetkisine ilişkin herhangi bir sınırlandırma getirilmesinin mümkün olmadığını da tekrar belirtmek gerekir.

Murahhas üye ve murahhas müdürlerin iç yönergede belirtilmesi, bütün temsil yetkililerinin aynı evrak üzerinde gösterilmesi bakımından pratiklik sağlayacaktır. Bunun dışında, iç yönergede gösterilmiş olması, temsil yetkisi kaldırılmamış olan yönetim kurulu üyeleri, murahhas üyeler ve murahhas müdürler bakımından sınırlama getirilebileceği anlamına gelmemektedir.

4.5.1.4. İç Yönergenin Tescil ve İlanı

TTK m. 371/7 kapsamında incelenmesi gereken son konu iç yönergenin tescil ve ilan edilmesidir. Madde metninde iki farklı tescil ve ilan işleminden bahsedilmiştir. TTK m. 371/7'de önce iç yönergenin tescil ve ilan edileceği, daha sonra ise bu fıkra uyarınca yetkilendirilen sınırlı temsil yetkisine sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının ticaret

³⁶⁹ <https://www.ito.org.tr/tr/hizmetler/ticaret-sicili-islemleri/tescil-islemleri/anonim-sirketler> 22 Kasım 2020 tarihinde erişilmiştir.

siciline tescil ve ilan edileceği belirtilmiştir. Bu çerçevede hem iç yönergenin hem de bu iç yönergede belirlenmiş olan statülere atanan isimlerin ticaret siciline tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir.

Aksi yönde görüşlerin³⁷⁰ mevcudiyetine rağmen hem iç yönergenin hem de iç yönergeye göre atanacak isimlerin tescil ve ilanının açıklayıcı nitelikte olduğu kanaatindeyiz³⁷¹. Yönetim kurulu kararının alınması ile birlikte sınırlı yetkili temsilciler atanmış olacaktır. Bu çerçevede, sınırlı yetkili temsilcileri düzenleyen iç yönerge, tescil edilmemiş bile olsa hüküm doğuracak ve üçüncü kişilerle yapılan işlemler bakımından şirketi bağlayacaktır. Benzer şekilde, sınırlı yetkili temsilcinin atanmasına ilişkin kararın tescilinin de açıklayıcı olması dolayısıyla, tescil ve ilandan önce etki doğuracaktır.

TTK m. 371/7 kapsamında yapılacak olan tescil ve ilanın asıl önemli etkisi üçüncü kişiler bakımından ortaya çıkmaktadır. TTK m. 371/7'de hem iç yönergenin hem de iç yönergeye göre yapılacak atama işleminin tescil ve ilanının düzenlemiş olması, bu şekilde yapılacak tescil ve ilanın üçüncü kişilerin iyi niyetlerini ortadan kaldırması bakımından son derece önemli bir işlev görecektir. TTK m. 36 çerçevesinde, ticaret sicili kayıtları ilan edildiği gün üçüncü kişiler bakımından sonuç doğuracaktır. Bu çerçevede, iç yönergenin tescil ve ilan edilmesiyle birlikte üçüncü kişilerin iç yönergede belirlenmiş olan yetki sınırlarını bildiği kabul edilir. Temsilcinin yetkisini aşarak işlem yapması durumunda bu işlem şirket bakımından geçerli olmayacaktır.

TTK m. 371/7 ile getirmiş olduğu en büyük yenilik, ticari vekile tanınmış olan sınırlı temsil yetkisinin *-şimdiye kadar olan uygulamanın aksine-* yönetim kurulu tarafından istenildiği gibi sınırlandırılabilmesi ve bu sınırlandırmanın tescil-ilan edilerek sonuç doğurmasıdır³⁷².

TTK'nın 36/ 4. maddesi³⁷³ kapsamında, iç yönergenin yönetim kurulu tarafından kabul edilmesi ancak tescil ve ilan edilmemesi duru-

³⁷⁰ Pulaşlı, H. (2014). a.g.m. 44.

³⁷¹ Aynı yönde; Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 32.

^m Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 23.

³⁷³ Bu maddeye göre; tescili zorunlu olduğu Mide tescil edilmemiş veya tescil edilip de ilanı

ınunda veya iç yönergenin kabulüyle tescil ve ilanı arasında geçen süre içerisinde, iç yönergede belirlenmiş olan temsil yetkisi sınırları üçüncü kişilere karşı ancak bunu bildikleri veya bilmeleri gerektiğinin ispat edilmesi durumunda ileri sürülebilecektir.

İç yönergede herhangi bir değişiklik yapmadan sadece atanan temsilcinin yetkisinin geri alınması durumunda, iç yönerge hakkında herhangi bir işlem yapmadan temsilcinin sicilden terkin edilmesi gerekmektedir. Tescile ilişkin TTK m. 36 terkin bakımından da uygulanacaktır.

zorunlu iken ilan olunmamış bir husus, ancak bunu bildikleri veya bilmeleri gerektiği ispat edildiği takdirde, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİLİNDEN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUK

Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin ve kendisine temsil yetkisi devredilmiş olanların sorumluluğu, öğreti ve uygulama açısından oldukça önem arz eden konuların başında gelmektedir. Ticari hayat içerisinde yoğun ve yaygın olarak gerçekleştirilen işlemlerin önemi ve bu işlemler neticesinde doğrudan şirketin veya dolaylı olarak şirket pay sahiplerinin ve/veya alacaklılarının zarara uğrama ihtimalinin mevcut olması, anonim şirketlerin yönetimi bakımından en yetkili organ olan yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunun önemini artırmaktadır. Bununla birlikte, yönetim kurulu üyelerine yüklenen sorumluluğun, yönetim kurulu üyesi olmayı en baştan tehlikeli ve dezavantajlı bir konuma getirmemesi de şirketlerin faaliyette bulunması bakımından son derece büyük önemi haizdir.

Sözlük anlamı ile sorumluluk, *"kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi"*dir³⁷⁴. Hukuki anlamı itibariyle sorumluluk, *'bir kimsenin hukuka aykırı bir fiille başkasına verdiği zararı tazmin etmesi veya borçlunun edimini hiç veya gereği gibi yerine getirmemesinden dolayı alacaklının uğradığı zararı tazmin yükümlülüğü'* olarak tanımlanmaktadır³⁷⁵. Anonim şirket yönetim kurulu üyeleri bakımından sorumluluk ise, sorumluluğun yönetim kurulu üyelerine

m **Web:** http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.510eb248c45662.60709914 adresinden 3 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

³⁷⁵ Akdağ-Güney. (2012). *a.g.e.* 165.

isnat edilebilmesini ve yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunun şahsi ve sınırsız olmasını ifade etmektedir³⁷⁶.

Sorumluluğun isnat edilebilir olması ile kişilerin sadece yönetim kurulu üyesi olmasından kaynaklanan sorumluluğu değil, bir kimsenin kendi davranışları dolayısıyla ortaya çıkan zararı tazmin etme yükümlülüğü yani kusur sorumluluğu ifade edilmektedir³⁷⁷. Sorumluluğun şahsi ve sınırsız oluşu ise, üyelerin herhangi bir zarardan sorumlu tutulmaları halinde bütün mal varlıkları ile herhangi bir sınırlama olmaksızın sorumlu olmalarını ifade etmektedir³⁷⁸.

Yönetim kurulu üyelerinin ve kendilerine yönetim/ temsil yetkisi devredilenlerin sorumluluğu, organa özgü bir sorumluluk türüdür. Bu sorumluluk türü ile yönetim kurulunun bir organ olarak sahip olduğu görev ve yetkilerden doğan yükümlülüklerinin ihlalinden kaynaklanan sorumluluk ifade edilmektedir³⁷⁹.

Yönetim kurulu üyelerinin ve Murahhasların kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini ihlal etmeleri halinde sorumlu tutulmalarının, denkleştirici fonksiyon, sermayeyi koruma fonksiyonu, kişiyi koruma fonksiyonu, önleyici fonksiyon gibi fonksiyonları mevcuttur³⁸⁰.

Denkleştirici fonksiyon şirketin ve zarar gören diğer ilgili kişilerin uğramış olduğu zararın sorumlu olan yönetim kurulu üyeleri tarafından ortadan kaldırılmasını; sermayeyi koruma fonksiyonu, şirketin uğramış olduğu zararın giderilmesi ile şirket sermayesinin de korunmasını; kişiyi koruma fonksiyonu, doğrudan zarara uğrayan şirket pay sahiplerinin ve

³⁷⁶ Çamoğlu, E. (2007). *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. (İkinci Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 11-12.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e.515 vd.

m Akdağ-Güney. (2012). a.g.e.167.; Pulaşlı, H. (2012). a.g.e. 923.

³⁷⁸ Akdağ-Güney.(2012). a.g.e.167.; Çamoğlu, E. (2007). a.g.e. 12.

³⁷⁹ Altaı A.S. (2011). *Anonim Ortaklıkta Yönetim Yetkilerinin Devrinin Sorumluluğa Etkileri*. (Birinci Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 195.; Poroy, R., Tekinalp, Ü., Tekinalp, G. Ortaklıklar Hukukunda Organların Sorumluluğu. *IHF*, C. XLV-XLVII, Sa.1-4. *Doğumunun 100. Yılında Atatürk'e Armağan*. 347.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 512.; Pulaşlı, H.(2012). a.g.e.926.

³⁸⁰ Akdağ-Güney, N.(2012). a.g.e. 167-171.

ilacaklılarının sorumlu olan yönetim kurulu üyeleri tarafından tanzim edilmesi dolayısıyla şahsi çıkarlarının korunmasını ve nihayet önleyici fonksiyon ise, sorumluluk davaları ile yönetim kurulu üyelerinin yetkilerini kullanırken ve görevlerini yerine getirirken daha dikkatli ve özenli davranmaya zorlanmasını ifade etmektedir³⁸¹.

5.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluk Rejimi

Yönetim kurulu üyelerinin ve kendisine temsil yetkisi devredilen kişilerin sorumluluğuna ilişkin esasların anlaşılabilmesi için yönetim birliği üyelerinin sorumluluğuna haklı olan prensiplerin esas itibarıyla açıklanması gerekmektedir.

5.1.1. Kusur Sorumluluğu İlkesi

Kusur sorumluluğu ilkesi, hukuk sistemimiz bakımından-yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu düzenleyen haklı ilke durumundadır³⁸². Kusur sorumluluğu ilkesi sadece yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu yönünden değil, borçlar hukuku yönünden de sorumluluğa haklı olan temel ilkedir. Bu durum, TTK m. 553/1'de, '*yönetim kurulu üyeleri kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini "kusurlarıyla", ihlalettikleri takdirde, hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumludurlar*' şeklinde ifade edilmiştir.

TTK kapsamında kusur kavramı oldukça geniş yorumlanmakta olup kasıt, ihmal ve dikkatsizliği de kapsayacak şekilde düzenlenmiştir³⁸³. Yönetim kurulu üyelerinin özen borcunu düzenleyen TTK m. 369 / 1 hükmünde de yönetim kurulu üyelerinin ve yönetimle yetkili kişileri görevlerini tedbirli bir yönetici özeniyle yerine getirecekleri düzenlenmiştir. Bu hüküm yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bakımından kusurun öncelikli olarak önemli olduğunu göstermektedir.

³⁸¹ Konu hakkında detaylı bilgi için; Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 167-171.

³⁸² Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 200.; Pulaşlı, H. (2012). *a.g.e.* 923-924.; Tekinalp, O. (2013). *a.g.e.* 376.; Karahan, S. (Editör). (2015). *a.g.e.* 797-798.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). *a.g.e.* 515.

³⁸³ Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 202.

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu, objektifleştirilmiş bir kusur sorumluluğu niteliğindedir, yani kusurun belirlenmesi ve derecelendirilmesiyönetim kurulu üyelerinin sübjektif durumlarına göre değil, objektif koşullara göre belirlenmektedir³⁸⁴. TTK m. 369'da yer alan düzenleme ile yönetim kurulu üyelerinin kusurunun tespitinde, tedbirli bir yöneticinin göstereceği özen borcu, objektif bir özen borcu olarak düzenlenmiş ve dolayısıyla yönetim kurulu üyelerinin kusuru objektif bir dayanak noktasına kavuşturulmuştur. Kanun tedbirli yöneticinin tanımını yapmamış ve bunu öğreti ile yargı kararlarına bırakmıştır. Tedbirli yönetici, tedbiri kendisi için bir sıfat haline dönüştürmüş olan ve yaptığı iş/işlemlerde şirketi zarara uğratmayacak tedbirleri alan yöneticiyi ifade etmektedir³⁸⁵.

5.1.2. Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi

Yönetim kurulu üyelerinin müteselsil sorumluluğunu düzenleyen ETTK'dan farklı olarak TTK ile yönetim kurulu üyeleri bakımından farklılaştırılmış teselsül ilkesi getirilmiştir. Farklılaştırılmış teselsül, aynı zarar dolayısıyla sorumlu olan yönetim kurulu üyelerinin her birinin, kusur dereceleri ve kendileri bakımından kusurları yönünden geçerli olan bireysel indirim sebepleri de nazara alınarak, söz konusu zararın kendilerine isnat edilebilecek kısmı ile sorumlu olmaları olarak tanımlanabilmektedir³⁸⁶. ETTK döneminde geçerli olan mutlak ve tam teselsül ilkesine göre, yönetim kurulu üyelerinin her biri kusur dereceleri göz önünde bulundurulmaksızın zararın tamamından sorumlu tutulmakta idi³⁸⁷.

Farklılaştırılmış teselsül ilkesine göre, aynı zararı tazminle yükümlü olan birden çok kişiden her biri, kusuruna ve durumun gereklerine göre, zarar şahsen kendisine yükletilebildiği ölçüde, bu zarardan diğerleriyle

³⁸⁴ Akdağ-Güney, N.(2012). *a.g.e.* 203.; Helvacı, M. (2001). *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. (2. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları, 43.; Pulaşlı, H. (2013). *a.g.e.* 387.; Karahan, S. (Editör). (2015). *a.g.e.* 798.

m Battal, A. (2012). Yeni Türk Ticaret Kanununda Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluk Rejimi. *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. Sa.2. 31-40.

³⁸⁶ Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 254.

³⁸⁷ Pulaşlı, H. (2013). Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Müteselsil Sorumluluğu. *Regesta*, C.3, Sa.2, 15-29.

birlikte müteselsilen sorumlu olacaktır³⁸⁸. Yani Kendigelen'in ifadesi ile "... her bir ilgilinin müteselsil sorumluluğu, bu kişiler tek başlarına sorumlu ol.salardı, somut olaya göre kendilerinden talep edilebilecek miktardan fazla olmayacak, böylece hiç kimse şahsen kendisine isnat edilemeyen daha ağır bir sorumluluğa katlanmak zorunda kalmayacaktır."³⁸⁹.

Farklılaştırılmış teselsül kapsamında, davacı/ davacılar zararın tamamı için dava açacaklardır. Zararın tamamının kapsamına, yönetim kurulu üyelerinin ve sorumlu olan diğer kişilerin birlikte ve münferiden vermiş olduğu birden çok zarar kalemi girebilecektir.

Farklılaştırılmış teselsül kapsamında birlikte verilen zarar kavramı özel önem arz etmektedir. TTK m. 557(1) metninde yer alan aynı zarar ibaresi ile birlikte verilen zarar kastedilmiştir³⁹⁰. Birlikte verilen zarar ile, yönetim kurulu üyelerinin birlikte almış oldukları bir karar dolayısıyla ortaya çıkan zarar ifade edilmektedir³⁹¹. Yönetim kurulu üyelerinin her birinin münferiden vermiş olduğu zararlar açısından ise diğer üyeler bakımından kusur ile zarar arasındaki illiyet bağı kesilmiş olacaktır. TTK m. 557'nin gerekçesinde, bu durum aşağıdaki örnekle açıklanmıştır;

"A, B, C, D, E adli üyelerden oluşan bir yönetim kurulunda, bu üyelerin tek başlarına ve birlikte verdikleri toplam zarar 4.000 ise ve bunun 2.000'i bu beş kişi tarafından birlikte verilmiş, geriye kalanın 1.000'i A, 500'ü de E'ye tek başlarına isnat ediliyorsa, 2.000' den A, A, B, C, D ve E müteselsilen ve zararın diğer bölümünden de kendilerine isnat edilen tutarda, A, D ve E tek başlarına sorumlu olur."

Pulaşlı ise birlikte verilen zarara ilişkin bu durumu, İsviçre Federal Mahkemesi tarafından tesis edilmiş olan bir kararla açıklamıştır. Buna göre, farklılaştırılmış teselsül kapsamında tazminat yükümlülükleri farklı

³¹³ Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. 410.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 805. Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 256.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 518.; Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 269 vd.

³⁸⁹ Kendigelen, A. (2011). a.g.e. 406.

³⁹⁰ 557. madde gerekçesi.

³⁹¹ Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 258.

olan farklı grupların ortaya çıkması söz konusu olabilecektir³⁹². Farklıla,, tınlmış teselsül ilkesinin anlaşılabilmesi için, TTKm. 557'nin gerekçesinde yer alan aşağıdaki örneğın oldukça aydınlatıcı olduğı kanaatindeyiz.

"Yatırımıçınarsa arayan bir anonim şirkete, yönetim kurulu üyesi A kardeşine ait bir arsayı aldırmanı planlamaktadır. Bu amaçla, kimseye haber vermeden avukata da bir satış vaadi sözleşmesi hazırlatmış ve ona 1000 ödemiştir. Sözleşme (geçersiz olmasına rağmen) A ile kardeşi arasında imzalanmıştır. Planını yönetim kurulu üyesi B'ye açan A ondan yardım istemiş ve kardeşinin B'ye bir miktar para vereceğı vaadinde de bulunmuştur. B, bazı emsaller göstererek söz konusu arsanın fiyatını savunacaktır. Yönetim kurulu A,B, C, D ve E'den oluşmaktadır. Konunun karara bağlanacağı gün D ve E, A'nın, Tasarının 393 üncü maddesine göre toplantıya katılamayacağı itirazında bulunmuşlarsa da bu itiraz A, B ve C'nin oyları ile reddedilmiştir. D ve E ayrıca, arsanın emsalleri ile fiyatını karşılaştıran ve imar durumunu gösteren bir uzman raporunun kurula sunulabilmesi için toplantının ertelenmesini önermişlerdir. Bu öneri de A, B ve C'nin oylarıyla reddedilmiştir. Toplantıda B emsaller hakkında yanıltıcı bilgiler vermiştir. Sonuçta B'nin yaptığı karşılaştırmaların ciddi olduğına inanan C'nin de katılması ile arsa A, B ve C'nin oyları ile alınmış ve para ödenmiştir. Bir yıl sonra kurul tamamen değışmiştir. Bu arada arsanın imar durumu olmadığı da anlaşılmıştır. Yeni kurul avukata ödenen 1000 de dahil olmak üzere 5000 zarar için A, B, C, D, E'ye karşı sorumluluk davası açıp bu tutarı davalılardan müteselsilen talep etmiştir. Mahkeme D ve E bakımından davayı reddetmiş, birlikte verilen bir zarar olmadığı gerekçesiyle avukata ödenen 1000'den tek başına Ayı sorumlu tutmuş, 4000 için de A, B, C'yi müteselsilen sorumlu bulmuştur. Mahkeme A ve B'nin yaptıkları anlaşma dolayısıyla olayda ka-

³⁹² Pulaşlı, H. (2013). Müteselsil Sorumluluk. 15-29. Pulaşlı aynı makalesinde 557. Madde nin gerekçesinde de verilmiş olan İsviçre Federal Mahkemesi'nin 11 Haziran 1996 tarihli kararını örnek olarak göstermiştir. Bu karara göre, davacılar 5 Milyon İsviçre Frangının üzerinde değıerle bir tazminat davası açmışlar ve yedi yönetim kurulu üyesi ile denetim organından zararın müteselsilen tazminini talep etmişlerdir. İsviçre Federal Mahkemesi vermiş olduğı kararda denetim organının sorumlu olmadığına ve bazı üyelerin sorumluluğunun Milyon İsviçre Frangının üzerindeyken, bazılarının sorumluluğunun 800 Bin İsviçre Frangı tutarında olduğına karar vermiştir.

sıtları bulunmasına karşı, C'nin Tasarının 393. maddesini ihlall eden davranışını kusur olarak nitelendirip ona BK m. 43 ile 44'ü uygulayıp müteselsil sorumluluktaki payını yüzde doksan olarak belirlemiştir. Buna göre 1000 A tarafından ödenecektir. A, B, C müteselsil sorumludur. Ancak A ile B'nin sorumluluk tavanları 4000 iken C'nin sorumluluk tavanı 3600'dür. Bir an için B'nin ödeme gücünün bulunmadığını düşünelim. Şirket 4000'in tamamını A'dan alabilecektir. Bu tavan C için 3600'dür. A ve B'nin ikisinin de varlıksız C'nin zengin bir kişi olduğunu varsayarsak 3600 C'den istenebilecektir. Olayda A ve B'nin ödeme güçleri bulunmadığı için şirket 1400 kayıptadır. Ancak bu farklılaştırılmış müteselsil sorumluluk anlayışının ürünü değildir. Çünkü 1000'lik kayıp, birlikte verilen zarardan kaynaklanmamaktadır. Uygun nedensellik kurallarına göre bunu C'den istemek, bunun için müteselsil sorumluluk kavramını kullanmak hem yanlış olurdu hem de adalete aykırı düşerdi. 400'lük kayıp ise genel hükümlerin ve hakimnin takdirinin doğal sonucudur. Yeni anlayış davacıyı (adalet temelinde) kayba uğratmamış, onun zararı kanuna aykırı olarak başkalarına yüklemesine engel olmuştur."

Söz konusu örnekten de anlaşılabilceği üzere, yönetim kurulu üyeleri tarafından birlikte verilmiş bir karar dolayısıyla ortaya çıkmış olan zarar talep edilmiş ve söz konusu zarar dolayısıyla her bir yönetim kurulu üyesinin kişisel sorumluluğu kendi kusuru oranında hesaplanmıştır. Bu hesaplama sırasında, kusuru bulunmayan üyelerin sorumluluğunun olmadığına karar verilmiş, kusuru bulunan üyeler arasında ise TBK'nın 51 ve 52³⁹³ maddeleri kapsamında kusur derecelendirmesi yapılmıştır.

Bu kapsamda, ortaya çıkan zararda kusuru bulunan üyeler arasında yapılacak kusur derecelendirmesinde TBK'nın tazminatın belirlenmesi ve indirilmesine ilişkin 51 ve 52. maddeleri uygulanacaktır. Buna göre, mahkeme, tazminatın kapsamını ve ödenme biçimini, durumun gereklerini ve özellikle kusurun ağırlığını göz önüne alarak belirleyecektir. Ayrıca, zarar görenin, zararı doğuran fiile razı olmuş olması veya zararın doğmasında ya da artmasında etkili olmuş olması yahut tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırmış olması durumunda mahkeme, yönetim

³⁹³ 818Sayılı Borçlar Kanunu'nun 43 ve 44. maddelerine tekabül etmektedir.

kurulu üyeleri tarafından ödenecek olan tazminatı indirebilecek tamamen kaldırabilecektir.

Sonuç olarak farklılaştırılmış teselsül ilkesi, mutlak teselsül ilkesine kişi ile kusur arasında uygun illiyet bağının kurulmasını aramaktadır. Uygun illiyet bağı, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu sisteminin merkez kuralı olarak nitelendirilecektir³⁹⁴.

Yönetim kurulu üyeleri ve diğer ilgilere karşı açılacak olan sorumluluk davasında, her bir yönetim kurulu üyesi bakımından sorumluluk miktarına mahkeme karar verecektir. Yani, kanun teselsülün farklılaştırılması görevini davacı(lar)a değil, mahkemeye vermiştir. Davacı olan şirket pay sahibi veya şirket alacaklısı, açacağı sorumluluk davası ile kural olarak zararın tamamını talep edecek ve müteselsil sorumluların tazminat borçlarının teker teker tespit edilmesini talep edecektir³⁹⁵. Ancak, bu durum mahkemelerin farklılaştırılmış teselsül ilkesini uygulayabilmek için kendiliğinden araştırma yapacağı anlamına gelmemektedir. Mahkemelerin bu ilkeyi uygulayabilmesi için davanın taraflarının hukuki sebep ve gerekçeleri mahkemeye sunmuş olmaları gerekmektedir³⁹⁶.

Mahkeme öncelikli olarak davacının veya davacıların sorumlu olduğu toplam zararı tespit edecektir. Söz konusu toplam zararın kapsamına birlikte verilmiş olan zararlar girebileceği gibi her bir yönetim kurulu üyesi veya ilgili kişi tarafından verilmiş olan münferit zararlar da girebilecektir. Zararın tamamı belirlendikten sonra, her bir yönetim kurulu üyesinin veya ilgilinin şahsi sorumluluk tutar ve oranları belirlenecektir. Sorumluların sorumluluk oranlarının tespiti, mahkeme tarafından re'sen gerçekleştirilecektir³⁹⁷. Yani her bir yönetim kurulu üyesinin ödeyeceği

³⁹⁴ Tekinalp, Ü. (2011). *a.g.e.* 305.

³⁹⁵ Tekinalp, Ü. (2011). *a.g.e.* 307.

³⁹⁶ HMK'nın 25. Maddesinde düzenlenmiş olan Taraflarca Getirilme İlkesine göre, (1) Kanunda öngörülen istisnalar dışında, hllim, iki taraftarı birinin söylemediği şeyi veya vakıaları kendiliğinden dikkate alamaz ve onları habrlatabilecek davranışlarda dahi bulunamaz. (2) Kanunla belirtilen durumlar dışında, hllim, kendiliğinden delil toplayamaz.

³⁹⁷ Pulaşlı, H. (2013). *a.g.m.* 15-29.

tazminat miktarı, mahkeme tarafından üyenin kusuru ve durumun **gerek-**lerine göre belirlenecektir³⁹⁸.

Uygulamada yaygın olarak karşılaşılan durumlardan bir tanesi de şirket içerisindeki güç dengeleri dolayısıyla, sorumluluğu olmasına rağmen bir kısım yönetim kurulu üyelerinin davanın kapsamı dışında bırakılma çabasıdır³⁹⁹. TTK m. 557/3'e göre, birden çok sorumlu arasındaki başvuru, durumun bütün gerekleri dikkate alınarak hakim tarafından belirlenecektir. Bu hüküm çerçevesinde, sorumlular arasındaki rücu **ilişkisine** sadece davalı olarak gösterilmiş olan sorumlular değil, söz konusu zararın ortaya çıkmasına sebebiyet vermiş olan bütün yönetim kurulu üyeleri dahil edilecektir⁴⁰⁰. Bir kısım yönetim kurulu üyelerine karşı açılmış olan bir sorumluluk davası kapsamında tazminat ödemek zorunda kalmış olan üyelerden biri, ödemiş olduğu tazminatı, kusuru ölçüsünde, söz konusu davanın tarafı olmamış olan sorumlulara da rücu edebilecektir.

5.1.3. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğuna İlişkin Koşullar

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunun bir kusur sorumluluğu olduğu yukarıda detaylı olarak açıklanmıştır. Bu çerçevede, yönetim kurulu üyelerinin kusurunun bulunmaması durumunda, ortaya çıkan zarardan dolayı sorumlu tutulmaları söz konusu olmayacaktır. Bunun dışında, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluklarının söz konusu olabilmesi için hukuka aykırılık, zarar ve illiyet bağı da bulunması gereken diğer unsurlardır.

Yönetim kurulu üyesinin sorumluluğunun söz konusu olabilmesi için mevcut olması gereken ön şart, zarara yol açan davranışın hukuka aykırı oluşudur⁴⁰¹. Yönetim kurulu üyeleri, şirket organı, temsilcisi ve yö-

³⁹⁸ Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 258.

³⁹⁹ Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 264-265.

⁴⁰⁰ Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 265.

⁴⁰¹ Ayan, Ö. (2013). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sadakat Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğün İhlalinin Sonuçları*. (1. Baskı).Ankara: Adalet Yayınevi, 228-229.

neticisi olarak yerine getirdikleri iş ve işlemleri kanuna, esas sözleşmeye ve şirket menfaatlerine uygun olarak yerine getirmek zorundadırlar. Yönetim kurulu üyelerinin kanundan, esas sözleşmeden ve sözleşmelerden doğan yükümlülüklerine aykırı davranması, ilgili yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu doğuracaktır⁴⁰².

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bakımından kusur ve hukuka aykırılık dışında bulunması gereken bir diğer koşul ise zarardır. Gerçekten yönetim kurulu üyelerinin işlemleri ve davranışları neticesinde, şirket, şirket pay sahipleri ve şirket alacaklıları bakımından zararın ortaya çıkmamış alınası, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu da doğurmayacaktır. Bu kapsamda zarar, yönetim kurulu üyelerinin kusuru sebebiyle, şirketin, şirket pay sahiplerinin veya şirket alacaklılarının mal varlığında azalmanın meydana gelmesi veya mal varlığında gerçekleşecek olan artışın engellenmesi ve hatta bir kısım fırsatların kaçması olarak tanımlanabilecektir⁴⁰³. Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunun söz konusu olabilmesi için zararın muhtemel alınası yeterli değildir, kesinleşmiş alınası gerekir⁴⁰⁴.

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu kapsamında üzerinde durulması gereken konulardan biri ise zararın türüdür. TTK'da bu yönde herhangi bir ayrım yapılmamış olmasına rağmen öğretide ve Yargıtay kararlarında zararların, doğrudan zarar ve dolaylı (dolayısıyla) zarar olarak üzere ikiye ayrılmış olduğu görülmektedir.

Doğrudan zarar, yönetim kurulu üyeleri ve yöneticilerin kanun ve esas sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerine aykırı hareketleri dolayısıyla şirket pay sahiplerinin ve alacaklılarının doğrudan doğruya ve

⁴⁰² Ayan, Ö. (2013). a.g.e. 229.; Akdağ-Güney, N. (2010). *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. (İkinci Baskı). İstanbul: Vedat Yayınevi, 59.

⁴⁰³ Ayan, Ö. (2013). a.g.e. 235.; Akdağ-Güney, N. (2010). a.g.e. 50-51.; Çamoğlu, E. (2010). a.g.e. 147.

⁴⁰⁴ Konu hakkında; Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 1 Aralık 1988 tarih, 1988/2696 E., 1988/7278 K. sayılı kararı. Eriş, G. (2007). a.g.e. 2341.

şahsi olarak zarara uğramalarıdır⁴⁰⁵. Yargıtay'ın yerleşik içtihadı⁴⁰⁶ pay sahibinin veya şirket alacaklısının doğrudan zararını sorumlu olan yönetim k'Unılı üyelerinden talep edebileceğı yönündedir. Örneğın, Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nin 22.2.2012 Tarih, 2012/642 E. ve 2012/1273 K. Sayılı Kararında⁴⁰⁷, şirketin zarara uğramış olup olmadığına bakılmaksızın, şirket pay sahibinin uğramış olduğı zararın doğrudan yönetim kurulu üyeleri tarafından tazmin edilebileceğı ifade edilmiştir.

"İkinci durum ise doğrudan zarar halidir. Bu halde yöneticilerin veya denetçilerin eylemleri sonucunda ortakların ortaklığın zararından müstakil olarak gördükleri zararlar söz konusudur. Anılan zarar türünde ortaklığın zarar görüp görmemesinin bir önemi bulunmamaktadır. Esasen, bu zararın üçüncü kişinin gördüğü zarardan tek farkı, ortak olmanın sonucu olmasıdır. İTK'nun 336/5 maddesinde anlamını bulan bu dava türünde ise ortaklar talep ettiğı tazminatın kendisi adına hükmedilmesini isteyebilirler."

Dolaylı (dolayısıyla) zarar kavramı ise doğrudan şirketin uğramış olduğı zararı ifade etmektedir. Dolaylı zarar, yönetim kurulunun şirketi zarara uğratan işlem ve davranışları sebebiyle, şirket tüzel kişiliğinde gerçekleşen ancak sonuçları itibariyle şirkette sahip oldukları paylar ve alacakları nispetinde şirket pay sahiplerini ve alacaklıları etkileyen zarar olarak ifade edilebilecektir⁴⁰⁸. Dolaylı zararlar sebebiyle şirket pay sahipleri veya alacaklıları tarafından açılan sorumluluk davaları neticesinde tespit edilen zararın, davacılara değil doğrudan şirkete ödenmesi gerekir.

⁴⁰⁵ Pulaşlı, H. (2012). a.g.e.893.; Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e.187.; Üçışık, G., Çelik,A. (2013). a.g.e. 552-553.; Poroy, R., Tekinalp, O., Çamoğlu, E.(2014). a.g.e. n. 609.

⁴⁰⁶ Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nin 22.2.2012 Tarih, 2012/642 E. ve 2012/1273K. Sayılı Kararı ve Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nin 11.7.2012 tarih, 2012/330SE. ve 2012/4816 K. Sayılı Kararı, Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nin 17.1.2012 Ta.rih; 2011/408SE., 2012/77 K. Sayılı Kararı; Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 22 5.1998 Tarih; 1998/ 1887 E., 1998/3620 K. Sayılı Kararı; Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 9 2.2010 Tarih, 2008/S428 E. 2010/17772 K. Sayılı Kararı

⁴⁰⁷ Web: www.kazanci.com adresinden 15 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

⁴⁰⁸ Ayan, Ô.(2013). a.g.e. 238.; Akdağ-Güney; N. (2012). a.g.e.189.;Tekinalp,O. (2003). a.g.e.397 vd.; Oçışık, G., Çelik,A. (2013). a.g.e. S54-SSS.; Pulaşlı,H.(2012).a.g.e.89S-896.

Söz konusu zararın ödenmesi ile şirketin zararı telafi edilmiş olacağı gibi davacıların dolaylı zararı da telafi edilmiş olacaktır.

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğun sözkonusu olabilmesi için mevcudiyeti zorunlu olan son şart ise zarar ile kusur arasındaki uygun illiyet bağıdır⁴⁰⁹. Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bakımından önemli olan, objektif kriterlere ve hayatın olağan akışına göre yönetim kurulu üyelerinin davranış veya işlemleri ile zarar arasında nedensellik bağının mevcut olmasıdır.

5.1.4. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu Davasında Usule İlişkin Sorunlar

Yukarıda açıklanmış olan şartların gerçekleşmesi durumunda, yönetim kurulu üyeleri ortaya çıkan zarardan sorumlu olacaklardır. Sorumluluğun sabit olması ile birlikte yönetim kurulu üyelerinin şirketi veya pay sahiplerini, alacaklıları tazmin etmesi gerekecektir. Yönetim kurulu üyelerine karşı yöneltilecek olan bu tazmin talebi ancak bir sorumluluk davası şeklinde ikame edilebilecektir.

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu davalarında ispat yükü usul hukukunda geçerli olan genel kuralla⁴¹⁰ paralel olarak davacı üzerinde bırakılmıştır. Bu durum, TMK m. 6'da düzenlenmiş olan tarafların hakkını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlü olması ve ispat yükünü iddia edilen vakiya bağlanan hukuki sonuçtan kendi lehine hak çıkaran tarafa bırakan HMK'nın 190/(1) maddesinin yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu hukukundaki yansımasıdır.

Sorumluluk davasında görevli ve yetkili mahkeme TTK m. 56'l'de düzenlenmiştir. Buna göre, sorumlular aleyhine davalı yönetim kurulu üyesinin yerleşim yeri mahkemesi veya şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde dava açılabilir⁴¹¹. Davalı olarak birden fazla yönetim kurulu üyesi gösterilmişse, şirket merkezinin bulunduğu

⁴⁰⁹ Ayan, Ö. (2013). a.g.e. 240.; Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 197.

¹⁰ Kuru B., Arslan, R., Yılmaz, E. (2012). a.g.e. 359-360.

⁴¹¹ Ayan, Ö. (2013). a.g.e. 288.; Çamoğlu, E. (2010). a.g.e. 167.

yer mahkemesi ortak yetkili mahkeme olarak kabul edilmelidir⁴¹². Asliye ticaret mahkemelerinin yapılarını değiştiren 6545 Sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun⁴¹³ kapsamında yönetim kurulu üyelerine karşı açılacak davalar, asliye ticaret mahkemelerinin heyet olarak göreceği davalardandır. Yani ilgili düzenleme gereği, dava değeri ne olursa olsun yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu davalarında asliye ticaret mahkemeleri üç hakimli heyetten oluşacaktır. Yönetim kurulu üyeleri ile şirket arasında yapılacak bir yetki sözleşmesi ile yetkili mahkeme değiştirilebileceği gibi⁴¹⁴, bir tahkim sözleşmesi ile de söz konusu sorumluluk davası bakımından dava yerine tahkim yolunun öngörülmesi mümkün olabilecektir⁴¹⁵.

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bağlamında usule ilişkin bir diğer önemli konu ise bu davalar kapsamında ortaya çıkacak olan yargılama giderleridir. Yargılama giderleri konusu özellikle şirket pay sahipleri veya alacaklıları tarafından, uğramış oldukları dolaylı zararlar için açılacak davalar bakımından önem arz etmektedir. Bu davalar kapsamında karar verilmiş tazminat tutarı şirkete ödenecekken bu davaların masrafına sadece davacıların katlanması hakkaniyete uygun düşmeyecektir. Bu sebeple, TTK m. 555/ (2)'de yargılama giderlerine ilişkin özel bir hüküm getirilmiştir. Buna göre mahkeme dava giderlerini, pay sahibinin açtığı davayı hukuki ve maddi sebepler haklı gösterdiği takdirde ve bu giderler davalıya yükletilemediği hallerde, davacı pay sahibiyle şirket arasında, hakkaniyete göre paylaştıracaktır.

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu davası kapsamında üzerinde durulması gereken son husus, hak düşürücü süre ve zamanaşımı süresidir. Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu davasına ilişkin hak düşürücü süre TTK m. 558/(2)'de düzenlenmiştir. Buna göre, şirket genel kurulunun yönetim kurulu üyelerini ibra etmesi halinde, pay sahiplerinin dava hakkı ibra tarihinden itibaren altı ay geçmekle düşer. Bu noktada, genel kurulun ibra kararına olumsuz oy kullanmış olan

⁴¹² Arslanlı, H.(1959). a.g.e.193.; Ayan, Ö.(2013). a.g.e. 288.

m 28 Haziran 2014 tarihli ve 29044 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

⁴¹⁴ Ayan, Ö. (2013). a.g.e. 288.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 560.

⁴¹⁵ Ayan, Ö.(2013). a.g.e. 288.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 560.

pay sahipleri, sorumluluk davasını ancak ibra tarihinden itibaren alb ay içerisinde açabilecektir. Ayrıca, ibraya olumlu oy veren ve ibra kararını bilerek pay iktisap etmiş olan pay sahiplerinin sorumluluk davası açma haklarının olmadığını da belirtmek gerekmektedir.

Kanun koyucu, sorumluluk davasına ilişkin olarak özel zamanaşımı süreleri öngörmüştür. TTK m. 560'a göre, sorumluluktan kaynaklanan talep hakkı davacının zararı ve sorumluyu öğrendiği tarihten itibaren iki yıl ve her halükarda zararı doğuran fiilin meydana geldiği günden itibaren beş yıl geçmekle zamanaşımına uğrayacaktır. Zamanaşımı süresinin başlaması için zararın ve zarara sebebiyet veren kişinin birlikte öğrenilmesi gerekmektedir⁴¹⁶. Ayrıca, zarara sebep olan fiil cezayı gerektirip, Türk Ceza Kanununa göre daha uzun dava zamanaşımına tabi bulunuyorsa, tazminat davasına da bu zamanaşımını süresi uygulanacaktır⁴¹⁷.

5.2. Temsil Yetkisinin Devrinin Sorumluluğa Etkisi

Yönetim kurulunun, kanuni olarak kendi uhdesinde olan temsil yetkisini, kendi üyelerinden birine veya birkaçına, yönetim kurulu üyesi olmayan murahhas müdürlere veya sınırlı olarak üçüncü kişilere devredileceği yukarıda detaylı olarak incelenmiştir. Bu kapsamda, temsil yetkisinin devrinin yönetim kurulu üyeleri ve kendisine temsil yetkisi devredilen kişiler bakımından incelenmesi gerekmektedir.

5.2.1. Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devrinden Doğan Sorumluluğu

Bu konu kapsamında öncelikle ve esas olarak yönetim kurulunun temsil yetkisinin devri dolayısıyla ortaya çıkan sorumluluğu incelenecektir. Ancak bu konu tamamen farklı hukuki rejime tabi olmaları sebebiyle murahhas üye veya murahhas müdür tayininden doğan sorumluluk ve

⁴¹⁶ Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 583.; İmregün, O. (1989). a.g.e. 196.; Ayan, Ö. (2013). a.g.e. 283.

⁴¹⁷ Bk1. TTK m. 560.

sınırlı yetkili temsilci tayininden doğan sorumluluk olarak iki ayrı başlık altında incelenecektir.

5.2.1.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Murahhas Üye ve Murahhas Müdür Tayininden Doğan Sorumluluğu

Yönetim kurulu üyelerinin murahhaslara yetki devretmesi durumunda ortaya çıkan sorumluluk yukarıda açıklanmış olan sorumluluk sisteminden farklıdır. Yetki devri durumunda, yönetim kurulu üyeleri bakımından müteselsil sorumluluk uygulanmayacaktır.

TTK m. 553/(2)'ye göre, kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden organlar veya kişiler, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hali hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmayacaklardır. Madde metninden de açıkça anlaşılacağı üzere, yönetim kurulu üyelerine ait olan bir görev veya yetkinin devredilmesi durumunda, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu yetkiyi devralan kişilerin seçiminde makul özenin gösterilmesidir.

Yönetim kurulunun temsil yetkisini TTKm. 370'de belirtilen esaslar kapsamında devretmesi durumunda, söz konusu yetkinin kullanılması sonucunda ortaya çıkan zararlardan sadece kendisine yetki devri yapılmış olan murahhas üyeler ve murahhas müdürler sorumlu olacaktır. Bununla birlikte, TTK m. 370 çerçevesinde, icra yetkisi olmayan yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu ise kendisine temsil yetkisi devredilen kişilerin seçiminde gösterilecek makul özen ve gözetim göreviyle sınırlandırılmaktadır⁴¹⁸.

Temsil yetkisinin devrinin geçersiz olması halinde yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu hususu ayrıca üzerinde durulması gereken bir konudur. Önceikle, yetki devrinin kanunda veya esas sözleşmede belirtilen şartlara uygun yapılmamış olması durumunda söz konusu yetki devri geçersiz olacaktır⁴¹⁹. Bu durumda, yönetim kurulu üyelerini sorum-

⁴¹⁸ Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 267.

⁴¹⁹ Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 268.

luluğu, yetki devri yapılmamış gibi devam edecektir⁴²⁰. Yani, şekli veya maddi şartlara uyulmadan yapılmış bir yetki devri, sorumluluk hukuku bakımından hiç yapılmamış kabul edilecek ve bu yetki devrinin yönetim kurulu üyelerini sorumluluğunu kaldırma gücü söz konusu olmayacaktır.

Yönetim kurulunun temsil yetkisinin devrinde, devrin yapılacağı kişilerin makul özenle seçilmesinin yanı sıra, yetkinin kullanılmasına ilişkin bir gözetim sorumluluğu da söz konusudur. Her ne kadar TTK'nın ilgili maddelerinin lafzından bir gözetim sorumluluğu olduğu anlaşılmıyor olsa da kanunun ruhu ve gerekçesi yönetim kurulunun yetki devri halinde gözetim sorumluluğunun mevcut olduğunu kabulü zorunlu hale getirmektedir⁴²¹.

5.2.1.2. Temsil Yetkilerinin Devredilmesi Durumunda İcrada Yetkili Olmayan Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu

Yönetim kurulunun, temsil yetkisini kanuna uygun devretmesi durumunda, bu yetkilerin kullanılması bakımından sorumluluğunun sona ereceği açıktır⁴²². Bu bağlamda, yönetim kurulunun yetkilerinin tamamını devredemeyeceğini, en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkilisi olması gerektiğini belirtmek gerekir. Bu düzenlemeye aykırı yetki devri, hiç yapılmamış gibi sonuç doğuracaktır. Bunun dışında, devredilemez ve devralınamaz yetkilerin devri de kanuna aykırı olması dolayısıyla geçersiz olacak ve yönetim kurulunun bu yetkiler dolayısıyla sorumluluğu müteselsil sorumluluk esaslarına göre devam edecektir⁴²³.

⁴²⁰ Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 464.; Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 268.

⁴²¹ Göktürk, K. (2014). Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Özellikle Yetki Devri Halinde Gözetim Sorumluluğu ve Hukuku Belirlilik Sorunu. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*. Sa. 114, 179-200.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 464.; Çamoğlu, E. (2010). a.g.e. 195 vd.; Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. 383.; Helvacı, M. (2001). a.g.e. 81.; Kaya, M.1. (2015). 3274-3275.

⁴²² Lnregün, O. (1989). a.g.e. 218.; Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 276.; Arslanlı, H. (1959). a.g.e. 125.; Çamoğlu, E. (2010). a.g.e. 196.; Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 177.

⁴²³ Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 277.

Yukarıda da açıklandığı üzere, yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisinin devrinden doğan asli sorumluluklarından bir tanesi, temsil yetkisinin devredildiği kişilerin seçiminde makul özenin gösterilmesidir. Bu durumda, temsil yetkilerinin devredileceği kişilerin seçimindeki makul özen, söz konusu kişilerin bu görevleri yapmak için uygun oluşu, bu görev ve yetkilerin gerektirdiği bilgi birikimi, uzmanlık ve tecrübeye sahip oluşudur. Bu madde gereğince, yönetim kurulu üyelerinin söz konusu makul özeni gösterdiği karine olarak kabul edilmektedir⁴²⁴. Bu durumda, yönetim kurulu tarafından gerekli özenin gösterilmediğini iddia eden tarafın bunu ispat etmesi gerekir⁴²⁵.

İcrada yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisinin devri kapsamındaki bir diğer yükümlülüğü ise gözetim yükümlülüğüdür-4²⁶. Yönetim kurulunun gözetim yükümlülüğü/ sorumluluğu Yargıtay tarafından da kabul edilmektedir⁴²⁷.

*"Dava, yönetim kurulu üyelerinin davacı anonim şirkete verdiği zararın tazmini istemine ilişkindir. TTK'nun 336 ncı maddesi hükmüne göre, yönetim kurulu üyeleri ortaklık ana sözleşmesi ve yasanın kendilerine yüklediği görevlerin kasden ve ihmalleri yapılmamış olmasından müteselsilen sorumludurlar. Ayrıca, ortaklık işlemlerinin bir kısmını tevdi ettikleri kimselerin vazifelerinin gereği gibi ifa edip etmediklerini, yönetim kurulu, kontrol ve nezaretle yükümlüdür. Dolayısıyla, kasıt veya ihmalleri sonucu verilen zarardan şirkete karşı tüm yönetim kurulu üyeleri sorumlu olurlar."*¹¹

⁴²⁴ Pınar, H. (2009). Yönetim Kurulu Üyelerinin Şirketler Hukuku Açısından Rekabet İhlallerinden Dolayı Hukuki Sorumluluğu. Batider, C.XXV, Sa. 4, 369 vd.

⁴²⁵ Bkz. TMK m. 6.

⁴²⁶ Ünal, M. (1982). Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Yönetim Görevlerinin Murahhaslara Bırakılması. BATIDER, C. XI, Sa. 3, 73.; Tekinalp, Ü. (2011). a.g.e. 276-278.; Doğan, B.F., a.g.e. 281-287.; Akdağ-Güney. (2012). a.g.e. 69-79.; Arslan, İ. (1994). a.g.e. 60. Oçıksık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 464.; Çamoğlu, E. (2010). a.g.e. 195 vd.; Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. 383.; Helvacı, M. (2001). a.g.e. 81.; Kaya, M.İ. (2015). a.g.m. 3274-3275.

⁴²⁷ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 8 Aralık 2003 tarih, 2003/ 4466 E. ve 2003/ 11543K sayılı kararı.

Yukarıda da açıklanmış olduğu üzere, yetki devri halinde gözetim sorumluluğu TTK m. 553'de düzenlenmemiş olmasına rağmen, madde gerekçesinden bu sorumluluğun icrada yetkili olmayan üyeler üzerinde bırakılmış olduğu anlaşılmaktadır. Bunun dışında yönetim kuruluna, müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları ile yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergeler ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi konusunda devredilemez ve vazgeçilemez yetkiler vermiş olan TTK m. 375 hükmünden de yönetim kurulunun üst gözetim sorumluluğunun mevcut olduğu anlaşılmaktadır⁴²⁸. İmza yetkisini haiz bulunan müdürlerin aynı işleve sahip diğer kişilerin atama ve görevden alma yetkisinin münhasıran yönetim kurulu üzerinde bırakılması, yetkinin sorumluluk getirmesi ilkesi gereği, yönetim kuruluna bu yetkilerin kullanılmasının gözetimini ve gerektiğinde söz konusu kişilerin görevden alınması zorunluluğunu getirmektedir.

TTK m. 553 metninde zikredilmemiş olan gözetim yükümlülüğünün mevcudiyetine ilişkin bir diğer görüş ise, TTK m. 553/(3)'ün mefhumu muhalifinden bu yükümlülüğün ortaya çıkabgı yönündedir⁴²⁹.

Yönetim kurulu, murahhas müdür ve murahhas üyelerin kendilerine tevdi edilen temsil yetkisini, kanun, esas sözleşme ve mevcutsa iç yönerge hükümlerine göre yerine getirip getirmediğini ve temsil yetkisinin kullanımı esnasında şirket menfaatlerini ön planda tutup tutmadıklarını gözetmeli ve bu konuda gerekli olan talimatları vermelidir⁴³⁰. Murahhasların gözetimi, her bir işlemin ayrı ayrı denetlenmesi olarak değil işlerin gidişab hakkındaki genel bir gözetimi kapsayacaktır⁴³¹. Kaya'ya göre yönetim kurulu, *"bir yandan yetki devri yaptığı kişilerin kanunlara, esas sözleşmeye, içyönergeye uygun davranıp davranmadığını kontrol edecek, diğer yandan da bu kişilerin almış oldukları kararların ve yapmayı planla-*

⁴²⁸ Tekinalp, O.(2011). a.g.e. 277.; Kaya, M.1.(2015). a.g.m. 3274-3275.

⁴²⁹ Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 72.

⁴³⁰ Çamoğlu, E. (2007). a.g.e. 186.; Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 73. Kaya, M. 1. (2015). a.g.m. 3261.

⁴³¹ Çamoğlu, E. (2007). a.g.e. 186.; Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 283.

dıkları işlemlerin amaca uygun olup olmadığını, şirket menfaatlerin hizmet edip etmediğini de inceleyecektir."⁴³² Yönetim kurulunun bu görevi yerine getirebilmesi için Murahhaslardan düzenli olarak bilgi alınması gerekebilir.⁴³³ Doğan'a göre, "gözetleme yükümlülüğünün gereği gibi ifa edilebilmesi için bilgi akışının iyi olması, Murahhaslardan sürekli bilgi alınması, rapor istenmesi, şirket defter ve kayıtlarının belirli aralıklarla incelenmesi, elde edilen bilgilerin eleştirel bir gözle değerlendirilmesi, tereddütler ortaya çıktığında ek bilgiler istenmesi, gerektiğinde uzman kişiler görevlendirilmesi ve toplantılar yapılması gerekmektedir"⁴³⁴.

Sonuç olarak, geçerli bir yetki devri durumunda yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu oldukça geniş ölçüde sınırlanmakta ve sadece temsil yetkililerinin seçiminde özen ve gözetim yükümlülüğü ile sınırlı hale gelmektedir. Yönetim kurulu üyelerinin, söz konusu gözetim görevini belirtilen sınırlar içerisinde yerine getirmemezse, temsil yetkisini kullanan Murahhasların kusurları sebebiyle ortaya çıkan zararlardan dolayı Murahhaslarla birlikte müteselsil olarak sorumlu olacaklardır⁴³⁵. Bununla birlikte, yönetim kurulu üyelerinin seçimde özen ve gözetim yükümlülüklerini yerine getirmediklerinin ispatlanması halinde, farklılaştırılmış teselsül hükümlerine göre sadece kendi kusurları ölçüsünde sorumlu olacaklar ve bu kapsamda sorumluluklarından indirim yapılmasını talep edebileceklerdir⁴³⁶.

5.2.1.3. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlerin Sorumluluğu

Murahhaslar usulüne uygun olarak yapılan bir yetki devri neticesinde, maddi organ niteliğini kazanır ve bağımsız olarak karar alma yetkisine sahip olur, bu durum organ olarak Murahhasların kendilerine bırakılan yetkinin kullanılmasından dolayı sorumlu olmaları sonucunu

m Kaya, M. İ. (2015). a.g.m. 3275.; Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 283.

⁴³³ Kaya, M. İ. (2015). a.g.m. 3275.

⁴³⁴ Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 283.

m Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 283.

⁴³⁶ Akdağ-Güney. (2012). a.g.e. 74.

doğuracaktır⁴³⁷. Kendilerine tevdi edilen temsil yetkilerinin kullanılması bakımından Murahhas üye ile Murahhas müdür arasında bir fark bulunmamaktadır.

Murahhaslara bırakılan yetkinin bağımsız nitelikte olması sebebiyle, her bir Murahhas kendilerine bırakılan yetkinin kullanımından sorumlu olacaktır⁴³⁸. Bu durum, temsil yetkisinin bölünmesi bakımından sadece merkez-şube bakımından geçerlidir. Bu sebeple, temsil yetkisi münhasıran bir şube ile veya merkez ile sınırlandırılmış olan temsil yetkilileri sadece bu şubenin/ merkezin işlemleri dolayısıyla sorumlu olacaktır.

Bu kapsamda, kendilerine şirketi temsil yetkisi bırakılmış olan Murahhas üye ve Murahhas müdürler, organ niteliğini haiz olmaları dolayısıyla, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu rejimine tabi olacaklardır.

Murahhas üyenin veya müdürün herhangi bir işlemi veya fiili dolayısıyla sorumlu tutulabilmesi için, kanuna, esas sözleşmeye aykırı hareket etmesi, bu hareketinin kendi kusurundan kaynaklanması ve bu hareketi neticesinde şirketin, şirket pay sahiplerinin veya şirket alacaklılarının zarara uğraması gerekmektedir. Ayrıca, farklılaştırılmış teselsüle ilişkin hükümlerin Murahhaslar bakımından da geçerli olacağını ifade etmek gerekir. Murahhaslar, işlem veya davranışları neticesinde ortaya çıkan zarardan, kendi kusurları ölçüsünde, haklarındaki indirim sebepleri de uygulanmak suretiyle, sorumlu olurlar.

5.2.2.Yönetim Kurulu Üyelerinin Sınırlı Yetkili Temsilci Tayininden Doğan Sorumluluğu

TTK m. 371/7 hükmü çerçevesinde, anonim şirketlere sınırlı yetkili temsilci tayin edilmesinin ve tayin edilen bu sınırlı yetkili temsilcinin ticaret siciline tescil ve ilanının mümkün olduğu üçüncü bölüm altında detaylı olarak incelenmiştir. Türk şirketler hukuku bakımından oldukça yeni ve istisnai bir nitelik arz eden bu hüküm, sınırlı yetkili temsilci ta-

⁴³⁷ Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 274.

⁴³⁸ Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 275.

yininin yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna etkisi bakımından da oldukça farklı nitelikte bir düzenleme öngörmüştür.

TTK m. 553/2 hükmünde yer alansorumluluk sistemine istisna teşkil eden bu hükmün getiriliş sebebi, madde metninden veya gerekçesinden anlaşılamamaktadır. Maddenin kabulüne ilişkin Meclis tutanakları incelendiğinde, Plan ve Bütçe Komisyonu'nun kanun değişikliği hakkındaki karşı oy yazısının son cümleinin kanuna eklenme sebebini teşkil ettiği anlaşılmaktadır⁴³⁹. Söz konusu karşı oy yazısı aşağıdaki gibidir;

*'11lt Komisyon metninin 95. maddesinde yer alan ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda yapılan değişiklik ile anonim şirketlerde hizmet akdi ile çalışanlara sınırlı yetki devri yapılabilmesinin önü açılmaktadır. Özellikle Soma Madencilik A.Ş.'de yaşanan süreçten sonra iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınması ve uygulanması gibi sorumlulukların da şirket çalışanlarına devrine imkansayaşlayan bu düzenleme oldukça tartışmalıdır. Halihazırda soruşturması sürmekte olan Soma davalarını da etkileyebilecek olan bu düzenlemenin kanun tasarısından çıkarılmasına ilişkin önerilerimiz dikkate alınmamıştır.'*⁴⁴⁰

Söz konusu karşı oy yazısı, ilgili hükmün kabul sürecinde hüküm ile alakası olmayan hususların tartışıldığını ve sorumluluğa ilişkin kısmın kamuoyu baskısından çekinilmesi dolayısıyla herhangi bir teknik değerlendirme yapılmaksızın konulduğunu ortaya koymaktadır. Bunun neticesinde de sistematik ve hukuk tekniği bakımından olumsuz olarak nitelendirilebilecek TTK ile getirilmiş olan sorumluluk sistemi ile hiçbir ilgisi olmayan bir sorumluluk sistemi getirilmiş ve TTK kapsamında yönetim kurulu üyeleri ile ilgili olarak iki farklı sorumluluk rejimi öngörülmüş olmaktadır.

TTK m. 371/7'nin son cümlesine göre, sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atanan yönetim kurulu üyeleri ve şirkete hizmet akdi ile bağlı olan kişilerin şirkete ve üçüncü kişilere verecekleri her türlü zarardan dolayı yönetim kurulu sorumludur.

⁴³⁹ Kırca,1. (2014). a.g.m. 35.

⁴⁴⁰ TBMM Tutanak Dergisi, Yasama Dönemi:24, YasamaYılı:4, Sıra Sayısı:639, 490.

TTK m. 553/2'ye göre, kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak başkasına devreden organlar veya kişiler, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmayacaklardır. Bu kapsamda, yukarıda detaylan ile açıklanmış olduğu üzere, TTK'nın genel sistematigi karşısında, kendisine ait temsil yetkisini üçüncü kişilere devreden yönetim kurulunun sorumluluğu temsilcilerin seçiminde makul özenin gösterilmesine ve bir gözetim yükümlülüğüne dönüşmektedir⁴⁴¹. Yönetim kurulunun, yetki devri dolayısıyla başka bir şekilde sorumlu tutulması mümkün değildir.

Bu kapsamda sınırlı yetkiye sahip ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarının üçüncü kişilere vereceği her türlü zarar dolayısıyla yönetim kurulunun sorumlu tutulması, TTK'nın sorumluluk sistemine yeni bir boyut getirmiştir.

Söz konusu hüküm, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bakımından geçerli olan farklılaştırılmış teselsül ilkesine de istisna teşkil etmektedir. Bu kapsamda, sınırlı yetkiye sahip ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarının şirkete ve üçüncü kişilere vereceği zararlardan tüm yönetim kurulu üyeleri kusurları gözetilmeksizin müteselsil sorumlu olacaklardır. Özdamar, hükmün kaleme alınış şekline rağmen bu konuda tam teselsül yerine farklılaştırılmış teselsülün kastedildiğinin kabul edilmesi gerektiğini ifade etmektedir⁴⁴².

TTK m.371/7 hükmü çerçevesinde üzerinde durulması gereken bir diğer husus da hükmün yönetim kurulu üyeleri bakımından bir kusursuz sorumluluk hali öngörüp öngörmediğidir. Özdamar bu konuda, ilgililerin kusursuz bir şekilde şirkete verdikleri zararlardan dolayı yönetim kurulunun sorumlu tutulamayacağını ifade etmektedir⁴⁴³. Her ne kadar madde metninde, kusura atıf yapılmamış olsa da kusursuz sorumluluğun

«1 Göktürk, K. (2014). a.g.m. 179-200.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). **a.g.e. 464.**; Çamoğlu, E. (2010). a.g.e. 195 vd.; Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. 383.; Helvacı, M. (2001). a.g.e.81.; Kaya, M.l. (2015). 3274-3275.

«1 Özdamar, M. (2014). a.g.m. 161.

⁴⁴³ Özdamar, M. (2014). a.g.m. 161.

son derece istisnai bir sorumluluk türü olması ve açıkça düzenlenmemiş olması karşısında, söz konusu metinde yer alan tüm zararlar ifadesinin sadece kusurlu olarak verilen zararları kapsadığı kabul edilmelidir.

Tüm zararlar ifadesi karşısında incelenmesi gereken bir diğer husus da kusurun derecesi bakımından sınırlı yetkiye sahip temsilcinin kastının yönetim kurulu üyesinin sorumluluğuna etkisidir. Özdamar, sınırlı yetkili temsilcinin kasıtlı davranışlarının yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu doğurmasının hukuk güvenliğini ortadan kaldıracağını ifade etmekte ve kasıtlı davranışlarla verilen zararın bu kapsam içerisinde olmaması gerektiğini savunmaktadır⁴⁴⁴. Gerçekten de sınırlı yetkili temsilcinin kasıtlı davranışlarının yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu doğurması, sınırlı yetkili temsilci atanmasını imkansız hale getirecek ve yönetim kurulu üyelerini belirsiz ve büyük bir sorumluluk altına sokacaktır.

5.2.3. Temsile Yetkili Olanların Görevlerini Yaptıkları Esnada İşledikleri Haksız Fiiller Dolayısıyla Sorumluluğu

TTK m. 371/S'e göre, temsile veya yönetime yetkili olanların, görevlerini yaptıkları sırada işledikleri haksız fiillerden temsil ettikleri şirket sorumludur. Öğretide genellikle kabul edilen görüşe göre, 371/5 hükmü TMK'nın 50/II maddesinde yer alan, 'organlar hukuki işlemleri ve diğer bütün fiilleri ile tüzel kişiyi borç altına sokarlar' hükmünün tekrarı niteliğindedir⁴⁴⁵.

Tüzel kişiler bakımından, borcun ifası veya hakların kullanılması sırasında organları tarafından yerine getiren fiiller yardımcı şahısların fiili değil doğrudan tüzel kişinin kendi fiilidir⁴⁴⁶. Bu durum, anonim şirket temsilcileri tarafından gerçekleştirilen fiiller dolayısıyla doğrudan anonim şirketin sorumlu olması sonucunu doğurmaktadır.

... özdamar, M. (2014). a.g.m. 161-162.

⁴⁴⁵ Kırca, 1., Şehriali-Çelilc, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 653.; Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 286.; Çamoğlu, E. (2010). a.g.e. 33.

⁴⁴⁶ Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 286.

Hüküm kapsamında yer alan temsile ve yönetime yetkili olanlar ibaresinin geniş yorumlanması gerektiği kanaatindeyiz⁴⁴⁷. Her ne kadar, TTKm. 371'in muhatabının yönetim kurulu üyeleri, murahhas üyeler ve murahhas müdürler olduğu savunabilecek olsa da temsile yetkili olanlar ibaresi kapsamında, ticari temsilci ve ticari vekil de dahil olmak üzere temsile yetkili tüm kişilerin bu hüküm kapsamında olması gerekmektedir.

Temsile ve yönetime yetkili olanlar görevleri dışında işledikleri haksız fiiller dolayısıyla sorumlu olmayacakları hususunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. Bununla birlikte, anonim şirket temsilcisinin iç ilişkide söz konusu fiil için yetkili olup olmadığının bir önemi bulunmamaktadır⁴⁴⁸.

Haksız fiil mağduru, şirketin yanında temsile yetkili şahsa da başvurabilecektir. Bu durumda, şirketle temsilci arasında bir teselsül ilişkisi söz konusu olacaktır⁴⁴⁹.

Son olarak, şirket bakımından bir kusur sorumluluğu olan haksız fiil sorumluluğunun söz konusu olabilmesi için haksız fiilin şartlarının gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Yani, temsil veya yönetim yetkilisinin hukuka aykırı ve kusurlu bir davranışı neticesinde, karşı taraf zarara uğramış olmalıdır, aksi takdirde şirketin ve ilgili yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu söz konusu olmayacaktır. Şirket yönetim ve/veya temsil yetkilisinin fiili dolayısıyla zarara uğrayan kişi isterse şirkete isterse de fail konumundaki temsil ve/veya yönetim yetkilisine başvurabilir. Bu durumda şirketle temsilci arasında bir teselsül söz konusu olacaktır•so.

⁴⁴⁷ Aksi yönde bkz. Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 286.

⁴⁴⁸ Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 286.

⁴⁴⁹ Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 287.

⁴⁵⁰ Çamoğlu, E. (2010). a.g.e. 25 vd.; Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 288.

ALTINCI BÖLÜM

KARŞILAŞIRMALI HUKUKTA ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİLİ

Temsil yetkisinin devrine ilişkin Türk hukukunda uygulanmakta olansistemin incelenmesinden sonra anonim şirketlerin temsiline ilişkin olarak dünyada geliştirilen uygulamaların incelenmesinin de konunun anlaşılması bakımından faydalı olacağı kanaatindeyiz. Bu kapsamda, çalışmanın bu kısmında ana hatlarıyla, Amerika Birleşik Devletleri uygulaması, Avrupa Birliği direktifleri ile Alman uygulaması incelenecektir.

6.1. Amerika Birleşik Devletlerinde (ABD) Anonim Şirketlerin Temsili

ABD hukuku, dahil olduğu hukuk sistemi dolayısıyla Türk hukuk sistemine göre oldukça farklı bir yeredir. Gelişmiş bir ekonomiye sahip olması ve dünya çapında faaliyet gösteren yüksek sermayeli şirketlere ev sahipliği yapıyor olması ABD hukukunu -özellikle şirketler hukuku alanında- incelemeye değer kılmaktadır.

Amerikan hukuk sisteminde yönetim ve temsil konusu kıta Avrupası hukuk sisteminden oldukça farklıdır. Amerikan anonim şirketleri, dayanmakta olduğu İngiliz hukuk sistemine uygun olarak, en başından beri yönetim kurulu sistemine sahiptir⁴⁵¹. Amerikan anonim şirketleri hukukunda genel kurul (hissedarlar kurulu), yönetim kurulu ve bağımsız

⁴⁵¹ Gevurtz, F. A., (2008). The Historical and Political Origins of the Corporate Board of Directors. 33 *Hofstra Law Review*, 89. 108.; Ünal, A.C. (2014). a.g.m. 24.

bir denetçi olmak üzere üç ana kolon bulunmaktadır⁴⁵². Yönetim kurulunun tüm üyeleri genel kurul tarafından seçilir⁴⁵³. Yönetim kurulu üyeleri de kendi içlerinde icraya yetkili olanlar ve icraya yetkili olmayanlar olmak üzere ikiye ayrılır⁴⁵⁴.

Amerikan şirketler hukuku öğretisinde yönetim kurulunun görevleri gözetim ve yönetim olmak üzere ikiye ayrılmaktadır⁴⁵⁵. Gözetim görevi, hukuki uyum, yöneticilere ödenecek tazminatların belirlenmesi ve yönetim performansının denetlenmesini kapsamaktadır. Gözetim görevi şirket yöneticilerinin, tüm hissedarların ve şirketin menfaatlerine aykırı hareket edip etmediğini de denetleme görevini kapsamaktadır⁴⁵⁶.

Yönetim kurulunun diğer görevi ise şirketin yönetimidir. Şirket yönetimi, üçüncü kişilerle ilişkileri, şirketin temel stratejisinin belirlenmesini, şirket yönetimine tavsiyede bulunulmasını, yöneticilerin seçimini ve azledilmesini, denetçilerin seçimini, risk yönetimi sisteminin kurulmasını da kapsamı içerisine almaktadır⁴⁵⁷. Yönetim kurulunun görev ve yetkileri arasına şirketin üçüncü kişiler nezdinde temsili ve şirket adına iş ve işlemlerin yapılması da girmektedir. Bu manada, şirketin yönetim gücü yönetim kurulunun ve yönetim kurulu tarafından atanmış olan yöneticilerin elindedir⁴⁵⁸.

ABD hukuk sisteminde birden fazla yönetim kurulu üyesi atanması mümkün olduğu gibi, tek üyeli yönetim kurulunun oluşturulması da söz konusu olabilecektir.

⁴⁵² Pulaşlı, (H. (2014). a.g.m. 18.

⁴⁵³ Alces, **K..A.** (2011). Beyond The Board of Directors. Wake Forest Law Review, Vol. 46. 783-802. (784).

⁴⁵⁴ Pulaşlı, (H. (2014). a.g.m. 18.

⁴⁵⁵ Sherony, B.C; Crum, M.D. (2014). The Rules of the Directorate. *Journal of Business and Educational Leadership*, Vol 5, No 1, 49-57. (49).

⁴⁵⁶ Sherony, B.C; Crum, M.D. (2014). a.g.m. 49.

⁴⁵⁷ Sherony, B.C; Crum, M.D. (2014). a.g.m. 50.; Onal, A.C. (2014). a.g.m. 25.; Alces, **K..A.** (2011). a.g.m. 784.

⁴⁵⁸ Pulaşlı, (H. (2014). a.g.m. 19.

ABD şirketler hukuku bakımından özellikle üzerinde durulması gereken konulardan bir diğeri de icra kurulu başkanlığıdır (chief executive officer, CEO). ABD sisteminde yönetim kurulu, yönetim kurulu başkanı ile şirketin tamamının yönetiminden ve temsilinden sorumlu en üst düzey görevli olan CEO'yu da seçebilmektedir⁴⁵⁹. ABD sisteminde CEO ve yönetim kurulu başkanının aynı kişi olması mümkündür⁴⁶⁰. Bu durumda, şirket bakımından son derece güçlü ve etkili bir figür yaratılmış olmaktadır. Yönetim kurulu başkanı ve CEO'nun aynı kişi olması durumunda, şirketin temsil ve yönetim yetkisi en tepe yönetici olan bu kişide toplanmaktadır.

Görüldüğü üzere ABD hukuk sisteminde, yönetim ve temsil yetkileri ile donatılmış olan bir yönetim kurulunun yanında, yönetim kurulu içinden veya yönetim kurulu dışından, şirketin tamamını yönetmeye ve temsil etmeye yetkili olan bir CEO'nun atanması da mümkündür. Hatta ABD şirketler hukuku pratiğinde, tam temsil yetkisi ile donatılmış olan bir CEO atanması olağan durumu ifade etmektedir. Bununla birlikte ABD hukuk öğretisinde yönetim kurulunun veya CEO'nun şirketin tamamını yönetmesinin ve temsil etmesinin özellikle şirketin günlük işlerinin yerine getirilmesinin mümkün ve işlevsel olmadığı da kabul edilmektedir⁴⁶¹. Ayrıca, büyük ölçekli şirketler nazara alındığında, şirketin taraf olduğu bütün işlemlerin ve şirketin bütün yönetiminin yönetim kurulu tarafından yerine getirilemeyeceği de açıktır. Bu sebeple, ABD hukukunda da yönetim kurulunun ve şirket üst yönetiminin haiz oldukları temsil yetkisini devredebilecekleri kabul edilmiştir.

ABD hukuk sisteminde yönetim kurulunun temsil yetkisini devredebilmesi için şirket genel kurulunun bu yönde bir düzenleme yapmasına veya temsil yetkisinin devrine onay vermesine gerek bulunmamaktadır. ABD hukuku bağlamında⁴⁶² temsil yetkisinin devri hususu, yönetim kuru-

⁴⁵⁹ Pulaşlı, (H. (2014). **a.g.m.** 20.

⁴⁶⁰ Pulaşlı, (H. (2014). **a.g.m.** 20.

⁴⁶¹ Goel, R.K. (1969). Delegation of Directors' Powers and Duties-A Comparative Analysis. *International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 18.152-175. (152).

⁴⁶² Temsil yetkisinin devri Türk Hukukunda da yönetim kurulunun vazgeçilemez ve devredilemez görev ve yetkileri arasındadır. Bkz. Bölüm ili.

lunun devredilemez ve vazgeçilemez yetkileri arasında düzenlenmişti⁴⁶³. Ayrıca, şirketin esas sözleşme veya diğer düzenlemelerinde, temsil yetkisinin devredileceğine ilişkin düzenleme olmasa dahi, yönetim kurulunun temsil yetkisini devredebileceği kabul edilmektedir⁴⁶⁴. Bu anlamda, ABD hukuk sisteminde kural olarak şirketin temsil yetkilisi olan yönetim kurulu, bu yetkisini yönetim kurulu üyelerinden birine veya birkaçına veya yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü bir kişiye devredebilecektir. Temsil yetkisinin devri, yönetim kurulu kararı, yönerge, genel kurul kararı, işletme sözleşmeleri, sözleşmeler ve diğer şirketler hukuku enstrümanları ile devredilebilmektedir⁴⁶⁵.

Yönetim kurulunun temsil yetkisini devri mümkün olmakla birlikte, yetki devri yönetim kurulunun yetki devredilen alanlarda görev ve sorumluluğunun kalmadığı anlamına gelmemektedir. Yönetim kurulu üyelerinin gözetiminde olmayan yetki devri kapsamında yapılan işlemler iptal edilme tehlikesi ile karşı karşıya olduğu gibi, bu işlemler dolayısıyla yönetim kurulunun sorumlu tutulması da söz konusu olabilecektir⁴⁶⁶.

Sonuç olarak, ABD şirketler hukukunda şirketi temsil yetkisi yönetim kuruluna aittir. Bununla birlikte, yönetim kurulunun temsil yetkisini yönetim kurulu üyesi olan veya olmayan bir veya birden fazla kişiye devretmesi de mümkündür. Nitekim, ABD şirketler hukuku uygulamasında sıklıkla rastlanan CEO, yönetim kurulunun tilin temsil yetkisinin devredildiği kişi konumundadır. Yönetim kurulu, temsil yetkisini devredebilmek için herhangi bir şirket düzenlemesine veya genel kurul kararına da ihtiyaç duymamaktadır. Temsil yetkisinin devri yetkisi, yönetim kurulunun haiz olduğu yetkinin kapsamında sayılmaktadır.

⁴⁶³ Goel, R.K. (1969). a.g.m. 153.

⁴⁶⁴ Goel, R.K. (1969). a.g.m.153.

⁴⁶⁵ Goel, R.K.(1969). a.g.m.153.

⁴⁶⁶ Goel, R.K. (1969). a.g.m. 171.

6.2. Avrupa Birliğı Hukukunda Anonim Şirketlerin Temsili

Üye ülkeler arasında ortak pazar, ortak ekonomi politikası oluşturma amacı güden⁴⁶⁷ Avrupa Birliğı hukukunun en önemli alanlarından birini de şirketler hukuku oluşturmaktadır. AB şirketler hukukunun temel amaçlarından birisi Avrupa sermaye şirketlerinin Japon ve Amerikan şirketleriyle rekabet edebilecek sermaye ve teknoloji alt yapısına sahip olmasıdır⁴⁶⁸.

AB şirketler hukuku kaynakları direktifler ve tüzüklerden oluşmaktadır⁴⁶⁹. Şirketlerin kurulması, yapılandırılması, yönetilmesi gibi hususlar bakımından özellikle direktifler, Avrupa Birliğı hukukunun temel kaynaklarını teşkil etmektedir⁴⁷⁰. Direktifler, amaç ve hedefleri bakımından üye ülkeleri bağlayıcı niteliğe sahip olsa da, üye ülkeler bu direktiflerin iç hukuka aktarılması konusunda serbesttirler⁴⁷¹. Bu durum, ulusal düzenlemelerin baskın olduğu alanlar bakımından özellik arz etmektedir. AB kanun koyucusu böylece, ortak hedeflere ulaşmak açısından bir kısım temel prensipler getirirse de bu prensiplerin iç hukuka aktarılması ve uygulanması ulusal hukuka bırakılmıştır.

AB hukukunda, anonim şirketlerin temsili ve organları veya temsilcileri vasıtasıyla hak sahibi olmaları/borç altına girmelerine ilişkin hususlar, 9 Mart 1968 tarihli 68/151 sayılı Birinci Yönergenin 9. maddesinde ve 16 Eylül 2009 tarihli 2009/101 sayılı yönergenin 10. maddesinde düzenlenmiştir.

Bu kapsamda öncelikli olarak Avrupa Birliğı hukukunun herhangi bir anonim şirket organını temsil yetkilisi olarak belirlemediğini, bu be-

⁴⁶⁷ Borchardt, K.-D. (2010). *The ABC of European Union Law*. Publications Office of the European Union. 34.

⁴⁶⁸ Keskin, A. C. (2004). *Şirketler Hukuku Alanında Avrupa Topluluğı Düzenlemeleri ve Avrupa Şirketi*. İstanbul: Beta Yayınevi. 1.

⁴⁶⁹ İnternet: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-149_en.htm adresinden 15 Haziran 2015 tarihine alınmıştır.

⁴⁷⁰ Keskin, A. C. (2004). a.g.e. 31.

⁴⁷¹ Borchardt; K.D.(2011). a.g.e.89.

lirlemenin ulusal hukuklara bırakıldığını belirtmek gerekir⁴⁷². Bu çerçevede, gerekli prosedürlerin sağlanmış olması durumunda (tescil ve ilan), üçüncü kişi tescil ve ilan edilen kişilerin temsil yetkisini haiz olduğuna güvenebilecektir⁴⁷³. Yani, AB bakımından kural, anonim şirketlerin yetkili organlarının temsil yetkisinin üçüncü kişilere karşı sınırsız olmasıdır⁴⁷⁴. Ayrıca, anonim şirket organlarının temsil yetkisi sadece sözleşmelerin imzalanması ile sınırlı olmayıp, yetkili organ veya kişilerin gerçekleştireceği her türlü işlem ve fiili de kapsamaktadır⁴⁷⁵.

68/151 sayılı Yönerge'nin 9/(1). maddesine göre şirket, organları aracılığı ile yapılan işlemlerden dolayı, bu işlemler şirketin faaliyet konusuna girmese dahi, üçüncü kişilere karşı sorumlu olacaktır. Bununla birlikte üye devletler (mevzuatlarında), işlemin faaliyet konusu dışında olduğunun üçüncü kişi tarafından bilindiği ya da halin icabından bilinmemesinin mümkün olmayacağı ispatlanmak kaydı ile, şirketin faaliyet konusuna girmeyen işlemlerden dolayı bağlı olmayacağını kararlaştırabileceklerdir. Bu doğrultuda, ultra vires ilkesinin kaldırılması ile Türk anonim şirketler hukukunun Avrupa Birliği mevzuatına büyük ölçüde yakınlaştırılmış olduğu görülmektedir.

Şirketin temsil yetkilerinin sınırsızlığına ilişkin olarak, kanunen organlara tahsis edilen veya edilebilecek olan yetkilerin aşılması istisna tutulmuştur. Yani, anonim şirket organı, kendisine tahsis edilen yetkiyi aşarak üçüncü kişilerle hukuki işlem yaparsa, bu işlem geçerli olmayacaktır. Söz konusu yetki sınırlandırması esas sözleşmeden veya anonim şirket tarafından tesis edilmiş olan bir karardan değil, doğrudan kanundan kaynaklanmaktadır⁴⁷⁶. Burada özellik arz eden husus, üçüncü kişinin her bir şirket bakımından inceleme yapma yükümlülüğü altına sokulması değil, tüm ülkede geçerli olan hukuk kuralları tarafından ortaya konulan

m Grundmann, S. (2012). *European Company Law-Organization, Finance and Capital Markets*. (Second Edition). Cambridge: Intersentia, 157.

⁴⁷³ Grundmann, S. (2012). a.g.e. 157.

⁴⁷⁴ Grundmann, S. (2012). a.g.e. 158.

⁴⁷⁵ Werlauff, E. (2003). *EU-Company Law*. (Second Edition). Copenhagen: DJOF Publishing, 412.

⁴⁷⁶ Aydın, A. (2014). a.g.m. 136.

sınırlandırmaları bilme yükümü altında olmasıdır. Şöyle ki, kanunen genel kurula bırakılmış bir yetki ile ilgili olarak yönetim kurulunun işlem yapması halinde, bu işlem geçersiz olacaktır. Türk hukuku bakımından da menuatın bu konuda Avrupa Birliği düzenlemesine paralel olduğunu belirtmek gerekir. Örneğin, TTK m. 408/2 (f) hükmüne göre önemli miktarda şirket mal varlığının toptan satışı genel kurulun devredilemez yetkilerindendir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından önemli miktarda şirket mal varlığının toptan satışı geçerli olmayan bir işlem olacaktır.

68/151 sayılı Yonerge'nin 9/1 ve 2009/101 sayılı Yönerge'nin 10/1 maddesine göre, üye devletler (mevzuatlarında), işlemin faaliyet konusu dışında olduğunun üçüncü kişi tarafından bilindiği ya da halin icabından bilinmemesinin mümkün olmayacağını ispatlanmak kaydı ile şirketin faaliyet konusuna girmeyen işlemlerden dolayı bağlı olmayacağını kararlaştırabileceklerdir. Buna göre şirket yetkili organı tarafından yerine getirilen işlemler, üçüncü kişi tarafından işletme konusu dışında olduğu biliniyorsa veya halin icabından bilinmesi gerekiyorsa şirketi bağlamayacaktır. Ayrıca, şirket esas sözleşmesinin ilan edilmiş olması da üçüncü kişilerin iyi niyetini ortadan kaldırmayacaktır. Türk hukuku bakımından da benzer bir düzenleme ile üçüncü kişinin, işlemin işletme konusu dışında bulunduğunu bildiğinin veya durumun gereğinden bilebilecek durumda olduğunun ispat edilmesi durumunda, bu işlemlerin geçersiz olacağı belirtilmiştir⁴⁷⁷.

Üye devletler ayrıca organın temsil yetkisinin organ üyeleri tarafından birlikte mi yoksa ayrı ayrı mı kullanılacağına belirleyebileceklerdir. Temsil yetkisinin kullanımına ilişkin yapılan düzenleme, tescil ve ilan edilmiş olması şartıyla üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilecektir⁴⁷⁸. Bu bağlamda üye devlet, temsil yetkisinin bir veya iki veya bütün yönetim kurulu üyeleri tarafından birlikte kullanılmasını düzenleyebilecektir. TTK, bu yönüyle de Avrupa Birliği şirketler hukuku ile uyum içindedir. Ancak, her iki yönergede de anonim şirket temsil yetkilerinin merkez ve şube işleri ile ayrılmasına ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu durumda, AB şirketler hukuku düzenlemeleri karşısında,

m Bkz. TTKm. 371/2.

⁴⁷¹ Aydın, A. (2014). a.g.m. 137.; Grundmann, S. (2012). a.g.e. 161.

temsil yetkisinin merkez-şube yönünden sınırlandırılması mümkün olmayacaktır.

Üye devletlerin, anonim şirketin yetkili organlarının temsil yetkisini yukarıda sayılmış olan ihtimaller dışında sınırlandırması ise mümkün değildir. Bu anlamda üçüncü kişileri koruyucu bir yaklaşım sergilenmiş ve esas sözleşme ya da yetkili organların kararına dayalı yetki sınırlandırmalarının, tescil ve ilan edilmiş olsa dahi üçüncü kişilere karşı hiçbir şekilde ileri sürülemeyeceği ilkesi benimsenmiştir⁴⁷⁹.

AB hukuku bakımından son olarak üzerinde durulması gereken husus, TTK m. 371(7) kapsamında atanacak olan sınırlı yetkili şirket temsilcileridir. Dördüncü bölüm altında detaylı olarak açıklanmış olduğu üzere, TTK m. 371(7)'e göre, anonim şirketlerin temsil yetkisine sahip olmayan yönetim kurulu üyeleri ve bağlı çalışanları, sınırlı yetkili temsilci olarak atanabileceklerdir. Söz konusu sınırlı yetkinin tescil ve ilanına izin verilmesi ile sınırlı yetki bakımından sicilin müspet etkisi ortaya çıkmış olacaktır. Düzenleme yeri ve düzenleme şekli bakımından son derece amatör olan bu hüküm, anonim şirket temsil yetkisinin hiçbir şekilde sınırlandırılmayacağını düzenleyen Avrupa Birliği Hukuku ile çelişmektedir⁴⁸⁰.

6.3.Alman Hukukunda Anonim Şirketlerin Temsili

Alman hukukunda anonim şirketler, ikili organizasyon modelinin tipik örneğini teşkil etmektedir. Buna göre anonim şirketlerin organları, yönetimle yetkilendirilmiş bir yönetim kurulu, yönetim kurulunu denetlemek üzere yetkilendirilmiş bir gözetim kurulu ve genel kurul olmak üzere üç tanedir.

Yönetim kurulu, şirketi yönetme ve temsil etme yetkisiyle donatılmış olan ve gözetim kurulu tarafından atanan şirket organını ifade etmekte-

⁴⁷⁹ Kendigelen, A. (2006). Sermaye Şirketlerinde Ehliyet - Temsil- Butlan ve Kuruluştan Doğan Sorumluluk. *Makalelerim*, C.I. (İkinci Baskı). İstanbul: Arıkan Yayınevi, 515 vd. (520).; Aydın, A.(2014).a.g.m. 137.

⁴⁸⁰ Kırca,1. (2014).a.g.e.31.

dir. Gözetim kurulu ise üyeleri genel kurul ve şirket çalışanları tarafından atanan denetim yetkisine sahip organı ifade etmektedir. Gözetim kurulunun oluşturulması ile, yönetim kurulunun sürekli olarak denetlenmesi ve etkin olarak kontrol altında tutulması amaçlanmaktadır⁴⁸¹.

Yönetim kurulu, şirket defterlerinin tutulması ve risk yönetimi sisteminin oluşturulması dihil olmak üzere, münhasıran şirketi yönetmeye ve temsil etmeye yetkilidir⁴⁸². Gözetim kurulunun ise, muvafakatinin veya izninin arandığı bir kısım işlemler dışında şirketi temsil ve yönetim yetkisi bulunmamaktadır.

Yönetim kurulu bakımından önem arz eden hususlardan birisi, yönetim kurulu üyesi sayısının şirket sermayesine göre değişiklik göstermesidir. Buna göre, şirket sermayesinin 3 Milyon Euro'dan fazla olması durumunda yönetim kurulu üye sayısı en az iki olmalıdır⁴⁸³.

İkili organizasyon modelinin bir yansıması olarak, yönetim kurulunun bütün üyeleri temsil yetkisini birlikte kullanmak durumundadır. Yani, yönetim kurulunun birden fazla üyeden oluşması halinde -esas sözleşmede aksi yönde düzenleme mevcut değilse-bütün yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisini birlikte kullanması gerekecektir.

Yönetim kurulunun haiz olduğu temsil yetkisinin sınırlandırılması bakımından, Alınan hukuku ile Avrupa Birliği Hukuku arasında büyük benzerlikler bulunmaktadır. Kural olarak, anonim şirket yönetim kurulunun üçüncü kişilere karşı temsil gücünün sınırlandırılması mümkün değildir⁴⁸⁴. Yönetim kurulu üyesi, yönetim ve temsil yetkisini kullanırken şirket esas sözleşmesine, gözetim kurulu ya da genel kurul tarafından öngörülen kurallara ve yönetim ve temsil yetkilerine ilişkin olarak çıkarılmış olan iç yönergeler uymakla yükümlüdür⁴⁸⁵. Ancak bu durum, üçüncü kişilerle girilecek hukuki ilişki bakımından bir sınırlama teşkil etmemektedir. Şirket esas sözleşmesinde, genel kurul veya gözetim kurulu

⁴⁸¹ Arslan, 1. (1994). a.g.e. 14.

⁴⁸¹ Dorresteijn, A., Monterio, T., Teichmann, C., Werlauff, E. (2009). a.g.e. 173.

⁴⁸³ Dorresteijn, A., Monterio, T., Teichmann, C., Werlauff, E. (2009). a.g.e. 172.

⁴⁸⁴ Dorresteijn, A., Monterio, T., Teichmann, C., Werlauff, E. (2009). a.g.e. 173.

⁴⁸⁵ Aydın, A. (2014). a.g.m. 131.

kararlarında veya ilgili içyönergelerde şirketin temsiline ilişkin olarak yer alan sınırlandırmalar, yönetim kurulu ile şirket arasındaki iç ilişki bakımından geçerli olup üçüncü kişilerin şirketle girecekleri hukuki işlemler bakımından herhangi bir sonuç doğurmayacaktır⁴⁸⁶.

Şirket yönetim kurulunun sahip olduğu temsil yetkisinin iradi olarak sınırlandırılması mümkün olmamakla beraber, temsil yetkisinin kanunla sınırlandırılması mümkündür. Alman anonim şirketlerinin tabi olduğu ikili organizasyon modelinin bir sonucu olarak, yönetim kurulunun bir kısım işlemleri yerine getirmesi için gözetim kurulunun veya genel kurulun da işleme iştirak etmesi zorunluluğu yönetim kurulunun temsil yetkisine getirilmiş olan kanuni sınırlandırmanın tipik bir örneğini teşkil etmektedir. Örneğin, şirketin tüm malvarlığının devrini konu edinen sözleşmeler genel kurulun onayına tabi tutulmuştur⁴⁸⁷.

Gözetim kurulunun müdahalesinin arandığı işlemler bakımından ise hukuki süreç genel kurula göre daha farklıdır. Buna göre, gözetim kurulunun herhangi bir işleme muvafakat etmemesi durumunda, yönetim kurulu söz konusu işlemi genel kurulun dikkatine getirebilecektir. Gözetim kurulunun reddetmesi sonucu genel kurul dikkatine getirilmiş olan bir husus, genel kurul tarafından 3/ 4 oyçoğunluğu ile kabul edilebilecektir⁴⁸⁸. Gözetim kurulu bakımından ayrıca önem arz eden bir diğer konu ise şirketin yönetim kurulu ile gireceği hukuki işlemlerde şirketi temsil yetkisinin gözetim kuruluna ait olmasıdır. Buna göre, menfaat çatışmasını önlemek maksadıyla, yönetim kurulu ile şirket arasındaki hukuki ilişkiler bakımından, şirketin yetkili temsilcisi yönetim kurulu değil, gözetim kurulu olacaktır. Gözetim kurulu ayrıca, yönetim kuruluna karşı başlatılacak sorumluluk davalarında da şirketin yetkili organı konumundadır⁴⁸⁹.

⁴⁸⁶ Dorresteijn, A., Monterio, T., Teichmann, C., Werlauff, E. (2009). a.g.e. 173 vd.

⁴⁸⁷ Aydın, A. (2014). a.g.m. 132;

⁴⁸⁸ Dorresteijn, A., Monterio, T., Teichmann, C., Werlauff, E. (2009). a.g.e. 173.

⁴⁸⁹ Dorresteijn, A., Monterio, T., Teichmann, C., Werlauff, E. (2009). a.g.e. 174.

SONUÇ

Anonim şirketlerin kanuni temsil organı yönetim kuruludur. Yönetim kurulunun sahip olduğu temsil yetkisi, TBK'da düzenlenmiş olan temsilden farklıdır. Yönetim kurulunun temsil yetkisi sahip olduğu organ niteliğinden meydana gelir ve açıklamış olduğu irade doğrudan anonim şirketin iradesini yansıtır.

Yönetim kurulu sahip olduğu temsil yetkisini, kural olarak iki üyesinin müşterek imzaları ile kullanır. Bununla beraber, esas sözleşmede yapılacak bir düzenleme ile yönetim kurulunun münferit imza yetkisi ile donatılması veya ikiden fazla yönetim kurulu üyesinin birlikte imza yetkisine sahip olması da mümkündür. Yönetim kurulu sahip olduğu kanuni temsil yetkisini bir veya birden fazla yönetim kurulu üyesine devredebilir. Bu durumda, kendisine yetki devri yapılmış olan yönetim kurulu üyeleri murahhas üye sıfabını alacaktır.

Temsil yetkisinin yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü kişilere de devretmesi mümkündür. Bu durumda, kendisine yetki devri yapılmış olan yönetim kurulu üyeleri murahhas müdür sıfatını alacaktır. Ancak temsil yetkisinin murahhas müdürlere devredilmesi durumunda, en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisine sahip olması zaruridir. Kanun koyucu böylece, temsil yetkisinin tamamen yönetim kurulu dışına çıkarılmasına müsaade etmemiştir. Murahhas üyeler ve murahhas müdürler, temsil yetkisini anonim şirket organı olarak yerine getirirler. Bunun yanı sıra, yönetim kurulu temsil yetkisini ticari mümessillere veya ticari vekillere de devredebilecektir.

Anonim şirketlerin temsili bakımından önem arz eden konulardan bir diğeri de temsil yetkisinin sınırlandırılması/bölünmesidir. Anonim şirket yönetim kurulunun ve murahhas üyelerin/ müdürlerin sahip olduğu temsil yetkisi ancak merkez-şube ve birlikte imza dolayısıyla sınırlandırılabilir. ETTK'da yer alan ultra vires ilkesinin kaldırılması neticesinde, şirketin faaliyet konusu içinde olsun ya da olmasın, şirket temsilcileri tarafından gerçekleştirilecek işlemler şirket tarafından bağlayıcı olacaktır. TTK ile birlikte, ultra vires ilkesinin kaldırılması son derece olumlu bir gelişmedir. Şirketle işlem yapacak olan üçüncü kişilerden her bir işlem bazında şirketin esas sözleşmesinde yer alan amaç ve konusunu incelemesini beklemek ticari hayatın hızlı akışı içerisinde mümkün değildir. Bununla birlikte şirket temsilcisi tarafından gerçekleştirilen işlemin şirketin amaç ve konusu dışında kaldığını bilen veya bilmesi gereken üçüncü kişilerle yapılan işlemler bakımından anonim şirket bağlı olmayacaktır. Bu kapsamdaki işlemlerde şirketin amaç ve konusu geniş yorumlanmalı ve amaç ve konu ile ilgili bütün işlemler amaç-konu kapsamında kabul edilmelidir.

Yönetim kurulunun temsil yetkisinin devrinden doğan iki tür sorumluluğu söz konusudur. Bunlar; temsil yetkisi devredilen kişinin seçiminde makul özenin gösterilmesi ve gözetim sorumluluğudur. Yönetim yetkilerinin devredileceği kişilerin seçimindeki makul özen, söz konusu kişilerin bu görevleri yapmak için uygun oluşu, bu görev ve yetkilerin gerektirdiği bilgi birikimi, uzmanlık ve tecrübeye sahip oluşudur. Temsil yetkisi devredildikten sonra ise temsil yetkisi devredilen kişilerin özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergeler ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmedikleri konusunda bir üst gözetim sorumluluğu söz konusu olmaktadır. Kendisine yetki devri yapılmış olan murahhas üyeler ve murahhas müdürler de TTK m. 553 vd. kapsamında kusurları ile şirkete vermiş oldukları zararlardan dolayı sorumludurlar.

Anonim şirketler bakımından 6552 sayılı Kanun ile getirilmiş olan yeni düzenleme son derece önemlidir. Bu düzenleme çerçevesinde, anonim şirketlerin çalışanlarını veya temsil yetkisi kaldırılmış olan yönetim kurulu üyelerini sınırlı yetkili temsilci olarak ataması ve bu atamanın ticaret siciline tescil-ilan edilmesi mümkün olmaktadır. Bu düzenleme

ile anonim şirketlerde yönetim kurulu üyelerinin yetkilerinin bölünemeyeceği ve ticari vekillerin ticaret siciline tescil edilemeyeceği kurallarına istisna getirilmiştir.

Uygulamacılar tarafından, piyasanın ihtiyaçlarına cevap vermesi bakımından, olumlu olarak değerlendirilen bu değişiklik öğretide ciddi eleştirilere tabi tutulmuştur. Özellikle yönetim kurulu üyelerinin sınırlı yetkili temsilci olarak atanmasına izin vermesi ve sınırlı yetkili ticari vekillerin ticaret siciline tescil ve ilan edilmesi hem AB hukukundan bir geri adım olarak kabul edilmiş hem de uygulamada çok önemli sorunlara yol açacağı ifade edilmiştir⁴⁹⁰. Piyasadaki ihtiyaçlara cevap vermesi için piyasanın baskıyla getirilmiş olan bu düzenlemenin hem hukuk sistemiğimize uygun olmaması hem de piyasada önemli sorunlara yol açabilecek olması dolayısıyla isabetsiz ve hazırlıksız bir düzenleme olarak değerlendirmekteyiz. Söz konusu düzenleme, TTK'nın sorumluluk rejimine getirmiş olduğu istisna dolayısıyla da eleştiriye açıktır. Buna göre, sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atanan yönetim kurulu üyelerinin ve şirkete hizmet akdi ile bağlı olan kişilerin şirkete ve üçüncü kişilere verecekleri her türlü zarardan dolayı yönetim kurulu sorumlu olacaktır. Bu durum, temsil yetkisi devredilen kişinin seçiminde makul özenin gösterilmesi ve gözetim sorumluluğu dışında yönetim kurulu bakımından kusursuz sorumluluğa yakın bir rejim getirmekte olması sebebiyle de son derece isabetsizdir. Söz konusu düzenleme yargı kararları ile şekillenecektir. Henüz herhangi bir yargı kararına konu edilmemiş olması dolayısıyla Yargıtay'ın bu konudaki tutumu bilinmemektedir. Ancak, düzenlemenin hukuk sistemiğimiz ve uygulama açısından taşımakta olduğu potansiyel riskler göz önüne alınarak ilga edilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

⁴⁹⁰ Kırca,1. (2014). a.g.m.23-37,i Öıdamar, M.(2014). a.g.m. 137-16₃.

EK-1⁴⁹¹: İç Yönerge Örneği

Tarih:

Sayı:

..... Şirket

1TK 367,371 ve629 maddelerine yegöre düzenlenmiş İçYönergesi

1. Şirketi ("Şirket") işlem ve parasal limitte sınırlı imza yetkileri A, B, C, D, E, F gruplarından oluşacaktır.

1n:1n

Sınırsız yetki verilecek kişilerin yetki çerçevesi iç yönergede yer almamalı, Anonim şirketlerde en az bir yk üyesi limited şirketlerde en az bir ortak müdür sınırsız yetkili olmalı ve ayn bir karar ile bu durum tescil edilmeli,

Bu iç yönergedeki yetki çerçevesi sadece sınırlı işlem ve yetkiyi kapsayanlar için düzenlenmesi gerekmektedir.

A. Aşağıdaki hususlara ilişkin olarak A Grubu imza yetkililerinden herhangi iki kişi veya A Grubu imza yetkililerinden herhangi bir kişi, B Grubu imza yetkililerinden herhangi bir kişi ve C Grubu imza yetkililerinden herhangi bir kişi olmak üzere toplam üçimza yetkilisi Şirket kaşesi veya unvanı altında atacakları müşterek imzalan ile Şirket'itemsil veilzam edeceklerdir:

B.

- a) Herhangi bir konuda Şirket'in 500.000 Euro'yu aşan miktarda taahhüt altına sokulması **ve/veya** 500.000 Euro'yu aşan miktarda Şirket banka hesaplarından para transferlerinin yapılması;
- b) Bedeli 500.000 Euro ile 20.000.000 Euro arasında olan maddi varlık satın alımı veya iyileştirilmesi için sermaye harcaması yapılması
- c) Bedeli 500.000 Euro ile 20.000.000 Euro arasında olan maddi varlık satılması
- d) Şirket tarafından toplam anapara bedeli 2.000.000 Euro'yu aşan kredilerin kullanılması, bu kredilerin kullanılmasına ilişkin sözleşmelerin veya ilgili teminat sözleşmelerinin imzalanması;
- e) Bir defada toplam bedeli 10.000.000 Euro'yu aşan miktarda yakıt alımı yapılması;
- f) Bir defada toplam bedeli 500.000 Euro'yu aşan türev araçların alınmasıve/veya bedeli 500.000 Euro'yu aşan türev araçlarına ilişkin olarak herhangi bir sözleşmenin imzalanması ve a irket'in bu hususta taahhüt altına sokulması;

⁴⁹¹ http://www.ito.org.tr/wps/portal/tescil-ilan-kurulus?WCM_GLOBAL_CONTEXT=anonim_sirketler_index

- g) Söleşme süresi boyunca toplam bedeli 500.000 Euro'yu aşan ticari sözleşmelerin imzalanması, tadili ve feshedilmesi;
- h) Başka şirketlerle ortaklıklar kurulması ve bu ortaklıkların sona erdirilmesi;
- i) İştirak etme/satın alma bedeli 20.000.000 Euro'ya havi tutara kadar olan herhangi bir şirkete hisse alımı yoluyla iştirak edilmesi/ satın alınması veya değeri 20.000.000 Euro'ya kadar olan herhangi bir işletmenin devralınması;
- j) Toplam bedeli 500.000 Euro ila 5.000.000 Euro arasında olan davalar ile ilgili uzlaşma yoluna gidilmesi;
- k) Herhangi bir miktar sınırlaması olmadan, vergi veya idari cezalara ilişkin ilgili dairelerle uzlaşma yoluna gidilmesi;
- 1) Vergi Daireleri, Sosyal Sigortalar Kurumu, Gümrük İdareleri, Bankalar ve diğer resmi dairelere tek seferde 500.000 Euro'yu aşan ödemelerin yapılması veya toplam bedeli 500.000 Euro'yu aşan teminat mektuplarının verilmesi;
- m) Herhangi bir miktar sınırlaması olmaksızın Şirket adına resmi ve/veya özel ihalelere katılması ve bu ihalelerde teklif verilmesi;
- n) Herhangi bir miktar sınırlaması olmaksızın Şirket banka hesaplarından nakit para çekilmesi, Şirket adına çek yazılması veya Şirket çeklerinin cirolanması.
- C. Aşağıdaki hususlara ilişkin olarak A Grubu imza yetkililerinden herhangi iki kişi ve B grubu imza yetkililerinden herhangi bir kişi olmak üzere toplam üç imza yetkilisi Şirket kaşesi veya unvanı altında atacakları müşterek imzaları ile Şirket'i temsil ve ilzam edeceklerdir:
- o) Bedeli 20.000.000 Euro'yu aşan maddi varlık satın alımı veya iyileştirilmesi için sermaye harcaması yapılması
- p) Bedeli 20.000.000 Euro'yu aşan maddi varlık satılması;
- q) İştirak etme/satın alma bedeli 20.000.000 Euro'yu aşan herhangi bir şirkete hisse alımı yoluyla iştirak edilmesi/satın alınması veya değeri 20.000.000 Euro'yu aşan herhangi bir işletmenin devralınması;
- r) 5.000.000 Euro'yu aşan davalar ile ilgili uzlaşma yoluna gidilmesi;
- s) Tutarı 15.000.000 Euro'yu aşan yeni bir kredi sözleşmesi imzalanması;
- t) Şirket'e ilişkin iflas, infisah, tasfiye işlemi başlatmak, konkordato veya ödemelerin tatili ilan etmek, ilgili yargı alanında benzer işlemlerde bulunmak.
- D. A ve B Grubu imza yetkililerinin yukarıda (A) ve (B) bentleri altında sayılan imza yetkilerine girmeyen konularda, (i) A Grubu imza yetkililerinden herhangi biri ve B Grubu imza yetkililerinden herhangi biri veya (ii) A Grubu imza yetkililerinden herhangi biri ve C Grubu imza yetkililerinden herhangi biri veya (iii) A Grubu imza yetkililerinden herhangi biri ve D Grubu imza yetkililerinden herhangi biri veya (iv) B Grubu imza yetkililerinden herhangi biri ve C Grubu imza yetkililerinden herhangi biri veya (v) B Grubu imza yetkililerinden herhangi biri ve D Grubu imza yetkililerinden herhangi biri veya (iv) C Grubu imza yetkililerinden herhangi biri ve D Grubu imza yetkililerinden herhangi biri olmak üzere toplam iki imza yetkilisi Şirket kaşesi veya unvanı altında atacakları müşterek imzaları ile Şirket'i temsil ve ilzam edeceklerdir.

- E. Aşağıdaki hususlara ilişkin olarak Şirket, D Grubu imza yetkililerinden iki kişinin Şirket kaşesi veya unvanı altında atacakları müşterek imzası ile temsil ve ilzam edilecektir:
- a) Herhangi bir konuda Şirket'in 200.000 Euro'yu aşmamak kaydıyla taahhüt altına sokulması;
 - b) Tek seferde 500.000 Euro'yu aşmamak kaydıyla Vergi Daireleri, Sosyal Sigortalar Kurumu, Gümrük İdareleri, Bankalar ve diğer resmi dairelere ödemelerin yapılması veya bu resmi dairelere Şirket adına toplam bedeli 500.000 Euro'yu aşmayan teminat mektuplarının verilmesi;
 - c) Resmi işlere taalluk eden bütün beyannameler ve taahhütnameleri imzalanması;
 - d) Şirket'in yasal haklarının korunması için gerekli olan ihbar, ihtar, protesto, şikayet, ihtirazı kayıt koymak gibi işlemlerin yapılması; ve
 - e) Şirket adına üst yönetime ilişkin olanlar haricinde iş sözleşmelerinin imzalanması, tadil ve feshedilmesi ve iş güvenliği, İş Kanunu ve Sosyal Sigortalar ile ilgili işlemlerin yerine getirilmesi.
- F. Aşağıdaki hususlara ilişkin olarak (i) D Grubu imza yetkililerinden herhangi ikisi veya (ii) D Grubu imza yetkililerinden herhangi biri ve E Grubu imza yetkililerinden herhangi biri veya (iii) E Grubu imza yetkililerinden herhangi ikisi Şirket kaşesi veya unvanı altında atacakları müşterek imzaları ile Şirket'i temsil ve ilzam edeceklerdir:
- a) Bankalara tahsil ve teminat ciroyuyla çek ve senet ciro edilmesi, banka talimatı verilmesi, bankalara evrak teslim edilmesi ve evrak teslim alınması;
 - b) Her türlü irsaliyeleri, gönderme emirlerinin, faturaların, muhasebe evrakının, ekstrelerin, sipariş ve tahsilat ile ilgili yazışmaların imzalanması, Şirket müşterilerinin yaptıkları ödemelerle ilgili nakit, senet ve çek tahsilatıyla ilgili yazışmaların yapılması, Şirket müşterilerinin yaptıkları ödemelerle ilgili nakit, senet ve çek tahsilat makbuzlarının imzalanması;
 - c) Şirket'in yurt dışından satın alacağı bilumum eşya ve malzemenin mubayaası ile ilgili olarak, Bakanlıklar, Bankalar ve bunlara bağlı teşekküller ile bilcümle resmi ve hususi daire ve müesseseler ile tüm yazışmaların, taahhütnamelerin, her türlü beyannamelerin ve belgelerin, gümrük idareleri, kambiyo müdürlükleri, liman işletmeleri, bilumum gemi acenteleri, T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi ile T.C. Merkez Bankası, Ticaret ve Sanayi Odaları ve diğer yetkili bankalardaki ithalata ait her türlü vesaikin, makbuzların, formülerin, mektupların, konşimentoların, ordinolann, beyannamelerin, taahhütnamelerin ve tüm yazışmaların imzalanması;

- d) Sosyal Güvenlik Kurumu ile her nevi işlemlerin herhangi bir sınırlama olmaksızın yapılması, şirketin temsil edilmesi, başvuruların sunulması, takip edilmesi ve sonuçlandırılması ve bu meyanda bildirge ve bordroları tanzim edilmesi ve imzalanması, Aylık Prim Ve Hizmet Belgesinin elektronik ortamda Kuruma gönderilmesi, e-Bildirge sözleşmesinin ve ilgili formlarının imzalanması, kullanıcı kodu ve kullanıcı şifresi zarfının kurumdan imza karşılığında teslim alınması, işyerinde çalışan sigortalılara ilişkin aylık Prim ve Hizmet Belgesinin İnternet ortamında Kuruma gönderilmesi, işbu belgede belirtilen hususlara ilişkin tüm diğer işlemlerin yerine getirilmesi, her türlü belge, yazı ve dilekçenin imzalanması, gönderilmesi ve alınması,
- e) Vergi daireleri ile her nevi işlemin herhangi bir sınırlama olmaksızın yapılması, şirketin vergi dairelerinde temsil edilmesi, şirkete ilişkin her türlü başvuruların sunulması, takip edilmesi ve sonuçlandırılması her türlü beyannameler ile bilumum dilekçelerin imzalanması, her türlü vergi, resim ve harçların ödenmesi, işyeri açılış ve kapanış tutanaklarının ve formlarının imzalanması, beyannamelerin Vergi Dairelerine internet ortamında verilebilmesi için şifresinin teslim alınması;
- f) T.C. sınırları dahilinde tüm Bakanlıklar, Belediyeler, Ticaret Sicil Müdürlükleri, Ticaret Borsaları, Organize Sanayi Bölgeleri, Emniyet Müdürlükleri ile sınırlı olmamak üzere bilcümle resmi, özel kurum ve kuruluşlar nezdinde tam yetki ile herhangi bir sınırlama olmaksızın şirketin temsil edilmesi;
- g) Su, Elektrik, Doğalgaz, P.T.T, Turkcell - Vodafone -Avea gibi GSM operatörleri, Türk Telekom, Türksat, ADSL, TTNET gibi v.b Telekomünikasyon şirketleri vesair hizmet ve nakliye şirket ve müesseseleri nezdindeki bilcümle işlemlere ilişkin belgelerin ve sözleşmelerin imzalanması ve ilgili kurumlar nezdinde şirketin tam yetki ile herhangi bir sınırlama olmaksızın temsil edilmesi;
- h) Gümrük idarelerine ve diğer resmi mercilere, idarelere verilecek beyannamelerin, bordroların, vergi iade bildirgelerinin, kontrolörlüklerin imzalanması ve bu merciler nezdinde Şirket'in temsil edilmesi
- i) Şirket adına PTT, Türk Hava Yolları, özel kargo şirketleri, veya diğer mercilere gelmiş evrakı, kargoyu, mektup, paket ve kolilerin teslim alınması.
- G. F Grubu imza yetkililerinden herhangi bir kişi Şirket'i T.C. dahilindeki, Gümrük idarelerinde temsile, Gümrük İdarelerin özet beyan vermeye, özet beyanlarla ilgili tüm iş ve işlemleri takip ve intaca, gerekli belgeleri tanzim ve imzaya, bu iş ve işlemlerle ilgili olarak gerekli olan tüm şifreleri almaya, Şirketimiz ile ilgili işlemlerin tapu ve kadastro müdürlükleri ve diğer kamu kuruluşları nezdinde izlenmesi, bu kapsamda ilgili belgelerin ve kayıt belgelerinin alınması, verilmesi, bu amaca yönelik işlemlerin yapılması, ihtilaf ve uyuşmazlıkların izlenmesi amacı ile yapılacak her türlü işlemlerde kullanılan evrakın alınması işlemlerinde Şirket kaşesi veya unvanı altında atacakları münferit imzaları ile Şirket'i temsil ve ilzama yetkilidir.

Yönetim kurulu başkanı / ortak

yönetim kurulu üyesi / ortak

Yönetim kurulu üyesi / ortak

EK-2: Temsil öm eği⁴⁹²			
..... ANONİM ŞİRKETİ Yönetim Kurulu karar Kararno Karar tarihi Toplanbya kabanlar : Şirketin Görev bölümü, Temsil ve ilzamı Hakkında, Şirket Yönetim Kurulu Üyeleri bir araya gelerek aşağıda yazılı hususları karar altına almışlardır; Yönetim Kurulu Başkanı T.C.Kimlik No: Yönetim Kurulu Başkan Vekili T.C.Kimlik No: Yönetim Kurulu Üyesi T.C.Kimlik No: Yönetim Kurulu iş bölümü görev, sorumluluk temsil yetkisi dağılımı kapsamında; 1- Şirketimizin Yönetim kurulu Başkanı ile birlikte Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı veya Yönetim Kurulu Üyesi 'dan herhangi birinin şirket kaşesi veya ünvaru üzerine atacakları MÜŞTEREK imzaları ile şirketi her konuda en geniş şekilde temsil ve ilzam etmelerine, 2- Aşağıdaki kişilerin karşılardakisıfatları ile atanmalarına, Tarih ve sayılı iç yönerge çerçevesinde kullanmalarına oy birliği ile karar verilmiştir. idari İşler Ve İş Güvenliği Müdürü T.C.Kimlik No:....., Adres:..... Muhasebe Müdürü T.C.Kimlik No:....., Adres:..... Personel Müdürü T.C.Kimlik No:....., Adres:..... <table style="width: 100%; margin-top: 20px;"> <tr> <td style="text-align: center; width: 33%;">Yönetim Kurulu Başkanı</td> <td style="text-align: center; width: 33%;">Yönetim Kurulu Üyesi</td> <td style="text-align: center; width: 33%;">Yönetim Kurulu Üyesi</td> </tr> </table>	Yönetim Kurulu Başkanı	Yönetim Kurulu Üyesi	Yönetim Kurulu Üyesi
Yönetim Kurulu Başkanı	Yönetim Kurulu Üyesi	Yönetim Kurulu Üyesi	

⁴⁹² http://www.ito.org.tr/wps/portal/tescil-ilan-kurulus?WCM_GLOBAL_CONTEXT=anonim_sirketler_index

EK-3: İç Yönerge Kabul Kararı Örneği⁴⁹³

.....ANONİM ŞİRKETİ /LİMİTED ŞİRKETİ
Yönetim Kurulu Kararı / ortaklar kurulu karar

ToplanbNo:

ToplanbTarihi:

Kablanlar:

Kınrlar:

Şirketimiz yönetim kurulu üyeleri / ortakları şirket merkezinde toplanarak aşağıdaki hususları karara altına almışlardır.

1-Türk Ticaret Kanunu'nun367' 371 ve 629 ncü maddesi ve esas sözleşmemizinmaddesine uygun olarak düzenlenen ilişikteki kısıtlı yetki kullanımına dair Tarih ve sayılı çyönergenin kabulü ile tescil ve ilanına oy birliği ile karar verilmiştir.

Yk üyesi / ortak

Yk üyesi / ortak

Yk üyesi / ortak

⁴⁹³ http://www.ito.org.tr/wpc;/portal/tescil-ilan-kurulus?WCM_CONTEXT=anonim_sirk_ , GLOBAL -

KAYNAKLAR

- Akdağ-Güney, N. (2008). Anonim Şirketlerde Azledilen Yöneticilerin Tazminat Hakları. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 57(1), 1-34.
- Akdağ-Güney, N. (2010). *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. (2. Baskı). İstanbul: Vedat Yayınevi.
- Akdağ-Güney, N. (2012). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu*. (1. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Akdağ-Güney, N. (2014). *Anonim Şirketlerde Kuruluş*. (1. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Akipek, J. ve Akıntürk, T. (2007). *Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükmeleri-Kişiler Hukuku*, (6. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.
- Alces, K.A. (2011). Beyond The Board of Directors. *Wake Forest Law Review*, (46), 783-802.
- Altay, A. S. (2011). *Anonim Ortaklıkta Yönetim Yetkilerinin Devrinin Sorumluluğa Etkileri*. (1. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Ansay, T. (1967). *Adi Şirket, Dernek ve Ticaret Şirketleri*. Ankara.
- Ansay, T. (1982). *Anonim Şirketler Hukuku*. (6. Bası). Ankara.
- Aral, F. (2012). *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. (9. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Arkan, S. (2013). *Ticari İşletme Hukuku*. (18. Baskı). Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.
- Arslan, İ. (1994). *Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Sınırlandırılması*. (1. Baskı). Konya: Mimoza Yayıncılık.

- Arsılanlı, H. (1959). *Anonim Şirketler II, Anonim Şirketlerin Organizasyonu*. (1. Baskı). İstanbul: Fakülteler Matbaası.
- Ayan, Ö. (2013). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sadakat Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğün İhlalinin Sonuçları*. (Birinci Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Aydın, A. (2014). Anonim Ortaklık Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Sınırları ve Temsil Yetkisinin/Gücünün Kötüye Kullanılması Sorunu. *BATİDER, XXX(l)ı* 123-187.
- Ayhan, R., Özdamar, M. ve Çağlar, H. (2014). *Ticari İşletme Hukuku*. (7. Bası). Ankara: Yetkin Yayıncılık.
- Bahtiyar, M. (2012). *Ortaklıklar Hukuku*. (10. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.
- Balta, T. B. (1970). *İdare Hukuku I, Genel Konular*. (Birinci Baskı). Ankara: AÜSBF Yayınları.
- Battal, A. (2012). Yeni Türk Ticaret Kanununda Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluk Rejimi. *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, (2), 31-40.
- Bilge, E. (2012). Anonim Şirketin Tasfiyesi ve Sona Ermesi. *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, XVI(3-4), 261-294.
- Bilge, M.E. (1999). *Ticaret Sicili*. (1.Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.
- Borchardt, K.-D. (2010). *The ABC of European Union Law*. Publications Office of the European Union.
- Brenda Hannigan, 'Company Law' (4th edn OUP 2016).
- Çağlar, H. ve Çalışkan, E. (2010). Anonim Şirketlere Ait Taşınmazların Satımında Ehliyet ve Temsil Sorunları. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. XIV(l), 61-85.
- Çamoğlu, E. (2007). *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. (İkinci Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 11-12.
- Çamoğlu, E. (2010). *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. (3. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Çelik, N. (2009). *İş Hukuku Dersleri*. (22. Bası). İstanbul: Beta Yayıncılık.

- Çevik, O. N. (1976). *Anonim Şirketler!kinci Kitap*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Çevik, O. N. (2002). *Anonim Şirketler*. (4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Doğan, B. F. (2011). *Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Doğan, B. F. (2012). Yönetim Kurulunun Devredilemez Yetkileri ve Yönetim Yetkisinin Devri. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*.18(2), 609 vd.
- Domaniç, H. (1988). *Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması-TTK Şerhi, 1-11*.İstanbul.
- Domaniç, H. ve Ulusoy, E. (2007). *Ticaret Hukukunun Genel Esasları*. (5. Baskı). İstanbul: Arıkan Yayıncılık.
- Dorresteijn, A., Monterio, T., Teichmann, C. and Werlauff, E. (2009). *European Corporate Law*. (Second Edition). Kluwer Law International.
- Eren, F.(2015). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. 17. Baskı. Ankara: Yetkin Yayınevi.
- Eriş, G.(2007). *Açıklamalı- İctihatlı En Son Değişikliklerle Birlikte Türk Ticaret Kanunu,Ticari İşletme veŞirketler.*, C.1-II.Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Franko, N. (2000). Anonim Şirketlerde Murahhas Azanın Hukuki Durumu. *BATİDER*, XVII, 31- 49.
- Gevurtz, F.A., (2008). The Historical and Political Origins of the Corporate Board of Directors. 33 Hofstra Law Review.
- Goel, R.K. (1969). Delegation of Directors' Powers and Duties-A Comparative Analysis. *International and Comperative Law Querterly*, (18), 152-175.
- Göktürk, K. (2014).Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Özellikle Yetki Devri Halinde Gözetim Sorumluluğu ve Hukuku Belirlilik Sorunu. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*. (114), 179-200.
- Grundmann, S. (2012). *European Company Law-Organization, Finance and Capital Markets*. (Second Edition). Cambridge: Intersentia.

- Hatemi, H. (2013). *Ultra Vires Kuramı ve Türk Hukuku. Ersin Çamoğlu'na Armağan*. (1. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Helvacı, M. (2001). *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. (2. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.
- İmregün, O. (1989). *Anonim Ortaklıklar*. (4. Bası). İstanbul: Yasa Yayınları, 202.
- İnceoğlu, M.M. (2009). *Borçlar Hukukunda Doğrudan Temsil*. (1. Baskı). İstanbul: 12 Levha Yayıncılık.
- İnternet: Akdağ-Güney, N. (2014). 6552 Sayılı Torba Kanun ile TTK md. 371'e Eklenen 7. Fıkra ile İlişkin Değerlendirmeler. *Arsanlı Bilim Arşivi*. www.arslanlibilimarsivi.com adresinden 15 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-149_en.htm adresinden 18 Ağustos 2015 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: [http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts & arama = gts & kelime = murahhas %20%C3%B0ye&guid= TDK. GTS.5540bf27a67c84.23519206](http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&kelime=murahhas%20%C3%B0ye&guid=TDK.GTS.5540bf27a67c84.23519206) adresinden 20 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: [http://www.ito.org.tr/wps/portal/tescil-ilan_kurulus?WCM _ GLOBAL CONTEXT=Sirket Sinirli Yetkili](http://www.ito.org.tr/wps/portal/tescil-ilan_kurulus?WCM_GLOBAL_CONTEXT=Sirket_Sinirli_Yetkili) adresinden 25 Temmuz 2015 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: www.kazanci.com adresinden alınmıştır.
- İzmirli, Y. (2001). *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Organ Niteliğini Kaybetmesi ve Bunun Sonuçları*. İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karaege, Ö. (2014). Anonim Şirketlerde Genel Kurulun Yönetim Kurulu Üyelerini Görevden Alma (Azil) Yetkisi TTK m. 364). *Ankara Barosu Dergisi*, (1), 71-110.
- Karahan, S. (Editör). (2015). *Şirketler Hukuku*. (2. Baskı). Konya: MIMOZA Yayınları.
- Karayalçın, Y. (1968). *Ticaret Hukuku Dersleri C. I, Ticari İşletme*, Ankara.

- Kaya, M.1.(2015). Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Denetim ve Gözetim Görevi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Özel Sayı 2014, 16*, (3261-3286), 3270.
- Kayar,1. (2005). Anonim ve Limited Şirketlerin Temsili ve İmza Sirküleri. *Türkiye Noterler Birliği Dergisi, (127)*, 110 vd.
- Kayıhan, Ş. (2015). *Şirketler Hukuku*. (1. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kayırgan, H. (2013). Yönetim Kurulu ile Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği. *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, VIII(1)*,247-258.
- Kendigelen, A. (2006). Sermaye Şirketlerinde Ehliyet - Temsil- Butlan ve Kuruluştan Doğan Sorumluluk. *Makalelerim, C.I.* (İkinci Baskı). İstanbul: Arıkan Yayınevi, 515 vd.
- Kendigelen, A. (2011). *Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler Yenilikler ve İlk Tespitler. İstanbul: On İki Levha Yayınları*.
- Keskin, A. C. (2004). *Şirketler Hukuku Alanında Avrupa Topluluğu Düzenlemeleri ve Avrupa Şirketi*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Kırca İ., Şehirali Çelik, F. H. ve Manavgat, Ç. (2013). *Anonim Şirketler Hukuku C.I, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu*. (Birinci Baskı). Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.
- Kırca, İ. (2007). Bankacılık İşlemleri- Ticaret Şirketlerinde Temsil Yetkisinin Kapsamı ve Sınırlandırılması. *Banka Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, 08 06.2007*,265-301.
- Kırca, İ. (2012). Anonim Şirketlerde Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği. *BATİDER. (2)*, 51-53.
- Kırca, İ. (2014). TTK m.317.7 Hakkında Bir İnceleme: AB'ye Üyelik Yolunda Geri Adım. *BATİDER. XXX(3)*, 23-37.
- Kırca. İ. (1994). Ticaret Şirketlerinde Temsil Yetkisine Getirilen ve Tescilli Caiz Olmayan Sınırlandırmaların Üçüncü Kişilere Etkisi. *BATİDER. XVII(3)*, 149-158.
- Kocayusufpaşaglu, N., Hatemi, H., Serozan, R. ve Arpacı, A. *Borçlar Hukuku- Genel Bölüm- I. Cilt.* (6. Baskı). İstanbul: Filiz Yayınevi.

- Köksal, A. (2010). Türk Ticaret Kanunu Tasarısının 397 ila 406. Maddeleri Arasında Düzenlenen Denetçinin Anonim Ortaklığın Bir Organı Olup Olmadığı Sorunu. *Prof Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C I*.Ankara. 1387.
- Kuru B., Arslan, R. ve Yılmaz, E. (2012).*Medeni Usul Hukuku*. (23. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Moroğlu, E. (2010). *Makaleler*. Şirketlerde Adli Tebligat Kimlere Yapılır? İstanbul: On iki Levha Yayıncılık.
- Nikolic, J. ve Eric, J. (2011). Boards of Directors Models and Role in Corporate Governance.*Management*. 16(60), 69-75. (UDK 005.742:005.25).
- Oğuzman, K. ve Öz, T. (2006). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (S. Baskı). İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Oğuzman, K. ve Öz, Turgut. (2012). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt I*. (10. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Özdamar, M. (2006). Anonim Ortaklığın Sahip Olduğu Malvarlığının Yönetim Kurulu Tarafından Topluca Devredilmesi. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 14(2), 99-118.
- Özdamar, M. (2014). 6552 Sayılı Kanun İle TTK'da Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Anonim Şirketin Temsili. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi XVIII(3-4)*, 137-163.
- Özkorkut, K. (2013).6102 Sayılı Türk TicaretKanunuAçısındanAnonim Şirketlerde Bağımsız Denetim. (Birinci Baskı). Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.
- Özsunay, E. (1976). *Medeni Hukukumuzda Tüzel Kişiler*. (4. Baskı). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Pekcanitez, H., Atalay, O. ve Özekes, M. (2011). *Medeni Usul Hukuku*. (10. Bası).Ankara: Yetkin Yayıncılık.
- Pınar, H. (2009).Yönetim Kurulu Üyelerinin Şirketler Hukuku Açısından Rekabet İhlallerinden Dolayı Hukuki Sorumluluğu. *BATİDER*, XXV(4), 369 vd.
- Poroy, R., Tekinalp, Ü. ve Çamoğlu, E. (2005). *Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku*. (10. Bası). İstanbul: Arıkan Yayıncılık.

- Poroy, R., Tekinalp, Ü. ve Çamoğlu, E. (2014). *Ortaklıklar Hukuku I.* (On üçüncü Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Poroy, R., Tekinalp, Ü. ve Tekinalp, G. Ortaklıklar Hukukunda Organların Sorumluluğu. *IHF*, XLV-XLVII(1-4). *Doğumunun 100. Yılında Atatürk'e Armağan.* 347.
- Pulaşlı, H. (2007). Anonim Şirketler Hukukunda CEO'nun Hukuki Durumu, *BATİDER*, Ankara, (24), 19-62.
- Pulaşlı, H. (2012). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar.* (Birinci Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Pulaşlı, H. (2013). Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Müteselsil Sorumluluğu. *Regesta*, 3(2), 15-29.
- Pulaşlı, H. (2014). 6552 Sayılı (Torba) Kanunla Türk Ticaret Kanununa Eklenen Yeni Hükümlerin Değerlendirilmesi. *Legal Hukuk Dergisi*, 12(124), 39-48.
- Pulaşlı, H. (2014). *Şirketler Hukuku Şerhi.* (İkinci Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Serozan, R. (2011). *Medeni Hukuk-Genel Bölüm/Kişiler Hukuku.* (Birinci Bası). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Sherony, B.C. and Crum, M.D. (2014). The Rules of the Directorate. *Journal of Business and Educational Leadership*, 5(1), 49-57.
- Şener, O.H. (2015). *Ticari Temsilci ve Ticari Temsil Yetkisi.* (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Tekinalp, Ü. (2011). *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları.* (2. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Tekinalp, Ü. (2013). *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku.* (3. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Tekinalp, Ü. (2015). *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku.* (4. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Tekinay, S., Akman, S., Burcuoğlu, H. ve Altop, A. (1993). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler.* (7. Baskı). İstanbul: Filiz Kitapevi.
- Türk Hukuk Lügati. (1991). Ankara: Başbakanlık Basımevi.

- Üçışık, G. ve Çelik, A. (2013). *Anonim Ortaklıklar Hukuku* I. Cilt. (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. ve Nomer Ertan, F. (2015). *Ticari İşletme Hukuku*. (4. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Ünal, A.C. (2014). CEO'nun Konumunun Mukayeseli Hukuk Açısından Değerlendirilmesi. *Legal Hukuk Dergisi*. 12(133), 20 vd.
- Ünal, M. (1982). Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Yönetim Görevlerinin Murahhaslara Bırakılması. *BATİDER*, XI, 3.
- Werlauff, E. (2003). *EU-Company Law*. (Second Edition). Copenhagen: DJOF Publishing.
- Yanlı, V. (2013). *Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu Tarafından mı Atanabilir?* İÜHFM, LXXI(2), 439-448.
- Yanlı, V. ve Okutan Nilsson, G. (2014). Anonim ve Limited Şirketlerde Sınırlı Yetkili Temsilci Tayini. *BATİDERXXX*(4), 5-42.
- Yavuz, C. (2012). *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. (10. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.
- Yavuz, M. (2013). Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Devredilemez ve Vazgeçilemez Görevlerinin ve Yetkilerinin Değerlendirilmesi. *Terazi Hukuk Dergisi*. 8(87), 34-37.
- Yıldız, B. (2006). Şirketlerin Ehliyetine İlişkin Olarak Özellik Arz Eden Bazı Hukuki İşlem ve Sözleşmeler. *Ankara Barosu Dergisi*, (2), 58 vd.
- Yıldız, B. (2006). TTK Tasarısında Şirketlerin Ehliyeti ve Bu Bağlamda TTK m.137 Hükmündeki "Ultra Vires" Sınırlamasının Yerindeliğinin Değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, SS(IJ 321-353.
- Yıldız, B. (2011). Ultra Vires İlkesinin Kaldırılmasının Ardından İşletme Konusu Unsuru ve Ticaret Şirketlerinin İşletme Konusu Dışındaki İşlemlerinin Hukuki Niteliği. *BATİDER*, XXVII(3), 111-134.
- Yüce, M. (2014). *Anonim ve Limitet Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeleri, Kanuni Temsilciler, Müdürler ile Ortakların Hak ve Sorumlulukları*. (Birinci Baskı). Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.

Anonim şirketlerin temsili, anonim şirketler hukukunun önemli ve sorunlu alanlarından biridir. Ticaret sicil müdürlükleri ve şirketler tarafından geliştirilmiş olan uygulamalar ve bu uygulamalar kapsamında yapılmış bir kısım yasal değişiklikler bu hususu iyice karmaşık hale getirmiştir.

Elinizdeki kitap, genel esaslarıyla anonim şirketlerin temsiline ilişkin bütün hususları kapsamaktadır. Yönetim kurulunun teşkili ve sahip olduğu temsil yetkisi, temsil yetkisinin devri, temsil yetkisinin kötüye kullanılması, sınırlı yetkili temsilci tayini, temsilden doğan sorumluluk kitapta yargı kararları da dikkate alınarak detaylarıyla incelenmiştir.

Kitap iç yönerge, imza sirküleri gibi kavramları da örnekleriyle inceleyerek uygulamaya faydalı olma amacı taşımaktadır.

onikilevha
ON İKİ
Prof. Dr.
No: 6A
Tel: (212)
www.onikilevha.com
Twitter.com

ON İKİ
Prof. Dr.
No: 6A
Tel: (212)
www.onikilevha.com
Twitter.com

seçkin

FİYAT:

97 8625 0, M 3'3"4

11111111111111111111

ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİLİ (2 BASH